

** Αποψη της Θεσσαλονίκης από την θάλασσα. Αυστριακή επχρωματισμένη ξυλογραφία του 1882 από τη συλλογή του Καθηγητή κ. Κ. Σταμάτη*

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΗΣ
ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 2017-2018

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2017

Την έκδοση του παρόντος Οδηγού Σπουδών επιμελήθηκε η Επιτροπή Οδηγού Σπουδών, με Πρόεδρο τον Καθ. Αχ. Κουτσουνάδη, Συντονιστή τον Λέκτ. Τ. Κοσμίδη και λοιπά μέλη τους Επίκ. Καθ. Κ. Βλάχο, Ι. Μαθιουδάκη, Γ. Ψαρουδάκη, τους Λέκτ. Δ. Λέντζη και Κ. Χατζηκώστα και τη Δ. Μάνου, ΕΔΙΠ. (Απόφαση Κοσμητείας, συνεδρίαση αριθμ. 156/14.2.2017)

Η επεξεργασία του Οδηγού Σπουδών ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2017. Μεταγενέστερα στοιχεία έχουν ληφθεί υπόψη μόνο στο μέτρο του εφικτού.

Για παρατηρήσεις, υποδείξεις ή διορθώσεις του Οδηγού Σπουδών, παρακαλούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας.

Ιστοσελίδα της Νομικής Σχολής στο Διαδίκτυο:

<http://www.law.auth.gr/>

Διεύθυνση Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:

info@law.auth.gr

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Επισημαίνεται πάντως, ότι κατά τον Ν. 2121/1993 απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ.

** Το υδατογράφημα της σελίδας απεικονίζει βυζαντινό νόμισμα με τη μορφή του αυτοκράτορα της μακεδονικής δυναστείας, Λέοντα Στ' του επονομαζόμενου Σοφού, που είχε προταθεί στην Δεκαετία του 1920 ως έμβλημα και σφραγίδα της Σχολής μας.*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελ.

Πρόλογος του Κοσμήτορα της Σχολής	10
I. Ιστορικά	17
II. Αποχωρήσαντα μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού προσωπικού	21
III. Διοίκηση.....	23
Α. Κοσμητεία.....	23
Β. Γενική Συνέλευση	23
1. Μέλη της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής («μικρή» σύνθεση)	23
2. Μέλη της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής («ολομελής σύνθεση»)	25
3. Διαρκείς Επιτροπές Νομικής Σχολής	25
IV. Προσωπικό.....	26
Α. Τομέας Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου	26
Β. Τομέας Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης.....	27
Γ. Τομέας Διεθνών Σπουδών	28
Δ. Τομέας Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου	28
Ε. Τομέας Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου	29
ΣΤ. Τομέας Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών	30
Ζ. Γραμματεία Κοσμητείας Νομικής Σχολής	30
Η. Γραμματεία Τμήματος Νομικής	30
Θ. Βιβλιοθήκη	31
Ι. Ηλεκτρονικός κόμβος.....	32
Κ. Αίθουσα πολυμέσων	32
V. Προπτυχιακές σπουδές.....	33
Α. Πρόγραμμα Σπουδών.....	35
1. Πρόγραμμα Σπουδών κανονικής φοίτησης.....	36
2. Πίνακες Μαθημάτων.....	39
Α) Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ).....	39
Β) Μαθήματα Επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ).....	40

Γ) Διακλαδικά Σεμινάρια (ΔΣ)	40
Δ) Μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ)	41
Ε) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ)...	42
3. Πρόγραμμα Διδασκαλίας, ύλη μαθημάτων και συγγράμματα	47
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	47
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	55
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	60
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	63
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	68
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ	78
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ	96
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ	124
4. Πρακτική άσκηση φοιτητών	147
5. Παλαιότερο Πρόγραμμα Σπουδών (έως 2014-2015).....	150
6. Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών.....	158
Α) Κείμενο Κανονισμού	158
Β) Παράρτημα 9. Πίνακας αντιστοίχισης μαθημάτων για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδ. έτος 1993/94 έως και το ακαδ. έτος 2014/15.....	182
VI. Μεταπτυχιακές Σπουδές	195
Α. Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών	195
Β. Πρόγραμμα Διδασκαλίας Μαθημάτων ΠΜΣ	223
1. Κατεύθυνση Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου	223
2. Κατεύθυνση Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης	224
3. Κατεύθυνση Διεθνών Σπουδών	227
4. Κατεύθυνση Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου	230
5. Κατεύθυνση Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου	232
6. Κατεύθυνση Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών	234

7. Σεμινάριο νομικής βιβλιογραφικής έρευνας και πληροφοριακής παιδείας.....	235
8. Ξένες γλώσσες.....	236
Γ. Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ) «Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Κοινωνικό Δίκαιο».....	236
Δ. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Σύγχρονες ιατρικές πράξεις: Δικαική ρύθμιση και βιοηθική διάσταση»	240
Ε. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Κτηματολόγιο: Νομικές, τεχνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις»	245
ΣΤ. Διδρυματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (ΔΔΠΜΣ) «Δίκαιο και Οικονομικά».....	249
Ζ. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας» (MSc in Law and Engineering for Energy)	256
Η. Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ) «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις» (Criminal Law and Addictions).....	261
VII. Προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus+ και λοιπές δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.....	268
Α. Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus + ...	268
1. Γενικοί Στόχοι και Δομή	268
2. Κινητικότητα σπουδαστών.....	269
3. Βασικοί όροι του προγράμματος ERASMUS +	269
4. Κριτήρια επιλεξιμότητας για την απόκτηση της ιδιότητας του φοιτητή ERASMUS +.....	270
5. Διαχείριση των υποτροφιών κινητικότητας σπουδαστών	271
6. Πανεπιστήμια που μετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS +	272
7. Γενικές πληροφορίες	278
8. Πρόγραμμα LEGIS (Legal Aspects of Information Society) ..	279
Β. Διεθνείς συνεργασίες Νομικής Σχολής εκτός του προγράμματος Erasmus	280
1. Διεθνείς συνεργασίες του Πανεπιστημίου στις οποίες συμμετέχει και η Νομική Σχολή.....	280
2. Ακαδημαϊκή συνεργασία Νομικών Σχολών ΑΠΘ και Πανεπιστημίου Würzburg Γερμανίας.....	281

3. Κοινό συνέδριο των Νομικών Σχολών Α.Π.Θ. και Tübingen .	282
Γ. Ελληνοελβετικά σεμινάρια της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης.....	283
Δ. Συμμετοχή Νομικής Σχολής σε εικονικές δίκες και λοιπούς διεθνείς διαγωνισμούς.....	284
1. Διαγωνισμός εικονικής δίκης Ρωμαϊκού Δικαίου	284
2. Διεθνής Διαγωνισμός Εμπορικής Διαμεσολάβησης	285
3. Ελληνικά Μοντέλα Προσομοίωσης	286
4. ELSA Moot Court Competition on WTO Law	286
5. European Human Rights Moot Court Competition.....	287
6. Frankfurt Investment Arbitration Moot Court	287
7. Model United Nations (MUN).....	288
8. Monroe E. Price Media Law Moot Court Competition	289
9. Παγκόσμιος Διαγωνισμός Διεθνούς Ποινικού Δικαίου	289
10. Ph. Jessup International Law Moot Court Competition & D. M. Harish Memorial International Moot Court Competition	290
11. The Europa Moot Court Competition	292
12. The European Law Moot Court Competition (ELMC).....	292
13. Concours de Procès Simulé en Droit International Charles-Rousseau.....	293
E. ELSA Thessaloniki	294
ΣΤ. AIESEC – Πρόγραμμα Διεθνούς Πρακτικής Άσκησης	294
VIII. Λοιπά Προγράμματα.....	296
Α. Προγράμματα δια βίου μάθησης	296
1. Αντιμετώπιση εξαρτήσεων στο πλαίσιο του ποινικού σωφρονισμού.....	296
2. Θεσμοί και οικονομικές εξελίξεις: προκλήσεις και προοπτικές για το επιχειρηματικό περιβάλλον, το κράτος δικαίου και τις προνοιακές δομές σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο	297
Β. Έδρα Jean Monnet ευρωπαϊκού συνταγματικού δικαίου και πολιτισμού	298
Γ. Εργαστηρια και Ερευνητικά Προγράμματα.....	298
1. Εργαστήριο Μελέτης για τη Διαφάνεια, τη Διαφθορά και το Οικονομικό Έγκλημα (Research institute for transparency, corruption and financial crime - „anti-corruption auth“)	298

2. Εργαστήριο μελέτης ιατρικού δικαίου και βιοηθικής (Laboratory for the research of medical law and bioethics).....	301
3. Κέντρο αριστείας για το κυβερνοέγκλημα με σκοπό την εκπαίδευση, έρευνα και επιμόρφωση στην Ελλάδα.....	303
IX. Προπτυχιακή διδασκαλία μελών ΔΕΠ σε άλλα Τμήματα, Σχολές και Πανεπιστήμια	305
X. Ηλεκτρονικό περιοδικό σχολής (Pro Justitia)	306
XI. Τακτικά συνέδρια Σχολής.....	306
XII. Γενικές πληροφορίες	306
1. Πανεπιστημιακό έτος - αργίες.....	306
2. Σύλλογος Φοιτητών Νομικής.....	307
3. Πανεπιστημιακές και άλλες βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης...	308
4. Νομικές Επιστημονικές Ενώσεις.....	309
5. Ερευνητικά και λοιπά επιστημονικά κέντρα	311
6. Χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις	312
XIII. Περιφερειακή Βιβλιοθήκη Νομικής Σχολής ΑΠΘ.....	317
A. Ιστορικό	317
B. Συλλογές	318
Γ. Βάσεις δεδομένων	321
Δ. Οδηγός ηλεκτρονικού προγράμματος «koia»	322
E. Χρήση βιβλιοθήκης.....	322
ΣΤ. Κανονισμός λειτουργίας	323
XIV. Υπηρεσίες ΑΠΘ προς φοιτητές	329
A. Υπηρεσία Υποστήριξης Φοιτητών Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.....	329
B. Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας Φοιτητών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες του ΑΠΘ	329
Γ. Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής & Υγείας.....	330
Δ. Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης.....	331
E. Επιτροπή Εθελοντισμού.....	332
XV. Τηλεφωνικός κατάλογος	333

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ, διαμορφωμένη πλέον ως η μοναδική μονομηματική Σχολή του Πανεπιστημίου μας, αποτελεί ακαδημαϊκή μονάδα με πλούσια ιστορία, που έχει συμβάλει σημαντικά στο νομικό πολιτισμό της νεότερης Ελλάδας, περιλαμβάνοντας στο επιστημονικό της δυναμικό τόσο θεωρητικούς του Δικαίου όσο και δασκάλους με μεγάλη εμπειρία στην άσκηση νομικών επαγγεμάτων.

Αποστολή της Σχολής αποτελεί η παροχή στους φοιτητές μιας ολοκληρωμένης και σφαιρικής εκπαίδευσης στην επιστήμη του Δικαίου. Στόχο της, να καταστούν οι απόφοιτοί της σε βάθος γνώστες του περιεχομένου και των μεθόδων ερμηνείας και εφαρμογής των δικαϊκών κανόνων και αρχών, εμπνευσμένοι υπερασπιστές της δικαιοσύνης στον ιδιωτικό και στο δημόσιο βίο τους, συνειδητοί πολίτες, υπεύθυνοι επαγγελματίες και αδιάφθοροι διαχειριστές των δημοσίων πραγμάτων.

Η επιστήμη του Δικαίου, ως κοινωνική επιστήμη, δεν είναι αυστηρά περιχαρακωμένη και δεν υποκύπτει εύκολα στη λογική του «άσπρο ή μαύρο». Αντίθετα, λειτουργεί, συνήθως, αναζητώντας τη διαμόρφωση θέσεων στη βάση περισσότερων κριτηρίων και, συνακόλουθα, χαρακτηρίζεται από τη διαρκή ανάγκη εκτιμητικών σταθμίσεων. Σταθμίσεων που άλλοτε τείνουν στην εξισορρόπηση μεταξύ αντικρουόμενων ιδιωτικών συμφερόντων ή μεταξύ αυτών και του δημοσίου συμφέροντος, άλλοτε στην παράλληλη πραγμάτωση αλληλοσυγκρουόμενων ελευθεριών περισσότερων κοινωνιών του δικαίου και άλλοτε στην αναζήτηση προβαδίσματος μεταξύ της ουσιαστικά δικαιότερης και της πρακτικά ασφαλέστερης λύσης. Βάση για τις σταθμίσεις αυτές –και ταυτόχρονα ύψιστη γνώση που μπορεί να κατακτήσει κάποιος με τις νομικές σπουδές– αποτελούν οι κρίσιμες κάθε φορά αξιολογικές εκτιμήσεις του νομοθέτη, αυτές που δεσπόζουν στο σκοπό κάθε δικαϊκού κανόνα και καθορίζουν τη ρυθμιστική του εμβέλεια.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι η απόκτηση νομικής παιδείας, όπως και κάθε επιστημονικής γνώσης, ξεκινά από τη διδασκαλία και ολοκληρώνεται με την κατ' ιδίαν μελέτη και τον εσωτερικό διάλογο που ανα-

πτύσσει ο φοιτητής με τις ποικίλες επιστημονικές απόψεις που διατυπώνονται στο γνωστικό του αντικείμενο. Η παράδοση του μαθήματος στην αίθουσα διδασκαλίας είναι λειτουργία συλλογική, ενώ η μελέτη προσπάθεια ατομική, μοναχική σε μεγάλο βαθμό. Εξίσου αναγκαίες και οι δύο: Ο καθηγητής δεν μεταδίδει -δεν θα μπορούσε, άλλωστε, να το κάνει- πλήρεις γνώσεις στο μάθημα που διδάσκει. Προσφέρει μόνο τα αναγκαία «κλειδιά», για να μπορέσει ο φοιτητής μόνος του, μελετώντας ο ίδιος, να ανοίξει και να κατανοήσει τις αστείρευτες αποθήκες των γνώσεων που συγκροτούν το συγκεκριμένο κάθε φορά επιστημονικό πεδίο. Παρακολούθηση των παραδόσεων μόνο, χωρίς προσωπική μελέτη σε βάθος, είναι «κλειδί χωρίς θησαυρό». Αλλά και η μελέτη, μόνη της, χωρίς παρακολούθηση του μαθήματος στην αίθουσα διδασκαλίας, σπανίως θα αποδώσει καρπούς: ο πλούτος των γνώσεων θα είναι στα χέρια του φοιτητή, θα παραμένει όμως σε μεγάλο βαθμό ακατανόητος και δεν θα μπορεί να αξιοποιηθεί συνθετικά, υποβαθμίζοντας την όλη εκπαιδευτική προσπάθεια στο επίπεδο της αποστήθισης.

Από το φετινό χειμερινό εξάμηνο, του ακαδημαϊκού έτους 2015/16, η Νομική Σχολή, τόσο οι καθηγητές όσο και οι φοιτητές της, βρισκόμαστε μπροστά στην ιδιαίτερη πρόκληση της εφαρμογής, από 1.10.2015, του αναμορφωμένου προγράμματος και κανονισμού σπουδών. Πρόκειται για πονήματα που από μακρού αποτελούσαν στόχους της Σχολής και εξελίχθηκαν μέσα από τη λειτουργία πολυάριθμων επιτροπών. Το αναμορφωμένο πρόγραμμα και ο νέος κανονισμός σπουδών συνιστούν έργο συγκερασμού διαφόρων επιδιώξεων, ισορροπώντας στην αναζήτηση μεταξύ εύρους και βάθους γνώσεων, μεταξύ ενδεδειγμένου και επιπλέον -για τις περιορισμένες υποδομές μας- τρόπου διδασκαλίας, καθώς και μεταξύ εκπαιδευτικών στόχων και κοινωνικής ευθύνης της Σχολής. Βέβαιο είναι ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, δεν μπορούσαμε να τα κάνουμε όλα στην εντέλεια, ούτε πάντοτε με τον εκπαιδευτικά αρτιότερο τρόπο. Θεωρήσαμε όμως ότι δεν θα ήταν σωστό να επιτρέψουμε σε αυτά που δεν μπορούμε να κάνουμε να μας εμποδίσουν να κάνουμε αυτά που μπορούμε.

Με σειρά μεταβατικών διατάξεων, ο νέος κανονισμός σπουδών επιδιώκει να διευκολύνει τη μετάπτωση των ήδη φοιτούντων στο αναμορφωμένο status σπουδών, διασφαλίζοντας, ιδίως για τους φοιτητές

προχωρημένων εξαμήνων, τη δυνατότητα παρακολούθησης της σειράς των υποχρεωτικών μαθημάτων του παλαιού, κατά βάση, προγράμματος σπουδών.

Στον Οδηγό Σπουδών που έχετε στα χέρια σας γίνεται προσπάθεια συνοπτικής παρουσίασης του αναμορφωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος της Σχολής, δηλαδή των μαθημάτων που θα διδάσκονται εφεξής και των βασικών στοιχείων του περιεχομένου τους, μαζί με τα προτεινόμενα κάθε φορά εκπαιδευτικά βοηθήματα (V. Α.). Ακόμη, παρατίθενται ως σημείο αναφοράς τα βασικά στοιχεία του παλαιού προγράμματος σπουδών (V. Α. 5.), προκειμένου να καθίσταται δυνατή η παρακολούθηση της μετάπτωσης από το παλαιό στο αναμορφωμένο πρόγραμμα. Ακολουθεί ο αναμορφωμένος κανονισμός σπουδών με τις μεταβατικές διατάξεις του και το ειδικό επεξηγηματικό προσάρτημα για τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί μέχρι και το 2014/15 (V. Α. 6.). Στη συνέχεια προβάλλονται τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (VI.), τα προγράμματα ανταλλαγών φοιτητών (Erasmus+) και οι λοιπές δραστηριότητες της σχολής σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (VII.-XI.), καθώς και οι κύριες υποστηρικτικές δομές των σπουδών, όπως η ενιαία Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής (IV. Θ., XIII.) και η αίθουσα Πολυμέσων (IV. Κ.). Τέλος, απογράφεται το ανθρώπινο δυναμικό της Σχολής, οι διδάσκοντες, το λοιπό επιστημονικό προσωπικό και το προσωπικό που στελεχώνει τις Γραμματείες, έτσι ώστε να γνωρίζει ο φοιτητής πού θα πρέπει κάθε φορά να απευθύνεται για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων του.

Κλείνω το σύντομο αυτό σημείωμα με μια προσωπική τοποθέτηση. Στη σημερινή κοινωνική και οικονομική στενωπό η αγωνία των νέων ανθρώπων για το μέλλον τους αποτελεί για τον δάσκαλο φορτίο ευθύνης βαρύ. Ευθύνης κυρίως για όσα, τόσα χρόνια, δεν είπε και δεν έκανε. Ταυτόχρονα αποτελεί και προτροπή, ύστατη, για όσα ακόμη και τώρα μπορούμε να κάνουμε μαζί. Και μπορούμε, πιστεύω βαθιά, να αποτινάξουμε τον εφησυχασμό της γενιάς μου, να δώσουμε πνοή στο παρόν και ελπίδα στο μέλλον των νέων ανθρώπων, όχι όμως μόνοι μας ούτε ο ένας απέναντι στον άλλον. Ας γίνει συνειδητό ότι η επιδίωξη «στεγανών» ατομικής ευημερίας είναι ανέφικτη μέσα σε περιβάλλον γενικής δυστυχίας. Μόνον μαζί, αναζητώντας συνεργάτες και όχι αντιπάλους, αναζητώντας τα πολλά που μας ενώνουν και όχι τα λίγα που μας χωρίζουν, μπο-

ρούμε να ανοίξουμε νέους δρόμους για εμάς, για τη Σχολή μας και, εύχομαι, για την ταλαιπωρημένη μας χώρα. Δρόμους που περνούν αναγκαστικά μέσα από την επίγνωση ότι του καθενός ο λόγος μπορεί πραγματικά να έχει ψήγματα αλήθειας, έστω μικρά. Ας σκύψουμε πάνω από το λόγο του άλλου, ας τολμήσουμε να τον λάβουμε υπόψη μαζί με όσα άλλα θεωρεί ως τώρα ο καθένας μας ως αλάνθαστα, ας δώσουμε μια ευκαιρία στην ενότητα και στο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου.

Εύχομαι σε όλους μας μια γόνιμη και δημιουργική ακαδημαϊκή χρονιά.

Θεσσαλονίκη, Μάιος 2017

Ο Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής

Καθηγητής Γεώργιος Ι. Δέλλιος

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΞΙΩΘΕΝΤΕΣ

*ΟΡΚΟΝ ΟΜΝΥΟΜΕΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗΝ
ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝ ΤΗΝΔΕ, ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ ΤΟΥ
ΣΕΙΠΤΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤ'
ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΒΙΩΣΟΜΕΘΑ ΑΣΚΟΥΝΤΕΣ ΑΥΤΗΝ ΔΙΚΗΝ ΘΡΗ-
ΣΚΕΙΑΣ ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ. ΟΥΤΩ ΧΡΗΣΙΜΟΥΣ ΗΜΑΣ
ΑΥΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΜΕΝ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΟΜΕΝΟΥΣ
ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΑΡΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝ ΠΑΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΑΕΙ ΠΡΟΣ ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΑ ΗΘΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΟΜΕΝ
ΒΑΙΝΟΝΤΕΣ ΕΝ ΕΥΘΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΟΔΩ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ ΚΑΙ
ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΑΠΟΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΑΝΥΨΟΥΝΤΕΣ ΕΙΣ
ΤΥΠΟΝ ΑΡΕΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΠΗΝ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ. ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣΙ, ΕΙΗ ΗΜΙΝ ΣΥΝ ΤΗ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ Η-
ΜΕΤΕΡΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ Ο ΘΕ-
ΟΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ ΒΟΗΘΟΣ.*

Η ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΠΕΙΔΗ Η ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΣΧΟΛΗ, ΤΗ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΕΠΙΝΕΥΣΕΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΑΥΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΕΓΚΡΙΝΑΙ ΗΜΑΣ ΚΑΤΗΞΙΩΣΕΝ, ΑΥΤΗ ΤΕ ΚΑΙ ΤΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΙΣΤΙΝ ΔΙΔΩΜΕΝ ΤΗΝΔΕ:

ΠΕΡΙ ΜΕΝ ΤΗΝ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΑΕΙ ΣΠΟΥΔΑΣΑΙ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΩΣΑΙ ΤΑΥΤΗΝ ΠΑΝΤΙ ΣΘΕΝΕΙ ΠΕΙΡΑΣΕΣΘΑΙ, ΕΝ ΔΕ ΤΑΙΣ ΔΙΚΑΙΣ, ΑΕΙ ΤΩ ΔΙΚΑΙΩ ΚΑΙ ΙΣΩ ΧΡΗΣΕΣΘΑΙ ΟΔΗΓΩ, ΜΗΤ' ΕΥΝΟΙΑ, ΜΗΤ' ΕΧΘΕΙ ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΝΩΣΚΕΙΝ ΚΑΙ ΝΕΜΕΙΝ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΟ. Ο Δ' ΑΝ ΕΙΔΩΜΕΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΟΝ ΚΑΙ ΙΣΟΝ, ΤΟΥΘ' ΑΠΛΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΝ, ΑΕΙ ΧΡΗΜΑΤΙΕΙΝ ΤΟΙΣ ΠΥΝΘΑΝΟΜΕΝΟΙΣ. ΟΙΣ Δ' ΑΝ ΗΜΑΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΑΡΑΣΧΩΜΕΝ ΣΥΝΗΓΟΡΟΝ, ΤΟΥΤΩΝ, ΚΑΝ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΤΥΧΩΣΙΝ ΟΝΤΕΣ ΚΑΝ ΠΕΝΗΤΕΣ, ΣΠΟΥΔΗ ΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗ ΟΜΟΙΑ ΥΠΕΡΔΙΚΗΣΕΙΝ. ΤΟ ΔΕ ΣΥΝΟΛΟΝ, ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΔΙΚΑΖΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΝΤΕΣ Ή ΔΙΚΟΓΡΑΦΟΥΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΠΑΝ ΠΟΙΟΥΝΤΕΣ, Ο,ΤΙ ΑΝ ΕΡΓΟΝ Η ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΝΟΜΟΥΣ ΕΣΠΟΥΔΑΚΟΤΩΝ, ΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΑ ΔΟΞΑΝ ΘΕΟΥ ΠΟΙΗΣΕΙΝ ΑΕΙ, ΕΙΣ ΚΡΑΤΑΙΩΣΙΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΩΣΥΝΗΣ, ΕΙΣ ΚΟΙΝΗΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΟΦΕΛΕΙΑΝ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΝ ΚΑΙ ΕΜΠΕΔΩΣΙΝ.

ΤΑΥΤΗΝ ΗΜΙΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣΙΝ, ΕΙΗ Ο ΘΕΟΣ ΑΡΩΓΟΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Η Alma Mater Thessalonicensis είναι το δεύτερο Πανεπιστήμιο που ίδρυσε το νεοελληνικό κράτος.

Αμέσως μετά την ευτυχή εθνική κατάληξη των βαλκανικών πολέμων, είδαν το φως της δημοσιότητας συγκεκριμένες προτάσεις, με τις οποίες υποδεικνυόταν η Θεσσαλονίκη ως έδρα του νέου Πανεπιστημίου.

Ο γνωστός διεθνολόγος, Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεώργιος Στρέϊτ, και ο διάσημος μαθηματικός Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή, καθηγητής γερμανικών πανεπιστημίων, στον οποίον είχε ανατεθεί η οργάνωση του πολυτεχνείου του Μπρεσλάου, ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον, με προτάσεις και υπομνήματα, υπογράμμιζαν την εθνική ανάγκη ιδρύσεως Πανεπιστημίου στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας, που θα συντελούσε στην εξέλιξή της σε εθνικό και πολιτισμικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας.

Μετά το τέλος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, η κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου αποφάσισε να προτάξει την ίδρυση Πανεπιστημίου στην, απελευθερωθείσα τότε από τον ελληνικό στρατό, Σμύρνη. Όμως οι επώδυνες εθνικές ατυχίες στη Μικρά Ασία δεν επέτρεψαν τη λειτουργία του Πανεπιστημίου εκεί, παρόλη τη σοβαρή προσπάθεια που είχε εν τω μεταξύ καταβληθεί.

Η πολιτική απόφαση για την ίδρυση του Πανεπιστημίου στη Θεσσαλονίκη, ως διαδόχου κατά κάποιο τρόπο του άτυχου Πανεπιστημίου της Ιωνίας, καταγράφηκε στις προγραμματικές δηλώσεις της πρώτης κυβέρνησεως Αλέξανδρου Παπαναστασίου, προς τη Δ' συντακτική συνέλευση στις 24 Μαρτίου 1924: «... *Ιδιαίτέρως δε θα φροντίσωμεν διά την εκπαιδευτικήν οργάνωσιν των βορείων του κράτους επαρχιών, ενισχύοντες πανοιοιτρόπως το διδακτικόν προσωπικόν και ιδρύοντες τα κατάλληλα πρακτικά προπάντων σχολεία, έτι δε και δεύτερον πανεπιστήμιον εν Θεσσαλονίκη περιλαμβάνον και τας πρακτικάς επιστήμας και μέλλον να λειτουργήσῃ βαθμιαίως. Του πανεπιστημίου τούτου η καλή οργάνωσις και τας νέας χώρας θα ωφελήσῃ και την επιστημονικὴν παρ' ἡμῖν δράσιν θα προαγάγῃ συντελούσα εμμέσως εις την βελτίωσιν του εν Αθήναις Πανεπιστημίου*».

Ακολούθησε, στις 5 Ιουνίου 1925, επί κυβερνήσεως Ανδρέα Μιχαλακόπουλου, η ψήφιση και η θέση σε ισχύ του ιδρυτικού νόμου 3341, που δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. της 22 Ιουνίου 1925. Η ίδρυση του δεύτερου ελληνικού Πανεπιστημίου συνοδεύτηκε στα πρώτα στάδια με αρκε-

τές δυσκολίες, απότοκες της πολιτικής ρευστότητας της εποχής. Η ολοκλήρωση της οργάνωσής του έλαβε χώρα, μερικά χρόνια αργότερα, με τη δημοσίευση του Οργανισμού του Πανεπιστημίου με τον Α.Ν. 1895/1939. Τέλος, με το άρθρ. 7 του Ν. 3108/1954 το Πανεπιστήμιό μας μετονομάστηκε, μετά από απόφαση του τότε Πρύτανη Μαρίνου Σιγάλα και απόφαση της Συγκλήτου, σε «Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης».

Μεταξύ των πέντε πρώτων Σχολών, που προβλέπονταν από το άρθρ. 3 του ιδρυτικού νόμου, περιλαμβανόταν και η Σχολή Νομικών και Οικονομικών Επιστημών με δύο Τμήματα, ένα Νομικής και ένα Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών που άρχισε πρώτο τη λειτουργία του από το πανεπιστημιακό έτος 1927-1928 (Π.Δ. της 19.11.1927).

Η στελέχωση της Σχολής με το απαραίτητο διδακτικό προσωπικό πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία που προέβλεπε το άρθρ. 6 § 2 του Ν. 3341/1925. Έτσι συστάθηκε ειδική επιτροπή από τους Καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών Ανδρέα Ανδρεάδη, Κυριάκο Βαρβαρέσσο, Δημήτριο Παπούλια, Στυλιανό Σεφεριάδη και Κωνσταντίνο Σφυρή, η οποία επέλεξε τους πέντε πρώτους τακτικούς Καθηγητές του Τμήματος Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών: Περικλή Βιζουκίδη (που εξελέγη στη συνέχεια πρώτος Κοσμήτωρ), στην τακτική έδρα της «εισαγωγής εις την επιστήμη του δικαίου και στοιχείων του αστικού δικαίου», Ξενοφώντα Ζολώτα, στη τακτική έδρα της πολιτικής οικονομίας, Ιωάννη Σπυρόπουλο, στη τακτική έδρα του δημοσίου διεθνούς δικαίου, Δημοσθένη Στεφανίδη, στη δεύτερη τακτική έδρα της πολιτικής οικονομίας, και Θρασύβουλο Χαραλαμπίδη, στην τακτική έδρα του εμπορικού και ναυτικού δικαίου. Αυτοί στη συνέχεια διορίστηκαν με το Π.Δ. της 4ης Απριλίου 1928.

Το Τμήμα Νομικής ιδρύθηκε και λειτούργησε από το πανεπιστημιακό έτος 1930-1931 (Π.Δ. της 30.7.1930 Φ.Ε.Κ. Α' 273 της 7.8.1930), επί Κοσμητείας Δημοσθένη Στεφανίδη, μετά από πολλές αρχικές δυσκολίες και αμφιταλαντεύσεις, που προέρχονταν από την αντίληψη, σε κυβερνητικό και όχι μόνο επίπεδο, ότι θα οξυνθεί το από τότε υπαρκτό πρόβλημα της πληθώρας δικηγόρων. Ο εμπλουτισμός του Νομικού Τμήματος με το απαραίτητο εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό σηματοδοτήθηκε, ήδη πριν από την έναρξη της λειτουργίας του, με την ίδρυση έδρας αστικού δικαίου (Π.Δ. της 1ης Μαΐου 1929) και την επακολουθείσα εκλογή, για το μάθημα αυτό, του πρώτου υφηγητή της Σχολής, Αλέξανδρου Λιτζερόπουλου, στον οποίο και δόθηκε αμέσως εντολή διδασκαλίας. Τέλος, η ίδρυση μεταπτυχιακού Τμήματος στη Νομική Σχολή είχε ως ε-

μπνευστή τον καθηγητή της Πέτρο Βάλληνδα, και έλαβε χώρα με το Β.Δ. 520/21.8.1962, οπότε, ως πρώτο ανάμεσα στις Νομικές Σχολές της Ελλάδας, άρχισε, την αδιάκοπη μέχρι σήμερα, λειτουργία του.

Στα νεώτερα χρόνια η οργάνωση των σπουδών στα δύο αρχικά Τμήματα της Σχολής Νομικών και Οικονομικών Επιστημών πραγματοποιήθηκε με την Υ.Α. 152907/30-11-1971. Με βάση αυτήν έγινε η βασική κατανομή στα δύο Τμήματα των Τομέων επιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας. Η Επιστήμη του Δικαίου και η Πολιτική Επιστήμη στο Τμήμα Νομικής (που απένεμε πτυχίο Νομικών Επιστημών ή Δημοσίου Δικαίου, ανάλογα με τον Κύκλο σπουδών) και Οικονομικής Επιστήμης στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών (που απένεμε το αντίστοιχο πτυχίο Οικονομικών Επιστημών).

Με το Π.Δ. 203/3.9.1999 (ΦΕΚ Α 179 της 6.9.1999) ιδρύθηκε στη Σχολή και τρίτο Τμήμα, Πολιτικών Επιστημών, το οποίο άρχισε την λειτουργία του από το ακαδημαϊκό έτος 2000/2001.

Η νεώτερη οργάνωση της δομής και των σπουδών στο Τμήμα Νομικής έγινε κυρίως με τον Ν. 1262/1983 «Για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.» και τις επακολογήσασες τροποποιήσεις του. Ο μεταγενέστερος Ν.4009/2011 (ΦΕΚ Α 195) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 4076/2012 και άλλους νεώτερους, έθεσε το Πανεπιστήμιο και φυσικά και τη Σχολή μας μπροστά σε νέες προκλήσεις αλλά και δοκιμασίες.

Σημαντικός σταθμός στην ιστορία των νομικών σπουδών στο πανεπιστήμιό μας είναι η μετατροπή του Τμήματος Νομικής σε μονοτμηματική Σχολή, σύμφωνα με το άρθρ. 3 παρ. Ι στοιχ. β του Π.Δ 98/5.6-.013 (ΦΕΚ Α 134) σε συνδ. προς το άρθρ. 7 του Ν. 4009/2011. Με το διάταγμα αυτό έκλεισε ο κύκλος που ξεκίνησε το 1930 με την ίδρυση του Νομικού Τμήματος στην τότε Σχολή Ν.Ο.Ε, ενώ ταυτόχρονα εκπληρώθηκε και η ευχή που διατύπωσε στη Βουλή ο βουλευτής Σκεύος Ζερβός, από το βήμα του εισηγητή του νομοσχεδίου για την ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «... *Η Νομική Σχολή, επίσης, νομίζω ότι δεν πρέπει να λείπει επ' ουδενί λόγω...*»

Η νέα Σχολή, σε ένδειξη τιμής και αναγνώρισης της μέχρι τώρα προσφοράς του Τμήματος Νομικής στην επιστήμη και την κοινωνία, διατήρησε με απόφαση της πανεπιστημιακής αρχής, τα διάσημα του Κοσμήτορα της παλαιάς Σχολής Ν.Ο.Π.Ε, το ερυθρό χρώμα της τηβένου και των

λοιπών συμβόλων καθώς και την οκτάγωνη σφραγίδα με την προτομή του Αριστοτέλη στο κέντρο.

Σημεία καμπής, που αξίζει να μνημονευτούν, είναι αφενός η εσωτερική (2011 και εφεξής) και εξωτερική (2013) αξιολόγηση της Σχολής μας, που επιβεβαίωσε την αίγλη και την προσφορά της, καθώς και το αναμορφωμένο πρόγραμμα και ο νέος κανονισμός σπουδών, που ισχύει από τον Οκτώβριο του 2015.

Εξ ίσου σημαντικό για τη διαφάνεια και την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης είναι η πρόσκληση-προτροπή της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π), στηριγμένη στο άρθρ. 14 του Ν. 4009/2011, προς τους φοιτητές και της φοιτήτριες της Σχολής μας, να αξιολογούν τα μαθήματα και τους διδάσκοντες καθηγητές σε εξαμηνιαία βάση πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου.

Α.Γ. ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΔΗΣ

II. ΑΠΟΧΩΡΗΣΑΝΤΑ ΜΕΛΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ελίζα Αλεξανδρίδου (ομότ. καθηγ.)

Στέργιος Αλεξιάδης (ομότ. καθηγ.)

Γεώργιος Αναστασιάδης (ομότ. καθηγ.)

Βασίλειος Αντωνόπουλος (ομότ. καθηγ.)

Κωνσταντίνος Βουγιούκας (ομότ. καθηγ.)

Πελαγία Γέσιου-Φαλτσή (ομότ. καθηγ., Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών,
Επιτ. διδακτ. Ε.Κ.Π.Α)

Ελένη Γκολογκίνα-Οικονόμου

Αναστασία Γραμματικάκη-Αλεξίου (ομότ. καθηγ.)

Βικτωρία Δούκα (ομότ. καθηγ.)

Βασίλειος Ζησιάδης

Νικόλαος Ιντζεσίλογλου (ομότ. καθηγ.)

Αριστείδης Καζάκος, (ομότ. καθηγ.)

Αθανάσιος Καΐσης (ομότ. καθηγ.)

Μαριάνος Κεράσης (ομότ. καθηγ., Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών)

Αλίκη Κιάντου-Παμπούκη (ομότ. καθηγ.)

Κωνσταντίνος Κεραμεύς (ομότ. καθηγ., Επιτ. διδακτ. πανεπιστημίων
Αμβούργου, Παρισίων II, Λιέγης και Βιέννης)

Δήμητρα Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου (ομότ. καθηγ.)

Σταματία Κορδή-Αντωνοπούλου

Παναγιώτης Κορνηλάκης (ομότ. καθηγ.)

Λάμπρος Κοτσίρης (ομότ. καθηγ., Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών, Ε-
πιτ. διδακτ. Ε.Κ.Π.Α)

Ιωάννης Κουκιάδης (ομότ. καθηγ.)

Εφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη (ομότ. καθηγ.)

Χρήστος Κούσουλας (ομότ. καθηγ.)

Καλλιόπη Κούφα (ομότ. καθηγ.)
Παναγιώτης Λαδάς (ομότ. καθηγ.)
Αντώνης Μανιτάκης (ομότ. καθηγ.)
Νικόλαος Μπάρμπας (ομότ. καθηγ.)
Κωνσταντίνος Μπουραντάς
Γεώργιος Νάκος (ομότ. καθηγ.)
Νικόλαος Νίκας, Καθηγητής (ομότ. καθηγ.)
Κωνσταντίνος Παμπούκης (ομότ. καθηγ.)
Λεωνίδας Παπαδόπουλος
Θεοφανώ Παπαζήση (ομότ. καθηγ.)
Ζωή Παपाσιώπη-Πασιά (ομότ. καθηγ.)
Δημήτριος Παπαστερίου (ομότ. καθηγ.)
Νικόλαος Παρασκευόπουλος (ομότ. καθηγ.)
Κωνσταντίνος Πολυζωίδης
Βασίλειος Σκουρής (ομότ. Καθηγ., Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών)
Δέσποινα-Ειρήνη Τσούρκα-Παπαστάθη
Δήμος Τσούρκας
Τηλέμαχος Φιλιππίδης (ομότ. καθηγ.)
Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου (ομότ. καθηγ.)
Ουρανία Χατζηνικολάου-Αγγελίδου (ομότ. καθηγ.)
Νίκη Ψούνη (ομότ. καθηγ.)

III. ΔΙΟΙΚΗΣΗ¹

A. ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Γεώργιος Δέλλιος, Καθηγητής

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑΣ

Παναγιώτης Γκλαβίνης, Αναπληρωτής Κοσμήτορα, αναπλ. Καθηγητής
Ιωάννης Ιγγλεζάκης, αναπλ. Καθηγητής
Ευγενία Πρεβεδούρου, αναπλ. Καθηγήτρια

B. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο μόνο παρ. 6 της υπ' αριθμ 33320/25.7.2013 κανονιστικής απόφασης του Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας των μονοτμηματικών Σχολών του ΑΠΘ (ΦΕΚ Β' 1096/5.8.2013), με την οποία εξειδικεύεται η νομοθετική εξουσιοδότηση που περιλαμβάνεται στο άρθρο 9 παρ. 8 του Ν. 4009/2011, η Νομική Σχολή, ως μονοτμηματική, διοικείται από τη Γενική Συνέλευση της Σχολής, η οποία συγκροτείται και συνεδριάζει υπό δύο συνθέσεις: μία «μικρή», κατά τους ορισμούς του άρθρου 10 παρ. 5 ν. 4009/2011, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες που η κείμενη νομοθεσία απονέμει στη Συνέλευση Τμήματος, και μία «ολομελή», με τη σύνθεση του άρθρου 9 παρ. 10 Ν. 4009/2011, η οποία συνεδριάζει για ζητήματα αρμοδιότητάς της.

Ι. ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ («ΜΙΚΡΗ» ΣΥΝΘΕΣΗ)

(κατά το άρθρ. 10 παρ. 5 Ν. 4009/2011)

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Αρβανιτάκης Παρασκευάς
Δέλλιος Γεώργιος
Βασιλακάκης Ευάγγελος

¹ Για το χρονικό διάστημα από 1.9.2016 έως 31.8.2017.

Διαμαντόπουλος Γεώργιος
 Κλαβανίδου Δέσποινα
 Κοτζάμπαση Αθηνά
 Μαργαρίτης Λάμπρος
 Παπαδαμάκης Αδάμ
 Πίψου Λήδα-Μαρία
 Ποδηματά Ευαγγελία
 Σταμάτης Κωνσταντίνος
 Στεφανίδης Ιωάννης
 Συμεωνίδου-Καστανίδου Ελισάβετ
 Φινοκαλιώτης Κωνσταντίνος
 Ψυχομάνης Σπυρίδων

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Γκιζάρη-Ξανθοπούλου Άννα
 Γκλαβίνης Παναγιώτης
 Γώγος Κωνσταντίνος
 Ιγγλεζάκης Ιωάννης
 Κορνηλάκης Άγγελος
 Παπαδοπούλου Ανθούλα
 Πιτσελά Αγγελική
 Πρεβεδούρου Ευγενία
 Τζίβα Ευμορφία

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Γιοβαννόπουλος Ρήγας
 Ζαχαριάδης Αθανάσιος
 Καϊδατζής Ακρίτας
 Κυριαζόπουλος Κυριάκος
 Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη
 Σαρηγιαννίδης Μιλτιάδης
 Σοφιαλίδης Απόστολος
 Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου Σοφία

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

Κοσμίδης Τιμολέων
 Κώνστα Άννα-Μαρία
 Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη Παρασκευή
 Σαββαΐδου Αικατερίνη

Ε.Ε.ΔΙ.Π.Π. (1)

Τακτικός

(δεν έχει οριστεί ακόμη)

Αναπληρωματικός

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ (1)

(δεν έχει οριστεί ακόμη)

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ (1)

(δεν έχει οριστεί ακόμη)

2. ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ («ΟΛΟ- ΜΕΛΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗ»)

(κατά το άρθρ 9 παρ 10 του ν. 4009/2011)

Μέλη της ολομελούς σύνθεσης της ΓΣ της Σχολής είναι όλα τα μέλη ΔΕΠ.

3. ΔΙΑΡΚΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Επιτροπή Κεντρικού Σχεδιασμού και Συντονισμού
2. Επιτροπή Οικονομικών
3. Επιτροπή Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών
4. Επιτροπή Επιστημονικών και Ερευνητικών Εκδηλώσεων και Δραστηριοτήτων
5. Επιτροπή Βιβλιοθήκης
6. Επιτροπή Αξιολογήσεων, Ενημερώσεων
7. Επιτροπή Ιστοσελίδας Σχολής
8. Επιτροπή Οδηγού Σπουδών
9. Επιτροπή Ηλεκτρονικής Έκδοσης (Pro Justitia)
10. Επιτροπή Ιστορικού Αρχείου της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ

IV. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

A. ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΤΙΚΟΥ, ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Καθηγητές και Λέκτορες του Τομέα

Αθηνά Κοτζάμπαση, Καθηγήτρια, Διευθύντρια (έως 31.8.2017)

Χαρίκλεια Απαλαγάκη, Καθηγήτρια
Παρασκευάς Αρβανιτάκης, Καθηγητής
Γεώργιος Αρχανιωτάκης, Καθηγητής
Γεώργιος Δέλλιος, Καθηγητής
Γεώργιος Διαμαντόπουλος, Καθηγητής
Δημήτριος Ζερδελής, Καθηγητής

Γιαννούλα Καρύμπαλη-Τσίπτσιου, Καθηγήτρια
Δέσποινα Κλαβανίδου, Καθηγήτρια
Αθηνά Κοτζάμπαση, Καθηγήτρια
Αχιλλέας Κουτσουράδης, Καθηγητής
Καλλιόπη Μακρίδου, Καθηγήτρια
Νικολέτα Παϊσίδου, Καθηγήτρια (ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ)
Λήδα-Μαρία Πίψου, Καθηγήτρια
Ευαγγελία Ποδηματά, Καθηγήτρια
Αθανάσιος Πουλιάδης, Καθηγητής
Άγγελος Στεργίου, Καθηγητής
Αικατερίνη Φουντεδάκη, Καθηγήτρια

Αναστάσιος Βαλτούδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Άγγελος Κορνηλάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Ελένη Ζερβογιάννη, Επίκουρη Καθηγήτρια
Σταμάτης Κουμάνης, Επίκουρος Καθηγητής
Απόστολος Σοφιαλίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Ελένη Βαλαβάνη-Πολατίδου, Λέκτορας
Τιμολέων Κοσμίδης, Λέκτορας

Δημήτριος Σιδέρης, *Λέκτορας*
Απόστολος Τασίκας, *Λέκτορας*

Επιστημονικοί συνεργάτες
Μαρία Βοζίκη-Κοσματοπούλου
Ευφροσύνη Γκουτζιαμάνη

Διοικητικό Προσωπικό
Κυριακή Πάτκου

B. ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Καθηγητές και Λέκτορες του Τομέα

Κων/νος Γώγος, *Αναπληρωτής Καθηγητής, Διευθυντής* (έως 31.8.2017)

Ευάγγελος Βενιζέλος, *Καθηγητής* (ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ)
Ευαγγελία Κουτούπα, *Καθηγήτρια*
Ιωάννης Συμεωνίδης, *Καθηγητής*
Κωνσταντίνος Φινοκαλιώτης, *Καθηγητής* (έως 31.8.2017)
Κωνσταντίνος Χρυσόγονος, *Καθηγητής* (ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ)

Κων/νος Γώγος, *Αναπληρωτής Καθηγητής*
Ιφιγένεια Καμτσίδου, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια* (ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ)
Παναγιώτης Μαντζούφας, *Αναπληρωτής Καθηγητής*
Ευγενία Πρεβεδούρου, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*

Ακρίτας Καϊδατζής, *Επίκουρος Καθηγητής*
Ιάκωβος Μαθιουδάκης, *Επίκουρος Καθηγητής*
Μιχάλης Πικραμένος, *Επίκουρος Καθηγητής*

Αικατερίνη Σαββαΐδου, *Λέκτορας*

Διοικητικό προσωπικό
Ελένη Τοπαλίδου

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Καθηγητές και Λέκτορες του Τομέα

Παναγιώτης Γκλαβίνης, *Αναπληρωτής Καθηγητής, Διευθυντής* (έως 31.8.2017)

Ευάγγελος Βασιλακάκης, *Καθηγητής*

Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου, *Καθηγήτρια*

Ευγενία Σαχπεκίδου, *Καθηγήτρια*

Πέτρος Στάγκος, *Καθηγητής*

Ιωάννης Στεφανίδης, *Καθηγητής*

Άννα Γκιζάρη-Ξανθοπούλου, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*

Παναγιώτης Γκλαβίνης, *Αναπληρωτής Καθηγητής*

Ιωσήφ Κτενίδης, *Αναπληρωτής Καθηγητής*

Βασίλειος Κούρτης, *Επίκουρος Καθηγητής*

Μιλτιάδης Σαρηγιαννίδης, *Επίκουρος Καθηγητής*

Βενιαμίν Καρακωστανόγλου, *Λέκτορας*

Άννα-Μαρία Κώνστα, *Λέκτορας*

Δημοσθένης Λέντζης, *Λέκτορας*

Μέλος Ε.Ε.ΔΙ.Π.

Δήμητρα Μάνου

Διοικητικό προσωπικό

Αλεξία Παπάζη

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Καθηγητές και Λέκτορες του Τομέα

Ευμορφία Τζίβα, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Διευθύντρια* (έως 31.8.2017)

Σπυρίδων Ψυχομάνης, *Καθηγητής*

Νικόλαος Τέλλης, *Καθηγητής*

Ανθούλα Παπαδοπούλου, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*
Ευμορφία Τζίβα, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*

Ρήγας Γιοβαννόπουλος, *Επίκουρος Καθηγητής*
Νικόλαος Ελευθεριάδης, *Επίκουρος Καθηγητής*
Αχιλλέας Μπεχλιβάνης, *Επίκουρος Καθηγητής*
Αναστάσιος-Ιωάννης Φρέρης, *Επίκουρος Καθηγητής* (μέχρι 31.8.2017)
Γεώργιος Ψαρουδάκης, *Επίκουρος Καθηγητής*

Άννα Δεσποτίδου, *Λέκτορας*
Παρασκευή Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη, *Λέκτορας*

Επιστημονικοί συνεργάτες

Ιωάννα Λεμπέση-Ανδρέου

Διοικητικό προσωπικό

Καραλή Χρυσούλα

Ε. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Καθηγητές και Λέκτορες του Τομέα

Ιωάννης Ιγγλεζάκης, *Αναπληρωτής Καθηγητής, Διευθυντής* (έως 31.8.2017)

Κώστας Σταμάτης, *Καθηγητής*
Ιωάννης Ιγγλεζάκης, *Αναπληρωτής Καθηγητής*

Κυριάκος Κυριαζόπουλος, *Επίκουρος Καθηγητής*
Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, *Επίκουρος Καθηγητής*
Δάφνη Παπαδάτου, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
Καλλιόπη Παπακωνσταντίνου, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
Ανδρέας Τάκης, *Επίκουρος Καθηγητής*
Σοφία Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
Ασπασία Τσαούση, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
Κωνσταντίνος Βλάχος, *Επικ. Καθηγητής*

Διοικητικό προσωπικό

Αλεξία Παπάζη

**ΣΤ. ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗ-
ΜΩΝ**

Καθηγητές και Λέκτορες του Τομέα

Αδάμ Παπαδαμάκης, *Καθηγητής, Διευθυντής* (έως 31.8.2017)

Μαρία Καϊάφα-Γκμπάντι, *Καθηγήτρια*

Γρηγόριος Καλφέλης, *Καθηγητής*

Λάμπρος Μαργαρίτης, *Καθηγητής*

Νικόλαος Μπιτζιλέκης, *Καθηγητής*

Αδάμ Παπαδαμάκης, *Καθηγητής*

Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου, *Καθηγήτρια*,

Μαρία Αρχιμανδρίτου, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*

Αγγελική Πιτσελά, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*

Αθανάσιος Ζαχαριάδης, *Επίκουρος Καθηγητής*

Γεώργιος Νούσκαλης, *Επίκουρος Καθηγητής*

Θεόδωρος Παπακυριάκου, *Επίκουρος Καθηγητής*

Κωνσταντίνος Χατζηκώστας, *Λέκτορας*

Επιστημονικοί συνεργάτες

Ιωάννης Σκορδαλός

Χριστίνα Τσιτσικλή

Μέλος Ε.Ε.ΔΙ.Π

Νικόλαος Γαβαλάς

Ζ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ελένη Κωστοπούλου

Αλέξιος Σιδηρόπουλος

Η. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΗΣ

Άλκηστις Φερμάνη, Προϊσταμένη

ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πηνελόπη Μπαξεβάνη (υπεύθυνη προπτυχιακών)

Ελένη Νένδου (θυρίδα, ορκωμοσίες, πτυχία, γενική γραμματεία)

Δέσποινα Ντόγκαρη (θυρίδα, ορκωμοσίες, πτυχία, γενική γραμματεία)

Μαρία Στέφου (προγράμματα διδασκαλίας-αιθουσιολόγιο-αξιολογήσεις)

ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δημήτριος Τουρνάς (υπεύθυνος μεταπτυχιακών)

ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ERASMUS

Σαμαρίδου Ευθυμία (υπεύθυνη γραφείου Erasmus)

Δημήτριος Τεκτονίδης (κλητήρας)

Θ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Γιαννίτσιου Ελένη (υπεύθυνη Βιβλιοθήκης, αρμόδια για την οικονομική και γραμματειακή διαχείριση)

Αποστολίδου Σοφία (αρμόδια για τη συλλογή Ποινικού Δικαίου και Εγκληματολογικών Επιστημών),

Γαρέζου Μαριέττα (αρμόδια για τη συλλογή Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης),

Γκουτζιαμάνη Αγνή (αρμόδια για τη συλλογή Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου),

Καρατζουλίδου Κυριακή (αρμόδια για τη συλλογή Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου),

Κοσόγλου Ελευθερία (αρμόδια για τη συλλογή Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου),

Φώτη Σοφία (αρμόδια για τη συλλογή Αστικού Δικαίου),

Ψαράκη Καλλιόπη (αρμόδια για τη συλλογή Διεθνών Σπουδών),

Παπαδημητρίου Αθηνά (Υποδοχή βιβλιοθήκης),

Μπλιάκος Κωνσταντίνος (αρμόδιος για την ταξίθεση βιβλίων, έκδοση καρτών και λειτουργία φωτοτυπικών)

I. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ

(από κοινού με τη Σχολή Ο.Π.Ε.)

Αναστασία Πεχλιβανίδου, Διοικητικός υπάλληλος

Κ. ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ

Η Αίθουσα Πολυμέσων της Νομικής Σχολής ΑΠΘ βρίσκεται στον 4ο όροφο του κτιρίου της Σχολής. Δημιουργήθηκε το 1998 με κονδύλια του ΕΠΕΑΕΚ και έκτοτε εκσυγχρονίστηκε τέσσερις φορές. Υποδέχεται καθημερινά (από τις 09:00 έως τις 16:00) μεγάλο αριθμό φοιτητών και φοιτητριών, που μπορούν να δουλέψουν στις 20 θέσεις πλήρως εξοπλισμένων Η/Υ που διαθέτει, όλες με πρόσβαση στο διαδίκτυο. Είναι προσβάσιμη σε όλους τους φοιτητές της Νομικής Σχολής, περιλαμβανομένων των φοιτητών Erasmus, που την χρησιμοποιούν με αυξημένη συχνότητα τα τελευταία χρόνια, όταν δεν διαθέτουν δικό τους Η/Υ. Τις απογευματινές και βραδυνές ώρες, η αίθουσα λειτουργεί για την παράδοση μαθημάτων μεταπτυχιακού κυρίως επιπέδου, στα οποία η διδασκαλία γίνεται με τη χρήση πολυμέσων. Εξάλλου, η αίθουσα χρησιμοποιείται και για τη διεξαγωγή σεμιναρίων, προγραμμάτων κατάρτισης καθώς και για τη διεκπεραίωση ερευνητικών προγραμμάτων από ερευνητικές ομάδες της Νομικής Σχολής.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2015/16 η αίθουσα πολυμέσων θα χρησιμοποιηθεί για τη διδασκαλία στους φοιτητές του 1^{ου} εξαμήνου σπουδών του «σεμιναρίου νομικής βιβλιογραφικής έρευνας και πληροφοριακής παιδείας», το οποίο είναι προαπαιτούμενο, προκειμένου να έχει δικαίωμα ο/η φοιτητής/τρια που εγγράφηκε από το ακαδημαϊκό έτος 2015/16 και μετά να λάβει μέρος στις εξετάσεις του υποχρεωτικού μαθήματος «Εισαγωγή στην επιστήμη του Δικαίου». Αντίστοιχο σεμινάριο, με διευρυμένο περιεχόμενο, θα διεξάγεται και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του 1^{ου} έτους του ΠΜΣ.

Επόπτης αίθουσας: Παναγιώτης Γκλαβίνης, *Αναπλ. Καθηγητής*

V. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της διδασκαλίας των μαθημάτων, των εξετάσεων, και της υποβολής δηλώσεων προτίμησης μαθημάτων, για το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο του Παν/κού έτους 2017–2018, έχουν ως ακολούθως:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 2017-2018

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΝΑΡΞΗ 1-9-2017 - ΛΗΞΗ 10-2-2018

Διδασκαλία: Από 2-10-2017 μέχρι 12-1-2018

Εξετάσεις: Από 15-1-2018 μέχρι 10-2-2018

Υποβολή δηλώσεων μαθημάτων-συγγραμμάτων: Θα υπάρξει σχετική ανακοίνωση

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΝΑΡΞΗ 12-2-2018 - ΛΗΞΗ 30-6-2018

Διδασκαλία: Από 12-2-2018 μέχρι 31-5-2018

Εξετάσεις: Από 4-6-2018 μέχρι 30-6-2018

Υποβολή δηλώσεων μαθημάτων-συγγραμμάτων: Θα υπάρξει σχετική ανακοίνωση

Εξετάσεις περιόδου Σεπτεμβρίου 2018

Από 1-9-2018 μέχρι 29-9-2018

**ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ-ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ ΠΡΟΣ
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ**

Εκ μέρους της Μονάδας Αξιολόγησης Ποιότητας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΜΟ.ΔΙ.Π), στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ποιότητας της παρεχόμενης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατά το άρθρ. 14 Ν. 4009/2011, επισημαίνεται στις φοιτήτριες και στους φοιτητές της Σχολής το δικαίωμα και η υποχρέωσή τους, σε εξαμηνιαία βάση και πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, **να αξιολογούν τα διδασκόμενα σε αυτούς μαθήματα και τους διδάσκοντες καθηγητές και λέκτορες, προς το σκοπό της βελτίωσης του επιπέδου των σπουδών.**

Πληροφορίες μπορούν να αντληθούν από την ιστοσελίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π (<http://qa.auth.gr>) και της Σχολής (<http://www.law.auth.gr>)

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ¹

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΡΟΠΟΥ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18

Από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος (2017-18) μεταβάλλεται ο **χρόνος (προσοχή: νωρίτερα)** και εν μέρει ο **τρόπος** υποβολής της δήλωσης μαθημάτων, σύμφωνα με τους ορισμούς που τίθενται από το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Α.Π.Θ. και τις διατάξεις του Κανονισμού Προπτυχιακών Σπουδών:

1. Οι φοιτητές που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2017-18 θα εγγραφούν στο 1^ο, 3^ο ή 5^ο εξάμηνο σπουδών, θα πρέπει για το Χειμερινό Εξάμηνο να υποβάλλουν δήλωση μαθημάτων από την 2.10.2017 έως και -το αργότερο- την 23.10.2017. Ειδικότερα:

- **Για τα μαθήματα επιλογής ΔΣ (διακλαδικά σεμινάρια), ΠΕ (περιορισμένης επιλογής) και ΕΛΕ (ελεύθερης επιλογής)** επισημαίνεται ότι, με βάση την παρ. 2 του άρθρου 3 του κανονισμού σπουδών, ισχύει **ανώτατος αριθμός συμμετοχής φοιτητών ανά μάθημα, και συγκεκριμένα ο αριθμός 150 (για τα ΔΣ και ΠΕ) και ο αριθμός 60 (για τα ΕΛΕ)**. Η ένταξη του φοιτητή σε κάποιο από τα μαθήματα αυτά γίνεται ηλεκτρονικά, με βάση τη σειρά χρονικής προτεραιότητας ως προς την υποβολή της δήλωσης μαθημάτων. Μόλις συμπληρωθεί ηλεκτρονικά ο καθορισμένος ανώτατος αριθμός συμμετοχών σε ένα μάθημα, η κατάστασή του κλείνει και ο φοιτητής θα πρέπει να επιλέξει άλλο μάθημα, από αυτά που είναι ακόμη ανοιχτά. Αν δεν επιλέξει τελικά κανένα, δεν θα μπορεί να συμμετάσχει στις εξετάσεις των μαθημάτων αυτών (δηλ. το σύστημα δεν θα τον εντάξει αυτόματα, από μόνο του, σε κάποιο μάθημα).
- **Για τα υπόλοιπα μαθήματα (υποχρεωτικά μαθήματα και επιλογές Γενικής Παιδείας ΓΠ του 1^{ου} εξαμήνου)** δεν ισχύει ανώτατος αριθ-

¹ Αφορά όλους τους φοιτητές που φοιτούν στη Σχολή, σε οποιαδήποτε εξάμηνο, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. Ωστόσο, για τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί στη Σχολή πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 βλ. τις μεταβατικές διατάξεις και το Επεξηγηματικό Προσάρτημα του Κανονισμού Προπτυχιακών Σπουδών, παρακάτω V. Α. 6.

μός συμμετοχών και οι δηλώσεις τους υποβάλλονται κανονικά από **2.10.2017 μέχρι 23.10.2017**.

2. Οι υπόλοιποι φοιτητές, δηλαδή αυτοί που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2017-18 θα εγγραφούν στο 7^ο ή μεγαλύτερο εξάμηνο σπουδών, άρα βρίσκονται στο μεταβατικό στάδιο του νέου προγράμματος σπουδών, εξαιρούνται πλήρως από τον παραπάνω περιορισμό ανωτάτου ορίου για τα μαθήματα επιλογής και θα πρέπει να υποβάλλουν για το Χειμερινό Εξάμηνο τις δηλώσεις τους για όλα τα μαθήματα (υποχρεωτικά και επιλογής) από 2.10.2017 έως και 23.10.2017.

3. Ενόψει του νωρίτερου χρόνου έναρξης υποβολής των δηλώσεων, αυξάνεται ο μέγιστος αριθμός των επιτρεπόμενων για δήλωση μαθημάτων από δώδεκα (12) σε είκοσι (20) μαθήματα για όλους τους φοιτητές, προκειμένου να καταστεί δυνατή η επαναδήλωση και των μαθημάτων εκείνων στα οποία εξετάστηκε μεν ο φοιτητής κατά την αμέσως προηγούμενη εξεταστική περίοδο αλλά ενδεχομένως δεν έχουν ανακοινωθεί ακόμη τα βαθμολογία τους κατά το χρόνο έναρξης της υποβολής δηλώσεων.

ΠΡΟΣΟΧΗ

Σε καμία περίπτωση δεν θα δοθεί οποιαδήποτε παράταση στις δηλώσεις μαθημάτων, διότι άλλως καθίσταται αδύνατη η τήρηση του Ακαδημαϊκού Ημερολόγιου που, με απόφαση της Συγκλήτου, ισχύει πλέον απαρεγκλίτως για όλο το ΑΠΘ.

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Α΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (21 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου (προαπ.: νομική βιβλιογραφική έρευνα και πληροφοριακή παιδεία)	2	4
2	Ιστορία του Δικαίου	3	4
3	Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο	4	5
4	Συνταγματικό Δίκαιο	6	7
5	Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου	4	6
6	Μάθημα Επιλογής Γενικής Παιδείας	2	4

Β΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (21 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Διοικητικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος	6	7
2	Ποινικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος	4	6
3	Δίκαιο της Δικαιοπραξίας	4	5
4	Οικογενειακό Δίκαιο	3	4
5	Εμπορικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος	2	4
6	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Γ΄ κύκλος)	2	4

Γ΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (22 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Μεθοδολογία του Δικαίου	2	4
2	Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης	4	5
3	Ποινικό Δίκαιο - Ποινολογία	4	5
4	Ενοχικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος	6	7
5	Εμπράγατο Δίκαιο	4	5
6	Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο)	2	4

Δ΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (25 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Συνταγματικές Ελευθερίες	4	5
2	Ενοχικό Δίκαιο – Ειδικό Μέρος	6	6
3	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού)	2	4
4	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας: Βιομηχανικής - Πνευματικής)	3	4
5	Ατομικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
6	Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος- Απόδειξη)	6	7

Ε΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (27 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Ποινικό Δίκαιο – Ειδικό Μέρος	6	5
2	Διοικητική Δικονομία	7	7
3	Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
4	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών)	6	6
5	Διακλαδικό σεμινάριο επιλογής (Α΄ κύκλος)	2	4
6	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄ κύκλος)	2	4

ΣΤ'	ΕΞΑΜΗΝΟ (23 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Ποινική Δικονομία	7	7
2	Κληρονομικό Δίκαιο	4	5
3	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών)	3	4
4	Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων)	3	4
5	Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	4	6
6	Διακλαδικό σεμινάριο επιλογής (Β' κύκλος)	2	4
Ζ'	ΕΞΑΜΗΝΟ (22 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Σύνθεση Αστικού Δικαίου	4	4
2	Πολιτική Δικονομία (Ενδικο Μέσα-Αναγκ. Εκτέλεση)	6	6
3	Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου	4	4
4	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α' κύκλος)	2	4
5	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Ε' κύκλος)	2	4
6	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α' κύκλος)	2	4
7	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α' κύκλος)	2	4
Η'	ΕΞΑΜΗΝΟ (24 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Σύνθεση Ποινικού Δικαίου & Ποινικής Δικονομίας	6	5
2	Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου & Διοικητικής Δικονομίας	6	5
3	Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας	4	4
4	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Δ' κύκλος)	2	4
5	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΣΤ' κύκλος)	2	4
6	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων	2	4

	(Β΄ κύκλος)		
7	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄ κύκλος)	2	4

2. ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α) Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ)

		ΩΡΕΣ	ECTS
Υ1	Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου (και σεμιν. νομ. πληροφορικής)	2	4
Υ2	Ιστορία του Δικαίου	3	4
Υ3	Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο	4	5
Υ4	Συνταγματικό Δίκαιο	6	7
Υ5	Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου	4	6
Υ6	Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	6	7
Υ7	Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	4	6
Υ8	Δίκαιο της Δικαιοπραξίας	4	5
Υ9	Οικογενειακό Δίκαιο	3	4
Υ10	Εμπορικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	2	4
Υ11	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού)	2	4
Υ12	Μεθοδολογία του Δικαίου	2	4
Υ13	Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης	4	5
Υ14	Ποινικό Δίκαιο (Ποινολογία)	4	5
Υ15	Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	6	7
Υ16	Εμπράγματο Δίκαιο	4	5
Υ17	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εται- ριών)	6	6
Υ18	Συνταγματικές Ελευθερίες	4	5
Υ19	Ενοχικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος)	6	6
Υ20	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιο- πραξιών)	3	4
Υ21	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Διανοητικής Ιδιο- κτησίας:Βιομηχανικής - Πνευματικής)	3	4
Υ22	Ατομικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
Υ23	Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος – Από-	6	7

	δειξη)		
Υ24	Ποινικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος)	6	5
Υ25	Διοικητική Δικονομία	7	7
Υ26	Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
Υ27	Πολιτική Δικονομία (Ένδικα Μέσα – Ανα- γκαστική Εκτέλεση)	6	6
Υ28	Ποινική Δικονομία	7	7
Υ29	Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο)	2	4
Υ30	Κληρονομικό Δίκαιο	4	5
Υ31	Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων)	3	4
Υ32	Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	4	6
Υ33	Σύνθεση Αστικού Δικαίου	4	4
Υ34	Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας	4	4
Υ35	Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου	4	4
Υ36	Σύνθεση Ποινικού Δικαίου & Ποινικής Δικο- νομίας	6	5
Υ37	Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου & Διοικητικής Δικονομίας	6	5

Β) Μαθήματα Επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ)

(1^ο εξάμηνο, επιλέγεται 1, ώρες διδασκαλίας 2, ECTS 4)

- ΓΠ 1. Γενική Κοινωνιολογία
- ΓΠ 2. Δίκαιο και Οικονομία
- ΓΠ 3. Πολιτειολογία
- ΓΠ 4. Πολιτική Επιστήμη
- ΓΠ 5. Διπλωματική Ιστορία

Γ) Διακλαδικά Σεμινάρια (ΔΣ)

(επιλέγεται 1 από κάθε κύκλο, συνολικά 2, ώρες διδασκ. 4, ECTS 4 για το καθένα)

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ (5^ο Εξάμηνο)

- ΔΣ 1. Διακρίσεις και Δίκαιο
- ΔΣ 2. Διεθνές και Ευρωπαϊκό Εργατικό Δίκαιο
- ΔΣ 3. Διεθνές Ποινικό Δίκαιο
- ΔΣ 4. Σύγχρονες Μορφές Συμβάσεων
- ΔΣ 5. Δίκαιο της Ενέργειας

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ (6^ο Εξάμηνο)

- ΔΣ 6. Ευρωπαϊκή και Διεθνής Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση
- ΔΣ 7. Η ΕΣΔΑ το δίκαιο των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη : Η διαρκής πρόκληση της εφαρμογής τους
- ΔΣ 8. Δίκαιο Ιατρικής Ευθύνης
- ΔΣ 9. Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτών
- ΔΣ 10. Δίκαιο και Θρησκεία

Δ) Μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ)

(επιλέγεται 1 από κάθε κύκλο, συνολικά 6, ώρες διδασκ. 2 και ECTS 4 για το καθένα. Τα ίδια μαθήματα προσφέρονται στο αντίθετο εξάμηνο ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής - ΕΛΕ)

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ (7^ο Εξάμηνο)

- ΠΕ 1.** Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου
- ΠΕ 2.** Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία
- ΠΕ 3.** Ασφαλιστικά μέτρα
- ΠΕ 4.** Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο
- ΠΕ 5.** Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ (5^ο Εξάμηνο)

- ΠΕ 6.** Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό
- ΠΕ 7.** Υπαλληλικό Δίκαιο – Δίκαιο Παιδείας
- ΠΕ 8.** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο
- ΠΕ 9.** Δημοσιονομικό Δίκαιο
- ΠΕ 10.** Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας

Γ΄ ΚΥΚΛΟΣ (2^ο Εξάμηνο)

ΠΕ 11. Κοινωνιολογία του Δικαίου

ΠΕ 12. Δίκαιο της Πληροφορικής

ΠΕ 13. Εκκλησιαστικό Δίκαιο

ΠΕ 14. Ειδικοί θεσμοί του Αρχαίου Ελληνικού Δικαίου

ΠΕ 15. Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

Δ΄ ΚΥΚΛΟΣ (8^ο Εξάμηνο)

ΠΕ 16. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο

ΠΕ 17. Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)

ΠΕ 18. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι

ΠΕ 19. Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο

ΠΕ 20. Εγκληματολογία

Ε΄ ΚΥΚΛΟΣ (7^ο Εξάμηνο)

ΠΕ 21. Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)

ΠΕ 22. Τραπεζικό Δίκαιο

ΠΕ 23. Ναυτικό Δίκαιο

ΠΕ 24. Δίκαιο Μεταφορών

ΠΕ 25. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών

ΣΤ΄ ΚΥΚΛΟΣ (8^ο Εξάμηνο)

ΠΕ 26. Συγκριτικό Δίκαιο

ΠΕ 27. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο

ΠΕ 28. Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών

ΠΕ 29. Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕ 30. Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου

Ε) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ)

(επιλέγονται 2 από κάθε κύκλο, συνολικά 4, ώρες διδασκ. 2, ECTS 4 για το καθένα)

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ (7^ο Εξάμηνο)

ΠΕ 11-20 και 26-30 ως ΕΛΕ: Τα μαθήματα ΠΕ των κύκλων Γ΄ - Δ΄ - ΣΤ΄ ως ΕΛΕ

ΕΛΕ 6. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο
ΕΛΕ 7. Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)
ΕΛΕ 8. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι
ΕΛΕ 9. Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο
ΕΛΕ 10. Εγκληματολογία
ΕΛΕ 16. Συγκριτικό Δίκαιο
ΕΛΕ 17. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο
ΕΛΕ 18. Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών
ΕΛΕ 19. Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΛΕ 20. Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου
ΕΛΕ 51. Κοινωνιολογία του Δικαίου
ΕΛΕ 52. Δίκαιο της Πληροφορικής
ΕΛΕ 53. Εκκλησιαστικό Δίκαιο
ΕΛΕ 54. Ειδικοί θεσμοί του Αρχαίου Ελληνικού Δικαίου
ΕΛΕ 55. Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

Πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων επιλογών

ΕΛΕ 21. Σύγχρονα ζητήματα Οικογενειακού Δικαίου
ΕΛΕ 22. Ειδικές ενοχικές σχέσεις (κοινωνία, διοίκηση αλλοτρίων, εντολή, εγγύηση, αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους, συμβιβασμός)
ΕΛΕ 23. Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης ιδιωτικών διαφορών (διαιτησία, διαμεσολάβηση, μορφές συμβιβαστικής επίλυσης)
ΕΛΕ 24. Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων
ΕΛΕ 25. Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο
ΕΛΕ 26. Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975
ΕΛΕ 27. Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΛΕ 28. Ενωσιακό Φορολογικό & Τελωνειακό Δίκαιο
ΕΛΕ 29. Κυπριακό Δίκαιο
ΕΛΕ 30. Διεθνείς Θεσμοί
ΕΛΕ 31. Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών - Μετανάστευσης
ΕΛΕ 32. Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο
ΕΛΕ 33. Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο – Jean Monnet

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

Αγγλικά

- ΕΛΕ 34.** European Law of Contracts
- ΕΛΕ 35.** European Constitutional Law - Jean Monnet
- ΕΛΕ 36.** EU-International Relations Law
- ΕΛΕ 37.** International Trade Law (GATT/WTO Law)
- ΕΛΕ 38.** EU – Intellectual Property Law
- ΕΛΕ 39.** Legal Rhetorics in Antiquity

Γερμανικά

- ΕΛΕ 40.** Europäisches Gesellschaftsrecht
- ΕΛΕ 41.** Europäisches Insolvenzrecht
- ΕΛΕ 42.** Jugendstrafrecht, Kriminologie, Strafvollzug

Γαλλικά

- ΕΛΕ 43.** Droits sociaux et État social en Europe
- ΕΛΕ 44.** Théorie générale du droit
- ΕΛΕ 45.** Anthropologie du droit

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ (8^ο Εξάμηνο)

ΠΕ 1-10 και 21-25 ως ΕΛΕ: Τα μαθήματα ΠΕ των κύκλων Α΄-Β΄- Ε΄ ως ΕΛΕ

- ΕΛΕ 1.** Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου
- ΕΛΕ 2.** Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία
- ΕΛΕ 3.** Ασφαλιστικά μέτρα
- ΕΛΕ 4.** Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο
- ΕΛΕ 5.** Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης
- ΕΛΕ 11.** Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)
- ΕΛΕ 12.** Τραπεζικό Δίκαιο
- ΕΛΕ 13.** Ναυτικό Δίκαιο
- ΕΛΕ 14.** Δίκαιο Μεταφορών

- ΕΛΕ 15.** Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών
- ΕΛΕ 46.** Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό
- ΕΛΕ 47.** Υπαλληλικό Δίκαιο – Δίκαιο Παιδείας
- ΕΛΕ 48.** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο
- ΕΛΕ 49.** Δημοσιονομικό Δίκαιο
- ΕΛΕ 50.** Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας

Πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων επιλογών

- ΕΛΕ 56.** Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού
- ΕΛΕ 57.** Εκούσια Δικαιοδοσία
- ΕΛΕ 58.** Σύγχρονα θέματα Εργατικού Δικαίου-Επισφαλείς εργασιακές σχέσεις
- ΕΛΕ 59.** Δίκαιο Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών
- ΕΛΕ 60.** Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου
- ΕΛΕ 61.** Σωφρονιστική
- ΕΛΕ 81.** Ειδικές Ποινικές Διαδικασίες
- ΕΛΕ 63.** Δικαστικός έλεγχος του νόμου (Συνταγματικό Δικονομικό Δίκαιο)
- ΕΛΕ 64.** Διοικητική Επιστήμη
- ΕΛΕ 65.** Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ - Jean Monnet
- ΕΛΕ 66.** Φιλοσοφία του Δικαίου
- ΕΛΕ 67.** Ιστορία Βυζαντινού και Δυτικοευρωπαϊκού Δικαίου

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

Αγγλικά

- ΕΛΕ 68.** International Litigation
- ΕΛΕ 69.** European Tort Law
- ΕΛΕ 70.** Crime in Cultural Perspective
- ΕΛΕ 71.** International and European Social Law
- ΕΛΕ 72.** History of Legal Philosophy
- ΕΛΕ 73.** Comparative Ecclesiastical Law

EΛΕ 74. European Human Rights Law – Jean Monnet

Γερμανικά

EΛΕ 75. EU-Strafrecht

EΛΕ 76. Internetrecht

EΛΕ 77. Digestenexegese des Römischen Privatrechts

Γαλλικά

EΛΕ 78. Rhétorique juridique de l' Antiquité

EΛΕ 79. Droit européen et comparé de la non-discrimination

EΛΕ 80. Histoire de la philosophie moderne du droit

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ¹, ΥΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ² ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ³

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

(Χειμερινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Κώστας Σταμάτης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ανδρέας Τάκης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Κώστας Σταμάτης/Ανδρέας Τάκης

Διδακτικά βιβλία:

Εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου

ΚΩΔ: 50659286, Έκδοση: 1η/2015

Συγγραφείς: Σταμάτης Κώστας/Τάκης Ανδρέας

ISBN: 9789605682910 Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ

Υλη: Η δομή του μαθήματος είναι τριμερής: α) Σε έναν πρώτο κύκλο παραδόσεων παρουσιάζεται το θετικό δίκαιο ως δεσμευτική ρυθμιστική βαθμίδα του κοινωνικού βίου. β) Ακολουθεί η κεντρική διάκριση του δικαίου σε ιδιωτικό και δημόσιο, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο. γ) Και έπεται το ζήτημα της ερμηνείας και εφαρμογής του δικαίου, στη βάση μεθόδων που προσιδιάζουν στο σκέπτεσθαι νομικά. Καθένα από αυτά τα τρία μέρη συμπεριλαμβάνει πληθώρα από αλληλένδετες θεματικές ενότητες, οι οποίες διαφωτίζουν κομβικές λειτουργίες της έννομης τάξης. Καθ' οδόν γίνονται καίριες προβολές σε ειδικότερες περιοχές της επιστήμης του

¹ Το ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Νομικής Σχολής, βλ. http://www.law.auth.gr/el/undergraduate_courses.

² Το Πρόγραμμα Διδασκαλίας με την ύλη των μαθημάτων είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Νομικής Σχολής, βλ. <http://www.law.auth.gr/el/ugrad-programme>.

³ Η παράθεση των προτεινόμενων «διδακτικών βιβλίων» είναι ενδεικτική και τελεί υπό την επιφύλαξη ενδεχόμενης επικαιροποίησης του καταλόγου των διανεμόμενων συγγραμμάτων μέσω του προγράμματος ΕΥΔΟΞΟΣ. Για τον επικαιροποιημένο κατάλογο βλ. <https://service.eudoxus.gr/search>.

δικαίου, ώστε το φοιτητικό κοινό να εξοικειωθεί με τη διασύνδεση γενικού και ειδικού, καθολικού και ιδιαίτερου στη νομική σκέψη.

*** Σεμινάριο νομικής βιβλιογραφικής έρευνας και πληροφοριακής παιδείας:** Αποτελεί προαπαιτούμενο, με υπογραφή παρακολούθησης, προκειμένου να έχει δικαίωμα ο/η φοιτητής/τρια που εγγράφηκε από το ακαδημαϊκό έτος 2015/16 και μετά να λάβει μέρος στις εξετάσεις του υποχρεωτικού μαθήματος «Εισαγωγή στην επιστήμη του Δικαίου».

Διδάσκουν:

Σ. Αποστολίδου, Μ. Γαρέζου, Ελ. Γιαννίτσιου, Σ. Καρατζουλίδου.

Το σεμινάριο προσφέρεται σε επανάληψη το εαρινό εξάμηνο από τους ίδιους διδάσκοντες για ιδιαίτερες ομάδες πρωτοετών, π.χ. προερχόμενους από κατατακτήριες εξετάσεις.

Ύλη: Εκπαίδευση στη βιβλιογραφική αναζήτηση (OPAC), στις ηλεκτρονικές συνδρομητικές βάσεις της βιβλιοθήκης: Nomos, NBonline (Νομική Βιβλιοθήκη), Ισοκράτης, Αρμενόπουλος, ΔΕΝ, Σάκκουλας, καθώς και στα ηλεκτρονικά μαθήματα Moodle. Το θεωρητικό μέρος θα γίνεται στην αίθουσα πολυμέσων (4^{ος} όροφος) σε ομάδες των 15 ατόμων και η πρακτική του εξάσκηση θα διεξάγεται στη Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής.

2) Ιστορία του Δικαίου 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Δάφνη Παπαδάτου

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Καλλιόπη Παπακωνσταντίνου

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Κωνσταντίνος Βλάχος

Διδακτικά βιβλία:

1. Michel Humbert, Πολιτικοί και Κοινωνικοί Θεσμοί της Αρχαιότητας (μετάφραση Γ. Τζαμτζής), εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2011 (ΚΩΔ.: 12696714)

2. Γεωργίου Π. Νάκου, Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου Ι, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1991 (ΚΩΔ.: 17344)

3. Σημειώσεις

Ύλη: Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στο να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις απόλυτες ιστορικές καταβολές του σύγχρονου ελληνικού δικαίου, δημόσιου και ιδιωτικού. Η διδασκαλία διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα: α) αφενός από τη μιά παρουσιάζονται οι ιστορικές-δικαιικές συνθήκες εκείνες που οδήγησαν στη γένεση, τη διαμόρφωση, την παγίωση και τη μετεξέλιξη του δημοκρατικού πολιτεύματος, έτσι όπως αυτό απαντά στην Αρχαιότητα (αρχαία

Ελλάδα, Ρώμη) καθώς και ορισμένες βασικές θεωρητικές έννοιες (νομικές, φιλοσοφικές) που συνδέθηκαν με τις ιστορικοδικαιικές αυτές διεργασίες (εὐνομία, ἰσονομία, *auspicium*, *auctoritas*, *imperium* κλπ), β) αφετέρου η διδασκαλία διεξάγεται σε ένα πιο εξειδικευμένο επίπεδο και συγκεκριμένα μέσα από μία ενδεικτική επιλογή κάποιων θεσμών και νομικών εννοιών του σύγχρονου δικαίου (ικανότητα δικαίου, ἔθιμο, κράτος δικαίου, διάκριση των εξουσιών, πολιτικά κόμματα,, προστασία του πολιτεύματος και έλεγχος των αρχόντων που ασκούν εξουσία, σχέση Κράτους-Εκκλησίας, ορκωτά δικαστήρια, διαιτησία - διαμεσολάβηση, η πενταμερής διαίρεση της ύλης του ιδιωτικού δικαίου, οι γενικές ρήτρες/αρχές που διέπουν το δίκαιο, η διασφάλιση των απαιτήσεων, βασικές αρχές του κληρονομικού δικαίου, μορφές κυριότητας, η ένδικη προστασία των ιδιωτικών συμφερόντων, οι ενώσεις ανεξαρτήτων κρατών κλπ) παρουσιάζονται οι πρωταρχικές μορφές, με τις οποίες οι θεσμοί αυτοί και οι νομικές έννοιες εμφανίζονται για πρώτη φορά στο προσκήνιο και μορφοποιούνται στην αρχαία Ελλάδα ή/και στη Ρώμη ή/και στο Βυζάντιο.

3) Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο 5

Διδάσκουν: Μ. Σαρηγιαννίδης/Β. Καρακωστανόγλου

Διδακτικά βιβλία:

1)[ΚΩΔ.: 41959972] Χατζηκωνσταντίνου Κ., Χ. Αποστολίδης, Μ. Σαρηγιαννίδης, Θεμελιώδεις Έννοιες στο Διεθνές Δημόσιο Δίκαιο (2η έκδοση, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκουλα, 2014).

2)[ΚΩΔ.: 41958835] Αντωνόπουλος Κ. & Κ. Μαγκλιβέρας (επιμ.), Το Δίκαιο της Διεθνούς Κοινωνίας (2η έκδοση, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2014).

3)[Εύδοξο: 50658988] ΡΟΥΚΟΥΝΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ 2η/2015, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

Ύλη: Περιλαμβάνει τις βασικές θεματικές ενότητες που προϋποθέτουν την κατανόηση της διεθνούς έννομης τάξης. Μέσα από την ιστορική διαδρομή και την εξέλιξη του διεθνούς δικαίου γίνεται κατανοητή η φύση του, όπως και η θεσμική και κανονιστική συγκρότηση της διεθνούς κοινότητας. Δίνεται έμφαση στα υποκείμενα και στις κλασικές πηγές του διεθνούς δικαίου, στους σύγχρονους δικαιοπαραγωγικούς μηχανισμούς και στους φορείς δικαιομάτων και υποχρεώσεων στη διεθνή έννομη τάξη. Εξετάζεται τόσο η σχέση ανάμεσα στη διεθνή και στις επιμέρους εσωτερικές δικαιοταξίες, όσο και η έννοια της κυριαρχίας υπό το πρίσμα του διεθνούς δικαίου. Περαιτέρω, εξετάζονται οι αρμοδιότητες και δικαιοδοσίες στο διεθνές δίκαιο, ό-

πως επίσης οι αρμοδιότητες στο χώρο, ενώ τέλος αναλύονται η έννομη τάξη και τα βασικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών.

4) Συνταγματικό Δίκαιο 7

Διδάσκουν:

- 1^ο Τμ. (Α-Κα): Α.Καϊδατζής (συνδρομή Ε.Αναστασιάδου)
- 2^ο Τμ. (Κε-Πα) Λ.Παπαδοπούλου (συνδρομή Ε.Αναστασιάδου)
- 3^ο Τμ. (Πε-Ω) Μ.Πικραμένος/Αικ.Σαββαΐδου/Ι.Μαθιουδάκης

Διδακτικά βιβλία:

- 1.**Ελληνικό συνταγματικό δίκαιο, ΚΩΔ: 25133
Έκδοση: 1η/2004 Συγγραφείς: Μανιτάκης Αντώνης Ν.ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ
- 2.** Συνταγματικό δίκαιο. ΚΩΔ: 41959937
Έκδοση: 2η/2014 Συγγραφείς: Χρυσόγονος Κώστας Χ.
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ
- 3.** Συνταγματικό Δίκαιο
ΚΩΔ: 33153405
Έκδοση: 5η έκδοση/2013 Συγγραφείς: Μαυριάς Κώστας
ΔΙΚΑΙΟ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ
- 4.** Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου
ΚΩΔ: 50660609
Έκδοση: 1/2015 Συγγραφείς: BENIZEΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ
- 5.** Λ. Παπαδοπούλου, Συνταγματικό Δίκαιο, 2016 [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4277> (δωρεάν πρόσβαση)

Ύλη: Κράτος, Κυριαρχία και Σύνταγμα. Αντικείμενο και μέθοδος του Συνταγματικού Δικαίου. Συνταγματισμός. Οι διαφορετικές προσλήψεις του Συντάγματος (πολιτειακή – κανονιστική). Έννοιες (τυπική – ουσιαστική) και διακρίσεις του Συντάγματος. Οι λειτουργίες του Συντάγματος. Η διαδρομή του ελληνικού συνταγματισμού. Κανόνες – Διατάξεις. Θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές ή οργανωτικές βάσεις του Πολιτεύματος. Όργανα. Δημοκρατική Αρχή. Θεσμοί άμεσης δημοκρατίας (το δημοψήφισμα). Αντιπροσωπευτική αρχή. Εκλογικό σώμα. Αρχές που διέπουν την ψήφο και την ψηφοφορία. Πολυκομματισμός. Βουλή (Σύνθεση – λειτουργία). Νομική θέση του βουλευτή - Κωλύματα και ασυμβίβαστα. Κοινοβουλευτικό σύστημα. Πρόταση εμπιστοσύνης – δυσπιστίας. Διορισμός Πρωθυπουργού. Απαλλαγή κυβέρνησης από τα καθήκοντά της-Διάλυση Βουλής. Κυβέρνηση. Σύνθεση – λειτουργίες. Ευθύνη υπουργών. Προεδρεύόμενη μορφή – Πρόεδρος Δημοκρατίας. Αρμοδιότητες. Θέση στο πολίτευμα. Αρχή του Κράτους Δικαίου. Αρχή της διάκρισης των λειτουργιών. Αρχή του Κοινωνικού Κράτους. Συντακτική εξουσία. Αναθεωρητική λειτουργία (γενικά. Αναθεώρηση του Συντάγματος. Άτυπες τροποποιήσεις και μεταβολές του Συντάγματος. Σύνταγμα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Ιεραρχία των πηγών του δικαίου. Η κανονιστική αρμοδιότητα της διοίκησης – Νομοθετική εξουσιοδότηση. Απαγόρευση παρεμβάσεων νομοθετικής στη δικαστική εξουσία. Έλεγχος συνταγματικότητας (θεμελιώδη). Εγγυήσεις τήρησης και προστασίας του Συντάγματος.

5) Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου 6

Διδάσκουν:

- 1^ο Τμήμα (Α-Κα): Αχ. Κουτσουράδης
- 2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ελ. Ζερβογιάννη
- 3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Τ. Κοσμίδης

Διδακτικά βιβλία:

1. Δ. Παπαστερίου, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 2η έκδ., εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2009. ΚΩΔ.: 25099
2. Π. Λαδάς, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, τόμ. Ι, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2007. ΚΩΔ.: 25100
3. Π. Φίλιος, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 4η έκδ., εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2011. ΚΩΔ.: 7948822
4. Απ. Γεωργιάδης, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 4η έκδ., εκδ. Π. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα 2012. ΚΩΔ.: 22769903

Ύλη: Το δικαίωμα (έννοια, διακρίσεις, αξίωση, αγωγή, ένσταση, σύσταση και απώλεια δικαιώματος, άσκηση δικαιώματος, σύγκρουση δικαιωμάτων, κατάχρηση δικαιώματος, προστασία δικαιώματος), φυσικά πρόσωπα (ιδιότητες, εξατομίκευση, ύπαρξη και τέλος, ικανότητα για δικαιопραξία και ικανότητα δικαίου, προστασία προσωπικότητας, ευθύνη και υπαιτιότητα), νομικά πρόσωπα (έννοια, διακρίσεις, διοίκηση, δικαιопραξίες νομικού προσώπου, ευθύνη νομικού προσώπου, τέλος νομικού προσώπου, σωματείο, ίδρυμα, επιτροπή εράνων), χρόνος (σημασία, προσδιορισμός και υπολογισμός, προθεσμίες, παραγραφή, αποσβεστικές προθεσμίες).

6) Μάθημα Επιλογής Γενικής Παιδείας 4

α) Γενική Κοινωνιολογία

Διδάσκουν: Α. Τσαούση

Διδακτικά βιβλία:

1. Anthony Giddens, «Κοινωνιολογία», Μετ. Δημήτρης Γ. Τσαούσης, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2009 (ΚΩΔ.: 31709)
2. Νικόλαος Γ. Ιντζεσίλογλου, «Κοινωνία και νέα τεχνολογία. Εισαγωγή στην Γενική Κοινωνιολογία και Κοινωνικοί Προβληματισμοί», Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014 (ΚΩΔ.: 59358875)
3. Hughes Michael and Carolyn J. Kroehler, «Κοινωνιολογία – Οι βασικές έννοιες» 2η έκδοση, Εκδόσεις Κριτική Α.Ε., Αθήνα (2014)(ΚΩΔ.: 41955464)
4. J.C. Alexander, K. Thompson and L.D. Edles, *Σύγχρονη Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία: Κουλτούρα και Κοινωνία σε Μετάβαση*. Επιμ. Νίκου Δεμερτζή, ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG, 2016, (ΚΩΔ.: 50659677)

Ύλη: Το μάθημα προσεγγίζει την Κοινωνιολογία ως ξεχωριστή επιστήμη, μέσα από αναφορές στον ιδρυτή της Auguste Comte και στους κύριους εκπροσώπους της, που ταυτίζονται με συγκεκριμένες Σχολές σκέψης: τον Emile Durkheim και τον Λειτουργισμό, τον Karl Marx και τη Σχολή των Συγκρούσεων, τον Max Weber και την Κατανοούσα Κοινωνιολογία. Αναφορά γίνεται και σε πιο σύγχρονες σχολές σκέψης όπως ο δομισμός και η συστημική προσέγγιση (T. Parsons, N. Luhmann), οι θεωρίες της Σχολής της Φραγκφούρτης και ο P. Bourdieu. Γίνεται επίσης αναφορά στα γνωστικά πεδία ειδικών κοινωνιολογιών όπως η κοινωνιολογία της παιδείας, της οικογένειας, των πόλεων, των ΜΜΕ κ.λπ.. Εξετάζονται βασικές έννοιες, όπως η κοινωνικοποίηση, ο κοινωνικός έλεγχος και τα στοιχεία της κοινωνικής δομής (κοινωνική θέση, κοινωνικός ρόλος, κοινωνικές ομά-

δες, διαστροφάτωση, δίκτυα, θεσμοί, τυπολογία κοινωνιών). Γίνεται επίσης εκτεταμένη αναφορά στην κοινωνική αλλαγή και στη δυνατότητα εξέλιξης και προόδου των κοινωνικών συνόλων μέσα από την εμπειρική γνώση. Μελετώνται οι σχέσεις κρατών και έθνους, καθώς και η εθνική ταυτότητα. Εισάγεται προβληματισμός για προβλήματα μεθοδολογίας, π.χ. για τη διάκριση μεταξύ ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας, μεταξύ στατικής και δυναμικής Κοινωνιολογίας, κ.λπ.. Σε χωριστή ενότητα του μαθήματος εστιάζουμε σε συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα, όπως είναι οι κοινωνικές ανισότητες, η δομική φτώχεια και η παραβατική συμπεριφορά. Στο τέλος εξετάζονται σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα, όπως η προβληματική των μειονοτήτων σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης, σύγχρονες εκφάνσεις του εθνικισμού και του ρατσισμού, τα ηθικά διλήμματα της τεχνολογικής εξέλιξης και το μέλλον της ανθρώπινης εργασίας.

β) Δίκαιο και Οικονομία

Διδάσκουν: Α. Τσαούση

Διδακτικά βιβλία:

1. Ν. Ιντζεσίλογλου, Κοινωνία και νέα τεχνολογία. Κοινωνιολογία και Κοινωνικοί Προβληματισμοί, 2η εκδ., εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 2014. ΚΩΔ.: 59358875
2. Α. Τσαούση, Δίκαιο και συνεργατικότητα: Μια νέα προσέγγιση στην κοινωνιολογία του δικαίου. ΚΩΔ.: 33114225.

Ύλη: Η Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου και των Θεσμών και γενικότερα ο επιστημονικός κλάδος «Δίκαιο και Οικονομία» (Law and Economics) είναι μια από τις πιο ραγδαία αναπτυσσόμενες περιοχές της εφαρμοσμένης μικρο-οικονομικής στο πεδίο του δικαίου και της δημόσιας επιλογής και αποφασής. Χρησιμοποιεί τα καθιερωμένα εργαλεία-έννοιες της μικρο-οικονομικής (ανεπάρκεια, επιλογή, κίνητρα, προσφορά και ζήτηση) για να κατανοήσει και να εξηγήσει νομικούς και πολιτικούς κανόνες, συμβάσεις μεταξύ ατόμων και επιχειρήσεων, κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς, δημόσιες υπηρεσίες και άλλους θεσμούς. Η οικονομική προσέγγιση στο δίκαιο λειτουργεί διττά: προτείνει τη θέσπιση νέων κανόνων δικαίου και αξιολογεί την εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων δικαίου, με κριτήριο την αποτελεσματικότητά τους. Έτσι, το ερευνητικό πεδίο της «Οικονομικής Ανάλυσης του Δικαίου και των Θεσμών» τείνει να ταυτιστεί με εκείνο της «Δικαιο-οικονομικής Επιστήμης» («Law and Economics»). Το μάθημα εντοπίζει τις συνδετικές γέφυρες μεταξύ της Νομικής και της Οικονομικής Επιστήμης: την ορθολογική, ένσκοπη δράση, το κοινό ρυθμιστικό πεδίο

(που είναι η ρύθμιση των κοινωνικών σχέσεων), το δεοντολογικό/κανονιστικό στοιχείο κτλ. Στη συνέχεια, εξετάζονται: (α) Η σχέση κανόνων δικαίου και άσκησης αποτελεσματικής πολιτικής, μέσα από την εξοικείωση με τα κριτήρια οικονομικής αποτελεσματικότητας, (β) Η συσχέτιση βασικών εννοιών της οικονομικής επιστήμης με δικαιοκούς και πολιτικούς θεσμούς, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα (π.χ. νομοθεσία και κίνητρα, οι δυσλειτουργίες από τη δράση οργανωμένων ομάδων πίεσης και από τη διόγκωση της γραφειοκρατίας, οι οικονομικές και εισοδηματικές ανισότητες στο σύγχρονο κράτος προνοίας, η κοινωνική πολιτική ως αποτέλεσμα της παράλληλης επιδίωξης της αποτελεσματικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης, κ.τ.λ.). Έπειτα, η οικονομική ανάλυση εφαρμόζεται σε συγκεκριμένους δικαιοκούς κλάδους: στο εμπράγματο δίκαιο (με έμφαση στο Θεώρημα του Coase), στο δίκαιο των συμβάσεων, στις αδικοπραξίες, στο ποινικό δίκαιο (μέσα από τη θεωρία του Gary Becker για τον ορθολογικό εγκληματία) και τέλος στο οικογενειακό δίκαιο. Σημ: Οι στοιχειώδεις γνώσεις οικονομικής επιστήμης που απαιτούνται αποκτώνται κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

γ) Πολιτειολογία

Διδάσκει: Κ. Χρυσόγονος

Διδακτικά βιβλία:

1. Δ. Τσάτσος, Πολιτεία. ΚΩΔ: 4989

2. Κ. Χρυσόγονος, Πολιτειολογία, εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2016. ΚΩΔ: 59358095

Ύλη: Έννοια και θεωρίες για το κράτος δικαίου. Στοιχεία του κράτους. Κράτος δικαίου με την τυπική και την ουσιαστική έννοια. Ιστορική εξέλιξη. Νομικές θεωρίες για το κράτος. Στοιχεία του κράτους. Μορφές Κράτους. Πολιτεύματα, Δημοκρατικά. Αντιπροσωπευτική και άμεση δημοκρατία, κομματική-πλουραλιστική δημοκρατία. Δημοκρατία και κράτος δικαίου.

δ) Πολιτική Επιστήμη

Διδάσκει: Α. Πανταζόπουλος (από το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών)

Διδακτικό βιβλίο:

Hague R./Hartor M., *Συγκριτική Πολιτική και Διακυβέρνηση*, 2^η έκδ., έκδ. Κριτική, 2011. ΚΩΔ.: 12508299

Ύλη: Θα ανακοινωθεί.

ε) Διπλωματική Ιστορία

Διδάσκει: Ι. Στεφανίδης

Διδακτικό βιβλίο:

Ιωάννης Δ. Στεφανίδης, Ισορροπία των δυνάμεων και ηγεμονική πρόκληση: Το ευρωπαϊκό σύστημα κρατών, 1871-1945, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2006, ISBN: 960-8396-31-X, 273 σελίδες. ΚΩΔ.: 4617

Ύλη: *Η Διπλωματική Ιστορία ή Ιστορία των Διεθνών Σχέσεων, όπως είναι επίσης γνωστή, εξετάζει το παρελθόν κατά κύριο λόγο υπό το πρίσμα των σχέσεων ανάμεσα στα κράτη και άλλα δρώντα υποκείμενα της παγκόσμιας πολιτικής. Παρά το γεγονός ότι η έμφαση δίδεται στην εξωτερική πολιτική, εξετάζονται παράλληλα εξελίξεις στο εσωτερικό κρατών, οι οποίες επηρέασαν τη διεθνή τους συμπεριφορά και έθεσαν σε δοκιμασία τη διεθνή ειρήνη και σταθερότητα. Η Διπλωματική Ιστορία παρέχει αναγκαία γνώση για την κατανόηση του Διεθνούς Δικαίου και των Διεθνών Σχέσεων. Συγκεκριμένα, προσφέρει το υπόβαθρο των νομικών σχέσεων ανάμεσα σε κράτη και άλλα διεθνή υποκείμενα, καθώς και το συγκεκριμένο πλαίσιο για θεωρητικές προσεγγίσεις πάνω στη φύση των διεθνών σχέσεων. Το μάθημα παρέχει εισαγωγικά στοιχεία για τη διπλωματία, το ευρωπαϊκό σύστημα κρατών, καθώς και αρχές ή συνθήκες, όπως η κυριαρχία ή η ισορροπία των δυνάμεων, αντιστοίχως, πάνω στις οποίες το σύστημα αυτό στηριζόταν μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στη συνέχεια, αναλύεται η πορεία του ευρωπαϊκού συστήματος κρατών με έμφαση στην πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων και τις μεταξύ τους σχέσεις, από την Ευρωπαϊκή Συμφωνία του 19ου αιώνα έως την κατάρρευση του συστήματος και την επικράτηση του διπολισμού μετά το 1945. Ως κύριοι σταθμοί εξετάζονται το σύστημα των Συμμαχιών (1871-1914), ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Ρωσική Επανάσταση, οι συνθήκες Ειρήνης και το σύστημα της Κοινωνίας των Εθνών, θέματα μειονοτήτων, η πολιτική των ολοκληρωτικών καθεστώτων του μεσοπολέμου, η πολιτική του κατευνασμού και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.*

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

(Εαρινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Διοικητικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος 7

Διδάσκουν:

1^ο Τμ (Α-Κα): Κ.Γώγος

2^ο Τμ.(Κε-Πα): Μ.Πικραμένος/Ι.Συμεωνίδης

3^ο Τμ.(Πε-Ω): Ε.Πρεβεδούρου

Διδακτικά βιβλία:

1. Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. Ι, 14η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2011, ΚΩΔ.: 12687599

2. Γενικό διοικητικό δίκαιο ΚΩΔ: 41960009

Έκδοση: 7η/2014 Συγγραφείς: Δαγτόγλου Πρόδρομος
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

3. Αν. Τάχου, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 9η έκδοση, Εκδ Σάκκου-
λα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2008, ΚΩΔ: 25132

4. Διοικητικό δίκαιο. ΚΩΔ: 50659381

Έκδοση: 3η/2015 Συγγραφείς: Γέροντας Απόστολος/Λύτρας Σωτή-
ρης/Παυλόπουλος Προκόπης/Σιούτη Γλυκερία/Φλογαίτης Σπυρίδων
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

5. Επιτομή γενικού διοικητικού δικαίου, Τύπος: Σύγγραμμα, Γέροντας
Απόστολος Χ., 2014, Σάκκουλας Εκδόσεις Α.Ε., ISBN:
9789604459988 ΚΩΔ. 33155352

Ύλη: Το Διοικητικό Δίκαιο έχει ως αντικείμενο τους κανόνες που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Εξετάζονται αρχικά η έννοια και η οριοθέτηση της Δημόσιας Διοίκησης και ορίζεται το Διοικητικό Δίκαιο σε σχέση με τους λοιπούς κλάδους του Δημοσίου Δικαίου. Στη συνέχεια αναλύονται οι πηγές του Διοικητικού Δικαίου, ενδοκρατικές (Σύνταγμα, νόμος, κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης, γενικές αρχές του δικαίου) και διακρατικές (Διεθνές Δίκαιο, Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Ακολουθεί το τμήμα για τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης που περιλαμβάνει, κατ'αρχάς, την ανάλυση της έννοιας της διοικητικής πράξης, των κατηγοριών της και της διαδικασίας παραγωγής της. Εξετάζονται διεξοδικά οι κανόνες για τα μονομελή και συλλογικά όργανα της Διοίκησης και η έννοια της αρμοδιότητάς τους. Στη συνέχεια αναλύονται οι κανόνες σχετικά με την έναρξη της ισχύος της πράξης, την πρόσβαση στα διοικητικά στοιχεία, το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης, οι κανόνες για τη γνωμοδοτική διαδικασία και για τη λήξη της ισχύος (ανάκληση, κατάργηση). Ακολουθεί η ανάλυση του ενδοδιοικητικού ελέγχου της Διοίκησης με την εξέταση των διοικητικών προσφυγών (απλές, ειδικές και ενδικοφανείς). Στη συνέχεια εξετάζονται συνοπτικά οι διοικητικές συμβάσεις (έννοια και κανόνες σύναψης). Ακολουθεί η ανάπτυξη της αστικής ευθύνης του Δημοσίου βάσει των άρθρων 105 και 106 ΕισΝΑΚ και με ανάλυση των επιρροών από το ενωσιακό δίκαιο. Η τελευταία ενότητα αφορά την οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης. Εξετάζονται τα κεντρικά όργανα του κράτους και αναλύονται διεξοδικά οι θεσμοί της αποκέντρωσης και της κατά τόπον και καθ' ύλην αυτοδιοίκησης. Παρουσιάζονται οι ΟΤΑ πρώτου και δευτέρου

βαθμού, οι αρμοδιότητές τους και η εποπτεία επί των πράξεων και των οργάνων. Τέλος εξετάζονται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου που απαρτίζουν τον δημόσιο τομέα.

2) Ποινικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος..... 6

Διδάσκουν:

- 1^ο Τμήμα (Α-Κα): Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου
- 2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ν. Μπιτζιλέκης /Κ. Χατζηκώστας
- 3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι

Διδακτικά βιβλία:

1. Τίτλος συγγράμματος: Ποινικό Δίκαιο-Επιτομή Γενικού Μέρους ζ' έκδοση Συγγραφέας: Ι. Μανωλεδάκης (επιμέλεια Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου), Εκδοτικός οίκος: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ, Έτος έκδοσης: 2005, ΚΩΔ: 34541

2. Τίτλος συγγράμματος: Τα θεμέλια του Ποινικού Δικαίου: Γενικό Μέρος-Το έγκλημα. Συγγραφέας: Παρασκευόπουλος Νικόλαος, Εκδοτικός οίκος: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ, Έτος έκδοσης: 2008, ΚΩΔ: 34577

3. Τίτλος συγγράμματος: Επιτομή Ποινικού Δικαίου Γενικό Μέρος, Συγγραφέας: Χαραλαμπίδης Αριστοτέλης, Εκδοτικός οίκος: Δίκαιο και Οικονομία - Π. Ν. Σάκκουλας, Έτος έκδοσης: 2016, ΚΩΔ: 1423

Ύλη: Διδασκαλία των γενικών θεμάτων του ποινικού δικαίου: Πράξη-παράλειψη, αιτιώδης συνάφεια, άδικο και λόγοι άρσης του αδίκου, καταλογισμός στην ενοχή (μόνο το θέμα της υπαιτιότητας [δόλος, αμέλεια] της νομικής πλάνης και των λόγων άρσης του καταλογισμού των άρθρ. 23 εδ. τελ. και 25 § 3 ΠΚ). Διακρίσεις εγκλημάτων, τόπος και χρόνος του εγκλήματος. Η διεύρυνση του ποινικού φαινομένου: Απόπειρα, Συμμετοχή. Ποινικό διεθνές δίκαιο.

3) Δίκαιο της Δικαιοπραξίας 5

Διδάσκουν:

- 1^ο Τμήμα (Α-Κα): Αικ. Φουντεδάκη
- 2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Αγγ. Κορνηλάκης
- 3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Τ. Κοσμίδης

Διδακτικά βιβλία:

1. Δ. Παπαστερίου/Δ. Κλαβανίδου, Δίκαιο της δικαιοπραξίας, εκδ.Σάκκουλα, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2008. ΚΩΔ: 34426

2. Π. Λαδάς, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, τόμ II, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2009. ΚΩΔ: 34386

Ύλη: Έννοια της δικαιοπραξίας. Είδη δικαιοπραξιών. Η δήλωση βουλήσεως. Η σύμβαση. Ο τύπος των δικαιοπραξιών. Η ερμηνεία των δικαιοπραξιών. Η ελαττωματική δήλωση βουλήσεως. Ανίσχυρες δικαιοπραξίες. Αιρέσεις και προθεσμίες. Αντιπροσώπευση και πληρεξουσιότητα. Συγκατάθεση τρίτου.

4) Οικογενειακό Δίκαιο 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Α. Κοτζάμπαση

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ελ. Ζερβογιάννη

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Απ. Τασίκας

Διδακτικά βιβλία:

1. Οικογενειακό δίκαιο, Τύπος: Σύγγραμμα, Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη Ε., 2016, Σάκκουλας Εκδόσεις Α.Ε., ISBN: 9789605684280 ΚΩΔ 59358631

2. Απ. Γεωργιάδης, Εγχειρίδιο Οικογενειακού Δικαίου, 2η έκδ, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2014. ΚΩΔ.: 41959986

3. Οικογενειακό Δίκαιο, Τύπος: Σύγγραμμα, Παπαχρίστου Θανάσης, 2014, Π.Ν.Σάκκουλας, ISBN: 978-960-420-559-2 ΚΩΔ. 38118162

Ύλη: Γενική Εισαγωγή στο Οικογενειακό Δίκαιο, τα γενικά χαρακτηριστικά του οικογενειακού δικαίου και των οικογενειακών δικαιωμάτων.- Η μνηστεία.- Ο ΓΑΜΟΣ: Σύναψη του γάμου, προϋποθέσεις και κωλύματα, ο ελαττωματικός γάμος, η ακύρωση του γάμου και οι συνέπειές της.- Οι προσωπικές, οι μικτές και οι περιουσιακές συζυγικές σχέσεις κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης, οι συζυγικές σχέσεις κατά τη διακοπή της έγγαμης συμβίωσης, το διαζύγιο (με αντιδικία, συναινετικό) και οι συνέπειες του διαζυγίου.- ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ: Η ίδρυση της συγγένειας με τον πατέρα και τη μητέρα, η ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή, η γονική μέριμνα, η υιοθεσία.- Η διατροφή από το νόμο.- Η επιτροπεία και η δικαστική συμπαράσταση.

5) Εμπορικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Σπ. Ψυχομάνης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ανθ. Παπαδοπούλου

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Π. Παπαδρόσου - Αρχανιωτάκη

Διδακτικά βιβλία:

1. Σ. Ψυχομάνης, Εμπορικό Δίκαιο -Γενικό Μέρος, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2007/Β, ΚΩΔ. 34454

2. Εισαγωγή στο Εμπορικό Δίκαιο, Τύπος: Σύγγραμμα, Ρόκας Ν., Περάκης Ε., 2011, Νομική Βιβλιοθήκη, ISBN: 978-960-272-891-8 ΚΩΔ. 12618386

3. Κ. Παμπούκης/Π. Παπαδρόσου, Εμπορικό Δίκαιο Εισαγωγή - Θεμελιώδεις έννοιες, Εκδόσεις Σάκκουλα 2001, 4η εκδοση, ΚΩΔ. 25138

Ύλη: ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Ορισμός - Συστήματα εμπορικότητας - Κριτήριο εμπορικότητας - Ιστορία του εμπορικού δικαίου- Κλάδοι - Πηγές - Παράγοντες επηρεασμού του εμπορικού δικαίου (Εργασίες διεθνών οργανισμών- Γενικοί όροι συναλλαγών- Lex Mercatoria- Κώδικες δεοντολογίας εμπορικών επιχειρήσεων). **ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ: ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ:** Γενικά (Προσδιορισμός των εμπορικών πράξεων - Νομική φύση τους – Διακρίσεις) - Οι αντικειμενικά εμπορικές πράξεις του χερσαίου εμπορίου - Οι αντικειμενικά εμπορικές πράξεις του θαλάσσιου και εναέριου εμπορίου - Οι υποκειμενικά ή παράγωγα εμπορικές πράξεις του χερσαίου εμπορίου - Οι υποκειμενικά εμπορικές πράξεις του θαλάσσιου εμπορίου. **ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ:** Αναγκαιότητα ειδικής (εμπορικής) νομοθετικής ρύθμισης - Απόκτηση της εμπορικής ιδιότητας - Εμπορική παραγραφή- Διαδικασία εκδίκασης των εμπορικών διαφορών - Αναγκαστικό δίκαιο και απόδειξη της εμπορικότητας - Απόδειξη με μάρτυρες - Προσωρινή εκτελεστότητα - Προστασία των εμπορικών μισθώσεων - Εμπορική διαιτησία - Ενωϊκή φορολογική μεταχείριση –Προστασία συμμετεχόντων στην εμπορική συναλλαγή. **ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ: ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ:** Έννοια και κατηγορίες εμπόρων (α. Ουσιαστικά έμποροι - β. Τυπικά έμποροι - γ. Παράγωγα ή αντανakλαστικά έμποροι). Προβληματικές περιπτώσεις (Ο μικρέμπορος - Η εμπορία του μη έχοντος εμπορική ικανότητα - Η άσκηση εμπορίας με παρένθετο πρόσωπο - Ο φαινόμενος έμπορος - Η άσκηση αθέμιτης εμπορίας - Το ασυμβίβαστο - Η άσκηση εμπορίας από πτωχεύσαντα - Άσκηση εμπορίας από το κράτος - Το ηλεκτρονικό εμπόριο). **ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ:** Εμπορική επιχείρηση - Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας - Εμπορική επωνυμία - Εφαρμογή κανόνων ανταγωνισμού και προστασίας καταναλωτή - Εμπορική κατοικία και έδρα - Συμμετοχή σε επιμελητήρια και χρηματιστήρια εμπορευμάτων - Εμπορική δημοσιότητα - Τήρηση εμπορικών βιβλίων - Ειδικά εμπορικά αξιόγραφα -

Δικονομικές συνέπειες -Τεκμήριο της εμπορικότητας -Πτωχευτική ικανότητα - Προσωπική κράτηση - Αναγκαστική διαχείριση - Τοκογονία εμπορικών απαιτήσεων -Τοκοφορία των ενδιάμεσων καταλοίπων αλληλόχρεου λογαριασμού - Ενοχή «εις ολόκληρον».

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

(Χειμερινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Μεθοδολογία του Δικαίου..... 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Κ. Σταμάτης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Α. Τάκης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Κ. Σταμάτης, Α. Τάκης

Διδακτικά βιβλία:

Κ. Σταμάτης, Μεθοδολογία του Δικαίου, εκδ. Σάκκουλα 2016. ΚΩΔ: 59358035

Ύλη: Το μάθημα εστιάζει στη μεθοδική δικαιολόγηση των κρίσεων που εκφέρονται κατά την εφαρμογή του δικαίου. Απαρτίζεται συνεπώς από δύο τμήματα. Το πρώτο ασχολείται με τη δέσμη των φιλοσοφικών προϋποθέσεων που εμπλέκονται στο έργο αυτό: τί καθιστά τη νομική επιχειρηματολογία δίκαιη, ποιά είναι η φύση της νομικής γλώσσας, τί είναι ο νομικός συλλογισμός. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται ζητήματα μεθόδου της νομικής επιχειρηματολογίας: η φύση της νομικής ερμηνείας, οι κλασικές μέθοδοι της, οι τρόποι ουσιαστικής επιχειρηματολογίας, τα κενά και οι αντινομίες της έννομης τάξης.

2) Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης 5

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Δ. Λέντζης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Π. Στάγκος/Ι. Κτενίδης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Ε. Σαχπεκίδου

Διδακτικά βιβλία:

1. Βιβλίο [25119]: Δίκαιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Στάγκος Πέτρος Ν., Σαχπεκίδου Ευγενία, 2000.

2. Ευρωπαϊκό δίκαιο ΚΩΔ: 32997551

Έκδοση: 2η/2013

Συγγραφείς: Σαχπεκίδου Ε. ISBN: 9789604459780

Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ

3. Βιβλίο [104437]: Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Η συνθήκη της Λισσαβόνας, Κανελλόπουλος Παναγιώτης, 2010.

4. Βιβλίο [10606]: Εισαγωγή στο δίκαιο της Ε.Ε., Χριστιανός Βασίλης, 2011.

5. Βιβλίο [12544881]: Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Πλιάκος Αστέριος, 2012.

Υλη: Ιστορική εισαγωγή. Τόρση και εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Συνθήκες του Άμστερνταμ και της Νίκαιας. Η Συντακτική Συνέλευση για το μέλλον της Ένωσης. Η Συνθήκη της Λισσαβόνας. Θεμελιώδεις αξίες και αρχές του θεσμικού συστήματος και της ενωσιακής έννομης τάξης. Η ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η διαδικασία λήψης αποφάσεων. Πηγές και χαρακτηριστικά του δικαίου της Ένωσης. Αυτονομία, υπεροχή και άμεση ισχύς του δικαίου της Ένωσης. Η έννομη προστασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3) Ποινικό Δίκαιο - Ποινολογία 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Κ. Χατζηκώστας

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Γ. Νούσκαλης/Α. Ζαχαριάδης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Γ. Νούσκαλης

Διδακτικά βιβλία:

1. Α. Μαργαρίτης/Ν. Παρασκευόπουλος/Γ. Νούσκαλης, Ποινολογία, η' εκδ., 2016, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., ΚΩΔ: 59384044

2. Μ.Καϊάφα-Γκμπάντι/Ν.Μπιτζιλέκης/Ε.Συμεωνίδου-Καστανίδου, Δίκαιο των Ποινικών Κυρώσεων, β' εκδ., 2016, Νομική Βιβλιοθήκη, ΚΩΔ: 59395867

Υλη: Θέματα καταλογισμού: ανικανότητα προς καταλογισμό. Λόγοι εξάλειψης του αξιοποιήσιμου. Ποινές και μέτρα ασφαλείας. Η ελαστικότητα των ορίων της απειλούμενης ποινής, υποτροπή, μείωση της απειλούμενης ποινής. Επιμέτρηση της ποινής. Συρροή εγκλημάτων (αληθινή-φαινομενική). Το κατ' εξακολούθηση έγκλημα. Μετατροπή των περιοριστικών της ελευ-

θερίας ποινών. Η υπό όρο αναστολή και η υπό όρο απόλυση. Στοιχεία Σωφρονιστικού Δικαίου.

4) Ενοχικό δίκαιο (γενικό μέρος) 7

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Γ. Αρχανιωτάκης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Αθ. Πουλιάδης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Αν. Βαλτούδης/Απ. Τασίκας

Διδακτικά βιβλία:

1. Γεωργιάδης Αστέριος Κ., Ενοχικό Δίκαιο Γενικό μέρος, 6η/2011
ΚΩΔ: 12948530

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ

2. Γεωργιάδης Απόστολος, Ενοχικό Δίκαιο, 2η/2015
ΚΩΔ: 50661271

ΔΙΚΑΙΟ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ

3. Φίλιος Παύλος, Ενοχικό δίκαιο Γενικό μέρος, 6η/2011
ΚΩΔ: 12847338.ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

4. Επιτομή γενικού ενοχικού δικαίου, Τύπος: Σύγγραμμα, Σταθόπουλος Μιχαήλ Π., 2016, Σάκκουλας Εκδόσεις Α.Ε., ISBN: 9789605684785 ΚΩΔ. 59383933

Ύλη: Εισαγωγή (το Ενοχικό Δίκαιο ως κλάδος του Αστικού Δικαίου. Γενικό και Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο. Πηγές και πεδίο εφαρμογής. Κύρια χαρακτηριστικά). Έννοια της ενοχής (ενοχή υπό στενή και υπό ευρεία έννοια. Η ενοχή υπό στενή έννοια ειδικότερα: Πραγματική υπόσταση και ενέργεια). Ενοχική ευθύνη (έννοια και διακρίσεις, γενικές προϋποθέσεις). Είδη ενοχών (βασικές διακρίσεις). Λειτουργία της ενοχής (φυσιολογική λειτουργία, παθολογική εξέλιξη). Ενίσχυση της ενοχής (αρραβώνας και ποινική ρήτρα). Αλλοίωση της ενοχής (έννοια και μορφές αλλοίωσης, εκχώρηση και αναδοχή χρέους). Απόσβεση της ενοχής υπό στενή έννοια. Απόσβεση της ενοχής υπό ευρεία έννοια. Υπαναχώρηση, καταγγελία, ανάκληση.

5) Εμπράγματο Δίκαιο 4

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Γ. Καρύμπαλη-Τσίπτσιου

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Αγγ. Κορνηλάκης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Αικ. Φουντεδάκη

Διδακτικά βιβλία:

1. Δ. Παπαστερίου, *Εμπράγματο Δίκαιο Επίτομο*, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2011. ΚΩΔ.: 12866376

2. Χρ. Κούσουλας, *Εμπράγματο Δίκαιο*, 2^η έκδ., εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2007. ΚΩΔ.: 25137

3. Απ. Γεωργιάδης, *Εγχειρίδιο Εμπραγμάτων Δικαίου*, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2012. ΚΩΔ.: 22708665

Ύλη: *Εμπράγματο Δίκαιο* (έννοια, περιεχόμενο, πηγές, θεμελιώδεις αρχές), *εμπράγματο δικαίωμα* (έννοια και νομική φύση, διακρίσεις και συσχετίσεις, εμπράγματα δικαιώματα του ισχύοντος και προγενέστερου δικαίου, σύσταση, απώλεια και προστασία εμπράγματος δικαιώματος), *εμπράγματη δικαιοπραξία*, *πράγματα* (έννοια πράγματος, διακρίσεις πραγμάτων, συστατικά και παραρτήματα, καρποί, ωφελήματα και βάρη), *κατοχή και νομή* (έννοια, είδη, νομική φύση, κτήση, διατήρηση, άσκηση, απώλεια, προστασία), *κυριότητα* (έννοια, νομική φύση, διακρίσεις, περιεχόμενο, περιορισμοί, κτήση, απώλεια, προστασία), *ιδιαίτερες μορφές κυριότητας*, *δουλείες* (πραγματικές, πλήρεις προσωπικές: επικαρπία, οίκηση και περιορισμένες προσωπικές), *εμπράγματη ασφάλεια* (ενέχυρο, υποθήκη, προσημείωση υποθήκης).

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

(Εαρινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Συνταγματικές Ελευθερίες 5

Διδάσκουν:

1^ο Τμ (Α-Κα): Α.Καϊδατζής (συνδρομή Ε.Αναστασιάδου)

2^ο Τμ.(Κε-Πα): Λ.Παπαδοπούλου (συνδρομή Ε.Αναστασιάδου)

3^ο Τμ.(Πε-Ω): Κ.Χρυσόγονος/Ι.Καμπτσίδου (συνδρομή Ε.Αναστασιάδου)

Διδακτικά βιβλία:

1. Βιβλίο [10473]: Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, Χρυσόγονος Κώστας Χ. ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

2. Βιβλίο [18176156]: Συνταγματικό δίκαιο Ατομικά δικαιώματα, Δαγτόγλου Πρόδρομος ΑΝΤ ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ

Ύλη: *Έννοια, και τυπολογία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Φορείς και αποδέκτες των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Πε-*

ριορισμοί των δικαιωμάτων. Συρροή και σύγκρουση δικαιωμάτων. Η αρχή της αξίας του ανθρώπου. Ισότητα. Προσωπική ελευθερία και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας. Προσωπική ασφάλεια. Η συνταγματική τυποποίηση του ποινικού φαινομένου. Προστασία της ιδιωτική σφαίρας. Θρησκευτική ελευθερία. Ελευθερία γνώμης και πνευματικής κίνησης. Δικαιώματα συλλογικής δράσης. Κοινωνικά δικαιώματα.

2) Ενοχικό Δίκαιο (ειδικό μέρος) 6

Διδάσκουν:

- 1^ο Τμήμα (Α-Κα): Γ. Δέλλιος
- 2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Αθ. Πουλιάδης
- 3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Αν. Βαλτούδης/Τ. Κοσμίδης

Διδακτικά βιβλία:

1. Κορνηλάκης Πάνος Κ., Επίτομο ειδικό ενοχικό δίκαιο, 2η/2013
ΚΩΔ: 32997452.ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ

2. Γεωργιάδης Απόστολος, Εγχειρίδιο ειδικού ενοχικού δικαίου,
1η/2014.ΚΩΔ: 41958306

ΔΙΚΑΙΟ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ

Ύλη: Διάκριση Γενικού και Ειδικού Ενοχικού Δικαίου, μικτές συμβάσεις, δωρεά, πώληση, αδικαιολόγητος πλουτισμός, αδικοπραξίες, καταδολίευση δανειστών.

3) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού) 4

Διδάσκουν:

- 1^ο Τμήμα (Α-Κα): Ν. Τέλλης
- 2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ε. Τζίβα
- 3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Α. Δεσποτίδου

Διδακτικά βιβλία:

1. Λ. Κοτσίρης, Δίκαιο ανταγωνισμού (αθέμιτου, ελεύθερου και αθέμιτες εμπορικές πρακτικές) Εκδόσεις Σάκκουλα ΕΕ, 7η έκδοση 2015, 50658545

2. Αθέμιτος ανταγωνισμός (ν. 146/1914)
ΚΩΔ: 50661291

Έκδοση: 3η/2015 Συγγραφείς: Μαρίνος Μιχάλης-Θεόδωρος
ISBN: 978-960-420-577-6 Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΔΙΚΑΙΟ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν.

ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

3. Γ. Τριανταφυλλάκης, Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού, Νομική Βιβλιοθήκη, 2014, ΚΩΔ: 33114042

Ύλη: 1. Γενική Εισαγωγή - Έννοια του ανταγωνισμού - Το δίκαιο του ανταγωνισμού. 2. Η γενική ρήτρα του αθέμιτου ανταγωνισμού - Αθέμιτες πράξεις στο πλαίσιο της γενικής ρήτρας (πράξεις προσέλκυσης πελατείας, πράξεις παρεμποδίσεως, πράξεις εκμεταλλεύσεως ξένης παροχής, πράξεις προβαδίσματος μέσω παραβάσεως νόμου ή συμβάσεως, πράξεις διακινδυνεύσεως της αγοράς) - Παράνομες υπό στενή έννοια ανταγωνιστικές πράξεις (ανακριβείς δηλώσεις, αναγγελία εκποιήσεως εμπορευμάτων από πτώχευση, αναγγελία εκποιήσεως λόγω διαλύσεως, πράξεις κατά της φήμης της επιχειρήσεως, προσβολή διακριτικών γνωρισμάτων). 3. Έννομη προστασία (οι επί μέρους αξιώσεις, νομιμοποίηση - διαδικασία). 4. Δίκαιο ελεύθερου ανταγωνισμού - Εισαγωγικές γνώσεις - Απαγορευμένες συμπράξεις - Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης - Έλεγχος των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων - Όργανα και διαδικασία εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού

4) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας) 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Ανθ. Παπαδοπούλου/Ν. Τέλλης

2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Α. Δεσποτίδου/Ε. Τζίβα

Διδακτικά βιβλία:

Λ. Κοτσίρη/Β. Αντωνόπουλου/Ρ.Γιοβαννόπουλου, Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Βιομηχανική-Πνευματική) Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε. 2015, ΚΩΔ.: 50661192

Ύλη: Η επιλεγείσα διδακτέα ύλη στόχο έχει να εισαγάγει τους φοιτητές στο ευρύ γνωστικό αντικείμενο του δικαίου της διανοητικής ιδιοκτησίας. Μετά από μια εισαγωγική συνολική παρουσίαση όλων των δικαιωμάτων που εμπίπτουν στο δίκαιο της διανοητικής ιδιοκτησίας, διδάσκονται ειδικότερα: το δίκαιο των σημάτων, το δίκαιο της ευρεσιτεχνίας και το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί με την ενσωμάτωση Οδηγιών και την ισχύ Κανονισμών της Ε.Ε. Ο σκοπός της σε βάθος κατανόησης των τριών ειδικότερων γνωστικών αντικείμενων που διδάσκονται, επιτυγχάνεται με την επίλυση πρακτικών ζητημάτων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας καθώς με σχολιασμό αποφάσεων (ελληνικής νομολογίας και του ΔΕΕ). Ειδικότερα, το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες: 1) Εισαγωγή στο δίκαιο της

διανοητικής ιδιοκτησίας. (Η παρουσία και η σημασία του δικαίου διανοητικής ιδιοκτησίας στην καθημερινότητα όλων, η επίδραση του δικαίου διανοητικής ιδιοκτησίας στην οικονομία και τον πολιτισμό και ειδικότερα στον ανταγωνισμό, την πολιτιστική βιομηχανία, την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας - Ο διεθνής χαρακτήρας και οι θεμελιώδεις αρχές του εν λόγω δικαιού κλάδου- οι διεθνείς συμβάσεις και το νομικό πλαίσιο της ΕΕ). 2) Εισαγωγή στο δίκαιο του σήματος - έννοια και νομική φύση, σκοπός και λειτουργίες του σήματος - κατηγορίες σημάτων, γένεση του δικαιώματος στο σήμα. 3) Ουσιαστικές προϋποθέσεις κτήσης του δικαιώματος (υποκειμενικές προϋποθέσεις, απολύτως και σχετικώς απαράδεκτα σήματα). 4) Περιεχόμενο του δικαιώματος στο σήμα και η οικονομική του εκμετάλλευση (μεταβίβαση και άδειες χρήσεις σήματος). 5) Απώλεια του δικαιώματος στο σήμα, προσβολές δικαιώματος, αστική προστασία. 6) Εισαγωγή στο δίκαιο της ευρεσιτεχνίας, έννοια της εφεύρεσης, ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις κτήσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. 7) Δικαιούχοι διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εφευρέσεις εργαζομένων, είδη διπλωμάτων, εξουσίες του δικαιούχου. 8) Οικονομική εκμετάλλευση (μεταβίβαση, άδειες εκμετάλλευσης), διάρκεια του δικαιώματος, έννομη προστασία. 9) Εισαγωγή στο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και στα συγγενικά δικαιώματα, η έννοια του έργου πνευματικής ιδιοκτησίας (στοιχεία του έργου, πρωτοτυπία, κατηγορίες έργων, κλπ.). 10) Η έννοια του δημιουργού (ανεξάρτητος, μισθωτός, εργαζόμενος στο δημόσιο, κ.ά.), νομική φύση του δικαιώματος και γενικά χαρακτηριστικά των περιουσιακών και ηθικών δικαιωμάτων. 11) Τα περιουσιακά και ηθικά δικαιώματα σύμφωνα με το Ν. 2121/1993 (κατ' ιδίαν εξέταση των επιμέρους περιουσιακών και ηθικών δικαιωμάτων). 12) Οικονομική εκμετάλλευση των έργων, συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης, οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης. 13) Περιορισμοί, έννομη προστασία.

5) Ατομικό Εργατικό Δίκαιο 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Δ. Ζερδελής

2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Δ. Σιδέρης

Διδακτικά βιβλία:

1. Ζερδελής Δημήτριος, Εργατικό δίκαιο Ατομικές εργασιακές σχέσεις, 5η/2017. ΚΩΔ: ---

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

2. Κουκιάδης Ιωάννης Δ., Εργατικό δίκαιο Ατομικές εργασιακές σχέσεις και το δίκαιο της ευελιξίας της εργασίας, 7η/2014
ΚΩΔ: 41959954. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ

Υλη: Κατηγορίες εργαζομένων (εργάτες, υπάλληλοι, διευθύνοντες υπάλληλοι, προσωρινώς απασχολούμενοι). Η ατομική σύμβαση εργασίας (περιεχόμενο, ικανότητα των μερών). Συμβάσεις εργασίας ορισμένου και αορίστου χρόνου. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών κατά τη διάρκεια της εξάρτησης. Χρόνος εργασίας, υπερωρίες, άδεια αναψυχής, εργασία την Κυριακή. Αναστολή και λήξη της σύμβασης εργασίας. Εργατικό ατύχημα. Διευθέτηση των εργατικών διαφορών.

6) Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος - Απόδειξη) 7

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Π. Αρβανιτάκης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ε. Ποδηματά

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Α. Σοφιαλίδης

Διδακτικά βιβλία:

1. Ν. Νίκας, Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, Εκδ. Σάκκουλα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) β' Έκδοση 2016 (ΚΩΔ. 22768661)

2. Ν. Κλαμαρή-Σ.Ν.Κουσούλης-Σ.Σ.Πανταζόπουλος, Πολιτική Δικονομία, Εκδ. Σάκκουλα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) Γ' Έκδοση 2016 (ΚΩΔ.: 59376441)

3. Κ.Φ. Καλαβρός, Πολιτική Δικονομία, Εκδ. Σάκκουλα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη), Δ' Έκδοση 2016

4. Κ. Κεραμέως, Αστικό Δικονομικό δίκαιο, Γενικό Μέρος εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 1986. (ΚΩΔ.: 25169)

Υλη: Εισαγωγικά διδάσκεται η διάκριση και η διασταύρωση των δικαιοδοσιών (διοικητικής, ποινικής, πολιτικής), με αναφορές στο Σύνταγμα και με έμφαση στο αντικείμενο του αστικού δικονομικού δικαίου και στους σκοπούς της πολιτικής δίκης. Ως κύριο αντικείμενο του μαθήματος καθορίζεται η τακτική διαδικασία ενώπιον των πρωτοβάθμιων πολιτικών δικαστηρίων. Η διδασκαλία εκτείνεται από την κάταρξη της δίκης μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης. Ειδικότερα αναπτύσσονται οι θεμελιώδεις δικονομικές αρχές, οι διαδικαστικές προϋποθέσεις και το αντικείμενο της δίκης, οι διακρίσεις, η άσκηση και οι συνέπειες άσκησης της αγωγής, οι αντικειμενικά και υποκειμενικά σύνθετες δίκες καθώς και οι περιπτώσεις συμμετοχής τρίτων προσώπων στη δίκη. Στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος εντάσσεται και η διδασκαλία των θεμελιωδών αρχών του δικαίου της Απόδειξης καθώς και του δικονομικού πλαισίου των κατ' ιδίαν απο-

δεικτικών μέσων. Τέλος, διδάσκονται οι τρόποι κατάργησης και περάτωσης της δίκης, με ή χωρίς την έκδοση δικαστικής απόφασης.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

(Χειμερινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Ποινικό Δίκαιο - Ειδικό Μέρος 6

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Θ. Παπακυριάκου

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ν. Μπιτζιλέκης/Κ. Χατζηκώστας

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου/Α. Παπαδαμάκης

Διδακτικά βιβλία:

1. Τίτλος συγγράμματος: Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, 14^η έκδοση, Συγγραφέας: Ι. Μανωλεδάκης/Ν. Μπιτζιλέκης, Εκδοτικός οίκος: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ, Έτος έκδοσης: 2013, ΚΩΔ: 32998545

2. Τίτλος συγγράμματος: Τα περιουσιακά εγκλήματα, 2η έκδοση, Συγγραφέας: Α. Παπαδαμάκης, Εκδοτικός οίκος: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ, Έτος έκδοσης: 2016, ΚΩΔ: 59358183

3. Τίτλος συγγράμματος: Αξιόποινες σεξουαλικές πράξεις, 1η έκδοση, Συγγραφείς: Ν. Παρασκευόπουλος/Ε. Φυτράκης, Εκδοτικός οίκος: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ, Έτος έκδοσης: 2011, ΚΩΔ: 22702228

4. Τίτλος συγγράμματος: Εγκλήματα κατά προσωπικών αγαθών –Γ έκδοση,

Συγγραφέας: Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Εκδοτικός οίκος: ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ, Έτος έκδοσης: 2016, Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59395799

Ύλη: Εγκλήματα κατά της ζωής, σωματικής ακεραιότητας, γενετήσιας ελευθερίας, τιμής, ιδιοκτησίας και περιουσίας.

2) Διοικητική Δικονομία 7

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Κ. Γώγος

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ι. Μαθιουδάκης/Μ. Πικραμένος

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Ε. Πρεβεδούρου

Διδακτικά βιβλία:

1. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ, ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, 15η/2015.ΚΩΔ: 50659641

NΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

2. Δαγτόγλου Πρόδρομος, Διοικητικό δικονομικό δίκαιο, 6η/2013
ΚΩΔ: 33093687.ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

3. ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ ΠΑΝΟΣ, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο, 2/2015
ΚΩΔ: 50660757.Αντ.Ν.Σάκκουλα ΕΕ Αθήνα

4. Σκουρής Βασίλειος, Διοικητικό δικονομικό δίκαιο, 2η/1996
ΚΩΔ: 34436. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

5. Απ. Γέροντας, Επιτομή Διοικητικού Δικονομικού Δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα –Θεσσαλονίκη 2014. ΚΩΔ: 41963949

Υλη: Το διοικητικό δικονομικό δίκαιο έχει ως αντικείμενο τους κανόνες που διέπουν την παροχή δικαστικής προστασίας στις σχέσεις της δημόσιας διοίκησης με τους ιδιώτες. Στο μάθημα εξετάζονται, σε μια πρώτη ενότητα, οι συνταγματικοί κανόνες που διέπουν τις διοικητικές διαφορές, με έμφαση στα άρθρα 20 παρ. 1 και 95 του Συντάγματος, η οργάνωση των διοικητικών δικαστηρίων, οι γενικές αρχές της διοικητικής δίκης και η επίδραση του ενωσιακού δικαίου στην ελληνική διοικητική δικονομία. Στην επόμενη ενότητα αναπτύσσεται η διάκριση των διοικητικών διαφορών από τις ιδιωτικές καθώς ο διαχωρισμός των διοικητικών διαφορών σε ακυρωτικές και ουσίας (πλήρους δικαιοδοσίας). Ακολουθεί η αναλυτική διδασκαλία του ενδίκου βοηθήματος της αιτήσεως ακυρώσεως, με αφετηρία τις ειδικές προϋποθέσεις του παραδεκτού της. Εξετάζονται ακόμη οι λόγοι ακυρώσεως, η συμμετοχή τρίτων στη διοικητική δίκη, καθώς και η διαδικασία επίλυσης των ακυρωτικών διαφορών (κανόνες της προδικασίας, συζήτηση της υπόθεσης, παραίτηση, άλλοι λόγοι κατάργησης της δίκης). Ακολουθεί η ενότητα που εξετάζει την ακυρωτική απόφαση και τις συνέπειές της, τόσο για τους διαδίκους, όσο και για τους τρίτους, με ιδιαίτερη έμφαση στην υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης. Με αντίστοιχο τρόπο αναπτύσσονται τα δύο ένδικα βοηθήματα των διαφορών ουσίας, η προσφυγή και η αγωγή. Εξετάζονται επίσης τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ανακοπής στις δίκες περί τη διοικητική εκτέλεση. Ακολουθεί η ενότητα που έχει ως αντικείμενο την προσωρινή προστασία στις διοικητικές διαφορές, με κέντρο βάρους την αίτηση αναστολής εκτελέσεως. Τέλος, παρουσιάζονται τα ένδικα μέσα στη διοικητική δικονομία, με ιδιαίτερη έμφαση στην τριτανακοπή (στις ακυρωτικές διαφορές), στην έφεση (τόσο σε ακυρωτικές, όσο και σε διαφορές ουσίας) και στην αίτηση αναιρέσεως.

3) Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο

4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Δ. Ζερδελής

2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Δ. Σιδέρης

Διδακτικά βιβλία:

1. Συλλογικό εργατικό δίκαιο. ΚΩΔ: 22767434. Έκδοση:

3η/2012. Συγγραφείς: Καζάκος Άρις Γ. ISBN:

9789604458684 Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

2. Δ. Ζερδελής, Συλλογικό εργατικό δίκαιο, β' έκδοση, Εκδ. Σάκκου-
λα 2017

3. Ι. Κουκιάδης, Εργατικό δίκαιο. Συλλογικές εργασιακές σχέσεις,
Εκδ. Σάκκουλα 1η/2013, ΚΩΔ: 33074365

Ύλη: Έννοια, αρχές, εδραίωση στο Σύνταγμα. Τα θεμέλια του συλλογικού εργατικού δικαίου. Αρχές και κανόνες ερμηνείας. Συνδικαλιστικές οργανώσεις: Οι έννομες σχέσεις με τα μέλη τους. Οι έννοιες επιχείρηση - εκμετάλλευση. Η καταστατική οργάνωση της εκμετάλλευσης - επιχείρησης. Κανονισμοί εργασίας (είδη κανονισμών, κατάρτιση, νομική φύση, περιεχόμενο, διαδοχή). Το πειθαρχικό δίκαιο της εκμετάλλευσης. Συνδικαλιστικές ελευθερίες: έννοια, νομοθετική κατοχύρωση στο διεθνές και το εθνικό δίκαιο, εκδηλώσεις. Συλλογικές διαφορές: έννοια, συσχετισμός με νομικές διαφορές, σύνδεση με συνδικαλιστικές ελευθερίες. Συνδικαλιστικές οργανώσεις: έννοια, είδη, μέλη, όργανα. Συλλογικές διαπραγματεύσεις: έννοια. Συλλογικές συμβάσεις εργασίας: έννοια, είδη, κατάρτιση, περιεχόμενο, λειτουργία τους ως κανόνων δικαίου. Απεργία.

4) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών) 6

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Ν. Τέλλης/Ν. Ελευθεριάδης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ε. Τζίβα/Π. Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Σπ. Ψυχομάνης/Γ. Ψαρουδάκης

Διδακτικά βιβλία:

1. Σπύρου Ψυχομάνη, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, 2013/1η,
Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., ΚΩΔ.32998524

2. Βασίλη Αντωνόπουλου, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, 2012/2η, Εκ-
δόσεις Σάκκουλα Α.Ε., ΚΩΔ. 32998011

3. Δίκαιο εμπορικών εταιριών. Τύπος: Σύγγραμμα, Ε. Αλεξανδρίδου,
2016, Νομική Βιβλιοθήκη, ISBN: 978-960-562-620-4, ΚΩΔ.
59397257

4. Νικολάου Ρόκα, Εμπορικές Εταιρίες, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012/7η, ΚΩΔ. 22769267

Ύλη: Διδάσκονται οι βασικές αρχές και πηγές του ελληνικού εταιρικού δικαίου καθώς και οι επί μέρους εταιρικές μορφές, όπως η ομόρρυθμη εταιρία, η ετερόρρυθμη, η ανώνυμη εταιρία, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Ι.Κ.Ε.).

5) Διακλαδικό σεμινάριο επιλογής (Α΄ κύκλος) 4

α) Διακρίσεις και Δίκαιο

Συντονίστρια: Δ. Παπαδάτου

Ημέρες Διδασκαλίας: Πέμπτη 8-10μμ Αίθ. 5

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	5.10.2017	Βασικές έννοιες: άμεση διάκριση, έμμεση διάκριση, πολλαπλές διακρίσεις, παρενόχληση	Ι. Καμτσίδου
2	12.10.2017	Οι διεθνείς, υπερεθνικές και εθνικές πηγές του δικαίου της μη διάκρισης	Χρ. Δελιγιάννη
3	19.10.2017	Από την προελληνική μητριάρχια στην ελληνική πατριάρχια. Η αρχέγονη διαπάλη μητρικού και πατρικού δικαίου στην <i>Ορέστεια</i> του Αισχύλου. Η θέση της γυναίκας μέσα από τον θεσμό της <i>επικλήρου κόρης</i> στις <i>Ικέτιδες</i> του Αισχύλου	Ευ. Ποδηματά
4	2.11.2017	Η ισότητα ανδρών και γυναικών στο ιδιωτικό και δημόσιο δίκαιο ως θεμελιώδης αρχή	Αθ. Κοτζάμπαση
5	9.11.2017	Προστασία θυμάτων εμπορίας ανθρώπων (trafficking)	Β. Κούρτης
6	16.11.2017	Η πολιτική ετερότητα: διάκριση λόγω ιθαγένειας	Α. Τάκης
7	23.11.2017	Αποδοχή και απόρριψη των	Δ. Παπαδάτου

		ομόφυλων σχέσεων στις κοινωνίες της Αρχαιότητας και των Μέσων χρόνων	
8	30.11.2017	Διακρίσεις με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό	Α.-Μ. Κώνστα
9	7.12.2017	Διακρίσεις με βάση τον θρησκευτικό προσανατολισμό: "ετερόδοξοι" και "ετερόθρησκοι" στην ελληνική έννομη τάξη	Κ. Παπαγεωργίου
10	14.12.2017	Διακρίσεις με βάση την ηλικία	Δ. Ζερδελής
11	21.12.2017	Εργασία ανηλίκων, απαγόρευση των χειρίστων μορφών παιδικής εργασίας και άμεσες δράσεις για την εξάλειψή τους	Αγγ. Πιτσελά
12	11.1.2018	Διακρίσεις λόγω αναπηρίας	Αγγ. Στεργίου

β) Διεθνές και Ευρωπαϊκό Εργατικό Δίκαιο

Συντονιστής: Χρ. Δεληγιάννη-Δημητράκου

Βοηθήματα: Corpus με υποδείξεις βιβλίων, μελετών και δικαστικών αποφάσεων

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	Τρ 3.10.17	Εργατικό δίκαιο, παγκοσμιοποίηση και ο ρόλος των διεθνών και υπερεθνικών οργανισμών: ΟΙΤ, Συμβούλιο της Ευρώπης, ΕΕ	Χ. Δεληγιάννη
2	Τρ 10.10.17	Οι μεγάλοι σταθμοί της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ και η αποτελεσματικότητα του νομοθετικού της έργου	Χ. Δεληγιάννη
3	Τρ 17.10.17	Τα κοινωνικά δικαιώματα στην ΕΣΔΑ, στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη και στον	Π. Στάγκος

		Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ	
4	Τρ 31.10.17	Η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας εργαζομένων ως ειδικότερη έκφραση της ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων	Ε. Σαχπεκίδου Δ. Λέντζης
5	Τρ 7.11.17	Ισότητα και μη διάκριση στο δίκαιο της ΕΕ και σε άλλα νομικά συστήματα (ΕΣΔΑ, ΟΗΕ, ΔΟΕ, Συμβούλιο της Ευρώπης	Χ. Δεληγιάννη Α.-Μ. Κώνστα
6	Τρ 14.11.17	Η αρχή της ισότητας των φύλων στο δίκαιο της ΕΕ	Α.-Μ. Κώνστα
7	Τρ 21.11.17	Μη τυπικές μορφές απασχόλησης και χρόνος εργασίας στο δίκαιο της ΕΕ	Δ. Ζερδελής Δ. Σιδέρης
8	Τρ 28.11.17	Αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων: Οδηγίες 98/59, 2001/23 και 80/97 για τις ομαδικές απολύσεις, τη μεταβίβαση των επιχειρήσεων και την αφερεγγυότητα του εργοδότη	Δ. Ζερδελής Δ Σιδέρης
9	Τρ 5.12.17	Το συλλογικό εργατικό δίκαιο της ΕΕ: συνδικαλιστικά δικαιώματα και οικονομικές ελευθερίες	Χ. Δεληγιάννη Α.-Μ. Κώνστα
10	Τρ 12.12.17	Το συλλογικό εργατικό δίκαιο της ΕΕ: πληροφόρηση, διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων στην επιχείρηση	Χ. Δεληγιάννη Α.-Μ. Κώνστα
11	Τρ 19.12.17	Ο συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (κανονισμός 883/2004)	Α. Στεργίου
12	Τρ 9.1.18	Η εναρμόνιση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και η ανοικτή μέθοδος συντονισμού	Α. Στεργίου

γ) Διεθνές Ποινικό Δίκαιο

Συντονιστής: Ν. Μπιτζιλέκης

Βοηθήματα: Υλικό άρθρων, αποφάσεων, νομοθετημάτων κ.λπ. με ανάρτηση στο elearning

Ημέρες Διδασκαλίας: Πέμπτη 8-10 μμ, Αίθ. 6

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	Πε 5.10.17	Εισαγωγή στο Διεθνές Ποινικό Δίκαιο.	Ν. Μπιτζιλέκης/Κ. Χατζηκωνσταντίνου/Κ. Χατζηκώστας
2	Πε 12.10.17	Ιστορική εξέλιξη έως τη δίκη της Νυρεμβέργης. Οι αρχές της Νυρεμβέργης-Ο ορισμός του διεθνούς εγκλήματος- Η έννοια των Grave Breaches στο ΔΑΔ.Η έννοια των εγκλημάτων Πολέμου-Η Οικουμενική Υποχρέωση αντιμετώπισης των Grave Breaches.Αντιμετώπιση παραβιάσεων που δεν προσδιορίζονται ως Grave Breaches.Η επέκταση των Grave Breaches σε μη διεθνείς ένοπλες συρράξεις.	Ν. Μπιτζιλέκης/Κ. Χατζηκωνσταντίνου
3	Πε 19.10.17	Οι νεότερες εξελίξεις έως το σχέδιο κώδικα εγκλημάτων του 1991-Οι εργασίες της Επιτροπής Διεθνούς Δικαίου -Το σχέδιο κώδικα του 1954- Ο προσδιορισμός της έννοιας της επίθεσης κατά το ΔΑΔ-Η δεύτερη φάση των εργασιών της Επιτροπής Διεθνούς Δικαίου.Ο Κώδικας του 1991-Το σχέδιο κώδικα των εγκλημάτων κατά της ειρήνης	Ν. Μπιτζιλέκης/Κ. Χατζηκωνσταντίνου

		και ασφάλειας της ανθρωπότητας του 1996.	
4	Πε 2.11.17	Από τη Νυρνμβέργη στο ΔΠΔ-Τα ad hoc Διεθνή Ποινικά Δικαστήρια-Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο.	Ν. Μπιτζιλέκης/Κ. Χατζηκωνσταντίνου
5	Πε 9.11.17	Το Καταστατικό του ΔΠΔ. Συγκρότηση-αρμοδιότητα-(υλική,τοπική,χρονική)-αρχή της συμπληρωματικότητας - διαδικασία (διερεύνηση,προδικασία,κύρια διαδικασία)-ποινικές κυρώσεις.	Ν. Μπιτζιλέκης
6	Πε 16.11.17	Δομή του διεθνούς εγκλήματος (συγκερασμός των διαφορών συστημάτων).Τα στοιχεία του εγκλήματος: Αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία. Απόπειρα.	Ν. Μπιτζιλέκης
7	Πε 23.11.17	Αυτουργική και συμμετοχική ευθύνη – Joint Criminal Enterprise	Κ. Χατζηκώστας
8	Πε 30.11.17	Αυτουργική και συμμετοχική ευθύνη στο Καταστατικό του ΔΠΔ.	Κ. Χατζηκώστας
9	Πε 7.12.17	Ευθύνη ανωτέρου.	Κ. Χατζηκώστας
10	Πε 14.12.17	Άμυνες του κατηγορουμένου (λόγοι άρσης αδικου/καταλογισμού).	Κ. Χατζηκώστας
11	Πε 21.12.17	Εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Το έγκλημα της γενοκτονίας.	Ν. Μπιτζιλέκης
12	Πε 11.1.18	Εγκλήματα πολέμου. Το έγκλημα της επίθεσης.	Ν. Μπιτζιλέκης

δ) Σύγχρονες Μορφές Συμβάσεων

Συντονιστής: Γ. Δέλλιος

Βοηθήματα: Απ. Γεωργιάδη, *Νέες μορφές συμβάσεων*, 6^η εκδ., 2015 (ΚΩΔ.: 42040776) και συμπληρωματικές υποδείξεις μελετών και δικαστικών αποφάσεων

Ημέρες Διδασκαλίας: Πέμπτη 8-10μμ αίθ. 8

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	5.10.17	Ρυθμισμένες στο νόμο, μεικτές και άτυπες μορφές συμβάσεων. Η μέθοδος αντιμετώπισης των ρυθμιστικών κενών στο δίκαιο των συμβάσεων	Γ. Δέλλιος
2 3	12.10.17 19.10.17	Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing): - Μορφές εμφάνισης και λειτουργία της σύμβασης - Ανώμαλη εξέλιξη	Ε. Ζερβογιάννη
4 5	2.11.17 9.11.17	Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring): - Μορφές εμφάνισης και λειτουργία της σύμβασης - Ανώμαλη εξέλιξη	Γ. Δέλλιος
6	16.11.17	Η σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης (time sharing): Μορφολογία και ανώμαλη εξέλιξη	Στ. Κουμάνης
7	23.11.17	Η σύμβαση παροχής επιχειρηματικών συμβουλών (consulting): Μορφολογία και ανώμαλη εξέλιξη	Ν. Ελευθεριάδης
8	30.11.17	Η σύμβαση παραχώρησης τεχνογνωσίας (know-how)	Παπαδοπούλου/Γιοβαννόπουλος/Δεσποτίδου

9	7.12.17	Η σύμβαση δικαιοχρησίας (franchising): Μορφολογία και λειτουργία - Ανώμαλη εξέλιξη	Τέλ- λης/Ελευθεριάδης/ Μπεχλιβάνης
10	14.12.17		
11	21.12.17	Η λειτουργία των σύγχρονων συναλλαγών μέσω ανοικτού (αλληλοχρέου) λογαριασμού, με έμφαση στον τραπεζικό αλληλόχρεο: Μορφολογία και ανώμαλη εξέλιξη	Γ. Δέλλιος
12	11.1.18	Η οπτική γωνία της "οικονομικής ανάλυσης" στο δίκαιο των συμβάσεων	Α. Τσαούση

ε) Δίκαιο της Ενέργειας

Συντονιστής: Π. Γκλαβίνης

Βοηθήματα: 1. Ν. Φαραντούρης/Τ. Κοσμίδης (επιμ.), Δίκαιο Υδρογονανθράκων, Νομική Βιβλιοθήκη 2015, Κωδ: 50660058

2. Θ. Φορτσάκης/Ν. Φαραντούρης, Δίκαιο της Ενέργειας, Νομική Βιβλιοθήκη 2016

Ημέρες Διδασκαλίας: Παρασκευή 2-4 μμ. αίθ.112

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	Πα 6.10.17	Τα θεμελιώδη της Ενέργειας: Πηγές, προϊόντα, αγορές	Π. Γκλαβίνης
2	Πα 13.10.17	Τα θεμελιώδη της Ενέργειας: Πηγές, προϊόντα, αγορές	Π. Γκλαβίνης.
3	Πα 20.10.17	Η εσωτερική αγορά ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Δ. Λέντζης
4	Πα 3.11.17	Οι εξωτερικές ενεργειακές σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Δ. Λέντζης
5	Πα 10.11.17	Το δίκαιο των υδρογονανθράκων	Τ. Κοσμίδης
6	Πα 17.11.17	Το δίκαιο των υδρογονανθρά-	Τ. Κοσμίδης

		κων	
7	Πα 24.11.17	Φυσικό αέριο	Ε. Τζίβα
8	Πα 1.12.17	Μεταφορά ενεργειακών πόρων	Π. Γκλαβίνης
9	Πα 8.12.17	Ενέργεια και Περιβάλλον	Δ. Μάνου
10	Πα 15.12.17	Αστική ευθύνη για περιβαλλοντικές ζημίες	Τ. Κοσμίδης
11	Πα 22.12.17	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Δ. Μάνου
12	Πα 12.1.18	Κλιματική αλλαγή	Δ. Μάνου

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

(Εαρινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Ποινική Δικονομία 7

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Γρ. Καλφέλης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Λ. Μαργαρίτης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Α. Παπαδαμάκης/Α. Ζαχαριάδης

Διδακτικά βιβλία:

1. Ανδρουλάκης Νικόλαος, Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης, εκδ. Π. Ν. Σάκκουλας, 2012, ΚΩΔ: 22769886

2. Καρράς Αργύριος, Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, ΚΩΔ:12878175

3. Μαργαρίτης Λάμπρος, Εφαρμοσμένη Ποινική Δικονομία, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, ΚΩΔ: 33154107

4. Παπαδαμάκης Αδάμ, Ποινική Δικονομία, Θεωρία-Πράξη-Νομολογία, 7^η έκδοση, εκδ. Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2017

Υλη: Η δομή και η οργάνωση της ποινικής δίκης - Βασικές αρχές της ποινικής δίκης - Οι διάδοχοι στην ποινική δίκη - Τα ποινικά δικαστήρια - Οι διαδικαστικές πράξεις - Τα στάδια της ποινικής δίκης (προδικασία-δικασία στο ακροατήριο- σκιαγράφηση ένδκων μέσων).

2) Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο) 4

Διδάσκει: Αικ. Σαββαΐδου

Διδακτικό βιβλίο:

Κ. Φινοκαλιώτη, Φορολογικό Δίκαιο 5/2014, Σάκκουλας, ΚΩΔ. 41959943

Ύλη: Έννοια φόρου. Αρχές που διέπουν τη φορολογία και βασικές αρχές της φορολογικής δίκης. Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων.

3) Κληρονομικό Δίκαιο 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Α. Κοτζάμπαση

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ε. Ζερβογιάννη

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Θ. Παπαζήση

Διδακτικά βιβλία:

1. Ν. Ψούνη, Κληρονομικό Δίκαιο, 4η έκδ., εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2014. ΚΩΔ.: 41959939

2. Π. Φίλιος, Κληρονομικό Δίκαιο, 8η έκδ., εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη, 2011. ΚΩΔ.: 12583705

3. Απ. Γεωργιάδης, Κληρονομικό Δίκαιο, εκδ. Π. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 2014. ΚΩΔ.: 41958334

Ύλη: Το Κληρονομικό Δίκαιο στην έννομη τάξη, λόγοι κληρονομικής διαδοχής, κτήση και απώλεια του κληρονομικού δικαιώματος (αποδοχή, αποποίηση, αποκλήρωση και αναξιότητα) .- ΔΙΑΔΟΧΗ ΑΠΟ ΔΙΑΘΗΚΗ : Έννοια και χαρακτηριστικά γνωρίσματα της διαθήκης, τύπος των διαθηκών, περιεχόμενο διαθήκης -εγκατάσταση κληρονόμου, κληροδοσία, κληρονομικό καταπίστευμα, υποκατάσταση κληρονόμου και προσαύξηση μερίδας, αιρέσεις και προθεσμίες σε διαθήκη-, προϋποθέσεις κύρους του περιεχομένου της διαθήκης, ανάκληση διαθήκης, δημοσίευση διαθήκης, ερμηνεία διαθηκών και ερμηνευτικοί κανόνες.- ΕΞ ΑΔΙΑΘΕΤΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΟΧΗ: Τα χαρακτηριστικά της, οι τάξεις της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής, το κληρονομικό δικαίωμα του επιζώντος συζύγου, η συνεισφορά.- ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΟΧΗ: Έννοια, σκοπός και νομική φύση του δικαιώματος της νόμιμης μοίρας, δικαιούχοι, ποσοστό και υπολογισμός της νόμιμης μοίρας, προσβολή και προστασία νόμιμης μοίρας.- Προστασία του κληρονόμου.- Κληρονομητήριο και Αγωγή περί κληρου.- Δωρεά αιτία θανάτου.

3) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών) 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Ν. Ελευθεριάδης

2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Ρ. Γιοβαννόπουλος/Ε. Τζίβα

Διδακτικά βιβλία:

1. Στοιχεία Ασφαλιστικού Δικαίου, 2007, 5η εκδ. Αλ. Αργυριάδη/ Ρ. Χατζηνικολάου - Αγγελίδου/ Λ. Σκαλίδη, κωδ. 34558
2. Ιδιωτικό Ασφαλιστικό δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, 4η εκδ. 2014, Καθ. Ρ. Χατζηνικολάου - Αγγελίδου, κωδ. 41959968
3. Ασφαλιστικό δίκαιο - Εισηγήσεις, Νομική Βιβλιοθήκη, 3η εκδ. 2014 Καθ. Ι. Ρόκας, κωδ. 41958893.
4. Ν. Ρόκας, Αξιόγραφα, Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ, 2012 2η έκδοση, 22769268
5. Αλίκη Κιάντου-Παμπούκη, Δίκαιο Αξιογράφων, Εκδόσεις Σάκκουλα ΕΕ, 2013/7η, 32998006
6. Γ. Τριανταφυλλάκης, Δίκαιο Αξιογράφων, Νομική Βιβλιοθήκη 2008, ΚΩΔ: 10518

Υλη: **Α. Αξιόγραφα:** Γενική παρουσίαση της έννοιας των αξιογράφων, των σκοπών που εξυπηρετούν και των διακρίσεών τους. – Αναλυτική εξέταση του δικαίου της συναλλαγματικής και της επιταγής με βάση τους ισχύοντες νόμους. **Β. Ασφαλιστικό δίκαιο:** 1. Εισαγωγή - Γενικό μέρος: Η ασφάλιση (Έννοια, ουσιώδη στοιχεία, διακρίσεις) - Η ασφαλιστική σύμβαση (Έννοια, χαρακτηριστικά αυτής, το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο της σύμβασης ασφάλισης, ζητήματα διεθνούς δικαιοδοσίας, κοινοτικό δίκαιο των ασφαλίσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη). 2. Διαμόρφωση της ασφαλιστικής σύμβασης (Κατάρτιση, ειδικές μορφές ασφαλιστικών συμβάσεων, το ασφαλιστήριο, διάρκεια της σύμβασης). 3. Υποχρεώσεις των μερών - Υποχρεώσεις του λήπτη της ασφάλισης (καταβολή ασφαλίστρου, ασφαλιστικά βάρη), υποχρεώσεις του ασφαλιστή, εκχώρηση της ασφαλιστικής αξίωσης, παραγραφή. 4. Ειδικό μέρος – Ασφάλιση κατά ζημιών (Γενικές αρχές αυτής, ασφαλιστική ζημία, ασφαλιστικό συμφέρον, ασφαλιστική αξία, ασφαλιστικό ποσό, η αποζημιωτική αρχή). 5. Είδη χερσαίας ασφάλισης ζημίας (Ασφάλιση πυρκαγιάς, ασφάλιση μεταφοράς πραγμάτων, ασφάλιση εσοδείας, ασφάλιση πιστώσεων και εγγυήσεων, ασφάλιση αστικής ευθύνης, υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης από αυτοκινητικά ατυχήματα, λοιπές μορφές ασφάλισης ζημιών). 6. Ασφάλιση προσώπων (Γενικές αρχές ασφάλισης ποσού, είδη ασφάλισης προσώπων). (Ασφάλιση ζωής, ασφάλιση ατυχήματος, ασφάλιση ασθένειας).

4) Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων) .. 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Ν. Ελευθεριάδης

2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Σπ. Ψυχομάνης

Διδακτικά βιβλία:

1. Α. Κοτσίρης, Πτωχευτικό δίκαιο, Σάκκουλας 2016

ΚΩΔ.: 59358266

2. Σ. Ψυχομάνης, Πτωχευτικό δίκαιο, Σάκκουλας 2016,

ΚΩΔ.: 59358343

3. Ε. Περάκης, Πτωχευτικό δίκαιο, 2η εκδ. Νομ. Βιβλιοθήκη,

ΚΩΔ.: 22768462

Προς υποβοήθηση των φοιτητών παρέχονται επίσης σημειώσεις ενημερωμένες από τον καθηγητή, έκτασης 50 περίπου σελίδων.

Ύλη: Κήρυξη της πτώχευσης: Ουσιαστικές προϋποθέσεις κήρυξης της πτώχευσης (πτωχευτική ικανότητα φυσικών και νομικών προσώπων, παύση πληρωμών), τυπική προϋπόθεση (έκδοση δικαστικής απόφασης). **Ουσιαστικό πτωχευτικό δίκαιο:** Συνέπειες της πτώχευσης ως προς τον οφειλέτη. Συνέπειες της πτώχευσης ως προς τους πτωχευτικούς πιστωτές (ανέγγνους και ενέγγνους πιστωτές, κατηγορίες πιστωτών). Συνέπειες της πτώχευσης ως προς τους εγγυητές και τους συνοφειλέτες. Επίδραση της πτώχευσης επί των συμβάσεων. Πτωχευτική διεκδίκηση. Πτωχευτική ανάκληση. **Διαδικασία της πτώχευσης:** Οργάνωση της πτώχευσης. Διασφάλιση και διοίκηση του ενεργητικού. Διαπίστωση του παθητικού. **Διαδικασίες εξυγίανσης επιχειρήσεων:** Διαδικασία συνδιαλλαγής, σχέδιο αναδιοργάνωσης. **Περάτωση της πτώχευσης.**

5) Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο 5

Διδάσκουν: Ε. Βασιλακάκης/Β. Κούρτης

Διδακτικά βιβλία:

1.Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου, Ζ. Παπασιώπη-Πασιά, Ε. Βασιλακάκης: Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα Ε.Ε., Θεσσαλονίκη 2017

2. Σ. Βρέλλης, Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ, 2008 /3η έκδοση (Κωδικός βιβλίου στο Εύδοξο: 10547).

Ύλη: Το μάθημα αφορά το πρόβλημα του εφαρμοστέου δικαίου σε ιδιωτικές σχέσεις με στοιχεία αλλοδαπότητας. Περιλαμβάνει: (α) Γενικές αρχές επιλογής εφαρμοστέου δικαίου (δομή κανόνα συνδέσεως, νομικός χαρακτηρισμός, παραπομπή, προδικαστικό ζήτημα, καταστρατήγηση δικαίου,

δημόσια τάξη, εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου, διαχρονικό δίκαιο). (β) Ειδικό μέρος (εφαρμοστέο δίκαιο στην ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας φυσικών προσώπων, ικανότητα νομικών προσώπων, τύπος δικαιοπραξίας, οικογενειακές σχέσεις, αδικοπραξίες, συμβατικές ενοχές, σχέσεις εμπράγματος και κληρονομικού δικαίου). (γ) Ζητήματα δικονομικού διεθνούς δικαίου (διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων). (δ) Κτήση και απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας. Γενικές αρχές δικαίου ιθαγένειας.

6) Διακλαδικό σεμινάριο επιλογής (Β' κύκλος) 4

α) Ευρωπαϊκή και Διεθνής Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση

Συντονίστρια: Α. Γκιζάρη

Βοηθήματα: Υποδείξεις βιβλίων, μελετών και δικαστικών αποφάσεων, καθώς και σημειώσεις διδασκόντων στο moodle.

Ημέρες Διδασκαλίας: Τρίτη 8-10 μμ. αίθ. 8, ειδικά το πρώτο μάθημα θα γίνει την Παρασκευή 23.2.18, 4-6 μμ αίθ. 8

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	Πα 23.2.18	Εισαγωγή στο μάθημα Έννοια της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης	Α. Γκιζάρη
2	Τρ 27.2.18	Ηθική και δικαιοπολιτική θεμελίωση της ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος	Κ. Σταμάτης
3	Τρ.6.3.18	Η διεθνοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής. Από τη Στοκχόλμη στο Ρίο	Δ. Μάνου
4	Τρ 13.3.18	Συμβατική περιβαλλοντική διακυβέρνηση. Ζητήματα επιβολής των διεθνών συμφωνιών	Δ. Μάνου
5	Τρ 20.3.18	Παγκόσμια περιβαλλοντική διακυβέρνηση. Οι μη κρατικοί δρώντες.	Δ. Μάνου
6	Τρ 27.3.1	Πολυεθνικές επιχειρήσεις και	Γ. Ψαρουδάκης

		περιβάλλον.	Ε. Τζίβα
7	Τρ 17.4.18	Η διακυβέρνηση των παγκόσμιων κοινών. Η διαχείριση των κλιματικών αλλαγών.	Δ. Μάνου
8	Τρ 24.4.18 Πα 31.3.17	Η αρμοδιότητα της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος. Ο ρόλος των ενωσιακών οργάνων και των άλλων δρώντων στην ΕΕ	Α. Γκιζάρη
9	Τρ 8.5.18	Οι στόχοι και τα εργαλεία άσκησης της ενωσιακής περιβαλλοντικής πολιτικής. Εσωτερική αγορά και περιβάλλον.	Α. Γκιζάρη Δ. Λέντζης
10	Τρ 15.5.18	Τα στάδια της ενωσιακής περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και οι αρχές της χρηστής περιβαλλοντικής διακυβέρνησης	Α. Γκιζάρη
11	Τρ 22.5.18	Περιβάλλον και εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ.	Ι. Κτενίδης
12	Τρ 29.5.18	Το ζήτημα των περιβαλλοντικών προσφύγων στην ΕΕ. Συγκριτική θεώρηση μεταξύ του ενωσιακού μοντέλου περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και εκείνου των ΗΠΑ.	Α.-Μ. Κώνστα

β) Η ΕΣΔΑ το δίκαιο των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη : Η διαρκής πρόκληση της εφαρμογής τους

Συντονίστρια: Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι

Βοηθήματα: Υποδείξεις μελετών και δικαστικών αποφάσεων, ανάρτηση υλικού στο moodle

Ημέρες Διδασκαλίας: Τρίτη 8-10 μμ Αίθ. 6 (Εναρξη παραδόσεων: Παρασκευή 23.2.2018, 4-6μμ στην αιθ 312. Η Παρασκευή ισχύει για μία μόνο φορά λόγω αναπλήρωσης).

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	Παρ 23.2.18	Ο πλουραλισμός των εννόμων τάξεων και η πολυμέρεια της ένδικης προστασίας στην προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ευρώπη:ΕΣΔΑ,Δίκαιο της Ε-Ε,εθνικό δίκαιο. Το εύρημα του διαλόγου των δικαστών,η δυναμική και τα αποτελέσματά του-Παραδείγματα από την ευρωπαϊκή και την εθνική νομολογία	Π. Στάγκος
2	Τρ 27.2.18	Η αμείλικτη πραγματικότητα των συγκρούσεων μεταξύ θεμελιωδών δικαιωμάτων-Παραδείγματα από την ευρωπαϊκή και την εθνική νομολογία. Η τάση προς ένα συγκεντρωτικό, ευρωπαϊκό έλεγχο της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ευρώπη-Η (μελλοντική)προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΔΑ ως καταλύτης αυτής της τάσης και η υπεραξία της για την εθνική προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου	Π. Στάγκος
3	Τρ 6.3.18	Η σχέση εθνικού Συντάγματος, ΕΣΔΑ και ενωσιακού δικαίου. Σύμφωνη με την ΕΣΔΑ και το ενωσιακό δίκαιο ερμηνεία του νόμου και του Συντάγματος.- Η χρήση της ΕΣΔΑ από τον Έλληνα δικαστή: μεθοδολογία.	Λ. Παπαδοπούλου

4	Τε 13.3.18	ΕΣΔΑ και θρησκευτική ελευθερία.-ΕΣΔΑ και σωματεία (συλλογική αυτονομία)-Αρχή της αναλογικότητας ΔΕΕ, ΕΔΔΑ και εθνικά δικαστήρια - Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως εθνικής ή φυλετικής καταγωγής- ΕΣΔΑ και σύμφωνο συμβίωσης (προσωπική και οικογενειακή ζωή)	Λ. Παπαδοπούλου
5	Τρ 20.3.18	ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και Αστικό Ι.ΕΣΔΑ και προστασία της προσωπικότητας 1. Υγεία και σωματική ακεραιότητα (ιδίως:η συναίνεση σε ιατρικές πράξεις) 2.Όνομα, εικόνα,φήμη 3. Ιδιωτική ζωή 4. Ελευθερία της έκφρασης, της επιστήμης και της τέχνης. ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και Αστικό. II. ΕΣΔΑ και οικογενειακό δικαιο . 1. "Έννοια"οικογενειακής ζωής" και αξιοποίησή της στο ελληνικό δημόσιο. 2. Θέματα ομόφυλων ζευγαριών 3. Θέματα συγγένειας και υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.	Αικ. Φουντεδάκη
6	Τρ 27.3.18	ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και Αστικό Ι.ΕΣΔΑ και προστασία της προσωπικότητας 1. Υγεία και σωματική ακεραιότητα (ιδίως:η συναίνεση σε ιατρικές πράξεις) 2.Όνομα, εικόνα,φήμη 3. Ιδιωτική ζωή 4. Ελευθερία της έκφρασης,	Αν. Βαλτούδης

		της επιστήμης και της τέχνης. ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και Αστικό. Π. ΕΣΔΑ και οικογενειακό δίκαιο . 1. "Εννοια"οικογενειακής ζωής" και αξιοποίησή της στο ελληνικό δημόσιο. 2. Θέματα ομόφυλων ζευγαριών 3. Θέματα συγγένειας και υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.	
7	Τρ 17.4.18	ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και Εργατικό Δίκαιο 1. Οι συνδικαλιστικές ελευθερίες ως θεμελιώδεις ελευθερίες στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο και η αρχή της αποτελεσματικής προστασίας 1.1. Ένα παράδειγμα εφαρμογής: Υπάρχουν τα μνημονιακά νομοθετικά μέτρα στην Ελλάδα στο πεδίο εφαρμογής του Χάρτη (άρθρο 51); 1.2. Σύγκρουση των συνδικαλιστικών ελευθεριών με την επιχειρηματική ελευθερία και την αρχή της ανταγωνιστικότητας σε συνθήκες ασύμμετρης παγκοσμιοποίησης και οικονομικής κρίσης. ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και Εργατικό Δίκαιο. 2. Παράγωγο ενωσιακό δίκαιο προστασίας και αποπροστασίας των εργαζομένων. 2.1. Η προστασία: Η οδηγία 70/1999 για την απαγόρευση της κατάχρησης των συμβάσεων ορισμένου χρόνου και τα εθνικά (ελληνικά) ισο-	Δ. Ζερδελής

		<p>δύναμα μέτρα, η οδηγία 98/59 για τις ομαδικές απολύσεις και η οδηγία 2001/23 για τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων-Οι ex lego ομαδικές απολύσεις κατά τη μεταβίβαση των επιχειρήσεων του ομίλου της Ολυμπιακής και της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε.-Το μνημονιακό μέτρο της αύξησης των ορίων των ομαδικών απολύσεων το 2014-Ανάλυση της σχετικής νομολογίας της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου. 2.2. Η αποπροστασία: Οι επισφαλείς εργασιακές σχέσεις στο παράγωγο δίκαιο της ΕΕ (μεταξύ άλλων:δανεισμός εργαζομένων, ελεύθερη παροχή υπηρεσιών).</p>	
8	Τρ 24.4.18	<p>Κρίσιμες πτυχές του δικαιώματος για χρηστή δίκη κατ' άρθρ. 6 ΕΣΔΑ και πολιτική δίκη βάσει της νομολογίας του ΕΔΔΑ – Αποτίμηση βασικών ρυθμίσεων του ΚΠολΔ υπό το φως του άρθρ. 6 ΕΣΔΑ – Αντίκτυπος της νομολογίας του ΕΔΔΑ στην ελληνική νομολογία.</p>	Ε. Ποδηματά
9	Τρ 8.5.18	<p><i>Κρίσιμες πτυχές του δικαιώματος για χρηστή δίκη κατ' άρθρ. 6 ΕΣΔΑ και πολιτική δίκη βάσει της νομολογίας του ΕΔΔΑ – Αποτίμηση βασικών ρυθμίσεων του ΚΠολΔ υπό το φως του άρθρ. 6 ΕΣΔΑ – Αντίκτυπος της νομολογίας του ΕΔΔΑ στην ελληνική νομολογία.</i></p>	Ε. Ποδηματά

10	Τρ 8.5.18	<p>ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και ποινικό δίκαιο.-Σημεία επαφής της ΕΣΔΑ και του χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ με το ποινικό δίκαιο-Γενικά χαρακτηριστικά της νομολογίας του ΕΣΔΑ και του ΔΕΕ επί ποινικών υποθέσεων.- ΕΣΔΑ /Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων ΕΕ και προστασίας της ζωής.</p> <p>*Αστυνομική βία και προσβολές κατά της ζωής.</p> <p>*Εναλλακτικά μέτρα κράτησης (υπό όρο απόλυση) και κίνδυνος ζωής τρίτων από απολυόμενο. - ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και ποινικό δίκαιο</p> <p>-ΕΣΔΑ /Χάρτης Θ.Δ. ΕΕ και βασανιστήρια</p> <p>- ΕΣΔΑ /Χάρτης Θ.Δ. ΕΕ και προσβολές της τιμής-ανθρώπινης αξιοπρέπειας.</p> <p>ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και ποινικό δίκαιο.-ΕΣΔΑ Χάρτης Θ.Δ. ΕΕ και αρχή Ν.ε.η.ρ.σ.Ι.- ΕΣΔΑ/Χάρτης Θ.Δ. ΕΕ προστασία της ιδιοκτησίας και δήμευση. ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και ποινική δίκη.- Διάκριση στέρησης και περιορισμού της ελευθερίας(προσαγωγές σε αστυνομικά τμήματα, σύλληψη καταδικασθέντων).- ΕΣΔΑ/Χάρτης και στέρηση της ελευθερίας:Περιπτώσιολογία: κράτηση κατόπιν καταδίκης, κράτηση</p>	Μ. Καϊάφα/Α. Παπαδαμάκης
----	-----------	--	--------------------------

		στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, κράτηση ψυχικά ασθενών, κράτηση αλλοδαπών ενόψει απέλασης. Εξασφαλιστικά δικαιώματα στέρησης της ελευθερίας.	
11	Τρ 15.5.18	ΕΣΔΑ/Χάρτης και αρχή της δίκαιης δίκης (περιεχόμενο, πεδίο εφαρμογής) Εύλογη διάρκεια της δίκης Τα κριτήρια Το ελληνικό πρόβλημα Οι πιλοτικές αποφάσεις Η πρόσφατη αντιμετώπιση του προβλήματος Παράνομα αποδεικτικά μέσα Ειδικές ανακριτικές πράξεις (αστυνομική διείσδυση) Δικαίωμα σιωπής-Αρχή μη αυτοενοχοποίησης (ανάλυση DNA). ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και ποινική δίκη. ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και τεκμήριο αθωότητας - προστασία προσωπικότητας κατηγορουμένου-Δικαιώματα κατηγορουμένου και ιδίως το δικαίωμα σε αποτελεσματική υπεράσπιση ΕΣΔΑ/Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ και ποινική δίκη.-Δικαίωμα εξέτασης μαρτύρων.-ΕΣΔΑ (7ο Πρωτόκολλο) και ένδικα μέσα.	Μ. Καϊάφα/Α. Παπαδαμάκης

γ) Δίκαιο Ιατρικής Ευθύνης

Συντονίστρια: Κ.Φουντεδάκη

Βοηθήματα:

1. Η ιατρική ευθύνη στην πράξη, Νομική βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010.
ΚΩΔ.: 41959264

2. *Ιατρική ευθύνη από αμέλεια (Αστική- Ποινική)*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013. ΚΩΔ.: 41959655

3. Επιμορφωτικό Σεμινάριο ΕΣΔΙ, Νομική βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013

Θα υποδειχθούν επίσης σχετικές μελέτες και δικαστικές αποφάσεις

Ημέρες Διδασκαλίας: Τρίτη 8-10 μμ. αιθ. 2

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	Θα ανακοινωθεί	Εισαγωγή στην επαγγελματική ευθύνη και στην ευθύνη του γιατρού- Έννοια του ιατρικού σφάλματος και συστηματική ένταξή του στο δίκαιο της αστικής ευθύνης.	Αικ. Φουντεδάκη
2	27.2.18	Κριτήρια εξειδίκευσης και τυπολογία του ιατρικού σφάλματος με αναφορά στη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων. Ειδικές περιπτώσεις ιατρικών σφαλμάτων. Η ιατρική ευθύνη για σφάλμα ως ευθύνη του παρέχοντος υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 8 ν. 2251/1994.	Αικ. Φουντεδάκη
3	6.3.18	Η συναίνεση του ενημερωμένου ασθενούς: Έννοια, νομική θεμελίωση, δικαιούχοι, ικανότητα. Αδυναμία προς συναίνεση και άρνηση συναίνεσης.	Αικ. Φουντεδάκη
4	13.3.18	Η ενημέρωση του ασθενούς. Οι αστικές συνέπειες της έλλειψης της συναίνεσης του ενημερωμένου ασθενούς	Αικ. Φουντεδάκη
5	20.3.18	Ιδιαιτερότητα της ποινικής ευθύνης και γενικές προϋποθέσεις αυτής-Η ταυτότητα του ιατρικού σφάλματος ως βάση	Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι

		της ποινικής ευθύνης των γιατρών. Διάκριση από τυχαία συμβάματα και επιπλοκές-Σχέση του ιατρικού σφάλματος με τις υπόλοιπες προϋποθέσεις θεμελίωσης της ποινικής ευθύνης	
6	27.3.18	Νομολογιακή προσέγγιση της ποινικής ευθύνης για αξιόποινες πράξεις ιατρικής αμέλειας: σημεία αιχμής και δυνατότητες βελτίωσης	Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι
7	17.4.18	Ειδικά θέματα ποινικής ιατρικής ευθύνης από αμέλεια Ε-πείγοντα περιστατικά και ιατρική ευθύνη. Ποινική ευθύνη ειδικευόμενων ιατρών. Ποινική ιατρική ευθύνη σε πεδία συγκλίνουσας ή πολυπρόσωπης δράσης	Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι
8	24.4.18	Η Εφαρμογή του ά. 105 ΕισΝΑΚ στα δημόσια νοσοκομεία. Η παραβίαση των κανόνων της ιατρικής επιστήμης ως λόγος παρανομίας	Πρεβεδούρου/Μαθιουδάκης
9	8.5.18	Ανάλυση της νομολογίας των διοικητικών δικαστηρίων σε θέματα αστικής ευθύνης των δημόσιων νοσοκομείων	Πρεβεδούρου/Μαθιουδάκης
10	15.5.18	Ασφάλιση αστικής ιατρικής ευθύνης. Έννοια, περιεχόμενο, αντικείμενο, κατάρτιση της σύμβασης, συμβαλλόμενα μέρη, ιδιαιτερότητες	Τζίβα/Μπεχλιβάνης
11	22.5.18	Δικαιώματα και υποχρεώσεις	Τζί-

		των μερών- Περιεχόμενο και έκταση της ασφαλιστικής κάλυψης- Η ασφαλιστική περίπτωση στην ασφάλιση ιατρικής ευθύνης- Η έννοια του ζημιογόνου περιστατικού, κατά το αστικό και το ασφαλιστικό δίκαιο. Σημεία επαφής και διαφορετικότητας- Έκταση της ασφαλιστικής κάλυψης	βα/Μπεχλιβάνης
12	29.5.18	Ρήτρες claims made (=προβολή αξιώσεων) και occurrence (= ζημιόγono περιστατικό). Προσαρμογή τους στην ελληνική έννομη τάξη- Αναδρομική ασφάλιση και μεταγενέστερη ασφαλιστική κάλυψη- Αρχή χωρισμού δικών αστικής ιατρικής ευθύνης και ασφαλιστικής κάλυψης	Τζί-βα/Μπεχλιβάνης

δ) Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτών

Συντονιστής: Γ. Δέλλιος

Βοηθήματα: Ελ. Αλεξανδρίδου, Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή, Ελληνικό - Κοινοτικό (2η έκδ. 2015) και συμπληρωματικές υποδείξεις μελετών και δικαστικών αποφάσεων

Ημέρες Διδασκαλίας: Τρίτη 8-10μμ. Αίθ. 8 (ειδικά το 1ο μάθημα θα γίνει την Παρασκευή 23.2.2018 ώρα 4-6)

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	23.2.18	Κοινωνιολογική και δικαιοπολιτική θεμελίωση της ανάγκης για προστασία των καταναλωτών	Α. Τσαούση
2	27.2.18	Οι νομοθετημένες έννοιες καταναλωτή και προμηθευτή. Ενώσεις καταναλωτών και	Γ. Δέλλιος

		συλλογική αγωγή	
3	6.3.18	Η προστασία των καταναλωτών από τους καταχρηστικούς ΓΟΣ. Θεσμικό πλαίσιο, νομολογιακή εφαρμογή	Γ. Δέλλιος
4	13.3.18	Η προστασία των καταναλωτών στις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος και στις συμβάσεις από απόσταση καθώς και στις συμβάσεις εμπορίας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση	Ρ.Γιοβαννόπουλος / Ν. Ελευθεριάδης/ Α. Δεσποτίδου
5	20.3.18	Εγγυήσεις διάρκειας - καλής λειτουργίας καταναλωτικών αγαθών και εξυπηρέτηση μετά την πώληση	Α. Μπεχλιβάνης
6	27.3.18	Η ευθύνη του παρέχοντος υπηρεσίες	Αικ. Φουντεδάκη
7	17.4.18	Η ευθύνη του παραγωγού ελαττωματικών προϊόντων	Α. Βαλούδης
8	24.4.18	Η προστασία των καταναλωτών από τη διαφήμιση	Ν. Τέλλης/Ε. Τζίβα/ Α. Δεσποτίδου
9	8.5.18	Η προστασία των καταναλωτών από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές	Ν. Τέλλης/Ε. Τζίβα/ Α. Δεσποτίδου
10	15.5.18	Η προστασία των καταναλωτών στις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης - Η αρχή του «υπεύθυνου δανεισμού»	Δ. Κλαβανίδου
11	22.5.18	Η προστασία των επενδυτών ως καταναλωτών	Ν. Ελευθεριάδης
12	29.5.18	Φιλικός διακανονισμός καταναλωτικών διαφορών	Ε. Τζίβα

ε) Δίκαιο και Θρησκεία

Συντονιστής: Κ. Παπαγεωργίου

Βοηθήματα:

Βοηθήματα: Ευ. Βενιζέλος, Οι σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας, Θεσσαλονίκη 2000 (και συμπληρωματικές υποδείξεις μελετών και δικαστικών αποφάσεων)

Ημέρες Διδασκαλίας: Τρίτη 8-10μμ Αίθ. 312, Παρασκευή 4-6μμ. Αίθ. Τυπογραφείου.

	ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
1	23.2.2018	Ελευθερία της σκέψης, συνείδησης και θρησκείας (13 Συντ. - 9 ΕΣΔΑ). Ιστορική γένεση και εξελικτική διαμόρφωση του περιεχομένου των σχετικών δικαιωμάτων. Συστήματα διεθνούς (οικουμενικής / περιφερειακής) προστασίας του δικαιώματος στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας	Λ. Παπαδοπούλου
2	27.2.2018	Από την ανεξιθρησκία του Μ. Κωνσταντίνου στην πολιτική θρησκευτικής μισαλλοδοξίας του Μ. Θεοδοσίου	Κ. Βλάχος
3	6.3.2018	Ελευθερία της συνείδησης και θρησκευτική ελευθερία & στην Ελλάδα του 19ου & 20ού αιώνα. Νεοελληνικός Διαφωτισμός και θρησκευτική ελευθερία/ελευθερία της συνείδησης. Δίκες Θεόφιλου Καΐρη, Ιωνά Κίνγκ. Αφορισμοί Εμμ. Ροΐδη, Ανδρέα Λασκαράτου, Καζαντζάκη και Ελ. Βενιζέλου.	Κ. Παπαγεωργίου
4	13.3.2018	Συνταγματικό καθεστώς σχέσεων κράτους θρησκευμάτων στην Ελλάδα. 'Επικρατούσα',	

		‘γνωστή’ και ‘αναγνωρισμένη’ θρησκεία σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιορισμοί της θρησκευτικής ελευθερίας από την ύπαρξη ‘κρατικών’ ή ‘εθνικών’ εκκλησιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση	Παν. Μαντζούφας
5	20.3.2018	Θρησκεία και Ισότητα	Δ. Λέντζης
6	27.3.2018	Θρησκεία και ανήλικοι. Θρησκευτική εκπαίδευση. Θρησκευτικά εκπαιδευτήρια. Θρησκευτικά σύμβολα στην εκπαίδευση	Αθηνά Κοτζάμπαση
7	17.4.2018	Το νομικό καθεστώς των θρησκευτικών μειονοτήτων στην Ελλάδα: Ισραηλιτικές Κοινότητες, Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, Προτεσταντικές Ομολογίες, άλλες θρησκευτικές μειονότητες	Νίκη Παπαγεωργίου
8	24.4.2017	Αυτοδιοίκηση Θρησκευμάτων. Ο Ν. 4301/2014 για τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα.	Ευγενία Πρεβεδούρου
9	8.5.2018	Το νομικό καθεστώς του ισλάμ - Το ζήτημα της σαρία	Λένα Ζερβογιάννη
10	15.5.2018	Ποινική προστασία θρησκευτικής ειρήνης και θρησκευτικού συναισθήματος πολιτών. Ποινική μεταχείριση θρησκευτικών λειτουργών. Προσηλυ-	Ν. Μπιτζιλέκης

		τισμός. ΕΔΔΑ Κοκκινάκης κατά Ελλάδας	
11	22.5.2018	Χρηματοδότηση θρησκευμά- των. Φορολογική και δημο- σιονομική μεταχείριση θρη- σκευμάτων.	Κ. Παπαγεωργίου
12	29.5.2018	Θρησκεία και Πολιτισμός / ΜΜΕ Αρχαιολογική Νομοθε- σία και μνημεία θρησκευτικών πολιτισμών.	Κ. Παπαγεωργίου

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

(Χειμερινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Σύνοψη Αστικού Δικαίου 5

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Αχ. Κουτσουνάδης/Αν. Βαλτούδης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Γ. Δέλλιος/ Αθ. Κοτζάμπαση

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Αγγ. Κορνηλάκης/Απ. Τασίκας

Επανάληψη εαρινό εξάμηνο:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Αχ. Κουτσουνάδης/Γ. Καρύμπαλη-Τσίπτσιου

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Γ. Αρχανιωτάκης/Αγγ. Κορνηλάκης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Αν. Βαλτούδης/Απ. Τασίκας

Ύλη: Το μάθημα αυτό είναι το καταληκτικό μάθημα στο αστικό δίκαιο. προϋποθέτει ότι ο φοιτητής έχει ήδη γνώσεις όλων των επί μέρους διδα-
σκόμενων μαθημάτων αστικού δικαίου (Γενικές Αρχές-Ενοχικό δίκαιο-
εμπράγματο δίκαιο-οικογενειακό δίκαιο-κληρονομικό δίκαιο) και γνωρίζει
επίσης την πολιτική δικονομία. Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται
προσπάθεια να συνδυαστούν οι γνώσεις που έχουν αποκτήσει οι φοιτητές
στα επί μέρους τμήματα του αστικού δικαίου που διδάχθηκαν, να επιλυθούν
σύνθετα προβλήματα που απαιτούν σφαιρική και σε βάθος γνώση του ασι-
κού δικαίου και της πολιτικής δικονομίας και να συζητηθούν-αναλυθούν
χαρακτηριστικές δικαστικές αποφάσεις, ώστε να αποκτηθεί και μια πρώτη
επαφή με την πράξη.

2) Πολιτική Δικονομία (Ενδίκια μέσα - Αναγκαστική Εκτέλεση)..... 6

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα: Λ.-Μ. Πίψου

2^ο Τμήμα: Ε. Ποδηματά

3^ο Τμήμα: Απ. Σοφιαλίδης

Διδακτικά βιβλία:

1. Εγχειρίδιο δικαίου αναγκαστικής εκτελέσεως

ΚΩΔ: 22707721.Έκδοση: 1η/2012,

Συγγραφείς: Νίκας Νικόλαος Θ.

ISBN: 9789604458509.Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

2. Εγχειρίδιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως

ΚΩΔ: 7657871.Έκδοση: 1/2011.

Συγγραφείς: Γέσιου - Φαλτσή Πελαγία

ISBN: 978-960-4456-54-3.Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

Ύλη: Το τμήμα του μαθήματος που αφορά τα ένδικια μέσα καλύπτει αφενός μια γενική εισαγωγή στο δίκαιο των ενδίκων μέσων και αφετέρου, μια ειδικότερη παρουσίαση των επιμέρους ενδίκων μέσων, με ιδιαίτερη έμφαση στα τακτικά (ανακοπή ερημοδικίας και έφεση). Αντιμετωπίζονται, κυρίως, τα ζητήματα των προϋποθέσεων του παραδεκτού των παραπάνω ενδίκων μέσων καθώς και οι κανόνες που διέπουν τη συζήτηση και τα αποτελέσματά τους. Το τμήμα του μαθήματος που αφορά την αναγκαστική εκτέλεση περιλαμβάνει αφενός το γενικό μέρος του ογδόου βιβλίου του ΚΠολΔ, δηλαδή τις γενικές διατάξεις για τις προϋποθέσεις, τα υποκείμενα της διαδικασίας και τις δίκες περί την εκτέλεση, αφετέρου, το ειδικό μέρος της αναγκαστικής εκτέλεσης, στο πλαίσιο του οποίου συζητούνται τα διάφορα είδη και μέσα εκτέλεσης, ειδικότερα δε, από την έμμεση εκτέλεση, κυρίως, η ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων με κατάσχεση περιουσίας του καθ' ου

3) Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου 4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Ν. Τέλλης/Ρ. Γιοβαννόπουλος

2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Σπ. Ψυχομάνης/Α. Παπαδοπούλου

Επανάληψη εαρινό εξάμηνο:

1^ο Τμήμα: Ρ. Γιοβαννόπουλος/Α. Δεσποτίδου

2^ο Τμήμα: Α. Παπαδοπούλου/Ε. Τζίβα

Ύλη: Περιλαμβάνει τη σε βάθος μελέτη γνωστικών πεδίων του εμπορικού δικαίου που έχουν ήδη διδαχθεί οι φοιτητές, στο πλαίσιο των μαθημάτων του γενικού εμπορικού, του εταιρικού δικαίου, του δικαίου των αξιογράφων και του πτωχευτικού δικαίου. Το μάθημα διαμορφώνεται με τη σύνταξη σύνθετων πρακτικών θεμάτων από τον εκάστοτε διδάσκοντα, τα οποία περιλαμβάνουν βασικές θεματικές από τους προαναφερόμενους κλάδους του εμπορικού δικαίου. Σκοπός είναι η εμπέδωση των γνώσεων αυτών και η ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων εφαρμογής της θεωρίας στην πράξη.

4) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλος) 4

α) Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου

Διδάσκει: Τ. Κοσμίδης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Γ. Αρχανιωτάκης

Διδακτικό βιβλίο: Οποιοδήποτε από τα συγγράμματα ειδικού ενοχικού δικαίου έχει επιλεγεί ή θα επιλεγεί από τους φοιτητές.

Ύλη: ΜΙΣΘΩΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ: Έννοια, νομική φύση και συνέπειες. Διάκριση από συναφείς συμβάσεις. Ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης: μίσθιο, μίσθωμα και συμφωνία των συμβαλλομένων. Επουσιώδη στοιχεία της σύμβασης: διάρκεια και συναφείς διακρίσεις, τύπος. Μεταβολές κατά τη λειτουργία της σύμβασης: μεταβίβαση μισθωτικής σχέσης σε τρίτο, μεταβίβαση λόγω εκποίησης του μισθίου, κληρονομική διαδοχή των συμβαλλομένων. Μεταβολές ως προς τον φορέα της χρήσης και το ύψος του μισθώματος: παραχώρηση χρήσης μισθίου σε τρίτο γενικά, υπομίσθωση, χρήση μισθίου ως οικογενειακής στέγης, αναπροσαρμογή μισθώματος. Υποχρεώσεις εκμισθωτή και αντίστοιχα δικαιώματα μισθωτή Υποχρεώσεις μισθωτή και αντίστοιχα δικαιώματα εκμισθωτή. Λήξη της μίσθωσης (χωρίς και με καταγγελία της σύμβασης). Ζητήματα μετά τη λήξη της μίσθωσης: Αξίωση για απόδοση μισθίου, μη απόδοση μισθίου από τον μισθωτή. Οικονομικά ζητήματα: Ειδική διαδικασία μισθωτικών διαφορών, ζητήματα από την εφαρμογή της ΚΠολΔ 69 και την αναγκαστική εκτέλεση. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ: Έννοια, νομική φύση και συνέπειες. Ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης: έργο, αμοιβή και συμφωνία των συμβαλλομένων Διάκριση από συγγενείς συμβάσεις. Υποχρεώσεις εργολάβου (κύριες και παρεπόμενες) και συνέπειες μη εκπλήρωσης. Αποκλεισμός ευθύνης εργολάβου για ελλεί-

ψεις του έργου. Υποχρεώσεις εργοδότη (κύριες και παρεπόμενες) και συνέπειες μη εκπλήρωσης. Ο κίνδυνος στη σύμβαση έργου. Λήξη της σύμβασης έργου. Η καταγγελία της σύμβασης έργου ειδικότερα. Η σύμβαση ανέγερσης οικοδομής με «αντιπαροχή».

β) Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία

Διδάσκει: Γ. Καρύμπαλη-Τσίπτσιου/Γ. Διαμαντόπουλος

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Γ. Καρύμπαλη-Τσίπτσιου

Διδακτικά βιβλία:

Γ.Καρύμπαλη-Τσίπτσιου/Γ.Διαμαντόπουλος, *Δίκαιο Κτηματολογίου*, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2013. ΚΩΔ.: 33134094

Ύλη: Εξετάζονται οι νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν στις κτηματολογικές σχέσεις, όπως αυτές αναπτύσσονται στο στάδιο της κτηματογράφησης (Ν. 2308/1995, όπως τροποποιημένος ισχύει) και στο στάδιο λειτουργούντος Κτηματολογίου (Ν. 2664/1998, όπως τροποποιημένος ισχύει). Εξάλλου, κατά τη διδασκαλία του δικαίου της οριζόντιας και της κάθετης ιδιοκτησίας, με γνώμονα τις ρυθμίσεις του αστικού κώδικα και των νόμων 3741/1929 και 1024/1971, προσεγγίζονται, ιδίως, η έννοια, η σύσταση, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων και η προστασία τους. Έμφαση δίνεται στα ζητήματα που έχουν απασχολήσει τη νομολογία, τα οποία προσεγγίζονται τόσο από τη σκοπιά του ουσιαστικού δικαίου όσο και από εκείνη του δικονομικού δικαίου.

γ) Ασφαλιστικά μέτρα

Διδάσκει: Χ. Απαλαγάκη

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Α.Μ. Πίψου

Διδακτικό βιβλίο: Σημειώσεις διδάσκοντος

Ύλη: Το μάθημα περιλαμβάνει τη διδασκαλία των γενικών προϋποθέσεων παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας (άρθρα 682-703 ΚΠολΔ) καθώς και των κατ' ιδίαν ασφαλιστικών μέτρων (εγγυοδοσία, προσημείωση υποθήκης, συντηρητική κατάσχεση, δικαστική μεσεγγύηση, σφράγιση, αποσφράγιση, απογραφή, δημόσια κατάθεση, προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων και προσωρινή ρύθμιση καταστάσεων), με βάση σημειώσεις, πρακτικές ασκήσεις και αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων.

δ) Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο**Διδάσκει:** Χ. Απαλαγάκη**Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο:** Χ. Απαλαγάκη/Κ. Μακρίδου**Διδακτικό βιβλίο:**Ν. Νίκας, *Ευρωπαϊκό Δικονομικό Διεθνές Δίκαιο*, 2^η έκδ, εκδ Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2008. ΚΩΔ.: 34466

Ύλη: Το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο έχει ως αντικείμενο τη διδασκαλία της διαδικασίας επίλυσης ιδιωτικών διαφορών με στοιχεία αλλοδαπότητας. Το μάθημα περιλαμβάνει ιδίως την αντιμετώπιση τριών θεμελιωδών ερωτημάτων: ποιας χώρας τα δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την επίλυση ιδιωτικών διαφορών, ποιο δίκαιο είναι εφαρμοστέο στη συγκεκριμένη διαφορά, καθώς και τη δυνατότητα αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων στην Ελλάδα. Η διδασκαλία βασίζεται τόσο στις διατάξεις του εθνικού όσο και του δημοσίου διεθνούς δικαίου, ιδίως όταν οι κανόνες δικονομικού δικαίου θεμελιώνονται σε διεθνείς συμβάσεις ή σε ευθέως εφαρμοστέους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (λ.χ. Κανονισμός 44/2001. 1215/2012 «για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις»). Λόγω της διεθνούς συνεργασίας των κρατών σε ορισμένους τομείς του δικαίου, το μάθημα περιλαμβάνει ακόμα και ζητήματα διεθνών επιδόσεων (λ.χ. Κανονισμός περί επιδόσεων και κοινοποιήσεων στα κράτη μέλη δικαστικών και εξώδικων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις)

ε) Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης**Διδάσκει:** Αγγ. Στεργίου**Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο:** Αγγ. Στεργίου**Διδακτικά βιβλία:**

1.Αναστασία-Σοφία Αλεξιάδου, Κοινωνική Προστασία - Ιστορική και Φιλοσοφική Διάσταση, University Studio Press, 2015, Κωδ. 50656952

2.Αγγ. Στεργίου, Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, 2η εκδ „εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2014. ΚΩΔ.: 41959938

Ύλη: Το μάθημα καλύπτει ένα σημαντικό μέρος του κοινωνικού δικαίου, το δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης. Ειδικότερα, αφετηρία αποτελούν οι εννοιολογικές οριοθετήσεις, τα συστατικά στοιχεία του θεσμού, δηλαδή η α-

σφάλιση και η αλληλεγγύη. Πώς διαφοροποιείται από άλλους θεσμούς, όπως είναι η κοινωνική πρόνοια, το δημόσιο σύστημα υγείας. Στη συνέχεια, αναπτύσσεται η αρχιτεκτονική του συστήματος των τριών πυλώνων. Έννοια της κοινωνικής ασφάλειας και πώς διαφοροποιείται από την κοινωνική ασφάλιση. Πώς δομείται το ασφαλιστικό σύστημα. Οι ενοποιήσεις των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης. Ταμεία πρόνοιας (εφάπαξ βοήθημα). Κατόπιν αναλύεται η ιδιομορφία της επικουρικής ασφάλισης. Η ενοποίηση και η αλλαγή φυσιογνωμίας με το ΕΤΕΑ. Συμπληρωματικά συστήματα, συστήματα του δεύτερου πυλώνα. Εξετάζεται το νομικό καθεστώς των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης και των Ταμείων υποχρεωτικής επαγγελματικής ασφάλισης. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι θεσμοί της κοινωνικής πρόνοιας, του ΕΣΥ. Μη ανταποδοτικές παροχές κοινωνικού χαρακτήρα, κοινωνική αποζημίωση, ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Ακολουθώς, ερευνάται η συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού. Νομική αξία του άρθρου 22, παρ. 5, φορείς, βασικό περιεχόμενο. Διερευνάται η κανονιστικότητα του άρθρου. Αρχή της ισότητας, αρχή της αναλογικότητας, αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης στο χώρο της κοινωνικής ασφάλισης. Διεθνείς διαστάσεις της κοινωνικής ασφάλειας. Συντονισμός Κανονισμός 883/2004. Ελεύθερη κυκλοφορία ασθενών. Εναρμόνιση σε θέματα ισότητας των φύλων. Γενικές αρχές της κοινωνικής ασφάλισης. Λοιπές πηγές του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης. Συλλογικές συμβάσεις εργασίας με αντικείμενο την κοινωνική ασφάλιση. Ακολουθεί η εξέταση του νομικού καθεστώτος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: υπαγωγή στην ασφάλιση, εξαρτημένη εργασία, μερική απασχόληση, ασφαλιστικές εισφορές. Χρηματοδότηση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και επιζώντος. ΚΕΑΟ, αναγκαστική είσπραξη, ποινική ευθύνη. Στη συνέχεια αναλύεται το καθεστώς της απασχόλησης των συνταξιούχων, καθώς και το καθεστώς άλλων παροχών, όπως ασθένειας (ΕΟΠΥΥ), μητρότητας, εργατικού ατυχήματος, επαγγελματικής ασθένειας, αναπροσαρμογής αναπήρων, κατ'οίκον φροντίδα ηλικιωμένων. Διοικητική διαδικασία και δικονομικά ζητήματα. Προστασία προσωπικών δεδομένων. Ασφάλιση ελευθέρων επαγγελματιών, ασφάλιση αγροτών και ασφάλιση ανεργίας.

5) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Ε' κύκλος) 4

α) Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)

Διδάσκουν: Ρ. Γιοβαννόπουλος (διαλέξεις: ομ. καθηγητής Λ. Κοτσίρης)

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Ε. Τζίβα (διαλέξεις: ομ. καθηγήτης Λ. Κοτσίρης)

Διδακτικό βιβλίο:

Λ. Κοτσίρης, *Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο*, 2^η έκδ., εκδ Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2012. ΚΩΔ.: 22726449

Διανέμονται επίσης σημαντικές αποφάσεις του ΔΕΕ αναφορικά με τα υπό εξέταση ζητήματα, οι οποίες σχολιάζονται από τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Υλη: 1. Εισαγωγικό μάθημα: Γενική αναφορά στη θεμελίωση της ενωσιακής έννομης τάξης, τις πηγές του ενωσιακού δικαίου, τα όργανα της ΕΕ και τις πράξεις αυτών, στο μέτρο που η εν λόγω αναφορά κρίνεται απαραίτητη για την κατανόηση των ειδικών διατάξεων και αρχών που συνθέτουν το αποκαλούμενο "ευρωπαϊκό εμπορικό δίκαιο". Διευκρινίζεται ότι η εξέταση των ως άνω θεματικών γίνεται υπό το πρίσμα της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), όπως μετονομάσθηκε η Συνθήκη, σε συνδυασμό με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). 2. Ευθύνη της ΕΕ (συμβατική - εξωσυμβατική) και κράτους-μέλους για παράβαση κοινοτικού δικαίου και διαδικασία υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο πλαίσιο του ά. 267 ΣΛΕΕ (πρώην ά. 264 ΣυνθΕΚ). 3. Αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων: ανάλυση των ά. 34 και 36 ΣΛΕΕ (πρώην: ά. 28 και 30 ΣυνθΕΚ), κυρίως μέσα από τη μελέτη και παρουσίαση σημαντικών αποφάσεων του ΔΕΕ (πρώην: ΔΕΚ), που αναφέρονται στην ερμηνεία των άρθρων αυτών και έχουν συμβάλει στη νομολογιακή εξέλιξη των όρων και εννοιών που περιέχουν (όπως λ.χ. της έννοιας των "μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος" ή των "ποσοτικών περιορισμών"). 4. Εισαγωγικές παρατηρήσεις στο ενωσιακό δίκαιο του ανταγωνισμού. Υποκείμενα των απαγορευτικών κανόνων των ά. 101 και 102 ΣΛΕΕ (πρώην: ά. 81 και 82 ΣυνθΕΚ). Η έννοια της "επιχείρησης" κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού. 5. Κατηγορίες απαγορευμένων συμπράξεων (ά. 101 § 1 ΣΛΕΕ): μελέτη και ανάλυση αυτών, κυρίως με τη βοήθεια νομολογιακών παραδειγμάτων. 6. Συνέπειες της εφαρμογής του απαγορευτικού κανόνα της § 1 του ά. 101 ΣΛΕΕ, όπως αυτές ορίζονται στην § 2 της ίδιας διάταξης. Συμπράξεις απαλλασσόμενες από την εφαρμογή του απαγορευτικού κανόνα, με έμφαση στη σημασία και τις συνέπειες εφαρμογής της § 3 του ά. 101 ΣΛΕΕ μετά τη θέση σε ισχύ του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1/2003. 7. Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης κατά το ά. 102 ΣΛΕΕ (πρώην: ά. 82 ΣυνθΕΚ). 8. Έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων.

β) Τραπεζικό Δίκαιο

Διδάσκει: Σπ. Ψυχομάνης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Σπ. Ψυχομάνης

Διδακτικά βιβλία:

1. Εγχειρίδιο τραπεζικού δικαίου, Τύπος: Σύγγραμμα, Ψυχομάνης Σπύρος Δ., Σάκκουλας 2016. ΚΩΔ. 59358818

2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, Τύπος: Σύγγραμμα, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΟΚΑΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΙΚΡΟΥΛΕΑ, ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΙΒΑΔΑ, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2016. ΚΩΔ. 59397373

Ύλη: Παρουσιάζονται οι βασικοί θεσμοί του ευρωπαϊκού και ελληνικού τραπεζικού συστήματος και της εποπτείας των ελληνικών πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων. Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά το δίκαιο των τραπεζικών εργασιών εξετάζονται αφενός οι γενικοί κανόνες (σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ τράπεζας και πελάτη, απόρρητο, γενικοί όροι συναλλαγών κ.ά.), αφετέρου οι επιμέρους τραπεζικές εργασίες (αποδοχή καταθέσεων, χορήγηση πιστώσεων, υπηρεσίες πληρωμών, εγγυήσεις κ.ά.).

γ) Ναυτικό Δίκαιο

Διδάσκει: Αχ. Μπεχλιβάνης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Γ. Παρουδάκης

Διδακτικό βιβλίο:

1. (25056 - Εύδοξος) Ναυτικό Δίκαιο, τόμος Ι, 2005, 5η έκδοση. Συγγραφέας: Κιάντου-Παμπούκη, Αλίκη.

Ύλη: Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και πηγές ναυτικού δικαίου. Έννοια, νομική φύση και εθνικότητα του πλοίου. Πλωτά ναυπηγήματα. Τρόπος απόκτησης κυριότητας πλοίου (π.χ. ναυπήγηση, συμβατική μεταβίβαση). Φορείς ναυτιλιακής επιχείρησης. Συλλογική εκμετάλλευση του πλοίου. Συμβάσεις ναυτικής εργασίας (πλοιάρχου - πληρώματος). Πλοηγός και ναυτικός πράκτορας. Νομικό καθεστώς της σύμβασης ναυλώσεως. Ειδικοί τύποι ναύλωσης.

δ) Δίκαιο Μεταφορών

Διδάσκει: Αχ. Μπεχλιβάνης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): δεν θα διδαχθεί το χειμερινό εξάμηνο 2017-8

Διδακτικά βιβλία:

1. Αλ. Κιάντου - Παμπούκη, Στοιχεία του δικαίου της χερσαίας μεταφοράς και νομοθετικά κείμενα, εκδ. Σάκκουλας, 1989, ΚΩΔ. 34656

2. Ρ. Χατζηνικολάου - Αγγελίδου, Αεροπορική Μεταφορά Επιβατών, (σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο αεροπορικών μεταφορών), 3η εκδ. Σάκκουλας, 2015, ΚΩΔ. 50658952.

Ύλη: Α) Δίκαιο χερσαίας μεταφοράς. Σύμβαση χερσαίας μεταφοράς. Παραγγελία μεταφοράς. Σύγχρονες μορφές μεταφοράς (διαδοχική, συνδυασμένη και μικτή). Β) Δίκαιο αεροπορικής μεταφοράς. Αεροπορική μεταφορά κατά τη Σύμβαση του Μόντρεαλ. Εθνική ή εσωτερική μεταφορά κατά τον ΚΑΔ. Δίκαιο της ΕΕ. Απελευθέρωση αεροπορικών μεταφορών στην ΕΕ. Ευθύνη του διεθνούς και εθνικού αεροπορικού μεταφορέα επιβατών. Προστασία του επιβάτη ως καταναλωτή στο πλαίσιο των ενδοκοινοτικών μεταφορών.

ε) Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών

Διδάσκει: Α. Δεσποτίδου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Ν. Ελευθεριάδης

Διδακτικά βιβλία:

Προτείνεται βιβλιογραφία με βάση το εκάστοτε διδασκόμενο αντικείμενο, όπως και σχετικές σημειώσεις, δικαστικές αποφάσεις και λοιπό εκπαιδευτικό υλικό.

Ύλη: Ζητήματα από την Ι.Κ.Ε., τους συνεταιρισμούς (αστικούς και αγροτικούς), τη λογιστική των εμπορικών εταιριών, όπως επίσης και από άλλες ειδικές μορφές εταιριών.

4) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β' κύκλος) 4

α) Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό

Διδάσκει: Ι. Μαθιουδάκης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Ε. Κουτούπα

Διδακτικά βιβλία:

1. Ε.Κουτούπα-Ρεγκάκου, Δίκαιο του περιβάλλοντος, γ έκδ. 2008 Εκδόσεις Σακκουλα (25117)
2. Γ.Σιούτη, Εγχειρίδιο δικαίου περιβάλλοντος, β έκδ., 2011, Εκδόσεις Σακκουλα (13218692)
3. Β.Σκουρής, Χωροταξικό και Πολεοδομικό δίκαιο, 1991.Εκδόσεις Σακκουλα (25167)

Ύλη: Πηγές και γενικές αρχές Δικαίου Περιβάλλοντος, προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, των δασών και του αιγιαλού, διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, δικαστική προστασία. Ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός με βάση το άρθρ. 24 Συντ. και την κείμενη νομοθεσία, διαδικασίες, νομική φύση των πράξεων, εφαρμογή του σχεδιασμού στο έδαφος, οικοδομικό δίκαιο.

β) Υπαλληλικό Δίκαιο – Δίκαιο Παιδείας

Διδάσκει: Ι. Συμεωνίδης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Ι. Συμεωνίδης

Διδακτικά βιβλία:

1. ΒΑΣΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΩΔ: 33153119

Έκδοση: 8Η/2013

Συγγραφείς: ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ,
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΗΣ

ISBN: 978-960-562-109-4 Τύπος: Σύγγραμμα Διαθέτης (Εκδότης):
ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

2. Δημόσιο υπαλληλικό δίκαιο. ΚΩΔ: 25104

Έκδοση: 4η/1996 Συγγραφείς: Τάχος Αναστάσιος Ι.

ISBN: 978-960-301-281-5 Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ

Ύλη: Το συνταγματικό καθεστώς της δημοσιοϋπαλληλίας, ιδίως η μονιμότητα. Έννοια του δημοσίου υπαλλήλου και διάκριση από συναφείς έννοιες. Το πεδίο εφαρμογής του Υπαλληλικού Κώδικα. Ο διορισμός του υπαλλήλου. Υποχρεώσεις και δικαιώματα του υπαλλήλου. Οι υπηρεσιακές μεταβολές (τοποθέτηση, μετακίνηση, απόσπαση, μετάθεση, μετάταξη). Οι προαγωγές και οι θέσεις προϊσταμένων. Το πειθαρχικό δίκαιο. Αργία και διαθεσιμότητα. Η λύση της υπαλληλικής σχέσης. Η δικονομία των δημοσίων υπαλλήλων. Από το δίκαιο της παιδείας εξετάζεται το συνταγματικό πλαίσιο

της ανώτατης εκπαίδευσης, η δομή, τα όργανα και η λειτουργία των ΑΕΙ, η διαδικασία εκλογής και εξέλιξης μέλους ΔΕΠ.

γ) Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο

Διδάσκει: Μ. Πικραμένος

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Ε. Πρεβεδούρου

Διδακτικό βιβλίο:

1. Α. Γέροντα, *Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο*, 2^η έκδ, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2011. ΚΩΔ.: 12820451

Ύλη: Το συνταγματικό πλαίσιο της κρατικής παρέμβασης στην οικονομία (οικονομική ελευθερία, δικαίωμα της ιδιοκτησίας, επαγγελματικές ενώσεις, απεργία, επίταξη προσωπικού υπηρεσιών, ραδιοτηλεοπτική δραστηριότητα, εκπαίδευση). Οι συνταγματικοί περιορισμοί της κρατικής παρέμβασης (γενική αρχή της ισότητας, ισότητα στα δημόσια βάρη, αναλογικότητα, κοινωνικό κράτος). Η ΕΣΔΑ (δικαίωμα της περιουσίας). Το ενωσιακό δίκαιο (οι τέσσερις κοινοτικές ελευθερίες, το δίκαιο του ανταγωνισμού με έμφαση στις κρατικές ενισχύσεις). Οι εφαρμογή των κανόνων στην μνημονιακή νομολογία. Ειδικές κρατικές και διοικητικές πράξεις στον χώρο του διοικητικού οικονομικού δικαίου (ο προϋπολογισμός, η εισαγωγή κεφαλαίων του εξωτερικού, τα οικονομικά προγράμματα, οι κανονιστικές και ατομικές πράξεις οικονομικού χαρακτήρα). Η παρέμβαση του κράτους στην βιομηχανία, στην βιοτεχνία, στο εμπόριο, στα ελεύθερα επαγγέλματα, στον αγορά της ενέργειας και στις τηλεπικοινωνίες. Η συμμετοχή του κράτους στην οικονομία: δημόσια επιχείρηση, ιδιωτικοποιήσεις. δημόσιες συμβάσεις.

δ) Δημοσιονομικό Δίκαιο

Διδάσκει: Αικ. Σαββαΐδου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Αικ. Σαββαΐδου

Διδακτικό βιβλίο:

Στοιχεία δημοσιονομικού δικαίου, Τύπος: Σύγγραμμα, Μπάμπας Νικόλαος, 2016, Σάκκουλας Εκδόσεις Ε.Ε., ISBN: 9789605684440. ΚΩΔ: 59361159

Ύλη: Κρατικός προϋπολογισμός, αρχές κατάρτισης και ψήφισης του προϋπολογισμού, Ελεγκτικό Συνέδριο, αρμοδιότητες, δικονομία.

ε) Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας

Διδάσκει: Ι. Καμτσίδου (συνδρομή Ε. Αναστασιάδου)

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Ι. Καμτσίδου (συνδρομή Ε. Αναστασιάδου)

Διδακτικό βιβλίο:

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΜΜΕ

ΚΩΔ: 22768526

Έκδοση: 1η/2012. Συγγραφείς: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ

ISBN: 978-960-272-991-5. Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

Ύλη: Εισαγωγή στο φαινόμενο της επικοινωνίας και ειδικότερα της επιρροής της τηλεόρασης στη δημοκρατική λειτουργία του πολιτεύματος (κοινωνιολογία της τηλεόρασης). Συνταγματικό πλαίσιο της ραδιοτηλεόρασης. Διοικητικές διαδικασίες ραδιοτηλεοπτικής αδειοδότησης και ελέγχου λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο της Ραδιοτηλεόρασης. Προσβολές προσωπικότητας μέσω των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και αναλυτική παρουσίαση της συναφούς νομολογίας.

5) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Γ' κύκλος)

4

α) Κοινωνιολογία του Δικαίου

Διδάσκουν: Α. Τσαούση

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Α. Τσαούση

Διδακτικά βιβλία:

1. Κοινωνιολογία του δικαίου

ΚΩΔ: 12552406

Έκδοση: 2η/2011. Συγγραφείς: Ιντζεσίλογλου Ν.

ISBN: 9789604458028. Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ

2. Α. Τσαούση, Δίκαιο και Συνεργατικότητα: Μία νέα προσέγγιση στην Κοινωνιολογία του Δικαίου, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση 2013. ΚΩΔ.: 33114225.

3. Θ. Παπαχρίστου, Κοινωνιολογία του Δικαίου, εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα ΕΕ Αθήνα 2015. ΚΩΔ.: 50660605

Ύλη: Το αντικείμενο μελέτης της Κοινωνιολογίας του Δικαίου. Η προβληματική της επικοινωνίας μεταξύ της Νομικής Επιστήμης και της Κοινωνιολογίας. Η θεμελίωση της ενότητας του τρισδιάστατου ερευνητικού πεδίου της Κοινωνιολογίας του Δικαίου. Τα τρία πορίσματα ή αξιώματα πάνω στα οποία θεμελιώνεται μια ρεαλιστική Νομική Επιστήμη. Οι πηγές του δικαίου. Οι μέθοδοι ερμηνείας του δικαίου και η τελολογική μέθοδος ως ερμηνευτικό πλαίσιο. Ο νομικός κρατικοθετικισμός και η καθαρή θεωρία του δικαίου. Οι τρεις κατηγορίες των θεωριών του κοινωνικού συμβολαίου (Hobbes, Lock, Rousseau). Το φυσικό δίκαιο. Το ιστορικό της ανάπτυξης της Κοινωνιολογίας του Δικαίου ως εσωτερικής αναγκαιότητας της Νομικής Επιστήμης στις δικαιοταξίες της Ελλάδας, της Γαλλίας, της Γερμανίας και των χωρών του Common Law. Η λογική αναγκαιότητα της υπέρβασης του περιορισμένου αντικειμένου του εννοιοκρατούμενου νομικού κρατικοθετικισμού (μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τη θεωρία και τη νομολογία στους εξής κλάδους της Νομικής επιστήμης: Δίκαιο του Ανταγωνισμού, Εργατικό Δίκαιο, Δημόσιο Δίκαιο, Ποινικό Δίκαιο και Οικογενειακό Δίκαιο). Η ενσωμάτωση της Κοινωνιολογίας του Δικαίου στο πλαίσιο μιας Νομικής Επιστήμης με διευρυμένο αντικείμενο μελέτης. Ο ορισμός του δικαίου ως συστήματος σχέσεων μεταξύ κανόνων και συμπεριφορών κάτω από αυξημένες πιθανότητες παρέμβασης ενός δικαιοδοτικού οργάνου. Η έννοια και η ιδέα της δικαιοσύνης στους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς και στους σύγχρονους μας μελετητές του δικαίου. Μεθοδολογικές επιπτώσεις από την ανάπτυξη της Νομικής ως Κοινωνικής Επιστήμης. Το δίκαιο ως επικοινωνιακό σύστημα και η μελέτη του στο πλαίσιο της σημειωτικής επιστήμης. Το δίκαιο ως σύστημα ελέγχου της ανθρώπινης συμπεριφοράς και η μελέτη του στο πλαίσιο της κυβερνητικής επιστήμης. Παραδείγματα κοινωνιολογικών προσεγγίσεων των σχέσεων μεταξύ των κανόνων του δικαίου αφ' ενός και της οικονομίας, της πολιτικής και του πολιτισμού αφ' ετέρου: Το ιστορικοϋλιστικό, το οργανιστικό, το λειτουργικό, το κριτικολειτουργικό, το δομικολειτουργικό, το κατανοητικό κλπ παραδείγματα. Ειδικές κοινωνιολογίες του Δικαίου (νομοθετική Κ.Δ., Κ.Δ. της δικαιοδοτικής λειτουργίας, Κ.Δ. των νομικών επαγγελματιών κλπ.). Ειδικά θέματα της Κοινωνιολογίας του Δικαίου: Νομικός πλουραλισμός, νομική κοινωνικοποίηση του ατόμου, νομική εκπολιτισμοποίηση, η σχέση μεταξύ ατομικής ελευθερίας και κοινωνικού καταναγκασμού, κοινωνικής δικαιοσύνης και οικονομικής αποτελεσματικότητας, ατομικής ελευθερίας και κοινωνικής ισότητας κλπ. Η συμβολή της Κοινωνιολογίας του Δικαίου στην ερμηνεία του Δικαίου, στη νομική επιχειρηματολογία και στις διαπραγματεύσεις. Δίκαιο, υποδίκαιο (sous Droit) και εύπλαστο δίκαιο (soft law, Droit flexible).

β) Δίκαιο της Πληροφορικής

Διδάσκει: Ι. Ιγγλεζάκης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Ι. Ιγγλεζάκης

Διδακτικά βιβλία:

1.Ι.Ιγγλεζάκης, Δίκαιο της Πληροφορικής, εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 2008. ΚΩΔ.: 34427

2.Ε.Παπακωνσταντίνου, Δίκαιο Πληροφορικής, εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 2010. ΚΩΔ.: 12564400

Ύλη: *Εννοιολογική προσέγγιση του δικαίου της πληροφορικής. Προστασία λογισμικού και λοιπών έργων. Βάσεις δεδομένων. Πολυμέσα. Προστασία ψηφιακών έργων στο διαδίκτυο. Ιστοσελίδες. Τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών. Προστασία υλικού η/υ. Συμβάσεις πληροφορικής. Νομικά ζητήματα ηλεκτρονικού εμπορίου. Προστασία προσωπικών δεδομένων. Ηλεκτρονική εγκληματικότητα.*

γ) Εκκλησιαστικό Δίκαιο

Διδάσκουν: Κ. Κυριαζόπουλος/Κ. Παπαγεωργίου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Κ. Κυριαζόπουλος/Κ. Παπαγεωργίου

Διδακτικά βιβλία:

1. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, Δεύτερη Έκδοση, Ενημερωμένη και Αναθεωρημένη, Θεσσαλονίκη 2017, Εκδόσεις Ostraconpublishing.

Ύλη: *Συνταγματικό και νομικό καθεστώς των θρησκευμάτων στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιεχόμενο, προστασία και περιορισμοί του δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας. Πηγές του Εκκλησιαστικού Δικαίου. Μέθοδοι ερμηνείας των διατάξεων του Εκκλησιαστικού Δικαίου. Μέλη της Εκκλησίας, νομικό προσωπικό και περιουσιακό καθεστώς αυτών. Εσωτερική οργάνωση και διοίκηση των θρησκευμάτων. Εκκλησιαστικό ποινικό δίκαιο. Εκκλησιαστική περιουσία, δημοσιονομικό καθεστώς των θρησκευμάτων. Οργανωτικές υποδιαιρέσεις της Εκκλησίας (Μητροπόλεις, Ενορίες, Μονές). Γεωεκκλησιαστικές δικαιοταξίες της ελληνικής επικράτειας. Νομικό καθεστώς της Μοναστικής Πολιτείας του Αγίου Όρους. Εκκλησίες της*

Κρήτης και των Δωδεκανήσων. Πρεσβυγενή Πατριαρχεία: Οικουμενικό Πατριαρχείο Κων/πόλεως, Πατριαρχεία πρεσβυγενή και νεότερα.

δ) Ειδικοί θεσμοί του Αρχαίου Ελληνικού Δικαίου

Διδάσκει:Κ. Παπακωνσταντίνου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Κ. Παπακωνσταντίνου

Διδακτικά βιβλία: D.M. MacDowell, Το Δίκαιο στην Αθήνα των κλασικών χρόνων (μτφρ. Γιώργου Μαθιουδάκη, Εκδ. Δ.Ν.Παπαδήμα), Αθήνα 2015. ΚΩΔ: 14244

Ύλη: Περιλαμβάνει τη μελέτη νομικών λύσεων και θεσμών που οι αρχαίες ελληνικές νομοθεσίες επέλεξαν για ένα ευρύ φάσμα πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών ζητημάτων: Από θεσμούς πολιτειακής οργάνωσης, την ιδιότητα του πολίτη, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, τους άρχοντες και την υποχρέωση λογοδοσίας τους, την απονομή δικαιοσύνης στα αθηναϊκά δικαστήρια μέχρι την τυποποίηση και τη δίωξη εγκλημάτων, όπως αυτών κατά του πολιτεύματος, κατά της ζωής, της τιμής και της ιδιοκτησίας, αλλά και ειδικότερα ζητήματα ιδιωτικού δικαίου, όπως δικαιοπραξίες, οικογενειακού δικαίου ρυθμίσεις, κληρονομική διαδοχή, ρυθμίσεις εμπορικού και εργασιακού δικαίου, ζητήματα ελεύθερης έκφρασης στην τέχνη. Η μελέτη των ζητημάτων αυτών γίνεται μέσα από την ερμηνευτική προσέγγιση πηγών: Επιγραφικές και παπυρικές μαρτυρίες, δικανικοί λόγοι αττικών ρητόρων, έργα τραγικών και κωμικών ποιητών, λεξικογράφων, ιστοριογράφων, φιλοσόφων κ.ά. παρέχουν ένα ανεκτίμητης αξίας υλικό που διασώζει πληροφορίες για θεσμούς και νομικές λύσεις σε συγκεκριμένα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά ζητήματα του παρελθόντος, τα οποία δε στερούνται διαχρονικής σημασίας και ανοίγουν διαφορετικά, συναρπαστικά μονοπάτια και στη νομική σκέψη του σήμερα.

ε) Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

Διδάσκουν: Δ. Παπαδάτου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο: Δ. Παπαδάτου

Διδακτικά βιβλία:

Νάκος Γεώργιος Π., Εισηγήσεις ρωμαϊκού δικαίου, 1η έκδ./1999

ΚΩΔ: 17237.University Studio Press A.E

Ύλη: Το μάθημα αποσκοπεί να χρησιμεύσει ως ιδιαίτερο παιδαγωγικό εργαλείο για την καλύτερη κατανόηση των θεσμών του σύγχρονου ιδιωτικού δικαίου, το οποίο βασίζεται κατ'έξοχην στο ρωμαϊκό δίκαιο. Ακολουθεί την τριμερή διάκριση του ιδιωτικού δικαίου σύμφωνα με τη διδασκαλία Γαΐου, νομοδιδασκάλου της Νομικής Σχολής της Βυρηντού (2^{ος} μ.Χ. αιώνας), ανάμεσα σε δίκαιο των προσώπων, δίκαιο των πραγμάτων και δίκαιο των αγωγών. Αναλύονται θεσμοί και έννοιες όπως, για παράδειγμα, φυσικά και νομικά πρόσωπα, γάμος, διακρίσεις των πραγμάτων, νομή, κυριότητα, δουλείες, κληρονομική διαδοχή (κατά το *ius civile ius* και το *praetorium*), η έννοια της ενοχής (*obligatio*), οι ρωμαϊκές συμβάσεις. Η επιλογή και επιτυχής ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί προαπαιτούμενο για τη συμμετοχή των φοιτητών στην ομάδα που θα εκπροσωπήσει τη Νομική Σχολή του ΑΠΘ στην Εικονική Δίκη Ρωμαϊκού Δικαίου.

6) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλος)	4
7) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλος)	4

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλου) είναι:

- Τα μαθήματα **Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων των κύκλων Α΄-Δ΄-Ε΄-ΣΤ΄ (εαρινού εξαμήνου)**. Αυτά διδάσκονται και στο χειμερινό εξάμηνο, με άλλο κωδικό, ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.
- Οι εξής πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων ελεύθερων επιλογών:

Πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων επιλογών:

1) Σύγχρονα ζητήματα Οικογενειακού Δικαίου

Διδάσκει: Αθ. Κοτζάμπαση

Διδακτικό βιβλίο:

Α. Κοτζάμπαση, Ισότητα των φύλων και ιδιωτική αυτονομία στις οικογενειακές έννομες σχέσεις, 2011 εκδ. Σάκκουλα, 22696666

Ύλη: Το οικογενειακό δίκαιο και η προσαρμοστικότητά του στις κοινωνικές αλλαγές.- Οι σύγχρονες νομοθετικές εξελίξεις.- **Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ** των συζύγων και η ισότητα των φύλων στις σύγχρονες οικογενειακές σχέσεις (γονική μέριμνα, διατροφή, οικογενειακή στέγη, αποκτήματα).- **Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ** και επίδρασή της στο δίκαιο της συγγέ-

νειας (ν. 3089/2002, 3305/2005), το (προϋποτιθέμενο) δικαίωμα στην αναπαραγωγή, ζητήματα σχετικά με τη διακίνηση του γενετικού υλικού και την ανωνυμία του δότη/τριας γενετικού υλικού, η σημασία τους για το δικαίωμα της συγγένειας στην αναπαραγωγή με ξένο γενετικό υλικό, με παρένθετη κυοφορία και γονιμοποίηση *post mortem*. – Η ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ στο πλαίσιο του αστικού δικαίου, του ποινικού και της ποινικής δικονομίας (ν. 3500/2006).- Η έννοια της οικογένειας, τα προστατευόμενα πρόσωπα και οι διακρίσεις της βίας.- Χρηματική ικανοποίηση του θύματος και ειδικά προστατευτικά μέτρα. – Η ποινική διαμεσολάβηση και η σχέση της με το δικαίωμα διάξευξης.- ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ (ν. 3179/2008).- Ο τύπος κατάρτισής του, προϋποθέσεις κύρους και ακυρότητας.- Το περιεχόμενό του για τις περιουσιακές σχέσεις των συμβιούντων και το δικαίωμα διατροφής. – Οι σχέσεις τους με τα τέκνα.- Συγγένεια και γονική μέριμνα. – Το κληρονομικό δικαίωμα των συμβιούντων.- Ερμηνευτικά ζητήματα.

2) Ειδικές ενοχικές σχέσεις (κοινωνία, διοίκηση αλλοτρίων, εντολή, εγγύηση, αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους, συμβιβασμός)

Διδάσκει: Απ. Τασίκας

Διδακτικό βιβλίο:

Απ. Γεωργιάδη, Εγχειρίδιο Ειδικού Ενοχικού Δικαίου, εκδ. Δίκαιο και Οικονομία (Π.Ν. Σάκκουλας), Αθήνα 2014. ΚΩΔ.:41958306

Ύλη: **Κοινωνία δικαϊώματος:** Έννοια και νομική φύση της κοινωνίας δικαϊώματος, δικαιώματα και υποχρεώσεις κοινωνιών, οι σχέσεις τους με τους τρίτους, τακτική και δικαστική διοίκηση του κοινού και λύση της κοινωνίας, εξώδικη και δικαστική. **Διοίκηση αλλοτρίων:** Είδη της διοίκησης αλλοτρίων (γνήσια θεμιτή, γνήσια αθέμιτη και μη γνήσια) και εκ του νόμου συνέπειες εκάστου είδους αυτής. **Εντολή:** Έννοια, τύπος, υποχρεώσεις εντολοδόχου και υποκατάσταση, υποχρεώσεις εντολέα, λύση εντολής, έμμησθη δικηγορική εντολή. **Εγγύηση:** Έννοια, διάκριση από συγγενείς έννοιες (αντεγγύηση, μετεγγύηση, εντολή για πίστωση τρίτου, εγγυοδοσία, σωρευτική αναδοχή χρέους, υπόσχεση ελευθερώσεως χρέους, πατρονεία), σχέση εγγυητή με δανειστή (περιεχόμενο οφειλής, ένσταση διζήσεως, ενστάσεις πρωτοφειλέτη), σχέση εγγυητή με πρωτοφειλέτη (αναγωγή, υποκατάσταση), απόσβεση εγγύησης (γενικά, ειδικότερα στην εγγύηση ορισμένου και αορίστου χρόνου). **Αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους:** Έννοια, τύπος και λοιπές προϋποθέσεις κύρους, συνέπειες. Διάκριση από την αιτιώδη

υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους. **Συμβιβασμός:** Έννοια, νομική φύση, συνέπειες, ακυρότητα και ακυρόσια.

3) Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης ιδιωτικών διαφορών (διαιτησία, διαμεσολάβηση, μορφές συμβιβαστικής επίλυσης)

Διδάσκει: Χ. Απαλαγάκη

Διδακτικά βιβλία:

Corpus σημειώσεων

Ύλη: Εξετάζονται οι νέες προοπτικές που ανοίγουν οι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών στη διευθέτηση των ιδιωτικών διαφορών. Εξετάζονται: Α. Η διαμεσολάβηση τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο, με άξονα: 1. Την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2008/52 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (28.05.2008), 2. Το ν. 3898/2010 «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», 3. Το π.δ 123/9-12-2011 «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» και 4. Την Υ.Α 1460/2012 για τον καθορισμό αμοιβής των διαμεσολαβητών. Πέραν της θεωρητικής ανάλυσης των ζητημάτων της διαμεσολάβησης, καλούνται στο πλαίσιο του μαθήματος διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές, οι οποίοι παρουσιάζουν στους φοιτητές τις πρακτικές όψεις του θεσμού, μέσα από την εμπειρία τους. Ακόμη, σε συνεργασία μαζί τους, διεξάγονται εικονικές διαμεσολαβήσεις. Β. Η διαιτησία τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο, με άξονα: 1. Τα άρθρα 867 επ ΚΠολΔ και 2. Τη Σύμβαση Νέας Υόρκης (1958) για την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων. Γ. Ο συμβιβασμός, εξώδικος και δικαστικός.

4) Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων

Διδάσκει: Α. Πιτσελά

Διδακτικά βιβλία:

1. Τίτλος συγγράμματος: Δίκαιο Ανηλίκων, Συγγραφείς: Δημόπουλος Χ., Κοσμάτος Κ., Εκδοτικός οίκος: ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ, Έτος έκδοσης: 2010, Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 111108
2. Τίτλος συγγράμματος: Δίκαιο παραβατικών ανηλίκων. Στο μεταίχμιο ποινικού δικαίου και εγκληματολογίας, Συγγραφείς: Κουράκης Νέστωρ, Εκδοτικός οίκος: ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Έτος έκδοσης: 2015, Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 50660594
3. Τίτλος συγγράμματος: Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων, 7η έκδοση, Συγγραφείς: Πιτσελά Αγγελική, Εκδοτικός

οίκος: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ, Έτος έκδοσης: 2013, Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 22712511

Ύλη: Αναπτύσσονται οι ειδικές διατάξεις του ουσιαστικού, δικονομικού και σωφρονιστικού ποινικού δικαίου των ανηλίκων. Επιχειρείται μια συγκριτική ανάλυση του νομικού πλαισίου και της έκτασης, δομής και πορείας της εγκληματικότητας των ανηλίκων. Τελικά εξετάζονται μεταρρυθμιστικές προτάσεις για τη μεταχείριση ανηλίκων δραστών εγκλημάτων ενόψει των πορισμάτων που απέφεραν διεθνείς εμπειρικές εγκληματολογικές έρευνες.

Το μάθημα «Δίκαιο των ανηλίκων» είναι πλέον διαθέσιμο και ως Ανοικτό Ακαδημαϊκό Μάθημα κατηγορίας Α-, στη δ/νση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS268/>.

5) Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο

Διδάσκει: Α. Παπαδαμάκης

Διδακτικό βιβλίο:

Παπαδαμάκης Αδάμ, Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο, 7η έκδοση, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2013. ΚΩΔ.: 33074455

Ύλη: Αναλύονται και συζητούνται βασικά στρατιωτικά εγκλήματα που απασχολούν την πράξη, όπως η ανυποταξία, λιποταξία, ανυπακοή, πρόκληση ανικανότητας κλπ. Παράλληλα επισημαίνονται και συζητούνται σύγχρονα ζητήματα, όπως είναι: οι αντιρρησίες συνείδησης, η δεσμευτικότητα των παράνομων διαταγών, ο ρόλος του στρατευμένου στο πλαίσιο των συμμαχικών συμπράξεων καθώς και η εμπλοκή του στρατιωτικού στα «εγκλήματα πολέμου». Τέλος διερευνώνται οι δικονομικές ιδιαιτερότητες του Στρ ΠΚ.

6) Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975

Διδάσκει: Α. Καϊδατζής

Διδακτικά βιβλία:

1. Γιώργος Ολ. Αναστασιάδης, Οι δημοκρατικοί θεσμοί των Ελλήνων - Δοκιμές πολιτικής και συνταγματικής ιστορίας (19ος και 20ος αι.), Εκδ. Σάκκουλα ΑΕ, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2013 - ΚΩΔ.: 41959644
2. Γιώργος Ολ. Αναστασιάδης, Πολιτική και συνταγματική ιστορία της Ελλάδας 1821-1941, 2η έκδ., Εκδ. Σάκκουλα, 2001 - ΚΩΔ.: 25074
3. Γιώργος Ολ. Αναστασιάδης, Ιστορία των πολιτικών και συνταγμα-

τικών θεσμών, Εκδ. Σάκκουλα, 1995 - ΚΩΔ.: 25049

4. Νίκος Κ. Αλιβιζάτος, Το σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία, 1800-2010, Εκδ. Πόλις, 2011 - ΚΩΔ.: 12807229

5. Γιώργος Ολ. Αναστασιάδης, Σύγχρονη ελληνική πολιτική και συνταγματική ιστορία 1940-1986, 2η έκδ., Εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1998 - ΚΩΔ.: 34568

6. Γιώργος Ολ. Αναστασιάδης, Κοινοβούλιο και μοναρχία στην Ελλάδα, Εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1995 - ΚΩΔ.: 34502

7. Ιφιγένεια Καμτσίδου, Το κοινοβουλευτικό σύστημα, Εκδ. Σαββάλας, 2011 - ΚΩΔ.: 22767594

Υλη: *Τα Συντάγματα του Αγώνα 1822-1827. - Η Καποδιστριακή Πολιτεία. - Η απόλυτη μοναρχία 1833-1843. - Η συνταγματική μοναρχία 1844-1862. - Η βασιλευόμενη Δημοκρατία 1864-1924. - Η αβασίλευτη Δημοκρατία 1924-1935. - Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936. - Πόλεμος και κατοχή 1940-1944 - Απελευθέρωση και εμφύλιος πόλεμος 1944-1949 - Σύνταγμα του 1952, "παρασύνταγμα", πολιτικές δυνάμεις και εκλογές 1952-1967 - Απριλιανή δικτατορία 1967-1974, δικτατορικά "ψευδοσυντάγματα" - Η μεταπολίτευση του 1974, δημοψήφισμα για το πολιτειακό, το Σύνταγμα του 1975.*

7) Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων

Διδάσκει: Ι. Μαθιουδάκης

Διδακτικό βιβλίο:

1. Ευαγγελία Κουτούπα-Ρεγκάκου, Δημόσιες συμβάσεις και κοινοτικό δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 1995. ΚΩΔ.100894

2.εκδόσεις Σάκκουλα, Δημητρίου Ράικου, Δίκαιο Διοικητικών Συμβάσεων, 2014. κωδ.Εύδοξου 41963634 με ISBN/ISSN:978-960-568-148-7

Υλη: *Το μάθημα δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να κατανοήσουν το νομικό καθεστώς που διέπει τις συμβάσεις τόσο του Δημοσίου, όσο και των λοιπών δημοσίων αναθετουσών αρχών. Ιδίως, οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις γενικές αρχές και τους κανόνες του ευρωπαϊκού ενωσιακού δικαίου που διέπουν την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τα βασικά χαρακτηριστικά της έννομης προστασίας που παρέχεται κατά το στάδιο της ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων.*

8) Ενωσιακό Φορολογικό & Τελωνειακό Δίκαιο

Διδάσκει: Αικ. Σαββαΐδου

Διδακτικό βιβλίο:

Φινοκαλιώτης Κωνσταντίνος, Ευρωπαϊκό φορολογικό και τελωνειακό δίκαιο, 1η/2015, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

Κωδ: 50661217

Υλη: Γενικές Αρχές του Ενωσιακού Τελωνειακού Δικαίου, Εναρμόνιση της άμεσης και έμμεσης φορολογίας.

9) Κυπριακό Δίκαιο

Διδάσκει: Α.-Μ. Κώνστα

Διδακτικό βιβλίο:

Ε. Βασιλακάκης/Σ. Παπασάββας, *Στοιχεία Κυπριακού Δικαίου*, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2002/1^η έκδοση. ΚΩΔ.: 25085

Υλη: *Ιστορική πορεία του κυπριακού δικαίου. Ο δικαϊκός προσανατολισμός της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η πολυδικαιικότητα στο κυπριακό δίκαιο. Το πρόβλημα της γλώσσας. Πηγές και μέθοδοι του κυπριακού δικαίου. Κυπριακή συνταγματική ιστορία. Ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων. Δεσμευτικότητα των αγγλικών δικαστικών αποφάσεων. Η νομολογία στο κυπριακό δίκαιο. Ανάλυση κυπριακών δικαστικών αποφάσεων (Mustafa Ibrahim κ.λπ.). Σύστημα απονομής της δικαιοσύνης. Πρόσφατες τροποποιήσεις του οικογενειακού δικαίου. Αποφάσεις Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικές με την Κύπρο. Γίνεται σύγκριση των θεσμών του κυπριακού δικαίου με τους αντίστοιχους ελληνικούς.*

10) Διεθνείς Θεσμοί

Διδάσκει: Μ. Σαρηγιαννίδης

Διδακτικά βιβλία:

1.[ΚΩΔ.50661866]:Νάσκου-Περράκη Παρούλα, Αντωνόπουλος Κωνσταντίνος ,Σαρηγιαννίδης Μιλτιάδης, Διεθνείς οργανισμοί, 1η/2015, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

2.[ΚΩΔ.: 31214] Le Roy B. A. & Oliver J. K., Διεθνείς Οργανισμοί: Αρχές και Προβλήματα (Μετάφραση: Σαλιμπά Ζ. & Κωνσταντινίδης Χ., Αθήνα: Γ. Δαρδανός, 2006).

Υλη: *Το μάθημα επιχειρεί να παρουσιάσει διάφορες μορφές διεθνούς συνεργασίας και ολοκλήρωσης. Κεντρικό θέμα ανάλυσης αποτελούν οι διεθνείς διακυβερνητικοί οργανισμοί, ενώ δίνεται βαρύτητα και σε άτυπες μορφές διεθνούς συνεργασίας. Εξετάζονται ζητήματα, όπως η νομική προ-*

σωπικότητα, οι εξουσίες, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις και τα προνόμια των διεθνών οργανισμών, και αξιολογείται η επιρροή τους στη διεθνή δικαιο- παραγωγή, οι σχέσεις τους με τα κράτη μέλη και τα κράτη μη μέλη, και φυ- σικά οι μεταξύ τους σχέσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο Σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και τις εξειδικευμένες οργανώσεις που συνδέονται με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

11) Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών - Μετανάστευσης

Διδάσκει: Β. Κούρτης

Διδακτικά βιβλία:

1. Ζ. Παπασιώπη-Πασιά (με συνεργασία Β. Κούρτη), Δίκαιο Αλλοδα- πών, εκδ. Σάκουλας, 4η έκδ., 2015. ΚΩΔ: 50658928
2. Θ. Παπαθεοδώρου, Νομικό καθεστώς αλλοδαπών, Νομική Βιβλιο- θήκη 3η έκδοση/2015. ΚΩΔ: 50658775

Υλη: Εισαγωγή στα προβλήματα του μεταναστευτικού φαινομένου από νομικής απόψεως και ενασχόληση με ειδικότερα ζητήματα που οι αλλοδα- ποί συνήθως αντιμετωπίζουν διαμένοντας νόμιμα ή παράνομα στην ελλη- νική επικράτεια. Έννοιες του αλλοδαπού. Γενικές αρχές του δικαίου των αλλοδαπών. Το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών φυσικών προσώπων στην Ελλάδα (υπηκόων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπηκόων τρίτων χωρών, ομογενών). Διεθνής, ευρωπαϊκή και συνταγματική προ- στασία των αλλοδαπών. Ετεροδικία. Είσοδος, έξοδος, διαμονή, εγκατά- σταση, εργασία, απέλαση, έκδοση αλλοδαπών. Διαδικασία αναγνώρισης πολιτικών προσφύγων. Παράνομοι αλλοδαποί, ασυνόδευτοι ανήλικοι και θύματα παράνομης διεθνούς διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων. Άσκηση ελεύθερων επαγγελματιών από αλλοδαπούς και απαγόρευση κτήσης ακινή- των σε παραμεθόριες περιοχές.

12) Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο

Διδάσκει: Μ. Σαρηγιαννίδης

Διδακτικό βιβλίο:

[ΚΩΔ.: 12054] Χατζηκωνσταντίνου Κ., Προσεγγίσεις στο Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο (2η έκδοση, Αθήνα: Σιδέρης, 2009).

Υλη: Το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο αποτελεί ειδικό μέρος του Γενικού Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου και αφορά στους κανόνες και τις αρχές που διέπουν τις ένοπλες συγκρούσεις, διεθνείς και διεθνοποιημένες. Το μάθημα επικεντρώνεται στους Κανονισμούς της Χάγης (1907), τις Συνθήκες της Γενεύης (1949) και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα (1977) σε αυτές. Δίνεται

έμφαση στην προστασία των αμάχων, όσων έχουν τεθεί εκτός μάχης και των εμπολέμων, και αναλύεται το γενικότερο πνεύμα ανθρωπισμού με το οποίο πρέπει να αντιμετωπίζονται τα διλήμματα που προκύπτουν σε εμπόλεμες καταστάσεις. Τέλος, σημειώνεται ότι με το μάθημα αυτό εκπληρώνεται διεθνής συμβατική υποχρέωση της χώρας μας.

13) Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο – Jean Monnet

Διδάσκει: Λ. Παπαδοπούλου

Διδακτικά βιβλία:

- 1.** Δ. Τσάτσος, Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία. Για μια Ευρωπαϊκή Ένωση των Κρατών, των Λαών, των Πολιτών και του Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Πολιτισμού, εκδ. Λιβάνης, Αθήνα 2007. ΚΩΔ.: 4597
 - 2.** Αντ. Μανιτάκη, Το 'Σύνταγμα' της Ευρώπης αντιμετώπι με την εθνική και λαϊκή κυριαρχία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2004. ΚΩΔ.: 30443
 - 3.** Κ. Χρυσόγονου: Το μετέωρο βήμα της Ευρώπης, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2005. ΚΩΔ.: 30464
 - 4.** Ferry Jean - Marc, Το ζήτημα του Ευρωπαϊκού κράτους, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2006. ΚΩΔ.: 30452
 - 5.** Γ. Παπαδημητρίου, Η συνταγματοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2002. ΚΩΔ.: 30110
 - 6.** Θ. Χίου-Μανιατοπούλου, Η μεταρρυθμιστική συνθήκη της Λισαβόνας, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2008. ΚΩΔ.: 30072
 - 7.** Αντ. Μανιτάκης/ Λ. Παπαδοπούλου, Η προοπτική ενός συντάγματος για την Ευρώπη, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2003. ΚΩΔ.: 34491
 - 8.** Π. Ιωακειμίδης, Η Συνθήκη της Λισαβόνας, εκδ. Θεμέλιο, 2010. ΚΩΔ.: 27239
 - 9.** Νέδα Κανελλοπούλου - Μαλούχου, Η χειραφέτηση της Ευρώπης, εκδόσεις Παπαζήση 2012. ISBN 978-960-02-2673-7 (ΚΩΔ.: 22712688)
- Ύλη:** Η παρακολούθηση του μαθήματος διευκολύνεται αν ο φοιτητής/ η φοιτήτρια έχει ήδη παρακολουθήσει "Συνταγματικό Δίκαιο". Τα ειδικότερα θέματα που θα εξεταστούν και θα αποτελέσουν αντικείμενο των εργασιών των φοιτητών και φοιτητριών είναι τα ακόλουθα: **ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ:** Διπλή νομιμοποίηση της ΕΕ (θεωρία Τσάτσου κλπ). Το συνταγματικό θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης- Ελλάδα: το άρθρο 28 Σ. Μπορεί η ΕΕ να έχει Σύνταγμα; Εννοιες του συντάγματος σε σχέση με την

ΕΕ. Είναι οι ευρωπαϊκές Συνθήκες Σύνταγμα της Ένωσης; Ο λαός (δήμος) ως προαπαιτούμενο συντάγματος και δημοκρατίας. Φορέας συντακτικής εξουσίας στην ΕΕ. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση και η κρατική κυριαρχία. ΟΥ-ΣΙΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ: Η Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης. Αρχές και αξίες που κατοχυρώνονται στη Συνταγματική Συνθήκη. Η δημοκρατική αρχή στην ευρωπαϊκή Συμπολιτεία. Ευρωπαϊκή ιδιότητα του πολίτη. Διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού δήμου μέσα από τη λειτουργία Ευρωπαϊκών Πολιτικών Κομμάτων. Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως προβλέπεται στη Συνθήκη για το Σύνταγμα): Νομιμοποίηση και αρμοδιότητες. Άσκηση νομοθετικής εξουσίας στην ΕΕ. Ευελιξία και Σύνταγμα. Το ΔΕΚ ως συνταγματικό δικαστήριο.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα European Constitutional Law και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

14) European Law of Contracts

Διδάσκει: Ελ. Ζερβογιάννη

Διδακτικά βιβλία:

Σημειώσεις, Διαφάνειες, Υλικό στο moodle

Ύλη: Η επεξεργασία της ύλης διακρίνεται σε μια εισαγωγική και δύο κύριες ενότητες. Στην εισαγωγική ενότητα γίνεται αναφορά στην ιστορία των προσπαθειών ενοποίησης του δικαίου των συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και στη γενικότερη προβληματική σχετικά με τη σκοπιμότητα της εν λόγω ενοποίησης. Στην πρώτη κύρια ενότητα (γενικό μέρος) αναλύονται (επιλεκτικά) βασικά ζητήματα κατάρτισης και εκπλήρωσης συμβάσεων (όπως η ευθύνη από διαπραγματεύσεις, η πλάνη και η απάτη, οι καταχρηστικοί συμβατικοί όροι, η ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης και η απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών) από τη σκοπιά του συγκριτικού δικαίου, με παράλληλη αναφορά σε σχετικές ρυθμίσεις που έχουν υιοθετηθεί στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη βάση της ανάλυσης αυτής, εκτίθενται και αξιολογούνται οι υιοθετηθείσες ρυθμίσεις στις Αρχές του Ευρωπαϊκού Δικαίου των συμβάσεων (Principles of European Contract Law) και στο Σχέδιο του Κοινού Πλαισίου Αναφοράς (Draft Common Frame of Reference). Σύντομη αναφορά γίνεται επίσης στις σχετικές ρυθμίσεις των Αρχών του Unidroit για τις Διεθνείς Εμπορικές Συμβάσεις του 2010. Στη δεύτερη κύρια ενότητα (ειδικό μέρος) αναλύεται η Σύμβαση της Βιέννης

για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων (CISG), με συγκριτικές αναφορές στο Σχέδιο Κανονισμού για το Κοινό Ευρωπαϊκό Δίκαιο των πωλήσεων.

15) European Constitutional Law - Jean Monnet

Διδάσκει: Λ. Παπαδοπούλου

Διδακτικά βιβλία: Βλ. μάθημα «Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο»

Ύλη: Βλ. μάθημα «Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο»

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

16) EU- International Relations Law

Διδάσκει: Ι. Κτενίδης

Διδακτικά βιβλία

Ύλη: Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ένταξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο διεθνές περιβάλλον. Εισαγωγικά γίνεται αναφορά στο σημερινό στάδιο εξέλιξης του Ευρωπαϊκού θεσμικού οικοδομήματος. Όσον αφορά το κύριο μέρος του μαθήματος, εξετάζονται οι νομικές διαστάσεις των εξωτερικών ευρωπαϊκών σχέσεων, όπως αυτές οργανώνονται κυρίως μέσω της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας καθώς και της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής, ενώ γίνεται ιδιαίτερη μνεία στα περιοριστικά μέτρα που λαμβάνει η Ένωση στο πλαίσιο της άσκησης της εξωτερικής πολιτικής της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ζητήματα κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και κρατών μελών στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων καθώς και στο ρόλο της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πεδίο των διεθνών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναφορά γίνεται στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

17) International Trade Law (GATT/WTO Law)

Διδάσκει: Π. Γκλαβίνης

Διδακτικά βιβλία

Ύλη: *This course offers an overview of the institutions, rules and mechanisms governing the international trade relations. The focus of the course is on GATT/WTO Law. Discussed are the institutional and substantive aspects of the rules and mechanisms governing the multilateral trading system administered by the World Trade Organisation and in*

particular: the General Agreement on Trade and Tariffs (GATT), the Multilateral Trade Negotiations Rounds, the establishment of the WTO, the basic principles governing the multilateral trading system (multilateral trade principles, such as most favoured nation treatment and national treatment, open market principles, such as elimination of tariffs, quotas and other non-tariff barriers to cross-border trade, and fair trade principles, such as dumping and subsidies), and the settlement of international trade disputes. While the focus of the subject matter is on WTO Law governing the cross-border trade in goods, attention is equally reserved for the WTO Law governing the international trade in services (GATS).

18) EU – Intellectual Property Law

Διδάσκει: δεν θα διδαχθεί κατά το ακαδ. έτος 2017-8

Διδακτικά βιβλία:

Αποσπάσματα από σχετικά διδακτικά βιβλία στην αγγλική γλώσσα, καθώς και αναφορές σε άρθρα και μελέτες δημοσιευμένα σε διεθνή περιοδικά ή/και στο διαδίκτυο.

Ύλη: Εμβάθυνση και διεύρυνση των γνώσεων των φοιτητών στον τομέα του δικαίου της διανοητικής ιδιοκτησίας με σημείο αναφοράς την "ευρωπαϊκή διάσταση" των επιμέρους δικαιικών κλάδων που συστηματικά εντάσσονται σ' αυτόν (δίκαιο ευρεσιτεχνίας, σημάτων, πνευματικής ιδιοκτησίας κ.ο.κ.).

19) Legal Rhetorics in Antiquity

Διδάσκει:Κ. Βλάχος

Διδακτικά βιβλία: Σημειώσεις

Ύλη: I. Θεωρητικό Μέρος Η Ρητορική ως βασικό μέρος της παιδείας στην Αθήνα και τη Ρώμη. *Artes liberales*. Η Ρητορική ως τμήμα της Λογικής. Θεωρία της Ρητορικής. Το επιχείρημα. Το έργο του ρήτορα. Τοπική της δίκης και των δικανικών επιχειρημάτων ή η κατάταξη της ένδικης διαφοράς στην τυπολογία δικών με σκοπό την επιλογή των καταλληλότερων επιχειρημάτων. II. Πρακτικό Μέρος Δειγματοληπτική εξέταση ελληνικών και ρωμαϊκών δικανικών λόγων. (Πηγές: Αριστοτέλης, Αττικοί Ρήτορες, Κικέρωνας, Κουιντιλιανός)

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα <i>Rhétorique juridique de l'Antiquité</i> και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

20) Europäisches Gesellschaftsrecht

Διδάσκει: Ρ. Γιοβαννόπουλος

Διδακτικά βιβλία:

Δεν διανέμονται συγγράμματα. Θα δοθεί βιβλιογραφία για μελέτη.

Ύλη: 1. *Η εναρμονιστική προσπάθεια της ΕΕ στο πεδίο του εταιρικού δικαίου:* Η στόχευση και η βάση της αρμοδιότητας- Οι εταιρικές Οδηγίες και Σχέδια Οδηγιών- Το πρόγραμμα δράσης του 2002 και η συνέχεια- Αποτίμηση. 2. *Το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο υπό το φως της ενωσιακής ελευθερίας εγκατάστασης:* Το πεδίο εφαρμογής της ελευθερίας εγκατάστασης ως προς τις εταιρίες- Η πρωτεύουσα και δευτερεύουσα εγκατάσταση- Οι εξελίξεις της νομολογίας του ΔΕΚ/ΔΕΕ (από την Daily Mail στην Centros, Überseering και Inspire Art, επακόλουθη νομολογία)- Επιπτώσεις στο εφαρμοστέο εταιρικό δίκαιο- Επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των εταιρικών δικαίων στο παράδειγμα της ΙΚΕ- Αποτίμηση. 3. *Το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο υπό το φως της ενωσιακής ελευθερίας κυκλοφορίας κεφαλαίων:* Το πεδίο εφαρμογής της ελευθερίας κυκλοφορίας κεφαλαίων ως προς τις εταιρίες- Οι εξελίξεις της νομολογίας του ΔΕΚ/ΔΕΕ (golden shares και φορολόγηση μερισμάτων)- Επιπτώσεις στο εταιρικό δίκαιο. 4. *Η διασυνοριακή κινητικότητα των εταιριών:* Μεταφορά έδρας- Διασυνοριακές συγχωνεύσεις- Διασυνοριακές εξαγορές. 5. *Οι ενωσιακές υπερεθνικές εταιρικές μορφές:* Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού- Η Ευρωπαϊκή Εταιρία (SE)- Ο Ευρωπαϊκός Συνεταιρισμός (SCE)- Η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία.

21) Europäisches Insolvenzrecht

Διδάσκει: Ν. Ελευθεριάδης

Διδακτικά βιβλία

Ύλη: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας. - Πεδίο εφαρμογής. Η έννοια του «κέντρου των κυρίων συμφερόντων» του οφειλέτη. - Βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας. - Εφαρμοστέο δίκαιο. - Αναγνώριση διαδικασίας αφερεγγυότητας. - Δευτερεύουσες διαδικασίες αφερεγγυότητας - Αναγγελία πιστωτών.

22) Jugendstrafrecht, Kriminologie, Strafvollzug

Διδάσκει: Α. Πιτσελά

Διδακτικά βιβλία:

Μελέτες ποινικού δικαίου ανηλίκων, εγκληματολογίας και σωφρονιστικής στη γερμανική γλώσσα.

Ύλη: Αντικείμενο των σχετικών παραδόσεων είναι η εισαγωγή στο ελληνικό ουσιαστικό ποινικό δίκαιο ανηλίκων (προσωπικό και αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής, ποινική ευθύνη, έννομες συνέπειες), στο δικονομικό (ιδιαιτερότητες της ποινικής διαδικασίας ανηλίκων) και στο σωφρονιστικό δίκαιο ανηλίκων (σωφρονιστικοί κανόνες δικαίου-σωφρονιστική πραγματικότητα). Περαιτέρω σε ό,τι αφορά την εγκληματολογία αναπτύσσονται επιλεγμένα θέματα: Σχολές της Εγκληματολογίας και προτάσεις τους για την αντεγκληματική πολιτική, μέθοδοι μέτρησης της εγκληματικότητας (εγκληματολογικές στατιστικές, έρευνες θυματοποίησης, έρευνες αυτοομολογούμενης εγκληματικότητας) και αδυναμίες τους, εγκληματικότητα των ανηλίκων, εγκληματικότητα των αλλοδαπών και οικονομική εγκληματικότητα. Στο πεδίο της Σωφρονιστικής, τέλος, γίνεται συνοπτική επισκόπηση της ελληνικής σωφρονιστικής νομοθεσίας, ιδίως του σκοπού της έκτισης της ποινής, των δικαιωμάτων των κρατουμένων, της εργασίας της εκπαίδευσής τους και των μέτρων άμβλυνσης των δυσμενών συνεπειών της κράτησης. Παρατηρήσεις συγκριτικού δικαίου και συγκριτικής εγκληματολογίας καλύπτουν το σύνολο των θεμάτων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο αυτής της παράδοσης.

23) Droits sociaux et État social en Europe

Διδάσκει: Δε θα διδάχθαι

Διδακτικά βιβλία

Ύλη: Θα γνωστοποιηθεί από τη διδάσκουσα

24) Théorie générale du droit

Διδάσκει: Α. Τσαούση

Διδακτικά βιβλία:

Σημειώσεις

Ύλη: Το αντικείμενο μελέτης της Γενικής Θεωρίας του Δικαίου (ΓεΘεΔι). Θεωρητική και πρακτική χρησιμότητα της ΓεΘεΔι. Τα θεμέλια του Δικαίου. Η νομική σκέψη. Οι σκοποί του δικαίου. Η διάκριση μεταξύ νομικών και ηθικών κανόνων. Η φύση της νομικής επιστήμης. 2. Οι πηγές του δικαίου: ετερογένεια των πηγών, σχέσεις μεταξύ των πηγών, γενικές αρχές του δικαίου: η σημασία τους και η θέση τους στην ιεραρχία των νομικών κανό-

νων. 3. Το περιβάλλον του δικαίου: α) Το δίκαιο και ο χρόνος (το δίκαιο μέσα στον χρόνο και ο χρόνος μέσα στο δίκαιο). β) Το δίκαιο και ο χώρος (το δίκαιο μέσα στον χώρο και ο χώρος μέσα στο δίκαιο). γ) Το δίκαιο και η φύση. δ) Το δίκαιο και η κοινωνία. 4. Τα «εργαλεία» του δικαίου: α) Οι νομικοί θεσμοί (ορισμός, χρησιμότητα). β) Οι νομικές έννοιες και οι νομικές κατηγορίες (ορισμός των εννοιών και προσδιορισμός των κατηγοριών, μέθοδοι κατηγοριοποίησης). 5. Η νομική ορολογία, γλώσσα (ιδιαιτερότητα, τεχνική φύση, δομή, επικοινωνιακές λειτουργίες της νομικής ορολογίας). 6. Θεωρίες ισχύος και υποχρεωτικότητας των κανόνων του δικαίου (Kelsen, Ross, Hart, Bobbio κ.ά.). 7. Εφαρμογή του δικαίου: α) Αρχές και μέθοδοι ερμηνείας των νομικών κειμένων. β) Αρχές αποτίμησης των συμπεριφορών. γ) Η δομή των συλλογισμών και ο νομικός συλλογισμός: αα) Τυπολογία συλλογισμών και ιδιαιτερότητα του νομικού συλλογισμού. ββ) Υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στους κανόνες του δικαίου. 8. Ο δικαστής και η δίκη: α) ο ρόλος κι η λειτουργία του δικαστή. β) Γενικές αρχές οργάνωσης των δικαστηρίων και των αρμοδιοτήτων τους. γ) Γενικές αρχές που διέπουν την δίκη και τα είδη των δικαιοδοσιών. 9. Ρητορική και τεχνικές πειθούς. 10. Οι τεχνικές της διαμεσολάβησης και των διαπραγματεύσεων.

25) Anthropologie du droit

Διδάσκει:Κ. Βλάχος

Διδακτικά βιβλία: Σημειώσεις

Ύλη: Βασικές έννοιες και σχολές σκέψης της κοινωνικής ανθρωπολογίας. Κοινωνική ανθρωπολογία και δίκαιο: από τη μελέτη των θεσμών στη μελέτη τού ανθρώπου ως παραγωγού θεσμών και ως ρυθμιστή της δικαίως οργανωμένης κοινωνίας. Ιστορικά και σύγχρονα παραδείγματα. Μελέτη διαφόρων θεματικών ανά ακαδημαϊκό έτος: από τα κλασικά θέματα της ανθρωπολογίας του δικαίου - σύγχρονες προσεγγίσεις (κανόνας δικαίου, σχέσεις σύγκρουσης, συγγένεια, νομικός πλουραλισμός κλπ.).

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

(Εαρινό εξάμηνο παν/κού έτους 2016-2017)

ECTS

1) Σύνθεση Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας 5

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι/Λ. Μαργαρίτης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου /Γρ. Καλφέλης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Ν. Μπιτζιλέκης/Α. Παπαδαμάκης

Επανάληψη στο χειμερινό εξάμηνο:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Θ. Παπακυριάκου/Λ. Μαργαρίτης

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Ε. Συμεωνίδου/Γρ. Καλφέλης

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Ν. Μπιτζιλέκης/Α. Παπαδαμάκης

Ύλη: α) Για το σκέλος της εμβάθυνσης στο ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο το μάθημα περιλαμβάνει την ανάλυση σε βάθος πραγματικών υποθέσεων ποινικού δικαίου (γενικού και ειδικού μέρους), έτσι ώστε ο φοιτητής να ασκείται στην κριτική αντιμετώπιση νομικών προβλημάτων και στην εφαρμογή του ποινικού δόγματος στην πράξη. Εισαγωγικά διδάσκονται οι θεμελιώδεις αρχές του Ποινικού Δικαίου και της Ποινικής Δίκης, και από την ύλη του γενικού ποινικού η έννοια της πράξης, ο αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος, η άρση του αδικού και του καταλογισμού, η δομή του εγκλήματος στην οποία θεμελιώνονται και οι αυτοτελείς ισχυρισμοί του κατηγορουμένου, η επέκταση του αξιοποιούν στην απόπειρα και τη συμμετοχική πράξη, η παραγραφή και η έγκληση ως εξάλειψη και προϋπόθεση του αξιοποιούν, αντίστοιχα. Τέλος, πάντα υπό μορφή πραγματικών υποθέσεων, συζητούνται και κάποια εγκλήματα από τον χώρο των ατομικών και υπερατομικών εννόμων αγαθών. β) Για το σκέλος της εμβάθυνσης στην Ποινική Δικονομία αναπτύσσονται σε βάθος, τόσο από τη σκοπιά των διαδικών όσο και από τη σκοπιά των δικαστηρίων θέματα που έχουν σχέση με: την προκαταρκτική εξέταση, την ποινική δίωξη, τις ακυρότητες, τη συνάφεια, τη σύλληψη και προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, την ακύρωση διαδικασίας και αποφάσεως, την αυτόφωρη διαδικασία και τα ένδικα μέσα.

2) Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου και Διοικητικής Δικονομίας 5

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Ε. Κουτούπα/Ι. Καμτσίδου/Α. Καϊδατζής

2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Ι. Συμεωνίδης/Λ. Παπαδοπούλου

Επανάληψη στο χειμερινό εξάμηνο:

1^ο Τμήμα (Α-Λ): Κ. Γώγος/Αικ. Σαββαΐδου 2^ο Τμήμα (Μ-Ω): Αικ. Σαββαΐδου

Ύλη: Στοχεύει στη σύνθεση των μαθημάτων του Συνταγματικού Δικαίου και των Συνταγματικών Ελευθεριών, καθώς και του Διοικητικού και Διοικητικού Δικονομικού Δικαίου. Στο πεδίο του Συνταγματικού Δικαίου δίνεται έμφαση στον έλεγχο αντισυνταγματικότητας των νόμων, τη δικαιοπαρά-

γωγική διαδικασία και τους περιορισμούς των συνταγματικών ελευθεριών και δικαιωμάτων. Ειδικότερα: Ιστορική και θεσμική θεμελίωση του δικαστικού ελέγχου της αντισυνταγματικότητας των νόμων. Νομιμοποίηση και ενστάσεις. Διακρίσεις του ελέγχου. Μη δικαστικός έλεγχος (Κοινοβούλιο, ΠτΔ, Διοίκηση). Μοντέλα δικαστικού ελέγχου. Χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος: διάχυτος, παρεμπόπτων, συγκεκριμένος, δηλωτικός και αυτεπάγγελτος. Παρεκκλίσεις: Ο έλεγχος από το ΑΕΔ. Πρότυπη δίκη. Τεχνικές του δικαστικού ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων (α) Ο δικαστικός αυτοπεριορισμός, β) Μερική αντισυνταγματικότητα, γ) Σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία νόμου). Η αρχή της αναλογικότητας: συνταγματική αρχή, τεχνική του ελέγχου της συνταγματικότητας ή πηγή standard; Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών και ο έλεγχος της συνταγματικότητας των ορίων της νομοθετικής εξουσίας: η συνάρθρωση της αρχής του κράτους δικαίου με την δημοκρατική αρχή. Έλεγχος αντίθεσης προς το διεθνές (ιδίως ΕΣΔΑ) και το ενωσιακό δίκαιο και η συμπλοκή του με τον έλεγχο αντισυνταγματικότητας.

3) Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας

4

Διδάσκουν:

1^ο Τμήμα (Α-Κα): Κ. Μακρίδου/Χ. Απαλαγάκη

2^ο Τμήμα (Κε-Πα): Χ. Απαλαγάκη/Κ. Μακρίδου

3^ο Τμήμα (Πε-Ω): Α.Μ. Πίψου

Επανάληψη χειμερινό εξάμηνο:

1^ο Τμήμα: Κ. Μακρίδου/Π. Αρβανιτάκης

2^ο Τμήμα: Π. Αρβανιτάκης/Κ. Μακρίδου

Ύλη: Με επιμέλεια των διδασκόντων επιλέγονται διαφορετικές κάθε εξάμηνο ειδικές θεματικές από το σύνολο της ύλης του Αστικού Δικονομικού Δικαίου, και γι' αυτές ετοιμάζεται ειδικό τεύχος διδασκαλίας (δωρεάν διανεμόμενο σε έντυπη μορφή ή και ηλεκτρονικά). Το τεύχος περιλαμβάνει το σύνολο της κρίσιμης ανά θεματική νομολογίας και βιβλιογραφίας, και ορισμένα πρακτικά ζητήματα, που προϋποθέτουν επαρκή γνώση του Αστικού Δικονομικού Δικαίου. Το τεύχος περιλαμβάνει ακόμα θεματικές του δικονομικού δικαίου, που δεν διδάχθηκαν σε προηγούμενα εξάμηνα. Συχνά, στη διδασκαλία περιλαμβάνονται και αποφάσεις υπερεθνικών δικαστηρίων, όπως λ.χ του ΔΕΕ, ή του Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οι φοιτητές κατανέμονται σε δύο κατά κανόνα τμήματα (στο εαρινό, αλλά και στο χειμερινό εξάμηνο), και το μάθημα διδάσκεται σε κάθε τμήμα 4 ώρες εβδομαδιαίως. Ο τρόπος διδασκαλίας είναι προσανατολισμένος

στην ιδιαίτερη αποστολή του μαθήματος. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς τους προσφέρονται οι εξής προαιρετικές δυνατότητες: 1) σύνταξη σχετικής γραπτής εργασίας με αντικείμενο μια από τις διδασκόμενες ενότητες, ή 2) συλλογική προετοιμασία για τη συμμετοχή σε ειδικό σεμινάριο, το οποίο πραγματοποιείται κατά τη λήξη της διδακτικής περιόδου και λίγο πριν τις εξετάσεις, ή 3) συλλογική προετοιμασία για την διεξαγωγή εικονικής δίκης, στην οποία οι φοιτητές μετέχουν ως δικαστές ή ως δικαστικοί πληρεξούσιοι των διαδίκων. Πρωταρχικός στόχος στην Εμβάθυνση παραμένει η συστηματική διδασκαλία των δικαστικών αποφάσεων, ως προς τη δομή και την ερμηνευτική διαδικασία που ακολουθούν τα ελληνικά δικαστήρια.

4) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλος) 4

α) Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο

Διδάσκουν: Θ. Παπακυριάκου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Α. Πιτσελά/Θ. Παπακυριάκου

Διδακτικά βιβλία:

1. Βιβλίο [34630]: Η οικονομική εγκληματικότητα , Ζησιάδης Βασίλειος Ι.
2. Βιβλίο [34610]: Φορολογικό ποινικό δίκαιο, Παπακυριάκου Θεόδωρος
3. Βιβλίο [110311]: Η εγκληματολογική προσέγγιση του οικονομικού εγκλήματος, Πιτσελά Αγγελική

Ύλη: Η έννοια του οικονομικού εγκλήματος. Τρόπος εισαγωγής του οικονομικού εγκλήματος. Προβλήματα στα στοιχεία του οικονομικού εγκλήματος (στην αντικειμενική υπόσταση, στο υποκείμενο, στην ποινική ευθύνη, στις κυρώσεις). Προβλήματα συρροής στο οικονομικό έγκλημα. Η ύλη περιλαμβάνει επί πλέον: οριοθέτηση της οικονομικής εγκληματικότητας από συναφείς έννοιες, έκταση, δομή και εξέλιξη της εμφανούς (δήλης και δικαστικά διαπιστωμένης) και της αφανούς οικονομικής εγκληματικότητας, καθώς και ποινικό έλεγχό της.

β) Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)

Διδάσκουν: Κ. Χατζηκώστας

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Κ. Χατζηκώστας

Διδακτικά βιβλία:

Θα αναρτηθούν σημειώσεις στο moodle

Ύλη: Η ύλη περιλαμβάνει επιλογή βασικών εγκλημάτων από το σύνολο του ειδικού μέρους του Π.Κ. στις ακόλουθες ενότητες: Προσβολές του πολιτεύματος και κατάχρηση εξουσίας [βασανιστήρια (άρθρα 137^Α – 137Δ ΠΚ), κατάχρηση εξουσίας (άρθρο 239 ΠΚ)], Οργανωμένο έγκλημα [Έννοια, βασικά χαρακτηριστικά, διεθνής καταγραφή, άρθρα 187, 187Β ΠΚ], Τρομοκρατία και πολιτικό έγκλημα [Έννοια, διεθνής καταγραφή, άρθρα 187^Α και 187Β ΠΚ], Βασικά οικονομικά εγκλήματα [παραχάραξη (άρθρα 207 επ. ΠΚ), πλαστογραφία (άρθρο 216 ΠΚ), απιστία (άρθρα 256, 390 ΠΚ), Εγκλήματα περί την απονομή της δικαιοσύνης [ψευδορκία (άρθρο 224 ΠΚ), ψευδής καταμήνυση (άρθρο 229 ΠΚ), υπόθαλψη εγκληματία (άρθρο 231 ΠΚ), Διαφθορά [δωροληψία (άρθρο 235 ΠΚ) και δωροδοκία υπαλλήλου (άρθρο 236 ΠΚ), δωροληψία και δωροδοκία δικαστικών λειτουργών (άρθρο 237 ΠΚ), δωροληψία (άρθρο 159 ΠΚ) και δωροδοκία πολιτικών αξιωματούχων (άρθρο 159Α' ΠΚ), εμπορία επιρροής-μεσάζοντες (άρθρο 237Α' ΠΚ), δωροληψία και δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα (άρθρο 237Β' ΠΚ)], Κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα [Γενικά χαρακτηριστικά του κεφαλαίου, εμπρησμός (άρθρα 264 – 267 ΠΚ), έκρηξη (άρθρα 270 – 272 ΠΚ)]

γ) Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι

Διδάσκει: Γ. Νούσκαλης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Γ. Νούσκαλης

Διδακτικά βιβλία:

1. Τίτλος συγγράμματος: Νομολογιακές Εφαρμογές Ειδικών Ποινικών Νόμων, Συγγραφέας: Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Εκδοτικός οίκος: Νομική Βιβλιοθήκη, Έτος έκδοσης: 2008, ΚΩΔ: 10603
2. Η καταστολή της διάδοσης των ναρκωτικών στην Ελλάδα, Ν. Παρασκευόπουλος, 2014, Σάκκουλας Εκδόσεις Α.Ε., ΚΩΔ: 333528
3. Α.Μαργαρίτης/Χρ.Σατλάνης, Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι, Νομική Βιβλιοθήκη, 2015, ΚΩΔ: 59385231

Ύλη: Ναρκωτικά: Αναλύονται και προσδιορίζονται οι όψεις καταστολής της διάδοσης των ναρκωτικών στη χώρα μας (λ.χ. το τιμωρητό της απλής

χρήσης και διακίνησης) και ερμηνεύονται οι βασικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για τα ναρκωτικά. (ν. 4193/2013). **-Πνευματική ιδιοκτησία:** Αναλύονται και συζητούνται οι διατάξεις του ν. 2121/1993 (:ο χαρακτήρας των πνευματικών δημιουργημάτων, κασετοπειρατεία, προβλήματα συρροής κλπ). **-Όπλα:** Εκτίθενται και συζητούνται ερμηνευτικά προβλήματα που συνδέονται με το ν. 2168/1993 (έννοια όπλου, εμπορία, κατοχή, οπλοφορία, οπλοχρησία κλπ). **-Λαθρεμπορία:** Αναλύονται και συζητούνται οι βασικές διατάξεις του τελωνειακού κώδικα (ν. 2690/2001) που συνδέονται με τις μορφές τέλεσης της λαθρεμπορίας (τρόποι τέλεσης, προβλήματα συρροής, δήμευση κλπ). **-Αλλοδαποί:** Αναλύονται και συζητούνται οι βασικές διατάξεις του νόμου περί αλλοδαπών (ν. 3386/2005). **-Προσωπικά δεδομένα:** Αναφέρονται και συζητούνται οι βασικές διατάξεις του νόμου περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά το Ν 2472/1997.

δ) Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο

Διδάσκει: Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι/Α. Ζαχαριάδης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Ν. Μπιτζιλέκης/Α. Ζαχαριάδης

Διδακτικά βιβλία:

Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Στοιχεία ενωσιακού ποινικού δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε. 2016, ΚΩΔ: 59362383

Υλη: I. Το ευρωπαϊκό ποινικό δίκαιο στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης- Η σύνθεση μετά την προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΔΑ. II. ΕΣΔΑ και ποινικό δίκαιο: Βασικές επιλογές από τη νομολογία του ΕΔΔΑ στο πεδίο του ουσιαστικού και δικονομικού ποινικού δικαίου. III. Η ανάπτυξη του ποινικού δικαίου στο πλαίσιο της ΕΕ: 1. Το θεσμικό πλαίσιο της Συνθήκης της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη του ενωσιακού ποινικού δικαίου και θεμελιώδεις αρχές ποινικής καταστολής. 2. Ευρωπαϊκά όργανα ποινικής καταστολής. 3. Η σύγχρονη ανάπτυξη του ενωσιακού ποινικού δικαίου και η επίδρασή του στην εθνική μας έννομη τάξη: Α. Η εναρμόνιση του ουσιαστικού ποινικού δικαίου στο παράδειγμα βασικών αξόνων ενωσιακής παρέμβασης στα πεδία: α) της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος β) των προσβολών των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ γ) της διαφθοράς στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα δ) των προσβολών του ευρώ ε) των προσβολών του περιβάλλοντος και στ) των επιθέσεων στα συστήματα πληροφοριών. Β. Ο κυρίαρχος ρόλος της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών στο ενωσιακό ποινικό δικονομικό δίκαιο και η εναρμόνιση δικονομικών κανόνων- Τα βασικά παραδείγματα: α) του ευρωπαϊκού εντάλμα-

τος σύλληψης β) της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας γ) των δικαιωμάτων υπόπτων και κατηγορουμένων (δικαίωμα ενημέρωσης, μετάφρασης, πρόσβασης σε δικηγόρο).

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα EU-Strafrecht και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

ε) Εγκληματολογία

Διδάσκει: Μ. Αρχιμανδρίτου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Μ. Αρχιμανδρίτου

Διδακτικά βιβλία:

1. Αλεξιάδης Στέργιος, Εγκληματολογία, 5^η έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα ΕΕ, 2011, ΚΩΔ: 12555126

2. Σπινέλλη Καλλιόπη, Εγκληματολογία. Σύγχρονες και παλαιότερες κατευθύνσεις, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ, 2014, ΚΩΔ: 41965195

Ύλη: Αναπτύσσονται οι θεμελιώδεις έννοιες της εγκληματολογίας, οι θεωρητικές ερμηνείες της εγκληματικής συμπεριφοράς και οι μέθοδοι εμπειρικής προσέγγισης του εγκληματικού φαινομένου. Επίσης εξετάζονται η έκταση, δομή και πορεία ορισμένων κατ' ιδίαν κατηγοριών εγκλημάτων, της συνολικής εγκληματικότητας καθώς και της εγκληματικότητας διαφόρων ομάδων του πληθυσμού στον ελληνικό και διεθνή χώρο. Τελικά αναλύονται τα στρατηγικής και τακτικής υφής κοινωνικά μέτρα και οι κρατικές κυρώσεις που αποσκοπούν στον έλεγχο της εγκληματικότητας.

5) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΣΤ' κύκλος) 4

α) Συγκριτικό Δίκαιο

Διδάσκουν: Χ. Δεληγιάννη/Α.-Μ. Κώνστα

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο: Χ. Δεληγιάννη/Α.-Μ. Κώνστα

Διδακτικά βιβλία:

1. Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου, Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 1997. ΚΩΔ.: 34450

2. Φ. Κοζύρης, Εισαγωγή στο αμερικανικό δίκαιο, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2002. ΚΩΔ.: 34448

3. Ε. Μουσταΐρα, Συγκριτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012. ΚΩΔ.: 22768498

Υλη: Το μάθημα χωρίζεται σε τρεις ενότητες: Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει εισαγωγικά μαθήματα γύρω από τις αρχές της συγκριτικής μεθόδου, τη φύση και τους πρακτικούς σκοπούς του συγκριτικού δικαίου και, ειδικότερα, το ρόλο του κατά τη θέσπιση και την εφαρμογή των κανόνων δικαίου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο καθώς και στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη δεύτερη ενότητα εξετάζονται τα γενικά χαρακτηριστικά των μεγάλων δικαιοκτών οικογενειών και ειδικότερα, της ρωμαιογερμανικής οικογένειας, από τη μια μεριά, και της αγγλοαμερικανικής οικογένειας, από την άλλη. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας γίνεται μια εκτενής εισαγωγή στο αμερικανικό δίκαιο, καθώς και μια παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών του μουσουλμανικού δικαίου και της σχέσης του με την ελληνική έννομη τάξη. Στην τρίτη ενότητα εξετάζονται συγκριτικώς οι λύσεις που παρέχουν το αμερικανικό, το αγγλικό, το γερμανικό και το γαλλικό δίκαιο σε συγκεκριμένα νομικά ζητήματα και, ειδικότερα, στο πρόβλημα της αποκατάστασης της αμιγούς οικονομικής ζημίας (*pure economic loss*).

β) Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο

Διδάσκει: Π. Γκλαβίνης/Δ. Μάνου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Π. Γκλαβίνης/Δ. Μάνου

Διδακτικά βιβλία:

1. Π. Γκλαβίνης, *Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο* (γενικές αρχές, διεθνές εμπόριο, ξένες επενδύσεις), εκδόσεις Σάκκουλας Αθήνα/Θεσσαλονίκη 2009/1^η έκδοση. ΚΩΔ.: 25106

2. Κ. Στεφάνου/Χρ. Γκόρτσος, *Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2006/1^η έκδοση. ΚΩΔ.: 10485

Υλη: Ο φοιτητής εισάγεται στο Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο. Εξετάζονται το αντικείμενο, τα υποκείμενα και οι πηγές του δικαίου αυτού. Στο κύριο μέρος, το μάθημα ασχολείται με τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Προσδιορίζεται η έννοια της ξένης άμεσης επένδυσης και οι πηγές δικαίου που ρυθμίζουν τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Εξετάζεται το νομικό πλαίσιο της προώθησης και προστασίας των ξένων επενδύσεων, με έμφαση στους κινδύνους που αντιμετωπίζει μια ξένη άμεση επένδυση στη χώρα υποδοχής και στα

standards μεταχείρισης των ξένων άμεσων επενδύσεων από το κράτος υποδοχής. Εξετάζονται τέλος οι τρόποι επίλυσης των διαφορών μεταξύ ξένων επενδυτών και κράτους υποδοχής, με έμφαση στην διεθνή διαιτησία.

γ) Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών

Διδάσκουν: Ε. Βασιλακάκης/Β. Κούρτης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Π. Γκλαβίνης/Β. Κούρτης

Διδακτικά βιβλία:

1. Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου, Ζ. Παπασιώπη-Πασιά, Ε. Βασιλακάκης: Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα Ε.Ε., Θεσσαλονίκη 2012 /5η έκδοση (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 22704164)

2. Παμπούκης Χαράλαμπος (επιμ.), Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών, Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ, 2009 (ΚΩΔ: 10489).

Ύλη: Πηγές. Συμβάσεις. Εφαρμοστέο δίκαιο. Νομικά πρόσωπα. Ανταγωνισμός. Επίλυση διεθνών εμπορικών διαφορών (δικαστική, διαιτητική).

δ) Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διδάσκουν: Ε. Σαχπεκίδου/Δ. Λέντζης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Ε. Σαχπεκίδου/Δ. Λέντζης

Διδακτικό βιβλίο:

Η κατ' άρθρο 26.2 ΣΛΕΕ εσωτερική αγορά: Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων. ΚΩΔ: 33093851.

Έκδοση: 3η ΕΚΔΟΣΗ/2013

Συγγραφείς: Χ. Ταγαράς/Μ. Μενγκ-Παπαντώνη

ISBN: 978-960-562-138-4.Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): Νομική Βιβλιοθήκη

Φάκελος μαθήματος

Ύλη: Πρόκειται για μια εισαγωγή στους κανόνες λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έμφαση στις θεμελιώδεις οικονομικές ελευθερίες που αυτή (η εσωτερική αγορά) εγγυάται. Χωρίζεται σε δύο ενότητες. Στην πρώτη, εξετάζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Η ανάλυση επικεντρώνεται στην τελωνειακή ένωση (απαγόρευση δασμών, κοινό εξωτερικό δασμολόγιο, τελωνειακή συνεργασία) και στην α-

παγόρευση των ποσοτικών περιορισμών και των μέτρων ισοδυνάμου προς δασμούς αποτελέσματος κατά τη διακίνηση των εμπορευμάτων. Στη δεύτερη, εξετάζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Γίνεται εκτενής αναφορά στα κύρια χαρακτηριστικά της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και της ελευθερίας εγκατάστασης, καθώς και στις συναφείς εξαιρέσεις για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγείας, για την απασχόληση στη δημόσια διοίκηση κ.τ.λ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην επίδραση που είχε στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων η καθιέρωση της ιθαγένειας της Ένωσης και η δημιουργία του Χώρου Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης. Η διδασκαλία βασίζεται στη μελέτη της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των εξελίξεων και των μεταστροφών της.

ε) Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου

Διδάσκει: Μ. Σαρηγιαννίδης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο): Μ. Σαρηγιαννίδης

Διδακτικά βιβλία:

[ΚΩΔ.: 12566790] Σισιλιάνος Λ.-Α., Η Ανθρώπινη Διάσταση του Διεθνούς Δικαίου: Αλληλεπιδράσεις Γενικού Διεθνούς Δικαίου και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2010).

[ΚΩΔ.: 22905158] Περράκης Στ., Διεθνείς Διαστάσεις των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: Προς ένα Jus Universalis (Αθήνα: Εκδόσεις Σιδέρη, 2012).

[ΚΩΔ.: 59376607] Νάσκου-Περράκη Π., Δικαιώματα του ανθρώπου, Εκδόσεις Σάκκουλα 2016.

Υλη: Το Ειδικό Μέρος του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου ασχολείται με τη θεματική της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρουσιάζεται η γενική θεωρία για τα ανθρώπινα δικαιώματα και εξετάζεται η διαλεκτική σχέση ανάμεσα στο διεθνές δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα, με σημείο αφετηρίας τα Ηνωμένα Έθνη και πιο συγκεκριμένα την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Το θεσμικό και συμβατικό πλαίσιο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, και η συμβολή των διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων και των οιονεί δικαιοδοτικών οργάνων σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο αποτελούν το βασικό πεδίο αναφοράς του μαθήματος. Τέλος, θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, κανόνες και θεσμοί αναλύονται διεξοδικά προκειμένου να προσφερθεί σφαιρική γνώση γύρω από τη διεθνή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

6) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β' κύκλος)	4
7) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β' κύκλος)	4

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β' κύκλου) είναι:

- Τα μαθήματα **Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων των κύκλων Β' και- Γ' (χειμερινού εξαμήνου)**. Αυτά διδάσκονται και στο εαρινό εξάμηνο, με άλλο κωδικό, ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.
- Οι εξής πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων επιλογών:

Πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων επιλογών

1) Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού

Διδάσκει: Αχ. Κουτσουνάδης

Διδακτικό βιβλίο:

Σημειώσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία.

Ύλη: Το τουριστικό φαινόμενο (ιστορική εξέλιξη του τουρισμού), μορφές του σύγχρονου τουρισμού, προοπτικές - τάσεις, επιπτώσεις. Το δίκαιο του τουρισμού (έννοιες, πεδίο εφαρμογής, διακρίσεις, πηγές). Χαρακτηριστικές συναλλακτικές μορφές (επιλογή): α) Σχέσεις ξενοδόχων - πελατών (σύμβαση ξενίας). β) Σχέσεις ξενοδόχων- διοργανωτών ή διαμεσολαβητών οργανωμένων ταξιδιών (ξενοδοχειακή σύμβαση). γ) Το οργανωμένο ταξίδι διακοπών (ταξιδιωτική σύμβαση). δ) Χρονομεριστική μίσθωση, βραχυχρόνια μίσθωση παραθεριστικών κατοικιών. ε) Το διεθνές και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο του τουρισμού.

2) Εκούσια Δικαιοδοσία

Διδάσκουν: Γ. Διαμαντόπουλος

Διδακτικό βιβλίο:

Σημειώσεις διδάσκοντος.

Ύλη: Στο μάθημα εξετάζεται ύλη του αστικού δικονομικού δικαίου (*jurisdictio voluntaria*). Αφορά ανατεθείσες στη δικαστική λειτουργία υποθέσεις, χαρακτηριστικό των οποίων είναι η πρωτογενής παροχή ένδικης προστασίας χωρίς την ύπαρξη προϋφιστάμενης διαφοράς. Κατά την παράδοση του μαθήματος εξετάζονται αφενός μεν οι γενικοί διαδικαστικοί κα-

νόνες που εφαρμόζονται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, και αφετέρου οι κύριοι ουσιαστικού δικαίου θεσμοί που υπάρχουν στο πεδίο εφαρμογής της προκείμενης διαδικασίας, από τον χώρο των γενικών αρχών, του εμπράγματου, του οικογενειακού, του κληρονομικού ή του εμπορικού δικαίου.

3) Σύγχρονα θέματα Εργατικού Δικαίου-Επισφαλείς εργασιακές σχέσεις

Διδάσκει: Δ. Ζερδελής/Δ. Σιδέρης

Διδακτικά βιβλία:

1. Δ. Ζερδελής, *Εργατικό Δίκαιο, Ατομικές εργασιακές σχέσεις*, 3^η έκδ., εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη, 2014. ΚΩΔ.: 41959965

2. Ι. Κουκιάδης, *Εργατικό Δίκαιο: Ατομικές εργασιακές σχέσεις και το δίκαιο της ευελιξίας της εργασίας*, 7^η έκδ., εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα/Θεσσαλονίκη, 2014. ΚΩΔ.: 41959954

Ύλη: Τηλεργασία. Προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο της εργασίας. Ανταγωνιστικές πράξεις του εργαζομένου έναντι του εργοδότη. Προσωρινή απασχόληση και δανεισμός εργαζομένων.

4) Δίκαιο Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών

Διδάσκει: Άγγ. Στεργίου

Διδακτικά βιβλία:

1. Ελ-Αθ. Αλεξιάδου, *Γενικές Αρχές Δεοντολογίας της Υγείας*, έκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2012. Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 22798301.

2. Π. Παπαρηγοπούλου, *Το δημόσιο δίκαιο της υγείας*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2009. ΚΩΔ: 10478

3. Γ. Αμίτσης, *Εμβληματικές πρωτοβουλίες διαφύλαξης της κοινωνικής συνοχής την εποχή των μνημονίων*, Εκδ. Παπαζήση 2016. ΚΩΔ: 59395116

Ύλη: Το επιστημονικό πεδίο του δημόσιου δικαίου της υγείας. Το δικαίωμα στην υγεία (άρθρο 21 Συντ/τος). Φορείς, κανονιστικότητα, περιεχόμενο. Ελεύθερη επιλογή γιατρού (φιλελεύθερες αρχές της ιατρικής). Διεθνείς πηγές. Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Ενωσιακό Δίκαιο. Πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο. Κανονισμός 883/2004, σχετική Οδηγία. Ελεύθερη κυκλοφορία ασθενών. Η προστασία της υγείας μέσω της ασφάλισης ασθένειας ΕΟΠΥΥ, συμπληρωματική ασφάλιση ασθένειας. Προστασία ανασφάλι-

στων. Εθνικό Σύστημα Υγείας. Η σχέση του με τον ιδιωτικό τομέα. Η χρηματοδότηση και οργάνωση του συστήματος. Οργάνωση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ΠεΔΥ). Οικογενειακός γιατρός. Δευτεροβάθμια περίθαλψη (Νοσοκομείο). Δικαιώματα του ασθενούς. Προστασία προσωπικών δεδομένων στο χώρο της υγείας. Επαγγελματικές σχέσεις γιατρών. Υγειονομική νομοθεσία. Σύμβαση παροχής ιατρικών υπηρεσιών. Ο ιδιωτικός τομέας της υγείας. Φαρμακευτικό δίκαιο. Το δικαίωμα του ατόμου στην κοινωνική πρόνοια. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της κοινωνικής πρόνοιας. Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας. Αποκεντρωμένες δομές του συστήματος. Εθελοντικές οργανώσεις. Προνοιακά προγράμματα για την οικογένεια, τη μητρότητα, τα παιδιά, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους ηλικιωμένους. Προστασία της στέγης. Παροχές στους οικονομικά αδυνάτους. Κοινωνικός αποκλεισμός. Αντιμετώπιση της φτώχειας. Δικαστική προστασία του δικαιούχου κοινωνικών υπηρεσιών.

5) Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου

Διδάσκει: Π. Παπαδρόσου – Αρχανιωτάκη

Διδακτικά βιβλία:

1. Α. Κιάντου-Παμπούκη, Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου (Σημειώσεις)
 2. Γκολογκίνα - Οικονόμου Ελένη, Αστική ευθύνη στη διεθνή θαλάσσια μεταφορά επιβατών και αποσκευών. Έκδοση: 1η/2007. Σάκκουλας. ΚΩΔ: 25094
 3. Α. Κιάντου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο. Τόμος II, έκδ. 6^η, Σάκκουλας 2007. ΚΩΔ: 25057
- Ύλη:** *Σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς επιβάτη. Σύγκρουση πλοίων. Θαλάσσια ρύπανση από πετρέλαιο. Σύμβαση ναυλώσεως.*

6) Σωφρονιστική

Διδάσκει: Α. Πιτσελά

Διδακτικά βιβλία:

1. Αλεξιάδης Στέργιος Α., Σωφρονιστική, 4η/2001, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΕΕ, ΚΩΔ: 25147
 2. Αρχιμανδρίτου Μαρία, Η φυλάκιση ως τρόπος κράτησης και ως τρόπος έκτισης της ποινής, 1η/2012, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ ΚΩΔ: 22707874
- Ύλη:** α. Η ιστορική εξέλιξη της ποινής της φυλάκισης – Σωφρονιστικά συστήματα – Δομές έκτισης. β. Οι αρχές που διέπουν τη διαμόρφωση των

συνθηκών έκτισης γ. Το έννομο πεδίο της ποινής της φυλάκισης – Η διαμόρφωση των σωφρονιστικών κανόνων σε Εθνικό και Διεθνές Επίπεδο. δ. Οι Ευρωπαϊκοί σωφρονιστικοί κανόνες: Αρχές.

7) Ειδικές Ποινικές Διαδικασίες

Διδάσκουν: Α. Μαργαρίτης/Α. Παπαδαμάκης/Γρ. Καλφέλης/Α. Ζαχαριάδης

8) Δικαστικός έλεγχος του νόμου (Συνταγματικό Δικονομικό Δίκαιο)

Διδάσκουν: Α. Καϊδατζής

Διδακτικά βιβλία:

1. Ακρίτας Καϊδατζής, Ιστορία του δικαστικού ελέγχου των νόμων στην Ελλάδα 1844-1935, Εκδ. Σάκκουλα 2015 – ΚΩΔ.: 50660042

2. Αντώνης Μανιτάκης, Η ίδρυση Συνταγματικού Δικαστηρίου, Εκδ. Σάκκουλα 2008 - ΚΩΔ.: 50660036

Ύλη: *Ι.α. Συστήματα δικαστικού ελέγχου του νόμου: Συστήματα συνταγματικών δικαστηρίων – Συστήματα διάχυτου ελέγχου – Το μοντέλο της ‘κοινοπολιτείας’. β. Κριτήριο διάκρισης των συστημάτων δικαστικού ελέγχου του νόμου: Έλεγχος του νόμου καθαυτόν (αφηρημένος) – Έλεγχος της εφαρμογής του νόμου (συγκεκριμένος) ΙΙ. Χαρακτηριστικά του δικαστικού ελέγχου του νόμου στην Ελλάδα: Έλεγχος διάχυτος – παρεμπίπτων – συγκεκριμένος – διαπιστωτικός. Χαρακτηριστικά του ελέγχου από το Α.Ε.Δ. ΙΙΙ. Φορείς δικαστικού ελέγχου του νόμου: Εθνικά δικαστήρια – Η επιρροή της νομολογίας των ανώτατων δικαστηρίων – Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο – Η επιρροή της νομολογίας των ευρωπαϊκών δικαστηρίων (ΕΔΔΑ, ΔΕΕ). ΙV. Δικονομικές προσβάσεις του δικαστικού ελέγχου του νόμου: Ευθύς έλεγχος των κανονιστικών πράξεων – Παρεμπίπτων έλεγχος στο διάχυτο σύστημα – Η πρόσβαση στο Α.Ε.Δ. V. Κριτήρια του δικαστικού ελέγχου του νόμου: Έλεγχος συνταγματικότητας – Έλεγχος συμβατότητας με το διεθνές δίκαιο, ιδίως την ΕΣΔΑ – Έλεγχος συμβατότητας με το δίκαιο της ΕΕ. VI. Αποτελέσματα του δικαστικού ελέγχου του νόμου: Παραμέριση/μη εφαρμογή του νόμου – Ερμηνεία του νόμου (σύμφωνη με το Σύνταγμα/διεθνές δίκαιο/δίκαιο ΕΕ) – Κατάργηση του νόμου από το Α.Ε.Δ. VII. Μη δικαστικός έλεγχος του νόμου: Πολιτειακός έλεγχος (κοινοβουλευτικός – από τον ΠτΔ) – Διοικητικός έλεγχος – Έλεγχος από ανεξάρτητες αρχές.*

9) Διοικητική Επιστήμη

Διδάσκουν: Μ. Πικραμένος

Διδακτικά βιβλία:

1.Τάχος Αναστάσιος Ι., Διοικητική επιστήμη, 2η/1985, Σάκκουλας. ΚΩΔ: 34434

2.Μακρυδημήτρη, Προσεγγίσεις στη θεωρία των οργανώσεων, έτος 2012, ISBN 20197896044585472. ΚΩΔ.: 22712015

Ύλη: Το αντικείμενο της διοικητικής επιστήμης (η οντολογία του διοικητικού φαινομένου). Η σχέση της διοικητικής επιστήμης με τις λοιπές κοινωνικές επιστήμες και το ζήτημα της αυτοτέλειας. Ιστορική αναδρομή στους διοικητικούς θεσμούς και στην ιστορία της διοικητικής επιστήμης στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Οι απαρχές της επιστήμης της διοίκησης και του διοικητικού δικαίου στην Ελλάδα. Οι δημόσιες διοικήσεις σε συγκριτικό επίπεδο. Θεμελιώδεις έννοιες: η γραφειοκρατία, η οργάνωση και η θεωρία των οργανώσεων, το σύστημα και η συστημική ανάλυση, η θεωρία των αποφάσεων. Οι σχέσεις, που αναπτύσσονται στο εσωτερικό της διοίκησης και προς τους πολίτες. Οργανωτικά προβλήματα (συγκέντρωση, αποκέντρωση, αυτοδιοίκηση, προσωπικό). Νέες μορφές δράσης της διοίκησης. Οι αρχές της δράσης: αποτελεσματικότητα και new public management, αποδοτικότητα, οικονομικότητα, ηθικοί κανόνες. Οι διοικητικοί έλεγχοι, Η διοικητική μεταρρύθμιση.

10) Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ - Jean Monnet

Διδάσκουν: Π. Στάγκος/Ι. Κτενίδης

Διδακτικά βιβλία:

Π. Στάγκος, *Η δικαστική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου στην κοινοτική έννομη τάξη*, εκδ. Σάκκουλας, ΑΕ 2004/1η. ΚΩΔ.: 26161

Ύλη: Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή έννομη τάξη προσεγγίζεται μέσω της νομολογίας του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου (πρώην Πρωτοδικείου) της Ευρωπαϊκής Ένωσης -της νομολογίας των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου- της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου δικαιωμάτων του ανθρώπου (Στρασβούργο) και του θετικού, Ευρωπαϊκού δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου : του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), όπως τα κείμενα αυτά εφαρμόζονται και ερμηνεύονται από τα τρία Ευρωπαϊκά δικαστήρια που αναφέρθηκαν.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα European Human Rights Law – Jean Monnet και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

11) Φιλοσοφία του Δικαίου

Διδάσκουν: Κ. Σταμάτης/Α. Τάκης

Διδακτικό βιβλίο:

1. Bix Brian, Φιλοσοφία του δικαίου. Εκδ. Κριτική 2007. ΚΩΔ: 11833

Ύλη: *Ο άξονας γύρω από τον οποίο οργανώνονται οι παραδόσεις είναι η τοποθέτηση των συγχρόνων ρευμάτων στο κομβικό ζήτημα της σχέσης του δικαίου με την ηθική. Αφετηρία αποτελεί έτσι η εδραίωση των θετικιστικών ρευμάτων κατά τον 19ο αιώνα. Οι επιμέρους θεματικές που αρθρώνονται γύρω από τον άξονα αυτό είναι: 1. Η εδραίωση του νομικού θετικισμού: βρετανοί ωφελιμιστές - η εννοιοκρατία των γερμανών ρωμαϊστών - η βουλησιαρχία των νομικών προσταγών. 2. Η αντιφορμαλιστική πρόκληση του μεσοπολέμου: στροφή σε σκοπούς και συμφέροντα - θεσμοκρατία - κοινωνική μηχανική - νομικός ρεαλισμός. 3. Η ανασύνταξη του θετικισμού (Hans Kelsen, H.L.A. Hart): αντιπαράθεση με το αναγεννημένο φυσικό δίκαιο και τον ρεαλισμό - αποστάσεις από τον παραδοσιακό θετικισμό - η επινόηση της περιγραφικής “κανονιστικότητας” 4. Η διαμάχη για τη διακριτική ευχέρεια του δικαστή και τη φύση της δικαιοδοτικής πράξης: ο διάλογος Hart - Fuller- η έφοδος του Dworkin κατά του θετικισμού- η αμυντική στάση του ήπιου θετικισμού 5. Η διαμάχη για τη φύση και τη δεσμευτικότητα των κανόνων δικαίου: μια σύγκρουση μέσα στο θετικιστικό στρατόπεδο, H.L.A. Hart, J. Raz, N.McCormick - η αξίωση ορθότητας και ο ηπειρωτικός αντιθετικισμός του R. Alexy. 6. Οι εντεινόμενες αποκλίσεις από τον θετικιστικό κανόνα: οικονομική θεωρία του δικαίου - θεωρίες αναλογικότητας και στάθμισης -ριζοσπαστικός σκεπτικισμός (critical legal studies, θεωρίες βιοπολιτικής).*

12) Ιστορία Βυζαντινού και Δυτικοευρωπαϊκού Δικαίου

Διδάσκουν: Σ. Τζωρτζακάκη – Τζαρίδου

Διδακτικά βιβλία:

1. Σπύρος Ν. Τρωιάνος, Εισηγήσεις βυζαντινού δικαίου, 1η έκδοση/2014.ΚΩΔ: 41959031

2. Ιστορία δικαίου, συγγραφείς: Τρωιάνος Σ. – Βελισσαροπούλου-

Καράκωστα Ιουλία, 4η έκδοση, Αθήνα 2010, ISBN: 978-960-272-735-5, εκδ. Νομική βιβλιοθήκη (ΚΩΔ: 34769)

3. Σημειώσεις

Υλη: Το μάθημα εστιάζει στις σημαντικότερες ιδιαιτερότητες που διαφοροποιούν το βυζαντινό νομικό σύστημα από το ρωμαϊκό του υπόβαθρο, πάνω στο οποίο ήταν θεσμικά και ιδεολογικά δομημένο. Η -κάτω από το πρίσμα αυτό- διδασκαλία στρέφεται γύρω από τη φύση και τη λειτουργία των πηγών του βυζαντινού δικαίου, την οργάνωση της ανώτατης εξουσίας, την απονομή της δικαιοσύνης και το δίκαιο του γάμου. Επίσης εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίον το κωδικοποιημένο από τον βυζαντινό αυτοκράτορα Ιουστινιανό ρωμαϊκό δίκαιο του Πανδέκτη αποτέλεσε πολιτικό εργαλείο και αντικείμενο έρευνας στη Μεσαιωνική Δύση από τον 11ο αιώνα και εξής (σχολές γλωσσογράφων, μδεταγλωσσογράφων, ουμανιστική σχολή, σχολή του φυσικού δικαίου, Ιστορική σχολή του δικαίου), γεγονός που οδήγησε στη διαμόρφωση μιάς κοινής βάσης, πάνω στην οποία στηρίχτηκαν οι δυτικοευρωπαϊκοί κώδικες που είδαν το φως με τη γένεση των εθνικών κρατών τον 19ο αιώνα.

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

13) International Litigation

Διδάσκει: Κ. Μακρίδου/Χ. Απαλαγάκη

Διδακτικά βιβλία:

Σημειώσεις διδάσκουσας

Υλη: Στο μάθημα διδάσκεται η διαδικασία επίλυσης ιδιωτικών διαφορών με στοιχεία αλλοδαπότητας, δηλαδή διαφορών που συνδέονται είτε ως προς τα υποκείμενα είτε ως προς το αντικείμενό τους με διαφορετικά κράτη. Περιεχόμενο του μαθήματος αποτελούν ουσιώδη ζητήματα, όπως η διεθνής δικαιοδοσία, η επίδοση δικογράφων και αποφάσεων σε άλλα κράτη, η διενέργεια αποδείξεων στην αλλοδαπή και η εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων.

14) European Tort Law

Διδάσκει: Α. Βαλτούδης

Διδακτικά βιβλία:

Σημειώσεις διδάσκοντα

Ύλη: Σκοπός του δικαίου των αδικοπραξιών: παραδοσιακή νομική προσέγγιση και προσέγγιση από τη σκοπιά της οικονομικής ανάλυσης του δικαίου. Εξέλιξη και βασικά χαρακτηριστικά του δικαίου των αδικοπραξιών στην Αγγλία, τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Ελλάδα. Σχέδια ενοποίησης του ευρωπαϊκού δικαίου των αδικοπραξιών: Βασικές αρχές του Ευρωπαϊκού Δικαίου των Αδικοπραξιών (PETL), ρυθμίσεις του βου βιβλίου του σχεδίου του κοινού πλαισίου αναφοράς (DCFR), αδικοπρακτική ευθύνη στο δίκαιο της Ε.Ε. Συγκριτική ανάλυση των προϋποθέσεων της (υποκειμενικής) αδικοπρακτικής ευθύνης: Η έννοια της ζημίας, οι κοινές συνισταμένες της έννοιας της παράβασης της «υποχρέωσης επιμέλειας», αιτιώδης συνάφεια. Συγκριτική ανάλυση των εννόμων συνεπειών της αδικοπρακτικής ευθύνης: Η έκταση της αποκαταστατέας ζημίας. Ιδίως η αποζημίωση στην περίπτωση σωματικής βλάβης και η αποκατάσταση της καθαρώς οικονομικής ζημίας. Αντικειμενική ευθύνη και ευθύνη από διακινδύνευση.

15) Crime in Cultural Perspective

Διδάσκει: Μ. Αρχιμανδρίτου

Διδακτικά βιβλία:

Συλλογή κειμένων που θα διανεμηθούν στους φοιτητές.

Ύλη: Στο πλαίσιο του μαθήματος θα επιχειρηθεί να διαλευκανθεί η διαμόρφωση νέων πολιτισμικών ευαισθησιών σε σχέση με συγκεκριμένα εγκλήματα που παράγονται μέσα στο χαρακτηριστικό κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον της ύστερης νεωτερικότητας. Θα υπάρξει συζήτηση σχετικά με το ποια αποτελούν 'κοινά' και ποιά 'ιδιοσυγκρασιακά' στοιχεία στο πλαίσιο της δυτικής πρόσληψης σύγχρονων εκφάνσεων των εγκλημάτων της 'καθημερινότητας' ή των 'ελασσόνων' εγκλημάτων, καθώς και ανάλυση των στρατηγικών πρόληψης που τις συνοδεύουν: καταστασιακή αντί της γενικής πρόληψης.

16) International and European Social Law

Διδάσκει: Ά.-Μ. Κώνστα

Διδακτικά βιβλία:

Στους φοιτητές/τριες χορηγείται ηλεκτρονικά τεύχος σημειώσεων και διδακτικού υλικού στην αγγλική γλώσσα.

Ύλη: Το μάθημα διδάσκεται αποκλειστικά στην αγγλική γλώσσα. Εξετάζει το δίκαιο της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και το δίκαιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά επικεντρώνεται κυρίως στο ενωσιακό κοινωνικό δίκαιο και περιλαμβάνει τόσο το εργατικό δίκαιο όσο και την κοινωνική πο-

λιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ύστερα από μια εισαγωγή στην ιστορική εξέλιξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Δικαίου, εξετάζονται οι πηγές αυτού του δικαίου, οι κοινωνικές διατάξεις των Συνθηκών της ΕΕ και βασικοί θεσμοί, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, η ευρωπαϊκή κοινωνική ιθαγένεια, οι ευρωπαϊκές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, η εκπροσώπηση των εργαζομένων σε ομίλους επιχειρήσεων, η ρύθμιση του χρόνου εργασίας, η αρχή της μη διάκρισης στην απασχόληση και την εργασία, η ισότητα των φύλων, τα κοινωνικά δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και η σχέση τους με τις οικονομικές ελευθερίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

17) History of Legal Philosophy

Διδάσκει: Α. Τάκης

Διδακτικά βιβλία:

Στους φοιτητές παρέχεται εξ αρχής συλλογή αποσπασμάτων κλασικών κειμένων που μπορούν να χρησιμοποιούν ελεύθερα και κατά τον χρόνο της εξέτασης. Σε κάθε επιμέρους παράδοση τους παρέχεται επίσης επιλεγμένη δευτερεύουσα βιβλιογραφία (αποσπάσματα σύγχρονων έργων, άρθρα) σχετική με το ειδικότερο περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος.

Ύλη: Οι βασικές θεματικές που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι: Εισαγωγή: Η αξίωση του νόμου για υπακοή και η διάκριση μεταξύ φυσικού και θετικού δικαίου. Η υποδειγματική περίπτωση της Αντιγόνης του Σοφοκλή. Το καθήκον υπακοής στους νόμους της πόλεως στον πλατωνικό Κρίτωνα. Τα Πολιτικά του Αριστοτέλη και η ανάγκη της δημοκρατικής αποδοχής. Κοσμοπολιτικός δεσποτισμός και η στωϊκή λατρεία του Νόμου. Κικέρων, Σενέκας και οι μεγάλοι νομομαθείς της μέσης αυτοκρατορίας. Η ανάδυση του νεοπλατωνισμού στην ύστερη αυτοκρατορία της κρίσης. Ο Αυγουστίνος και το μακρόβιο πλατωνικό όνειρο ενός οικουμενικού χριστιανικού κράτους. Η βολονταριστική ανατροπή του πλατωνισμού από τους νομιναλιστές και η αβερροϊκή ανάγνωση του Αριστοτέλη. Το συμβιβαστικό εγχείρημα του Θωμά Ακινάτη. Προς τη νεωτερικότητα: *Jus civile*. ηγεμονία και η νέα αντίληψη για τη φύση. Σύγχρονο φυσικό δίκαιο και η επινόηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα *Histoire de la philosophie moderne du droit* και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

18) Comparative Ecclesiastical Law

Διδάσκει: Κ. Κυριαζόπουλος/Κ. Παπαγεωργίου

Διδακτικά βιβλία

Ύλη: Συγκριτικό συνταγματικό και νομικό καθεστώς των θρησκευμάτων στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Δικαιοσυγκριτικές σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιεχόμενο, προστασία και περιορισμοί του δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας, από διακρατικής και συγκριτικής πλευράς. Πηγές του Εκκλησιαστικού Δικαίου στον ευρωπαϊκό χώρο. Μέθοδοι ερμηνείας των διατάξεων του Εκκλησιαστικού Δικαίου σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση.

19) European Human Rights Law – Jean Monnet

Διδάσκει: Α. Παπαδοπούλου

Διδακτικά βιβλία:

Σημειώσεις διδάσκοντα

Ύλη: Τα θέματα συνταγματικών δικαιωμάτων που συζητώνται περιλαμβάνουν: 1) Σχέση δημοκρατίας και δικαιωμάτων. 2) Δικαιώματα και εθνική κυριαρχία (η περίπτωση της επέμβασης σε ξένες χώρες για προστασία δικαιωμάτων). 3) Το δικαίωμα στη ζωή - Θανατική ποινή – Ευθανασία. 4) Δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή - Σύγκρουση ελευθερίας του τύπου και ιδιωτική ζωή / προσωπικότητα - Διαδίκτυο και διακινδύνευση της ιδιωτικότητας. 5) Δικαίωμα στο γράμμο και την οικογένεια - Μετασχηματισμός των εννοιών μέσα από τις νέες μορφές οικογένειας (π.χ. γάμος και τέκνα ομοφύλων, ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή κλπ). 6) Γενετική ταυτότητα (γενετικές παρεμβάσεις και γονιδιακή βελτίωση / ενίσχυση). 7) Ισότητα και απαγόρευση αρνητικών διακρίσεων (λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, κλπ). 8) Δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην έρευνα.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ – Jean Monnet και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

20) EU-Strafrecht

Διδάσκει: Θ. Παπακυριάκου

Διδακτικά βιβλία:

Συλλογή κειμένων που θα διανεμηθούν στους φοιτητές.

Υλη: *I. Ορισμός, ιστορική εξέλιξη και σύγχρονες πηγές του ποινικού δικαίου της ΕΕ. II. Οι φιλελεύθερες εγγυήσεις του ποινικού δικαίου της ΕΕ - Γενικές αρχές που αναγνωρίζονται από τη νομολογία του ΔΕΕ, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και η ΕΣΔΑ. III. Η επίδραση του ενωσιακού δικαίου στο εθνικό ουσιαστικό ποινικό δίκαιο: (1) Πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο της ΕΕ ως περιορισμός του εθνικού ποινικού δικαίου (2) Οι παραπομπές εθνικών ποινικών διατάξεων στο ενωσιακό δίκαιο (3) Η σύμφωνη με το ενωσιακό δίκαιο ερμηνεία του εθνικού ποινικού δικαίου. IV. Η αρμοδιότητα της ΕΕ να θεσπίζει ποινικό δίκαιο στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης: (1) τα διαθέσιμα νομικά εργαλεία (2) η αρμοδιότητα θέσπισης κανόνων ουσιαστικού ποινικού δικαίου (3) η αρμοδιότητα θέσπισης κανόνων δικονομικού ποινικού δικαίου. V. Επιλεκτική παρουσίαση βασικών νομικών κειμένων της ΕΕ στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο. VI. Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ως ακρογωνιαίος λίθος της δικαστικής συνεργασίας στην ΕΕ - νομικά εργαλεία υλοποίησης της αρχής (ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης κ.λπ.). VII. Ενωσιακά όργανα επιβολής του ποινικού δικαίου: Ευρωπαϊκό, Eurojust, OLAF, ευρωπαϊκή εισαγγελική αρχή. VIII. Η αρχή *ne in idem* στην ΕΕ.*

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

21) Internetrecht

Διδάσκει: I. Ιγγλεζάκης

Διδακτικά βιβλία: Βιβλιογραφία

Υλη: *I. Εισαγωγή: τεχνική περιγραφή, βασικές έννοιες και νομική θεμελίωση II. Ελευθερία της επικοινωνίας και της έκφρασης, ο Τύπος στο Διαδίκτυο. III. Παραβιάσεις της ιδιωτικότητας, δικαίωμα στην εικόνα IV. Ονόματα χώρου. V. Προστασία ιστοσελίδων με το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας, σημάτων, αθέμιτου ανταγωνισμού κλπ. VI. Παράνομο περιεχόμενο, χρήση σημάτων, AdWords, metatags κλπ. VII. Περιεχόμενο προστατευόμενο με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ιδίως Hyperlinks, thumbnails, Google Book Search. VIII. Αθέμιτος ανταγωνισμός. IX. Συμβάσεις από απόσταση. X. Προστασία προσωπικών δεδομένων. XI. Ζητήματα ευθύνης. XII. Αστικό δίκαιο: Ηλεκτρονική δήλωση βουλήσεως, κατάρτιση συμβάσεων στο Διαδίκτυο, πλειστηριασμοί. XIII. Διαδικτυακές συμβάσεις: web design, πρόσβαση, domain, cloud computing, κ.ά. XIV. Εφαρμοστέο δίκαιο και διεθνής δικαιοδοσία.*

22) Digestenexegese des Römischen Privatrechts

Διδάσκει: Σ. Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου

Διδακτικά βιβλία:

Σημειώσεις και αποσπάσματα από επιλεγμένη βιβλιογραφία και πηγές.

Ύλη: Η εξηγητική είναι μια μέθοδος ερμηνευτικής προσέγγισης χωρίων του Πανδέκτη. Ο Πανδέκτης (λατ. *Digesta*) αποτελεί ένα από τα τμήματα της Ιουστινιάνειας Κωδικοποίησης (*Corpus Iuris Civilis*), στο οποίο ανθολογήθηκαν αποσπάσματα από τα έργα ρωμαίων νομομαθών. Ο Πανδέκτης διασώζει το απάνθισμα του κλασικού ρωμαϊκού δικαίου. Από την εποχή της εύρεσης του κειμένου του Πανδέκτη τον 11ο αιώνα στην Ιταλία αυξανόταν συνεχώς η συστηματική επεξεργασία των χωρίων του και κυρίως στο πρώτο Πανεπιστήμιο της Ευρώπης, στην Bologna, από τον Irnerius. Η *Digestenexegese* αποτελεί από τότε, εδώ και αιώνες, αναπόσπαστο τμήμα της νομικής παιδείας και διδάσκεται παραδοσιακά σε όλα τα γερμανικά πανεπιστήμια. Το μάθημα δίνει την ευκαιρία ενασχόλησης με νομικά προβλήματα ιδιωτικού δικαίου που απαντώνται και σήμερα και της ερμηνευτικής προσέγγισης τους σε συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες. Μέσα από τη συγγραφή μιας *Digestenexegese*, οι φοιτητές/τριες εξασκούνται στη νομική επιχειρηματολογία, τη δόμηση του δικανικού συλλογισμού, την απόδοση μιας ιστορικής υπόθεσης, όπως μπορεί να ανασυσταθεί από τα χωρία του Πανδέκτη, με έμφαση στα νομικώς κρίσιμα σημεία της.

23) Rhétorique juridique de l' Antiquité

Διδάσκει:Κ. Βλάχος

Διδακτικά βιβλία:Σημειώσεις

Ύλη: I. Θεωρητικό Μέρος Η Ρητορική ως βασικό μέρος της παιδείας στην Αθήνα και τη Ρώμη. *Artes liberales*. Η Ρητορική ως τμήμα της Λογικής. Θεωρία της Ρητορικής. Το επιχείρημα. Το έργο του ρήτορα. Τοπική της δίκης και των δικανικών επιχειρημάτων ή η κατάταξη της ένδικης διαφοράς στην τυπολογία δικών με σκοπό την επιλογή των καταλληλότερων επιχειρημάτων. II. Πρακτικό Μέρος Δειγματοληπτική εξέταση ελληνικών και ρωμαϊκών δικανικών λόγων. (Πηγές: Αριστοτέλης, Αττικοί Ρήτορες, Κικέρωνας, Κουντιλιανός).

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα *Legal Rhetorics in Antiquity* και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

24) Droit européen et comparé de la non-discrimination

Διδάσκει: Χ. Δεληγιάννη

Διδακτικά βιβλία:

Corpus σημειώσεων

Ύλη: Το μάθημα έχει ως σκοπό να αναδείξει τη σημασία, τη χρησιμότητα και τις ιδιαιτερότητες της πολυεπίπεδης νομικής σύγκρισης, χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα το δίκαιο της μη διάκρισης. Οι θεματικές που θα εξεταστούν στο πλαίσιο του χωρίζονται σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα θα παρουσιαστούν τα δομικά χαρακτηριστικά, τα μεθοδολογικά εργαλεία και τα μεθοδολογικά προβλήματα που εμφανίζει η νομική σύγκριση όταν χρησιμοποιείται σε τομείς του ευρωπαϊκού κοινωνικού δικαίου, όπως το δίκαιο της μη διάκρισης. Στη δεύτερη ενότητα θα εξεταστούν, με τη βοήθεια του συγκριτικού δικαίου, αφενός οι διεθνείς, υπερεθνικές και εθνικές νομικές πηγές του δικαίου μη διάκρισης και, αφετέρου, οι θεμελιώδεις έννοιες αυτού του κλάδου δηλαδή οι ποικίλες εκδοχές της ισότητας (βλ. λ.χ. τυπική ουσιαστική, ισότητα, ισότητα ευκαιριών και ισότητα αποτελεσμάτων, ισότητα ως ατομικό δικαίωμα και ισότητα ομάδων) και η αντανάκλασή τους στις διάφορες μορφές διάκρισης (άμεση/έμμεση διάκριση, παρενόχληση, θετικές δράσεις κλπ). Στην τρίτη ενότητα θα εξεταστούν τρία ζητήματα.: 1ο οι απαγορευμένοι λόγοι διάκρισης (φυλή, εθνοτική καταγωγή, φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, ηλικία αναπηρία κλπ). 2ο οι ιδιαιτερότητες που εμφανίζει η ρύθμιση αυτών των λόγων από τα διάφορα νομικά συστήματα. Και 3ο οι σχέσεις των λόγων διάκρισης μεταξύ τους, δηλαδή οι συγκρούσεις ανάμεσα σε διαφορετικούς λόγους διάκρισης (π.χ. μεταξύ φύλου και εθνοτικής καταγωγής) και οι συρροές περισσοτέρων λόγων διάκρισης στο ίδιο πρόσωπο, δηλαδή το πρόβλημα της πολλαπλής διάκρισης.

25) Histoire de la philosophie moderne du droit

Διδάσκει: Κ. Σταμάτης

Διδακτικά βιβλία:

Για τη διδασκαλία του μαθήματος αυτού στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS, ο διδάσκων θα χρησιμοποιεί ως διδακτικό βοήθημα το έργο του: *Argumenter en droit. Une théorie critique de l'argumentation juridique*, éd. Publisud, Paris, 1995, σελίδες 336.

Ύλη: Το μάθημα διαλαμβάνει θεματικά ιστορική επισκόπηση της διαμόρφωσης της νομικής σκέψης από τη γαλλική επανάσταση μέχρι και τη σύγχρονη εποχή. Επίκεντρο στην επισκόπηση αυτή θα είναι το ζήτημα: τι είναι το θετικό δίκαιο και πώς πρέπει να ερμηνεύεται. Η σειρά των παραδόσεων

περιλαμβάνει δύο άξονες και αντίστοιχα δομείται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος έχει χαρακτήρα ιστορικό, αφού αναδιφεύ στην ιστορία των ιδεών ως προς το δίκαιο και την ερμηνεία του. Κατοπτρεύει: α) τη μετάβαση από τη φιλοσοφία δικαίου του Διαφωτισμού στο νομικό θετικισμό του 19ου αιώνα. β) Την αμφισβήτηση του νομικού θετικισμού από νεωτερικά ρεύματα νομικής σκέψης, ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα και εντεύθεν. γ) Τη διάπλαση ρευμάτων σκέψης ως προς την ερμηνεία του δικαίου ύστερα από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το δεύτερο μέρος, όμως, αξιοποιεί ρεύματα σκέψης του 20ού αιώνα με στόχο εποικοδομητικό και προπαιδευτικό, προκειμένου να συσταθεί μια σύγχρονη θεωρία για το δίκαιο και την ερμηνεία του στη δική μας εποχή. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΩΡΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ: Μέρος πρώτο: από τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού στο νομικό θετικισμό και στην υπέρβαση του τελευταίου 1) Η φιλοσοφία δικαίου του Καντ, ως το κορυφαίο συμπύκνωμα της δικαιοπολιτικής σκέψης του Διαφωτισμού. 2) Η σταδιακή ανάδυση του νομικού θετικισμού στον 19ο αιώνα. Τα κύρια χαρακτηριστικά του και οι βασικές παραλλαγές του. 3) Αίτια της κρίσης του νομικού θετικισμού. Κριτική αποτίμησή του. 4) Αντι-φορμαλιστικά ρεύματα σκέψης, κριτικά προς τον νομικό θετικισμό. Η «θεωρία των συμφερόντων» στο δίκαιο και η λεγόμενη «ελεύθερη» ερμηνεία του δικαίου. 5) Η «αναλυτική» θεωρία του δικαίου και η σύγχρονη αγγλο-αμερικανική νομική σκέψη γενικότερα. 6) Η «ερμηνευτική» θεωρία, η «Τοπική», η «Νέα Ρητορική». Μέρος δεύτερο: η μεταπολεμική πορεία προς μια σύγχρονη θεωρία για το δίκαιο και την ερμηνεία του 7) Η γλώσσα του δικαίου, ύστερα από την «πραγματολογική» στροφή στη φιλοσοφία της γλώσσας (L. Wittgenstein). 8) Ο νομικός συλλογισμός πέρα από την τυπική Λογική προς μια σύγχρονη θεωρία νομικής επιχειρηματολογίας. 9) Ανάγκη για μια κανονιστική και όχι αποφασιοκρατική θεωρία για την ερμηνεία του δικαίου (κριτική στις απόψεις H.Kelsen και M.Troper). 10) Το ζήτημα της ορθότητας των νομικών κρίσεων. Διαμάχη προσεγγίσεων και πρόταση για ένα ορθολογικό κριτήριο θεμελίωσης των νομικών κρίσεων. 11) Δυνατότητα ορθολογικής κριτικής του Συντάγματος ως κορυφής της έννομης τάξης. 12) Από τη θεωρία δικαίου σε φιλοσοφία της δικαιοσύνης. 13) Σύγχρονα διλήμματα νομοθετικής πολιτικής.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα History of Legal Philosophy και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

4. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Νομικής αποσκοπεί στο να συνδέσει τη διδασκαλία με την πράξη, παρέχοντας τη δυνατότητα σε περίπου 100

τελειόφοιτους φοιτητές κατ' έτος να διενεργήσουν για δύο (2) μήνες πρακτική άσκηση σε φορείς όπως γραμματείες δικαστηρίων, συμβολαιογραφεία, υποθηκοφυλακεία, τράπεζες και μεγάλες επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, και όχι σε δικηγορικά γραφεία, προκειμένου, από τη μια μεριά, να εξοικειωθούν με την πρακτική του αντικειμένου των σπουδών τους στους φυσικούς χώρους παροχής νομικών υπηρεσιών και, από την άλλη, να αποκτήσουν ερεθίσματα εναλλακτικών οδών επαγγελματικής αποκατάστασης σε σχέση με το δικηγορικό επάγγελμα, στο οποίο κατά κύριο λόγο προσανατολίζονται μετά την αποφοίτησή τους. Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί προαιρετικό μάθημα του ισχύοντος Προγράμματος Σπουδών της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ., το οποίο πιστώνεται με 4 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και διεξάγεται σε γνωστικές ενότητες, που καλύπτουν όλους τους κλάδους του Δικαίου.

Η διαδικασία επιλογής των φοιτητών που προτίθενται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα κινείται μετά την έναρξη του εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους με ανακοίνωση που αναρτάται στον ιστότοπο της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και στους κεντρικούς χώρους της Σχολής.

Κριτήρια επιλογής:

Κατά σειρά προτεραιότητας, οι φοιτητές που έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης είναι αυτοί που φοιτούν κανονικά στο Η' εξάμηνο σπουδών (τεταρτοετείς). Στη συνέχεια έρχονται οι φοιτητές επί πτυχίω, εφόσον υπάρχουν ακόμη διαθέσιμες θέσεις Πρακτικής Άσκησης, και σε περίπτωση που δεν καλυφθούν και με αυτούς οι θέσεις, επιλέγονται και φοιτητές που βρίσκονται στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών (τριτοετείς).

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης (στοιχείο επιλεξιμότητας) είναι οι φοιτητές να έχουν συγκεντρώσει τον κάτωθι αριθμό πιστωτικών μονάδων στην κατηγορία τους:

- Οι φοιτητές που βρίσκονται στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών πρέπει να έχουν **120 ECTS**.
- Οι φοιτητές που βρίσκονται στο Η' εξάμηνο σπουδών πρέπει να έχουν **150 ECTS**.
- Οι φοιτητές που βρίσκονται στο πτυχίο πρέπει να έχουν **180 ECTS**.

Φοιτητές που δεν έχουν συγκεντρώσει μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους τις παραπάνω πιστωτικές μονάδες και βρίσκονται

στο ΣΤ' εξάμηνο, στο Η' εξάμηνο ή στο πτυχίο, αντίστοιχα, δεν μπορούν να κάνουν αίτηση.

Από 'κει και πέρα, σε περίπτωση που κάποια θέση διεκδικείται από δυο ή περισσότερους φοιτητές, θα προτιμώνται κατά γενικό κανόνα για την κατάληψη της θέσης αυτής οι φοιτητές που έχουν υψηλότερο μέσο όρο στην αναλυτική τους βαθμολογία, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γραμματείας, εκτός αν ο φορέας υποδοχής απαιτεί ειδικά προσόντα από τους υποψηφίους (όπως κάποια συγκεκριμένη γλώσσα), τα οποία διαθέτουν κάποιοι που δήλωσαν την συγκεκριμένη θέση και δεν διαθέτουν κάποιοι άλλοι που επίσης την δήλωσαν. Σε όσους απορρίπτονται, θα τους προτείνεται –κατά σειρά βαθμολογίας– να καταλάβουν μία από τις κενές θέσεις που θα είναι ακόμη διαθέσιμες μετά την α' διαλογή.

Όσοι επιλέγονται σύμφωνα με τα ανωτέρω, θα καλούνται να υποβάλουν την ηλεκτρονική αίτησή τους, η δε Γραμματεία της Σχολής θα καταχωρεί την δήλωσή τους στο προαιρετικό μάθημα της Πρακτικής Άσκησης.

Όσοι φοιτητές επιλέγονται να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα και ολοκληρώνουν τις σπουδές τους τον Ιούνιο κάθε έτους, δεν μπορούν να ορκιστούν πριν διενεργήσουν την άσκησή τους.

Υπεύθυνος καθηγητής για το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών της Νομικής ΑΠΘ είναι ο κ. Παναγιώτης Γκλαβίνης, τηλ. 2310996611, glaavinis@law.auth.gr

5. ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΩΣ 2014-2015)*

1. ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ώρες 123, δ.μ. 182)

			Ωρες δ. μ.
1)	Y	002 Ενοχικό Δίκαιο (γενικό μέρος)	5 8
2)	Y	003 Ενοχικό Δίκαιο (ειδικό μέρος)	4 6
3)	Y	004 Εμπράγματο Δίκαιο	4 6
4)	Y	005 Οικογενειακό Δίκαιο	4 6
5)	Y	006 Κληρονομικό Δίκαιο	4 6
6)	Y	008 Αστικό Δικονομικό Δίκαιο (ένδικα μέσα - αναγκαστική εκτέλεση)	5 8
7)	Y	009 Εργατικό Δίκαιο	4 6
8)	Y	011 Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών	5 8
9)	Y	013 Συνταγματικό Δίκαιο	5 8
10)	Y	014 Συνταγματικές Ελευθερίες	3 4
11)	Y	018 Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (γενικό μέρος)	4 6
12)	Y	019 Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (ειδικό μέρος)	4 6
13)	Y	021 Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο	6 9
14)	Y	022 Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο Ι (γενικό μέρος)	4 6
15)	Y	025 Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου	4 6
16)	Y	028 Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Εμπορικό Δίκαιο	3 4
17)	Y	029 Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Συνταγ- ματικό και το Διοικητικό Δίκαιο	3 4
18)	Y	030 Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Ποινικό Δίκαιο και στην Ποινική Δικονομία	3 4
19)	Y	031 Πτωχευτικό Δίκαιο	2 4
20)	Y	032 Δίκαιο της Δικαιοπραξίας	3 4

*Το παλαιότερο αυτό πρόγραμμα σπουδών έχει παύσει να ισχύει από 1.10.2015 και παρατίθεται εδώ μόνο για διευκόλυνση παρακολούθησης της μετάπτωσης των φοιτητών στο αναμορφωμένο πρόγραμμα σπουδών, βλ. σχετ. τις μεταβατικές διατάξεις του αναμορφωμένου κανονισμού σπουδών με τους συνοδευτικούς πίνακες (V. Α. 6.).

21)	Y	033	Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3	4
22)	YB	01	Γενικές Αρχές του Αστικού Δικαίου	3	4
23)	YB	17	Φορολογικό Δίκαιο (γενικό - ειδικό)	3	4
24)	YB	23	Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	3	4
25)	Y	007	Αστικό Δικονομικό Δίκαιο (γενικό μέρος - απόδειξη)	6	9
26)	YΓ	011	Εμπορικό Δίκαιο (Γενικό Εμπορικό - Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας)	3	4
27)	Y	012	Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών (Αξιόγραφα - Ασφαλιστικό)	3	4
28)	Y	015	Διοικητικό Δίκαιο (γενικό μέρος)	4	6
29)	YB	16	Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο	5	8
30)	Y	020	Γενική Θεωρία της Ποινής και Στοιχεία Σωφρονιστικού Δικαίου	3	4
31)	YΓ	024	Δίκαιο Ανταγωνισμού και Προστασία Καταναλωτή στα πλαίσια του Εμπορικού Δικαίου	2	4
32)	YΓ	025	Ειδικά μαθήματα Εμβάθυνσης στο Αστικό Δίκαιο εν γένει	3	4
33)	YΓ	026	Ειδικά μαθήματα Εμβάθυνσης στο Αστικό Δικονομικό Δίκαιο εν γένει	3	4
<hr/>						
Σύνολο μαθημάτων				33		
Σύνολο ωρών				123		
Σύνολο δ. μ.				182		

B) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ώρες 28, δ. μ. 38)

Ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει ένα μάθημα από κάθε ενότητα

α. Ενότητα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ωρες δ. μ.

1)	ΕΕ	51	Πολιτική Επιστήμη	3	4
2)	ΕΕ	52	Πολιτειολογία	3	4
3)	ΕΕ	53	Νεώτερη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία (1821-1940)	3	4

β. Ενότητα Οικονομικής Επιστήμης - Κοινωνιολογίας**Ωρες δ. μ.**

1)	ΕΕ	71	Γενική Κοινωνιολογία	3		4
2)	ΕΕ	72	Στοιχεία Οικονομικής Επιστήμης	3		4
3)	ΕΕΓ	73	Στοιχεία Δημόσιας Οικονομικής	3		4

γ. Ενότητα Ιστορίας του Δικαίου και Εκκλησιαστικού Δικαίου**Ωρες δ. μ.**

1)	ΕΕ	41	Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου	3		4
2)	ΕΕ	42	Εκκλησιαστικό Δίκαιο	3		4

δ. Ενότητα Εμπορικού Δικαίου**Ωρες δ. μ.**

1)	ΕΕΓ	20	Δίκαιο Ηλεκτρονικού Εμπορίου	3		4
2)	ΕΕΓ	21	Ναυτικό Δίκαιο	3		4
3)	ΕΕΓ	24	Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας	3		4

ε. Ενότητα Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου**Ωρες δ. μ.**

1)	ΕΕ	43	Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου	3		4
2)	ΕΕ	44	Κοινωνιολογία του Δικαίου	3		4

στ. Ενότητα Ποινικού Δικαίου**Ωρες δ. μ.**

1)	ΕΕ	22	Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο	3		4
2)	ΕΕΓ	25	Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου	3		4
3)	ΕΕΓ	26	Ειδικό Ποινικό Νόμοι	3		4

ζ. Ενότητα Διεθνών Νομικών Σπουδών**Ωρες δ. μ.**

1)	ΕΕ	32	Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο	3		4
2)	ΕΕ	33	Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο	3		4
3)	ΕΕ	34	Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο II (ειδικό μέρος)	3		4
4)	ΕΕ	35	Ειδικά Μαθήματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3		4

η. Ενότητα Δημοσίου Δικαίου

Ωρες δ. μ.

1)	ΕΕ	61	Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας	3		4
2)	ΕΕ	62	Δίκαιο Περιβάλλοντος - Χωροταξικό και Πο-
λεοδομικό Δίκαιο	3		4
3)	ΕΕΓ	63	Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο	3		4

θ. Ενότητα Εργατικού και Κοινωνικού Δικαίου

Ωρες δ. μ.

1)	ΕΕ	11	Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστι-
κές Ελευθερίες, Συλλογικές Διαφορές	4		6
2)	ΕΕ	12	Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστι-
κές Ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης ...	4		6

Γ) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ώρες 15, δ. μ. 20)

Ο φοιτητής οφείλει να επιλέξει συνολικά πέντε μαθήματα της αρε-
σκείας του από τις ακόλουθες έξι (6) ενότητες μαθημάτων (μπορούν να
είναι και τα πέντε από την ίδια ενότητα ή από διαφορετικές).

α. Ενότητα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου

Ωρες δ. μ.

1)	ΓΕΕ	01	Τα Θεμέλια του Αστικού Δικαίου	3		4
2)	ΓΕΕ	02	Αστική προστασία του καταναλωτή	3		4
3)	ΓΕΕ	03	Οριζόντια και κάθετη ιδιοκτησία	3		4
4)	ΓΕΕ	05	Νέες συμβατικές μορφές των σύγχρονων συν-
αλλαγών	3		4
5)	ΓΕΕ	06	Προστασία μισθώσεων	3		4
6)	ΓΕΕ	07	Ειδικά Μαθήματα Αστικής Ευθύνης	3		4
7)	ΓΕΑ	9	Διεθνές Δικονομικό Δίκαιο	3		4
8)	ΓΕΕ	11	Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	3		4
9)	ΓΕΕ	15	Στοιχεία Ιδιωτικού Δικαίου του Τουρισμού	3		4
10)	ΓΕΕ	18	Ασφαλιστικά μέτρα	3		4
11)	ΓΕΕ	20	Ειδικές διαδικασίες - Διαιτησία	3		4
12)	ΓΕΕ	19	Εκούσια δικαιοδοσία	3		4
13)	ΓΕΕ	21	Εξασφάλιση απαιτήσεων	3		4
14)	ΓΕΕ	22	Δίκαιο του Κτηματολογίου	3		4

14)	ΓΕΕ 23	Σύγχρονα Θέματα Εργατικού Δικαίου	3	4
-----	---------------	---	---	-------	---

β. Ενότητα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης

Ωρες δ. μ.

1)	ΓΕΒ 9	Δίκαιο Διοικητικών Συμβάσεων	3	4
2)	ΓΕΒ 02	Δίκαιο Δημόσιας Τάξης	3	4
3)	ΓΕΒ 2	Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία (1940-1986)	3	4
4)	ΓΕΒ 4	Πολιτική Κοινωνιολογία	3	4
5)	ΓΕΒ 5	Ιστορία Ευρωπαϊκών Πολιτικών Θεσμών	3	4
6)	ΓΕΒ 6	Διοικητική Επιστήμη	3	4
7)	ΓΕΒ 7	Δημοσιονομικό Δίκαιο	3	4
8)	ΓΕΒ 8	Εκλογικό και Κοινοβουλευτικό Δίκαιο	3	4
9)	ΓΕΒ 3	Ειδικά Θέματα Φορολογικού Δικαίου	3	4
10)	ΓΕΒ 10	Δίκαιο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ή Επικοινωνίας	3	4
11)	ΓΕΒ 11	Σύγχρονα Θέματα (Συγκριτικού) Συνταγματικού Δικαίου Ανθρώπινα Δικαιώματα	3	4
12)	ΓΕΒ 13	Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο	3	4
13)	ΓΕΒ 24	European Constitutional Law.....	3	4

γ. Ενότητα Διεθνών Νομικών Σπουδών

Ωρες δ. μ.

1)	ΓΕΕ 6	Διεθνές και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο	3	4
2)	ΓΕΓ 6	Κυπριακό Δίκαιο	3	4
3)	ΓΕΔ 1	Διεθνείς Σχέσεις	3	4
4)	ΓΕΔ 2	Διπλωματική Ιστορία	3	4
5)	ΓΕΔ 05	Διεθνές Ομοιόμορφο Δίκαιο	3	4
6)	ΓΕΔ 6	Ειδικά Μαθήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου	3	4
7)	ΓΕΔ 7	Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών	3	4
8)	ΓΕΔ 5	Σύγχρονα Διεθνή Θέματα και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική	3	4
9)	ΓΕΔ 3	Διεθνείς Θεσμοί	3	4
10)	ΓΕΔ 10	Διεθνείς Σχέσεις με ιδιαίτερη έμφαση στις Ευρωπαϊκές Σχέσεις	3	4

- 11) ΓΕ 500 Η Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ευρωπαϊκή Έννομη Τάξη (Έδρα Jean Monnet) 3 4
- 12) ΓΕΕ 25 International Trade Law (GATT/WTO LAW) 3 4

δ. Ενότητα Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου

Ωρες δ. μ.

- 1) ΓΕΓ 01 Δίκαιο Χερσαίας Μεταφοράς 3 4
- 2) ΓΕΓ 02 Δίκαιο Αεροπορικής Μεταφοράς 3 4
- 3) ΓΕΔ 8 Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (πρόγραμμα Jean Monnet) 3 4
- 4) ΓΕΓ 7 Τραπεζικό Δίκαιο 3 4
- 5) ΓΕΓ 5 Δίκαιο Διεθνούς Εμπορίου 3 4
- 6) ΓΕΓ 3 Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου 3 4
- 7) ΓΕΓ 4 Λογιστική Εμπορικών Εταιριών 3 4
- 8) ΓΕ 503 Χρηματιστηριακό Δίκαιο 3 4
- 9) ΓΕΓ 23 Δίκαιο Κρατικού Παρεμβατισμού 3 4
- 10) ΓΕ 507 Δίκαιο των Συνεταιρισμών..... 3 4
- 11) ΓΕΓ 28 Δίκαιο Αθλητικών Ανωνύμων Εταιριών 3 4

ε. Ενότητα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου

Ωρες δ. μ.

- 1) ΓΕΖ 1 Ιστορία και Εισηγήσεις του Ελληνικού Δικαίου 3 4
- 2) ΓΕΖ 02 Ιστορία των Θεσμών 3 4
- 3) ΓΕΖ 03 Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο 3 4
- 4) ΓΕΖ 4 Ηλεκτρονική Επεξεργασία του Δικαίου (Δίκαιο και Πληροφορική) 3 4
- 5) ΓΕΖ 06 Θεσμοί Αγίου Όρους 3 4
- 6) ΓΕ 505 Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου και των Θεσμών 3 4

στ. Ενότητα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών

Ωρες δ. μ.

- 1) ΓΕΑ 10 Σωφρονιστική 3 4
- 2) ΓΕΑ 11 Εγκληματολογία 3 4
- 3) ΓΕΑ 4 Ποινική Δικονομία - Ειδικές Διαδικασίες 3 4

4)	ΓΕΕ 26	Δικαστική Ψυχολογία-Ανακριτική	3	4
5)	ΓΕΕ 27	Νομοθεσία για τα ναρκωτικά.....	3	4
6)	ΓΕΑ 12	Δίκαιο των Ανήλικων	3	4
7)	ΓΕΑ 8	Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο	3	4

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Όλα τα μαθήματα ειδικής επιλογής προτείνονται και ως μαθήματα γενικής επιλογής. Ο φοιτητής που τα επιλέγει ως γενικής επιλογής δεν δικαιούται να τα επιλέξει ως ειδικής επιλογής και αντίστροφα.

Δ) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΩΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

α. Ενότητα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου

ώρες δ. μ.

1)	Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστικές Ελευθερίες, Συλλογικές Διαφορές	3	4
2)	Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστικές Ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης	3	4

β. Ενότητα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης

ώρες δ. μ.

1)	Νεώτερη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας (1821-1940)	3	4
2)	Πολιτική Επιστήμη	3	4
3)	Πολιτειολογία	3	4
4)	Γενική Κοινωνιολογία	3	4
5)	Στοιχεία Οικονομικής Επιστήμης	3	4
6)	Στοιχεία Δημόσιας Οικονομικής	3	4
7)	Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο της Παιδείας	3	4
8)	Δίκαιο Περιβάλλοντος - Χωροταξικό και Πολεοδομικό Δί- καιο	3	4
9)	Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο	3	4

γ. Ενότητα Διεθνών Νομικών Σπουδών

ώρες δ. μ.

1) Ειδικά Μαθήματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3	4
2) Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο II - (Ειδικό μέρος)	3	4
3) Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο	3	4
4) Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο	3	4

δ. Ενότητα Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου

ώρες δ. μ.

1) Δίκαιο Ηλεκτρονικού Εμπορίου	3	4
2) Ναυτικό Δίκαιο	3	4
3) Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας	3	4

ε. Ενότητα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου

ώρες δ. μ.

1) Εκκλησιαστικό Δίκαιο	3	4
2) Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου	3	4
3) Κοινωνιολογία του Δικαίου	3	4
4) Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου	3	4

στ. Ενότητα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών

ώρες δ. μ.

1) Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο	3	4
2) Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου	3	4
3) Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι	3	4

6. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι επερχόμενες μεταβολές τίθενται σε ισχύ με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2017/2018, ταυτόχρονα με τη θέση σε εφαρμογή των περαιτέρω βελτιώσεων του παραπάνω υπό 2 αναμορφωμένου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, το οποίο αρχικά τέθηκε σε ισχύ με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2015/2016.

(Αποφάσεις Συνελεύσεων Νομικής Σχολής: 19/20.5.2014, 20/17.6.2014, 28/18.11. 2014, 39-40/28.4.2015, 53/8.3.2016 και 71-72/23.2.2017. Εγκρίσεις Σύγκλητου ΑΠΘ: 2890/7.7.2014, 2903/16.1.2015, 2910/28.5.2015, 2924/14.4.2016 και 2939/23.2.2017)

Α) Κείμενο Κανονισμού

Η Συνέλευση της (μονοτμηματικής) Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,

έχοντας υπόψη

1) Τις διατάξεις των άρθρων 8 παρ. 20 περ. στ', 10 παρ. 6 περ. β', 31-34 και 80 παρ. 22 περ. γ' του ν. 4009/2011 για τη «δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», όπως ισχύουν,

2) Το αναμορφωμένο σε ορισμένες πτυχές Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών που ψηφίστηκε από τη Συνέλευση της Νομικής Σχολής κατά τη συνεδρίασή της με αριθμ. 19/20.5.2014 και εγκρίθηκε, μετά από την με αριθ. πρωτ. 35542/4.7.2014 θετική εισήγηση της ΜΟΔΠ/ΑΠΘ, από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ κατά την με αριθ. 2890/7.7.2014 συνεδρίασή της,

3) Την με αριθ. συνεδρ. 28/18.11.2014 απόφαση της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής που ψήφισε τον αναθεωρημένο Κανονισμό Σπουδών, η οποία εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ κατά την με αριθ. 2903/16.1.2015 συνεδρίασή της, καθώς και τις με αριθ. συνεδρ. 39-40/28.4.2015 και 53/8.3.2016 αποφάσεις της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής, για τη συμπλήρωση σε ορισμένα σημεία του ως άνω αναθεωρηθέντος Κανονισμού Σπουδών, που εγκρίθηκαν από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ κατά τις με αριθ. 2903/16.1.2015, 2910/28.5.2015 και 2924/14.4.2016 συνεδριάσεις της,

4) Την από 31.1.2017 κοινή εισήγηση της Κοσμητείας και των Διευθυντών Τομέων της Νομικής Σχολής για την ανάγκη περαιτέρω συμπλήρωσης σε ορισμένα σημεία των ρυθμίσεων του ως άνω Κανονισμού Σπουδών,

Αποφασίζει

ενσωματώνοντας τις μεταβολές στον ισχύοντα Κανονισμό,

ότι από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2017/2018 ο Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών έχει ως ακολούθως:

:

Α' ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1^ο

Τρόπος σπουδών

1. Ο πρώτος κύκλος σπουδών στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει μαθήματα που αντιστοιχούν σε 240 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή πτυχίου. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε 60 πιστωτικές μονάδες. Στις ως άνω πιστωτικές μονάδες δεν περιλαμβάνονται εκείνες που θα προσμετρηθούν σε περίπτωση που ο φοιτητής¹, με βάση το νόμο και τους κανονισμούς του Ιδρύματος, παρακολουθήσει κύκλο μαθημάτων ξένης γλώσσας.

2. Οι σπουδές διεξάγονται με το σύστημα των εξαμηνιαίων μαθημάτων και, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων του άρθρου 3 παρ. 6 του παρόντος, με το σύστημα της ελεύθερης επιλογής, από τους φοιτητές, του αριθμού των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών (υποχρεωτικών και κατ' επιλογή) που επιθυμούν να παρακολουθήσουν κάθε εξάμηνο καθώς και της χρονικής σειράς της παρακολούθησής τους.

¹ Η διαφυλική διατύπωση, με την οποία είχε συνταχθεί το κείμενο, κρίθηκε αναγκαίο να παραλειφθεί, για λόγους ευχερέστερης κατανόησης του κανονιστικού περιεχομένου των ρυθμίσεων.

3. Προαπαιτούμενα μαθήματα, για τη συμμετοχή και εξέταση σε άλλα μαθήματα, είναι τα ακόλουθα (αφού λήφθηκαν υπόψη και οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Νομικής με αριθ. 8/11.6.2013):

α) Για το μάθημα *Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου*: Η παρακολούθηση εκπαιδευτικού σεμιναρίου νομικής πληροφορικής (πρόσβαση στις βάσεις νομικών δεδομένων), το οποίο δεν αποτελεί αυτοτελές μάθημα ούτε περιλαμβάνει εξέταση, αλλ' απλώς συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή στις εξετάσεις του μαθήματος Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου.

β) Για το μάθημα *Σύνθεση Αστικού Δικαίου*: i. Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, ii. Δίκαιο της Δικαιοπραξίας, iii. Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος).

γ) Για το μάθημα *Σύνθεση Αστικού Δικονομικού Δικαίου*: i. Πολιτική Δικονομία I (Γενικό μέρος–Απόδειξη).

δ) Για το μάθημα *Σύνθεση Διοικητικού και Συνταγματικού Δικαίου*: i. Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος), ii. Διοικητική Δικονομία, iii. Συνταγματικό Δίκαιο, iv. Συνταγματικές Ελευθερίες.

ε) Για το μάθημα *Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου*: i. Εμπορικό Δίκαιο (Γενικό μέρος), ii. Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών).

στ) Για το μάθημα *Σύνθεση Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας*: i. Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος), ii. Ποινικό Δίκαιο (Ποινολογία), iii. Ποινική Δικονομία.

Οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή και να εξετασθούν σε μάθημα Σύνθεσης εφόσον προηγουμένως έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα που καθορίζονται παραπάνω ως προαπαιτούμενα για κάθε μάθημα Σύνθεσης (σημ.: *Η παραπάνω διάταξη δεν καταλαμβάνει τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15, βλ. παρακάτω μεταβατικές διατάξεις, άρθρο 18*).

ΑΡΘΡΟ 2^ο

Χρονική διάρκεια – Διδακτικό έργο

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Αυγούστου. Το διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό, που οι ακριβείς ημερομηνίες έναρξης και λήξης τους καθορίζονται από το Ίδρυμα. Ως διδακτικό έργο θεωρείται: α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος σε ενιαίο ακροατήριο ή σε τμήματα ή σε μικρές ομάδες φοιτητών, β) η συνεργασία διδασκόντων κατά τη διδασκαλία διακλαδικών σεμιναρίων ή μαθημάτων, γ) οι εργαστηριακές ή φροντιστηριακές ασκήσεις και η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, δ) η επίβλεψη ερ-

γασιών και ε) η οργάνωση σεμιναρίων, εικονικών δικών, άλλων πρακτικών προσομοίωσης ή άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών.

2. Το χρονικό διάστημα διδασκαλίας για κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες, με ειδικότερο καθορισμό από τη Γενική Συνέλευση της Σχολής που γίνεται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους. Μετά το πέρας της διδασκαλίας κάθε εξαμήνου σπουδών ακολουθεί εξεταστική περίοδος μέγιστης χρονικής διάρκειας 3 εβδομάδων, κατά την οποία εξετάζονται τα μαθήματα που διδάχθηκαν στο εξάμηνο αυτό. Επιπλέον, κατά το μήνα Σεπτέμβριο κάθε ακαδημαϊκού έτους λαμβάνει χώρα επαναληπτική εξεταστική περίοδος μέγιστης χρονικής διάρκειας 4 εβδομάδων, κατά την οποία εξετάζονται όλα τα μαθήματα που διδάχθηκαν κατά τα δύο προηγούμενα εξάμηνα του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους.

3. α) Οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν στα εξάμηνα, εφόσον πληρούν τους όρους συνέχισης της φοίτησης που καθορίζει ο νόμος.

β) Εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, οι εργαζόμενοι φοιτητές δύνανται, ύστερα από αίτησή τους, να εγγράφονται πριν από την έναρξη χειμερινού εξαμήνου ως φοιτητές μερικής φοίτησης για ένα τουλάχιστον ολόκληρο ακαδημαϊκό έτος και να ακολουθούν το ειδικό πρόγραμμα σπουδών μερικής φοίτησης της Σχολής (βλ. υπό <http://www.law.auth.gr/el/programma-meriki-foitisi>). Η συνδρομή των προϋποθέσεων ένταξης σε καθεστώς μερικής φοίτησης επανεξετάζεται μετά από αίτημα συνέχισης της μερικής φοίτησης εκ μέρους του φοιτητή, στην αρχή κάθε νέου ακαδημαϊκού έτους.

γ) Το καθεστώς μερικής φοίτησης δεν μπορεί μέσα στη διάρκεια του ίδιου ακαδημαϊκού έτους να μεταβληθεί, με αίτηση του φοιτητή, σε καθεστώς κανονικής φοίτησης, για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας εφαρμογής του ειδικού προγράμματος σπουδών μερικής φοίτησης.

4. Οι φοιτητές μπορούν, ύστερα από αίτησή τους, να διακόψουν τη φοίτησή τους κατά τους όρους του νόμου. Κατά το χρόνο διακοπής της φοίτησης ο φοιτητής δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων.

ΑΡΘΡΟ 3^ο

Δήλωση εγγραφής και δήλωση μαθημάτων εξαμήνου

1. Κατά την έναρξη κάθε εξαμήνου, σε προθεσμίες που ανακοινώνονται ηλεκτρονικά από τη Γραμματεία της Σχολής για κάθε είδος δήλωσης

χωριστά και δεν επιτρέπεται να παραταθούν παρά μόνο με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής για όλως εξαιρετικούς λόγους, ο φοιτητής οφείλει να υποβάλλει **δύο δηλώσεις: α)** ηλεκτρονική δήλωση **εγγραφής** του στο εξάμηνο που διανύει χρονικά από την αρχική εγγραφή του στη Σχολή, καθώς και **β)** ηλεκτρονική δήλωση που περιέχει τα **μαθήματα** του προγράμματος σπουδών (υποχρεωτικά ή/και επιλογής ή/και διακλαδικά σεμινάρια), τα οποία ο φοιτητής επιθυμεί να παρακολουθήσει κατά το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό εξάμηνο. Σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής των ως άνω δηλώσεων η συμμετοχή του φοιτητή στις εξετάσεις αποκλείεται, με την επιφύλαξη των οριζόμενων παρακάτω στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου.

(Σημείωση: *Αναγκαία είναι η ηλεκτρονική υποβολή και μιας **τρίτης δήλωσης**, της δήλωσης επιλογής **συγγραμμάτων** από το Σύστημα διανομής ΕΥΔΟΕΟΣ, για τη οποία τίθεται ξεχωριστή προθεσμία από το Υπουργείο Παιδείας. Η τυχόν παράλειψη υποβολής της δήλωσης αυτής δεν αποκλείει τον φοιτητή από τις εξετάσεις, αλλά από τη δωρεάν λήψη των συγγραμμάτων. Κατά την υποβολή της δήλωσης επιλογής συγγραμμάτων ο φοιτητής ζητά συγγράμματα μόνο για μαθήματα που πράγματι έχει δηλώσει, ώστε να αποφεύγονται δυσάρεστες περιπλοκές, λ.χ. υποχρέωση επιστροφής συγγραμμάτων, αποκλεισμός του από το Σύστημα διανομής κλπ).*

2. Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017/18 και μετά ορίζεται, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής, πριν από την έναρξη κάθε εξαμήνου, για τα μαθήματα περιορισμένης και ελεύθερης επιλογής (ΠΕ, ΕΛΕ) και για τα διακλαδικά σεμινάρια (ΔΣ), ανώτατος αριθμός συμμετοχής φοιτητών ανά μάθημα. Αν δεν ορισθεί από τη Γενική Συνέλευση τέτοιος ανώτατος αριθμός, θα ισχύει ο αριθμός εκατόν πενήντα (150) για τα μαθήματα ΔΣ και ΠΕ και ο αριθμός εξήντα (60) για τα μαθήματα ΕΛΕ. Για τα μαθήματα Γενικής Παιδείας (ΓΠ, 1^ο εξάμηνο) δεν προβλέπεται ανώτατο όριο. Τα ανώτατα αυτά όρια, εφόσον διαπιστώνεται σοβαρή αντικειμενική ανάγκη, μπορούν να μεταβάλλονται με απόφαση τη Γενικής Συνέλευσης της Σχολής, για κάθε μια κατηγορία τέτοιων μαθημάτων. Η ένταξη του φοιτητή σε κάποιο ή κάποια από τα μαθήματα επιλογής ή διακλαδικά σεμινάρια γίνεται με βάση τη σειρά χρονικής προτεραιότητας ως προς την υποβολή της δήλωσης μαθημάτων ή/και με κριτήρια που ορίζει η Γενική Συνέλευση της Σχολής (σημ.: Ο ανώτατος αυτός αριθμός συμμετοχής φοιτητών ανά μάθημα δεν καταλαμβάνει τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15, βλ. παρακάτω μεταβατικές διατάξεις, άρθρο 18).

3. Χωρίς εκτυπωμένη ή αποθηκευμένη ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής δήλωσης εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων ο φοιτητής δεν δικαι-

ούται να επικαλεσθεί στη Γραμματεία της Σχολής την υποβολή δήλωσής του.

4. Οι προθεσμίες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τα μαθήματα που τυχόν παρακολούθησε ο φοιτητής κατά το αμέσως προηγούμενο εξάμηνο (ή/και κατά τα δύο προηγούμενα εξάμηνα, αν πρόκειται για αποτελέσματα της εξεταστικής περιόδου Σεπτεμβρίου) και των οποίων τα αποτελέσματα εξέτασής τους δεν έχουν ακόμα εκδοθεί κατά τη λήξη της προθεσμίας, οπότε η δήλωση των μαθημάτων αυτών θεωρείται ότι υποβάλλεται με την επιφύλαξη να ισχύει μόνον αν το αποτέλεσμα της εξέτασής τους είναι απορριπτικό.

5. Για τη συμμετοχή του φοιτητή στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο κάθε ακαδημαϊκού έτους (το μήνα Σεπτέμβριο) δεν υποβάλλεται ξεχωριστή δήλωση και ο φοιτητής δικαιούται να εξετασθεί σε όλα τα μαθήματα που είχε επιλέξει με τις δηλώσεις του κατά τα δύο εξάμηνα του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους, εφόσον είχε αποτύχει ή δεν είχε εξετασθεί σε αυτά.

6. Η δήλωση μαθημάτων του φοιτητή υπόκειται στους ακόλουθους κανόνες:

α) Ανώτατο όριο του αριθμού μαθημάτων που μπορεί να δηλώσει ο φοιτητής σε ένα εξάμηνο κανονικής φοίτησης είναι αυτό των είκοσι (20) μαθημάτων, ενώ σε ένα εξάμηνο μερικής φοίτησης αυτό των δέκα (10) μαθημάτων.

β) Ο φοιτητής δεν επιτρέπεται να επιλέξει μαθήματα που στο πρόγραμμα σπουδών προβλέπονται για εξάμηνο που έπεται χρονικά περισσότερο από δύο (2) εξάμηνα από αυτό στο οποίο είναι εγγεγραμμένος (π.χ. αν είναι εγγεγραμμένος στο 3^ο εξάμηνο μπορεί να επιλέξει μαθήματα μέχρι και του 5^{ου} εξαμήνου, αν είναι εγγεγραμμένος στο 4^ο εξάμηνο μπορεί να επιλέξει μαθήματα μέχρι και του 6^{ου} εξαμήνου κ.ο.κ).

γ) Ο φοιτητής δεν μπορεί να επιλέξει για το χειμερινό εξάμηνο μαθήματα που το Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρει μόνο στο εαρινό εξάμηνο και το αντίστροφο, εκτός αν τα εν λόγω μαθήματα προσφέρονται και ως επαναληπτικά.

δ) Για τη δήλωση μαθημάτων Σύνθεσης απαιτείται προηγουμένως η πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 1 παρ. 3 του παρόντος.

7. **α)** Πριν την ολοκλήρωση του τελευταίου εξαμήνου του προγράμματος σπουδών, ο φοιτητής, σε περίπτωση που δεν υποβάλει ο ίδιος εμπροθέσμως τη δήλωση μαθημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του προγράμματος σπουδών του εξαμήνου το

οποίο διανύει χρονικώς από την αρχική εγγραφή του στη Σχολή, και μόνον αυτά.

β) Μετά την ολοκλήρωση και του τελευταίου εξαμήνου του προγράμματος σπουδών και μέχρι την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη των σπουδών του και της φοιτητικής του ιδιότητας, κατά τους όρους του νόμου, ο φοιτητής, εφόσον δεν υποβάλει ο ίδιος εμπροθέσμως τη δήλωση μαθημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει τα υποχρεωτικά μαθήματα που τυχόν εξακολουθεί να οφείλει από όλα τα προηγούμενα εξάμηνα του είδους (χειμερινού ή εαρινού) του χρονικά επόμενου εξαμήνου, και μόνον αυτά (δηλαδή, αν ο φοιτητής βρίσκεται στο 9^ο, 11^ο κλπ εξάμηνο θα θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει τα υποχρεωτικά μαθήματα που τυχόν εξακολουθεί να οφείλει από το 1^ο, 3^ο, 5^ο και 7^ο εξάμηνο, ενώ αν ο φοιτητής βρίσκεται στο 10^ο, 12^ο κλπ εξάμηνο θα θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει τα υποχρεωτικά μαθήματα που τυχόν εξακολουθεί να οφείλει από το 2^ο, 4^ο, 6^ο και 8^ο εξάμηνο).

8. Οι δηλώσεις εγγραφής και συμμετοχής στα μαθήματα που επιλέγονται από τον φοιτητή για συγκεκριμένο κάθε φορά ακαδημαϊκό εξάμηνο -ή θεωρούνται ότι επελέγησαν από αυτόν σε περίπτωση παράλειψης εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης μαθημάτων εκ μέρους του- καταχωρούνται από τη Γραμματεία του Τμήματος ηλεκτρονικά στην ατομική του μερίδα.

ΑΡΘΡΟ 4^ο

Κατηγορίες μαθημάτων - Ιδιαιτερότητες

1. Τα προσφερόμενα μαθήματα του προγράμματος σπουδών (βλ. V. Α. 1.) είναι συνολικά 132 και διακρίνονται σε δύο είδη: Υποχρεωτικά (συνολικά 37) και Επιλογής (συνολικά 95).

2. Τα Υποχρεωτικά μαθήματα (Υ) είναι 37 ((βλ. V. Α. 2. Α)): κωδ. αριθ. Υ 1-37) και κατανέμονται σε όλα τα εξάμηνα του προγράμματος σπουδών (1^ο-8^ο).

3. Τα μαθήματα Επιλογής διακρίνονται περαιτέρω σε 4 κατηγορίες: Επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ), Επιλογής Διακλαδικών Σεμιναρίων (ΔΣ), Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ), Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ). Ειδικότερα:

α. Τα μαθήματα επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ) προσφέρονται στο 1^ο εξάμηνο σπουδών και είναι συνολικά 5 (βλ. V. Α. 2. Β)): κωδ. αριθ. ΓΠ 1-5). Ο φοιτητής υποχρεούται από αυτά να επιλέξει ένα (1) μάθημα.

β. Τα Διακλαδικά Σεμινάρια επιλογής (ΔΣ) προσφέρονται στο 5^ο και 6^ο εξάμηνο σπουδών, είναι συνολικά 10, δηλαδή 5 για καθένα από τα δύο

αυτά εξάμηνα (βλ. V. A. 2. Γ)): κωδ. αριθ. ΔΣ 1-10), και περιλαμβάνουν θέματα που άπτονται περισσοτέρων του ενός κλάδων δικαίου, με προτίμηση σε επίκαιρα ή υπό εξέλιξη ζητήματα. Η διδασκαλία γίνεται από περισσότερους καθηγητές, διαδοχικά ή/και από κοινού, έτσι ώστε να ενισχύεται η από ποικίλες οπτικές γωνίες προσέγγιση του επιστημονικού αντικειμένου. Ο φοιτητής επιλέγει υποχρεωτικά ένα (1) από τα συνολικά 5 προσφερόμενα διακλαδικά σεμινάρια κάθε εξαμήνου, δηλαδή συνολικά παρακολουθεί δύο (2) διακλαδικά σεμινάρια.

γ. Τα μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ) προσφέρονται στο 2^ο, 5^ο, 7^ο και 8^ο εξάμηνο σπουδών και είναι συνολικά 30 (κωδ. αριθ. ΠΕ 1-30). Στόχο έχουν να διασφαλίσουν στο φοιτητή την ενδεικτική προσέγγιση ειδικότερων θεματικών σε όλους τους κύριους κλάδους δικαίου και διακρίνονται σε έξι (6) κύκλους των πέντε (5) μαθημάτων ο καθένας. Ένας κύκλος προσφέρεται στο 2^ο εξάμηνο, ένας κύκλος στο 5^ο εξάμηνο, δύο κύκλοι στο 7^ο και δύο κύκλοι στο 8^ο εξάμηνο. Από καθέναν από τους κύκλους αυτούς ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει ένα (1) μάθημα, δηλαδή να παρακολουθήσει συνολικά έξι (6) από προσφερόμενα συνολικά τριάντα (30) τέτοια μαθήματα. Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται και ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ) στο 7^ο και 8^ο εξάμηνο και ειδικότερα στο αντίθετο κάθε φορά εξάμηνο (χειμερινό ή εαρινό) από αυτό κατά το οποίο προσφέρονται ως ΠΕ.

δ. Τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ) προσφέρονται σε δύο κύκλους, έναν στο 7^ο και έναν στο 8^ο εξάμηνο σπουδών, και είναι καταρχήν πενήντα (50), δηλαδή εικοσιπέντε (25) ανά εξάμηνο (κωδ. αριθ. ΕΛΕ 21-45 και ΕΛΕ 56-81). Επιπλέον αυτών, ως μαθήματα ΕΛΕ προσφέρονται, στο αντίθετο κάθε φορά εξάμηνο, όπως προβλέπεται παραπάνω υπό γ, και τα μαθήματα ΠΕ της προηγούμενης παραγράφου, για τους φοιτητές που δεν τα έχουν επιλέξει ήδη ως μαθήματα ΠΕ (βλ. V. A. 2. Δ) και Ε)): κωδ. αριθ. ΕΛΕ 1-20 και ΕΛΕ 46-55).

Τα μαθήματα ΕΛΕ έχουν δύο στόχους: αα) Να παράσχουν στο φοιτητή τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ της διασποράς του ενδιαφέροντός του σε ποικίλους κλάδους ή της εξειδίκευσής του σε μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, και ββ) Να επιτρέψουν τη διδασκαλία σε μικρά ακροατήρια, με στενή επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές, καθώς και τη συστηματική εκπόνηση επιστημονικών φοιτητικών εργασιών.

Στα μαθήματα ΕΛΕ περιλαμβάνονται και εικοσιπέντε (25) ξενόγλωσσα μαθήματα (βλ. V. A. 2. Ε)): κωδ. αριθ. ΕΛΕ 34-45 και ΕΛΕ 68-80), με τη δυνατότητα συμμετοχής και αλλοδαπών φοιτητών του προγράμματος Erasmus (οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο ανώτατο όριο αριθμού συμμετοχών στο μάθημα κατ' άρθρο 3 παρ. 2 του παρόντος, αλλά προ-

στίθενται σε αυτό), για να δοθεί η δυνατότητα και στον ημεδαπό φοιτητή να εξοικειώνεται με την ξενόγλωσση νομική ορολογία. Ωστόσο δεν επιτρέπεται να επιλεγεί ξενόγλωσσο μάθημα, το οποίο επικαλύπτεται από άλλο (ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο) μάθημα που έχει ήδη επιλέξει ο φοιτητής, και το αντίστροφο, σύμφωνα με τα εμφανιζόμενα στο Παράρτημα 8 του παρόντος .

Από όλα αυτά τα μαθήματα ΕΛΕ ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει δύο (2) μαθήματα από τα προσφερόμενα στο 7^ο εξάμηνο και δύο (2) μαθήματα από τα προσφερόμενα στο 8^ο εξάμηνο, είτε από διαφορετικούς κλάδους είτε και από τον ίδιο κλάδο Δικαίου, δηλαδή συνολικά τέσσερα (4) μαθήματα ΕΛΕ.

Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017/18 και μετά, η τελική εξέταση του φοιτητή στα μαθήματα ΕΛΕ μπορεί να γίνεται και με την προφορική του εξέταση επί επιστημονικής εργασίας που θα έχει εκπονήσει ο φοιτητής, υπό την καθοδήγηση του διδάσκοντα, και μπορεί να συνδυάζεται και με σύστημα συνεχούς ελέγχου γνώσεων (συμμετοχή σε ενδιάμεσες γραπτές ή προφορικές δοκιμασίες κλπ) που δικαιούται να εφαρμόζει ο διδάσκων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου διδασκαλίας. Για τους λόγους αυτούς, από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017/18 και μετά, η συμμετοχή του φοιτητή στις τελικές εξετάσεις των μαθημάτων ΕΛΕ προϋποθέτει υποχρεωτικά την προσωπική του συμμετοχή και παρακολούθηση τουλάχιστον στο ήμισυ (1/2) των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας του μαθήματος ΕΛΕ.

ΑΡΘΡΟ 5^ο

Ενημέρωση φοιτητών

Για την ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με το σύστημα σπουδών που καθιερώνεται από το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών της Σχολής και τις βασικές αρχές του, το περιεχόμενο και τη σημασία των υποχρεωτικών μαθημάτων, των μαθημάτων επιλογής των επιμέρους κατηγοριών και των διακλαδικών σεμιναρίων, το σύστημα ελέγχου των γνώσεων που καθιερώνεται από το νόμο και από τον παρόντα Κανονισμό, καθώς και για την καθοδήγησή τους σε όλα τα προβλήματα των σπουδών τους, ο Διευθυντής κάθε Τομέα είναι υποχρεωμένος να δέχεται τους φοιτητές και τους ορισμένους εκπροσώπους τους στον Τομέα σε ακρόαση τουλάχιστον μία ημέρα την εβδομάδα, επί μία ώρα.

Β΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 6^ο

Χρόνος και κατανομή της διδασκαλίας

1. Η διδασκαλία όλων των μαθημάτων Σύνθεσης καθώς και όλων εκείνων των μαθημάτων που περιλαμβάνονται ταυτοχρόνως τόσο στον κατάλογο Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ) όσο και στον κατάλογο Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ) γίνεται υποχρεωτικά και κατά τα δύο εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους (με διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας ως ΠΕ και διαφορετικό ως ΕΛΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα παραπάνω στο άρθρο 4 παρ. 3 περ. γ-δ του παρόντος). Όλα τα υπόλοιπα μαθήματα (υποχρεωτικά, επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια) διδάσκονται στο εξάμηνο σπουδών που καθορίζεται με το πρόγραμμα σπουδών.

2. Η διδασκαλία όλων των υποχρεωτικών μαθημάτων, συμπεριλαμβανομένων και των μαθημάτων Σύνθεσης που επαναλαμβάνονται και στα δύο εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους, γίνεται καταρχήν με διαίρεση του συνολικού ακροατηρίου σε τρία (3) τμήματα, με κατά το δυνατό ίσο αριθμό φοιτητών, με την ίδια σύνθεση φοιτητών για όλα τα μαθήματα του ίδιου εξαμήνου σπουδών, με τους ίδιους μαθησιακούς στόχους και με ομοιόμορφη ύλη διδασκαλίας για κάθε μάθημα. Η κατανομή των φοιτητών στα τμήματα γίνεται κατ' αλφαβητική σειρά, με τη σημείωση ότι οι φοιτητές ΣΣΑΣ καθώς και οι τυχόν αλλοδαποί φοιτητές ανήκουν πάντοτε στο 1^ο τμήμα. Εξαιρετικώς, σε περίπτωση έλλειψης επαρκούς αριθμού διδασκόντων σε ένα ή περισσότερα μαθήματα ή έλλειψης ικανού αριθμού αιθουσών με βάση τις διαθέσιμες ώρες, είναι δυνατή, μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής, η διδασκαλία του ή των εν λόγω μαθημάτων σε ένα (1) τμήμα ή σε δύο (2) τμήματα. Ειδικώς η συγχώνευση των τριών (3) τμημάτων σε δύο (2) είναι δυνατή μόνον εφόσον η διδασκαλία του μαθήματος γίνεται τις ίδιες ημέρες και ώρες σε όλα τα τμήματα, ώστε να μη δημιουργείται επικάλυψη με τα ακροατήρια άλλων μαθημάτων του ίδιου εξαμήνου σπουδών. Η Γενική Συνέλευση της Σχολής επανεξετάζει τη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου σε κάθε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής του αριθμού των διδασκόντων ή του αριθμού των διαθέσιμων αιθουσών της Σχολής.

3. Η διδασκαλία των μαθημάτων επιλογής όλων των κατηγοριών γίνεται χωρίς διαίρεση ακροατηρίων, σε ένα (1) τμήμα. Ο διδάσκων διατηρεί το δικαίωμα να αναπροσαρμόσει, μετά από έγκριση που δίνεται με απόφαση της Κοσμητείας, τον τρόπο διδασκαλίας ενός μαθήματος επιλογής (λ.χ. με ανάθεση εργασιών), εφόσον διαπιστώσει επανειλημμένα ότι ο αριθμός των προσερχομένων στις παραδόσεις φοιτητών είναι μικρότερος των πέντε (5).

4. Ο αριθμός των ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος, όπως αναφέρεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (βλ. V. Α. I.), απεικονίζει τη συνολική διάρκεια απασχόλησης του φοιτητή σε αίθουσα διδασκαλίας για το μάθημα αυτό (για παραδόσεις, φροντιστήρια, ασκήσεις, επαναλήψεις κλπ) και δεν επιτρέπεται να παραβιάζεται από τον διδάσκοντα, ούτε με παράλειψη αλλά ούτε και με υπέρβαση του αριθμού ωρών ανά εβδομάδα, με εξαίρεση τις περιπτώσεις αναγκαίας αναπλήρωσης ωρών μαθήματος λόγω απρόβλεπτης ματαίωσης.

5. Τα ωρολόγια προγράμματα συντάσσονται υποχρεωτικά κατά τρόπο, ώστε, στο μέτρο του δυνατού, να εξασφαλίζεται το ίδιο ωράριο διδασκαλίας για όλα τα τμήματα του ίδιου μαθήματος καθώς και η συνέχεια στην παρακολούθηση των μαθημάτων χωρίς κενά για τους φοιτητές, τουλάχιστον σε σχέση με τα υποχρεωτικά μαθήματα. Την ευθύνη της τήρησης αυτής της διάταξης έχουν η Γραμματεία και η Κοσμητεία της Σχολής.

6. Κατά την ετήσια κατανομή του διδακτικού έργου πρέπει να επιδιώκεται, στο μέτρο των υφιστάμενων δυνατοτήτων σε διδακτικό προσωπικό, η τακτική εναλλαγή αυτών που διδάσκουν το κάθε μάθημα σε κάθε τμήμα, έτσι ώστε η διδασκαλία του μαθήματος σε ένα τμήμα να γίνεται, εφόσον είναι εφικτό, από διδάσκοντα διαφορετικό από αυτόν που το δίδαξε στο ίδιο τμήμα την προηγούμενη φορά.

ΑΡΘΡΟ 7^ο

Τρόπος διδασκαλίας και ελεύθερα μαθήματα

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων συνίσταται στην παροχή μιας γενικής εικόνας της ύλης του καθενός από αυτά και στη δειγματική επιλογή ορισμένων θεμάτων για εμβάθυνση, με τη βοήθεια πρακτικών ασκήσεων, μελέτης δικαστικών αποφάσεων, διερεύνησης της βιβλιοθήκης, σύνταξης ενημερωτικών σημειωμάτων σχετικών με τις θέσεις της θεωρίας και της νομολογίας σε συγκεκριμένα ζητήματα, βάσει ειδικών ερωματολογίων και άλλων ανάλογων μεθόδων. Η διδασκαλία των μαθημάτων αποβλέπει στο να δίνει την αφορμή για τη μύηση των φοιτητών στη νομική σκέψη και τη μεθοδολογία της και να τους καθοδηγεί στη συμπλήρωση των γνώσεών τους με την προσωπική τους μελέτη. Ειδικά για τη διδασκαλία των μαθημάτων ΕΛΕ ισχύουν και τα οριζόμενα παραπάνω στο άρθρο 4 παρ. 3 περ. δ' και στο άρθρο 6 παρ. 1 του παρόντος Κανονισμού.

2. Η διδασκαλία των μαθημάτων Σύνθεσης αποβλέπει ειδικότερα, με βάση τη δειγματική επιλογή ορισμένων κάθε φορά θεμάτων για εμβάθυνση, στην ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη της πρωτοβουλίας των φοιτητών με τη βοήθεια πολυπλοκότερων πρακτικών ασκήσεων, κριτικής ανάλυσης της νομολογίας, επεξεργασίας δικογράφων, εκπόνησης και ανά-

πτυξης εργασιών σε θεωρητικά θέματα και οργάνωσης εικονικών δικών, ώστε αυτοί να γίνουν ικανοί να εφαρμόζουν στην πράξη τη νομική μεθοδολογία που διδάχθηκαν, να διατυπώνουν νομικά δοκίμια και δικόγραφα της νομικής πρακτικής και να χειρίζονται άνετα τον προφορικό νομικό λόγο.

3. Το καθένα από τα μαθήματα Σύνθεσης διδάσκεται σε κάθε τμήμα από δύο (2) τουλάχιστον καθηγητές ή λέκτορες της Σχολής κάθε εξάμηνο, οι οποίοι κατανέμουν μεταξύ τους τη σχετική ύλη.

4. Η διδασκαλία των νομικών μαθημάτων που εμφανίζουν πρακτική εφαρμογή, περιλαμβάνει υποχρεωτικά και την εξάσκηση των φοιτητών στην επίλυση πρακτικών υποθέσεων, παρόμοιων σε βαρύτητα με αυτές στις οποίες θα χρειασθεί να εξετασθούν κατά τα οριζόμενα παρακάτω στο άρθρο 13 παρ. 2 του παρόντος. Η διάρκεια της εξάσκησης αυτής των φοιτητών από τον διδάσκοντα δεν επιτρέπεται να υπολείπεται του ενός τρίτου ($1/3$) -και στα μαθήματα Σύνθεσης του ενός δευτέρου ($1/2$)- του συνολικού αριθμού των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος, κατανεμόμενων ελευθέρως από τον διδάσκοντα στο σύνολο των ημερών και ωρών της διδασκαλίας του.

5. Για τη συμπλήρωση του διδακτικού έργου κάθε Τομέας μπορεί να οργανώνει, μόνος ή σε συνεργασία με άλλον ή άλλους Τομείς ή και με εξωπανεπιστημιακούς επιστημονικούς, κοινωνικούς ή επαγγελματικούς φορείς, ελεύθερα μαθήματα, χωρίς απόδοση πιστωτικών μονάδων, υπό τύπο σεμιναρίων πάνω σε συγκεκριμένο κάθε φορά επιστημονικό θέμα, με τη συνεργασία και την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών, κατανεμομένων σε ομάδες εργασίας, με ελεύθερη ανταλλαγή θέσεων στο πλαίσιο διαλογικής συζήτησης.

ΑΡΘΡΟ 8^ο

Διδακτέα ύλη και συντονισμός διδασκαλίας

1. Η Γενική Συνέλευση της Σχολής, μετά από εισήγηση των Τομέων, καθορίζει την έκταση της διδακτέας ύλης του κάθε μαθήματος (υποχρεωτικού ή επιλογής) καθώς και τις περιοχές της εμβάθυνσης στα μαθήματα Σύνθεσης, στο πλαίσιο της περιγραφής του κάθε μαθήματος στον Οδηγό Σπουδών.

2. Χωρίς να θίγεται η ελευθερία των διδασκόντων ως προς τον τρόπο διδασκαλίας, η Κοσμητεία της Σχολής, σε συνεργασία με τους Διευθυντές των Τομέων, μεριμνά για το συντονισμό και την επίτευξη της ομοιόμορφης διδασκαλίας του ίδιου μαθήματος στα περισσότερα τμήματα, στα οποία είναι κατανεμημένα τα ακροατήρια, ως προς την έκταση της διδακτέας ύλης και το επίπεδο δυσχέρειας των πρακτικών ασκήσεων.

ΑΡΘΡΟ 9^ο**Συγγράμματα και βοηθήματα**

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής, μετά από εισήγηση των Τομέων, καθορίζει, για κάθε μάθημα, κατάλογο συγγραμμάτων ή άλλων διδακτικών βοηθημάτων που υποδεικνύονται στους φοιτητές για τη μελέτη τους, πέραν των όσων διανέμονται σε αυτούς από το Σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ. Η Κοσμητεία της Σχολής καταβάλλει προσπάθεια, ώστε τα πρόσθετα αυτά συγγράμματα ή διδακτικά βοηθήματα να υπάρχουν σε ικανό αριθμό αντιτύπων στο αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης της Σχολής.

ΑΡΘΡΟ 10^ο**Οδηγός σπουδών – Αξιολόγηση από τους φοιτητές**

1. Οι αποφάσεις των δύο προηγούμενων άρθρων αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Σχολής, στο σημείο που αυτή αναφέρεται στον Οδηγό Σπουδών.

2. Με τη συμπλήρωση της 8^{ης} εβδομάδας διδασκαλίας κάθε εξαμήνου οι φοιτητές μπορούν να προβαίνουν ηλεκτρονικά, μέσω των ιστοσελίδων της ΜΟΔΠ (<http://qa.auth.gr>) και της Σχολής (<http://www.law.auth.gr>), σε αξιολόγηση των διδασκόμενων σε αυτούς μαθημάτων καθώς και των διδασκόντων τα μαθήματα αυτά, προς τον σκοπό της βελτίωσης του επιπέδου των σπουδών.

Γ ' Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 11^ο**Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών**

1. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται βάσει τελικής εξέτασης μετά τη λήξη του εξαμήνου. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με νόμο ή Υπουργική Απόφαση, οι τελικές εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντίστοιχα. Ειδικά το μάθημα της Ποινικής Δικονομίας, εφόσον δηλωθεί κανονικά στο εαρινό εξάμηνο, εξετάζεται επαναληπτικά και στο χειμερινό εξάμηνο. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί στα δηλωθέντα εκ μέρους του μαθήματα και των δύο εξαμήνων, πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου, μέσα στο μήνα Σεπτέμβριο.

2. Ειδικά στα μαθήματα ΕΛΕ, για την τελική εξέταση του φοιτητή ισχύουν και τα οριζόμενα παραπάνω στο άρθρο 4 παρ.3 περ. δ' τελευτ. εδάφ. του παρόντος Κανονισμού.

ΑΡΘΡΟ 12°

Τελικές εξετάσεις

1. Υπό την επιφύλαξη των λοιπών ορισμών του παρόντος άρθρου, οι τελικές εξετάσεις κάθε μαθήματος είναι γραπτές.

2. Ο διδάσκων δύναται, με ανακοίνωση που αναρτά υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του μαθήματος κατά την έναρξη των παραδόσεων, να προσφέρει προφορικές εξετάσεις για όσους φοιτητές του υποβάλλουν σχετική έγγραφη δήλωση κατά το πέρας των παραδόσεων. Σε περίπτωση που ο αριθμός των αιτουμένων την προφορική τους εξέταση υπερβαίνει τους σαράντα (40) φοιτητές, ο διδάσκων δικαιούται να πραγματοποιεί ενώπιον του ακροατηρίου, σε μια από τις τελευταίες παραδόσεις του μαθήματος, κλήρωση γράμματος του αλφαβήτου, από το οποίο και μετά θα αρχίζει η μέτρηση των φοιτητών που θα εξετασθούν προφορικά μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού σαράντα (40) ή του τυχόν μεγαλύτερου αριθμού που θα ορίσει ο διδάσκων ανάλογα με τις δυνατότητές του. Για τη διεξαγωγή της προφορικής εξέτασης ο διδάσκων εκδίδει και αναρτά στην ιστοσελίδα του μαθήματος ξεχωριστό πρόγραμμα προφορικών εξετάσεων με τα ονοματεπώνυμα των φοιτητών που θα συμμετάσχουν σε αυτές καθώς και με τις ώρες εξέτασης κάθε ομάδας φοιτητών, η οποία δεν μπορεί να περιλαμβάνει λιγότερα από 3 ούτε περισσότερα από 6 άτομα. Η συμπερίληψη του φοιτητή σε τέτοιο κατάλογο συμμετεχόντων σε προφορική εξέταση του μαθήματος, ανεξάρτητα από την τυχόν επιτυχία ή αποτυχία του σε αυτές, αποκλείει τον φοιτητή οριστικά από τη συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις του μαθήματος για το ίδιο εξάμηνο, ασχέτως αν αυτές διενεργούνται πριν ή μετά τις προφορικές εξετάσεις. Στη περίπτωση αυτή, τυχόν αυθαίρετη συμμετοχή του φοιτητή στις γραπτές εξετάσεις δεν λαμβάνεται υπόψη ούτε ανακοινώνεται γι' αυτήν βαθμός.

3. Πέραν των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, οι διδάσκοντες, μετά από έλεγχο κάθε περίπτωσης από την Κοσμητεία της Σχολής, λαμβάνουν ειδική μέριμνα για την προφορική εξέταση φοιτητών με αποδεδειγμένη πριν από την εισαγωγή τους στο Ίδρυμα δυσλεξία ή με σοβαρά κινητικά προβλήματα ή με προβλήματα όρασης που δυσχεραίνουν ουσιαστικά τη συμμετοχή τους σε γραπτές εξετάσεις, σύμφωνα με διαδικασία που ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος.

ΑΡΘΡΟ 13^ο**Διεξαγωγή των εξετάσεων**

1. Η τελική εξέταση κάθε μαθήματος, γραπτή ή προφορική, αποβλέπει κατά κύριο λόγο στον έλεγχο της κριτικής ικανότητας του εξεταζομένου και όχι της ικανότητάς του να απομνημονεύει.

2. Η τελική εξέταση των νομικών μαθημάτων που εμφανίζουν πρακτική εφαρμογή, ανεξαρτήτως αν η εξέταση διεξάγεται γραπτά ή προφορικά, συνίσταται υποχρεωτικά στην επίλυση πρακτικών ασκήσεων, ενδεχομένως δε και στην απάντηση σε θεωρητικές ερωτήσεις κρίσης. Στην περίπτωση που υπάρχουν και θεωρητικές ερωτήσεις, οι απαντήσεις στα πρακτικά θέματα βαρύνουν κατά την αξιολόγηση της συνολικής επίδοσης του φοιτητή κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%). Ειδικώς στα κείμενα των θεμάτων εξέτασης που διανέμονται στους φοιτητές κατά τη διενέργεια των γραπτών εξετάσεων, πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνεται σαφής αριθμητική ένδειξη για τις μονάδες βαθμού που αντιστοιχούν σε κάθε θέμα εξέτασης (θεωρητικό, πρακτικό) καθώς και σε καθένα από τα επιμέρους ερωτήματα του πρακτικού θέματος.

3. Τα θέματα των πρακτικών ασκήσεων και των θεωρητικών ερωτήσεων που επιλέγονται από τον διδάσκοντα πρέπει να διερευνούν την κριτική αφομοίωση των γνώσεων από τους φοιτητές, να είναι ανάλογα με το επίπεδο σπουδών που παρέχονται και να είναι δυνατό να απαντηθούν μέσα στον οριζόμενο χρόνο με βάση την ύλη και τις μεθόδους διδασκαλίας του μαθήματος.

4. Για την απάντηση τόσο των πρακτικών όσο και των θεωρητικών θεμάτων επιτρέπεται η χρησιμοποίηση Κωδίκων Νομοθεσίας, χωρίς σχόλια και χωρίς σημειώσεις των φοιτητών.

5. Ειδικά για τις γραπτές εξετάσεις πρέπει υποχρεωτικά να τηρούνται οι ακόλουθοι κανόνες:

Α) Η γραπτή εξέταση κάθε μαθήματος διαρκεί δύο (2) ώρες, και ειδικά για τα μαθήματα Σύνθεσης δύο και μισή (2 ½) ώρες, μετά τη διανομή των θεμάτων.

Β) Η Γραμματεία της Σχολής οφείλει να αναρτά εγκαίρως στη οικεία ιστοσελίδα το ενιαίο πρόγραμμα των γραπτών εξετάσεων του εξαμήνου, το οποίο πρέπει υποχρεωτικά να περιέχει, για κάθε μάθημα, την ημέρα διεξαγωγής της εξέτασης και τα χρονικά όρια έναρξης και λήξης της για καθένα από τα περισσότερα τμήματα, στα οποία κατανέμονται ενδεχομένως οι φοιτητές. Ακόμη, η Γραμματεία της Σχολής οφείλει να αναρτά εγκαίρως στη οικεία ιστοσελίδα τον μηχανογραφικό κατάλογο των δικαιούμενων να συμμετάσχουν σε κάθε γραπτή εξέταση, ανά μάθημα και τμήμα, φοιτητών.

Γ) Οι διδάσκοντες λαμβάνουν μέριμνα για τη διεξαγωγή της γραπτής εξέτασης, εφόσον είναι πρακτικά δυνατό, την ίδια ώρα σε όλα τα τμήματα διδασκαλίας του ίδιου μαθήματος, καθώς και για την ομοιομορφία της εξέτασης από την άποψη της βαρύτητας των θεμάτων και των κριτηρίων αξιολόγησης των φοιτητών. Ακόμη, οι διδάσκοντες οφείλουν να διαμορφώνουν τέτοια θέματα εξετάσεων, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αντιγραφής ή φαλκίδευσης του αποτελέσματος της εξεταστικής διαδικασίας με τεχνολογικά μέσα. Τέλος, οι διδάσκοντες οφείλουν να είναι συνεχώς παρόντες στους χώρους των εξετάσεων, να ασκούν εποπτεία για την απρόσκοπτη και αδιάβλητη διεξαγωγή τους και να λαμβάνουν τα αναγκαία για το σκοπό αυτό μέτρα.

Δ) Κάθε εξεταζόμενος φοιτητής οφείλει να έχει διαπιστώσει, πριν από την προσέλευσή του στη συγκεκριμένη εξέταση, την αναγραφή του ονόματός του στον μηχανογραφικό κατάλογο της Γραμματείας της Σχολής για τους δικαιούχους συμμετοχής στην εξέταση στο συγκεκριμένο μάθημα και τμήμα. Οι εξεταζόμενοι φοιτητές απαγορεύεται να επιχειρούν αντιγραφή απαντήσεων ή οποιοδήποτε άλλο τρόπο φαλκίδευσης του αποτελέσματος της εξεταστικής διαδικασίας καθώς και να προσκομίζουν στις αίθουσες των εξετάσεων βιβλία, βοηθήματα, σημειώσεις ή ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας. Τυχόν εγχείρημα χρήσης ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας κατά τη διάρκεια της εξεταστικής διαδικασίας αποτελεί ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση σε βάρος του εξεταζομένου. Ακόμη, οι εξεταζόμενοι φοιτητές απαγορεύεται να χρησιμοποιούν ως «πρόχειρο» ένα χωριστό φύλλο, αλλά επιτρέπεται να χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό αποκλειστικά και μόνο την τελευταία σελίδα της τετρασελίδης κόλλας αναφοράς στην οποία αναπτύσσουν τις απαντήσεις τους. Σε περίπτωση παραβίασης των απαγορεύσεων αυτών επιβάλλεται, ως μέτρο εσωτερικής τάξης για τη διασφάλιση του αδιαβλήτου της εξεταστικής διαδικασίας, ο μηδενισμός του γραπτού, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε άλλη σχετική πρόβλεψη κυρώσεων.

Ε) Οι καθορισμένοι επιτηρητές οφείλουν να ελέγχουν το επίσημο παραστατικό του ΑΠΘ που αποδεικνύει τη φοιτητική ιδιότητα και πιστοποιεί την ταυτότητα του εξεταζομένου, να διαπιστώνουν την αναγραφή του ονοματεπωνύμου και του αριθμού ειδικού μητρώου του φοιτητή πάνω στο γραπτό, να μονογράφουν και να αριθμούν κάθε γραπτό, να επιτηρούν συνεχώς τις εισόδους και εξόδους της αίθουσας, ιδίως κατά την ώρα λήξης του χρόνου εξέτασης και παράδοσης των γραπτών, και να φροντίζουν ώστε να μην εξέρχεται ή αποχωρεί κανείς από την αίθουσα εξετάσεων πριν από την άροδο τριάντα λεπτών (30') από τη διανομή των θεμάτων.

Ζ) Οι απαντήσεις στα θέματα των γραπτών εξετάσεων, πρακτικά και θεωρητικά, συζητούνται μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων από τους διδάσκοντες με τους ενδιαφερόμενους φοιτητές σε ειδικά καθορισμένες ώρες, οι δε φοιτητές έχουν δικαίωμα να βλέπουν το γραπτό τους -της τρέχουσας κάθε φορά εξεταστικής περιόδου- και να ζητούν εξηγήσεις για τον τρόπο που αυτό αξιολογήθηκε.

ΑΡΘΡΟ 14°

Βαθμολογία – Λήψη πτυχίου

1. Οι διδάσκοντες οφείλουν να παραδίδουν στη Γραμματεία της Σχολής τα αποτελέσματα των τελικών εξετάσεων, γραπτών ή/και προφορικών ενιαία στον ίδιο πίνακα, για κάθε μάθημα ή διακλαδικό σεμινάριο, το αργότερο εντός είκοσι πέντε (25) ημερών από την ημέρα διεξαγωγής της εξέτασης. Επί προφορικών εξετάσεων ο διδάσκων δεν επιτρέπεται να ανακοινώνει αμέσως το αποτέλεσμα της εξέτασης στους εξετασθέντες φοιτητές κάθε ομάδας, αλλά μόνο συγκεντρωτικά για το σύνολο των εξετασθέντων.

2. Σε όλα τα μαθήματα και διακλαδικά σεμινάρια του Προγράμματος Σπουδών το αποτέλεσμα του ελέγχου των γνώσεων του φοιτητή εκφράζεται αριθμητικά με βαθμούς από μηδέν (0) έως δέκα (10). Στους πίνακες των αποτελεσμάτων η αποτυχία σημειώνεται με βαθμούς από μηδέν (0) έως τέσσερα (4) και η επιτυχία με βαθμούς από πέντε (5) έως δέκα (10).

3. Κατά τη βαθμολόγηση από τους διδάσκοντες δεν επιτρέπεται να λαμβάνεται υπόψη ενδεχόμενη έκφραση αιτήματος του φοιτητή να καταχωρηθεί ως αποτυχών, σε περίπτωση που δεν επιτύχει την επιθυμητή γι' αυτόν βαθμολογία.

4. Οι πίνακες των αποτελεσμάτων αναρτώνται από τη Γραμματεία στην ιστοσελίδα της Σχολής και είναι προσβάσιμοι στο σύνολό τους από όλους τους φοιτητές, αναγράφουν όμως μόνον το μάθημα, τον αριθμού ειδικού μητρώου και τη βαθμολογία, χωρίς αναφορά του ονοματεπώνυμου των εξετασθέντων φοιτητών.

5. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά βαθμού φοιτητή από μια εξεταστική περίοδο σε άλλη, ούτε η ανακοίνωση βαθμού φοιτητή που εξετάστηκε σε τμήμα διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ανήκει, σύμφωνα με την αλφαβητική κατανομή των τμημάτων διδασκαλίας του μαθήματος

6. α. Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, ο φοιτητής περατώνει υποχρεωτικά τον πρώτο κύκλο σπουδών του στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και του απονέμεται ως τίτλος σπουδών το πτυχίο της Νομικής Σχολής, μόλις συγκεντρώσει διακόσιες σαράντα (240) πιστωτικές μονάδες

και έχει ολοκληρώσει την επιτυχή εξέτασή του στα τριανταεπτά (37) υποχρεωτικά μαθήματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και σε δεκατρία (13) από τα προσφερόμενα σε αυτό μαθήματα επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια (1 ΓΠ + 2 ΔΣ + 6 ΠΕ + 4 ΕΛΕ), σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους του παρόντος Κανονισμού.

β. Επιπλέον, για την απονομή του τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου είναι δυνατό να απαιτείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο και τους κανονισμούς του Ιδρύματος, και η επιτυχής εκ μέρους του φοιτητή ολοκλήρωση μαθημάτων μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (με τις τυχόν πρόσθετες αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες) ή η αποδεδειγμένη γνώση της.

γ. Μέχρι τη θέσπιση και θέση σε ισχύ των ως άνω κανονισμών του ιδρύματος αναφορικά με τις απαιτήσεις ξένων γλωσσών για τη λήψη πτυχίου, ο φοιτητής δύναται να επιλέγει προαιρετικά μαθήματα ξένων γλωσσών από αυτά που προσφέρουν συναφείς δομές του Α.Π.Θ. (Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών). Η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών καταχωρείται, χωρίς πιστωτικές μονάδες (ECTS), στη μερίδα του φοιτητή και εμφανίζεται στην αναλυτική του βαθμολογία και στο Παράρτημα Διπλώματος χωρίς ο σχετικός βαθμός να προσμετράται στον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου. Ειδικώς, ωστόσο τα μαθήματα των γλωσσών με νομική ορολογία (λ.χ. Αγγλικά για Νομικές Σπουδές Ι, ΙΙ) λαμβάνουν και τις προβλεπόμενες δύο (2), για το καθένα μάθημα, πιστωτικές μονάδες (ECTS), οι οποίες θα προστίθενται στις 240 αναγκαίες για τη λήψη του πτυχίου πιστωτικές μονάδες.

δ. Επιπλέον οι φοιτητές, στο μέτρο που υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις πρακτικής άσκησης, δύνανται να ενταχθούν στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών που προσφέρεται προαιρετικά ως μάθημα του Προγράμματος Σπουδών της Νομικής Σχολής και το οποίο πιστώνεται με 4 πιστωτικές μονάδες (ECTS), που θα προστίθενται στις 240 αναγκαίες για τη λήψη του πτυχίου πιστωτικές μονάδες, χωρίς να προσμετρώνται στον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου, δεδομένου και του ότι το εν λόγω μάθημα Πρακτικής Άσκησης αξιολογείται μόνο με την ένδειξη «επέτυχε» ή «απέτυχε». Το αντίστοιχο ισχύει και για την πρακτική άσκηση που πραγματοποιούν φοιτητές της Νομικής Σχολής ΑΠΘ, στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus, στο εξωτερικό. Προτεραιότητα στην παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης έχουν όσοι φοιτούν στο Η' και άνω εξάμηνο σπουδών και δεν οφείλουν κανένα μάθημα από τα πρώτα δύο έτη σπουδών.

ε. Η επιτυχής εξέταση του φοιτητή σε δύο (2) από τα προσφερόμενα στο Πρόγραμμα Σπουδών ξενόγλωσσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής (ΕΛΕ 34-45, 68-80) της ίδιας ξένης γλώσσας, συνιστά «αποδεδειγμένη

γνώση» της γλώσσας αυτής και απαλλάσσει σε κάθε περίπτωση τον φοιτητή από την τυχόν υποχρέωση παρακολούθησης άλλων μαθημάτων για την εκμάθησή της.

7. α. Φοιτητές που εισάγονται στη Σχολή με κατατακτήριες εξετάσεις, με μετεγγραφή ή μεταφορά θέσης από άλλες Νομικές Σχολές της χώρας ή με το σύστημα εισαγωγής από τις πανελλήνιες εξετάσεις του/των προηγούμενου/ων έτους/ών (10%) και επιθυμούν αναγνώριση μαθημάτων στα οποία είχαν εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους (αρθ. 35 Ν. 4115/2013), οφείλουν να υποβάλουν εγγράφως στη Γραμματεία της Σχολής τα σχετικά αιτήματά τους εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ημερομηνία εγγραφής τους, συνυποβάλλοντας ταυτόχρονα απόσπασμα του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος προέλευσης απ' το οποίο να προκύπτει η ύλη και τα συγγράμματα των μαθημάτων στα οποία είχαν εξεταστεί καθώς και πιστοποιητικό αναλυτικής τους βαθμολογίας. Τα παραπάνω αιτήματα εξετάζονται ενιαία σε μία συνεδρίαση της Γ.Σ. της Σχολής για κάθε ακαδημαϊκό έτος μετά από εισηγήσεις των αντίστοιχων Τομέων.

β. Φοιτητές που συμμετέχουν σε κάποιο διεθνές πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (λ.χ. Erasmus), σε εκτέλεση σύμβασης που συνάπτει το Α.Π.Θ. με το αλλοδαπό Πανεπιστήμιο που τους υποδέχεται για να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους, μπορούν, με αίτησή τους που υποβάλλεται στη Γραμματεία της Σχολής μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο, να ζητήσουν την αναγνώριση των μαθημάτων στα οποία εξετάστηκαν επιτυχώς στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο, εφόσον τα μαθήματα αυτά κριθούν από τους αρμόδιους καθηγητές (διδάσκοντες τα αντίστοιχα μαθήματα) ως ισοδύναμα –από άποψη διδασκόμενης ύλης και πιστωτικών μονάδων– με μαθήματα που διδάσκονται στο πλαίσιο του εκάστοτε ισχύοντος προγράμματος σπουδών. Στα αναγνωριζόμενα με τον τρόπο αυτό μαθήματα δεν μπορούν να πιστωθούν περισσότερες πιστωτικές μονάδες (ECTS) από αυτές που προβλέπονται για τα αντίστοιχα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών της Σχολής. Στην περίπτωση κατά την οποία ορισμένα από τα εν λόγω μαθήματα δεν αναγνωρισθούν ως ισοδύναμα με την παραπάνω διαδικασία, παρέχεται η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους φοιτητές να ζητήσουν τα μαθήματα αυτά να αναγνωρισθούν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ), με την προϋπόθεση ότι στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο αυτά πιστώνονται με τα ίδια τουλάχιστον ECTS, με τα οποία πιστώνονται και τα μαθήματα ΕΛΕ της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, αντικαθιστώντας έτσι ένα ή περισσότερα από τα αναγκαία για τη λήψη του πτυχίου 4 (τέσσερα) μαθήματα ΕΛΕ. Σε κάθε άλλη περίπτωση (λ.χ. αν ο φοιτητής δεν υποβάλει αίτηση αναγνώρισης ή έχει εξαντλήσει τον αριθμό των δυνάμενων να επιλεγούν μα-

θημάτων ΕΛΕ) τα μαθήματα που εξετάστηκαν επιτυχώς στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο καταχωρούνται μόνο στο Παράρτημα Διπλώματος, χωρίς πιστωτικές μονάδες (ECTS) και χωρίς να προσμετρώνται στον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου.

γ. Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου, ως τίτλου σπουδών, καθώς και ο τρόπος χαρακτηρισμού της συνολικής επίδοσης του φοιτητή σε αυτό καθορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, όπως αυτή εξειδικεύεται από τις αποφάσεις της ΑΔΙΠ και της ΜΟΔΠ/ΑΠΘ.

δ. Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου και τη σύνθεση των αναγραφόμενων σε αυτό μαθημάτων προσμετρώνται μόνον τα τριανταεπτά (37) υποχρεωτικά μαθήματα (188 πιστωτικές μονάδες) και τα αναγκαία για τη συγκέντρωση πενήντα δύο (52) πιστωτικών μονάδων δεκατρία (13) μαθήματα επιλογής (1 ΓΠ + 2 ΔΣ + 6 ΠΕ + 4 ΕΛΕ), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις προηγούμενες διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.

Δ' ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 15^ο

Ισχύς και εφαρμογή

1. Ο παρών Κανονισμός τέθηκε σε εφαρμογή με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2015/16 και αναφέρεται στο αναμορφωμένο και ήδη περαιτέρω αναθεωρημένο σε ορισμένες πτυχές Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών που μνημονεύεται στο προοίμιο (υπό 2) του παρόντος Κανονισμού.

2. Με τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού και του ως άνω αναμορφωμένου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών παύει οριστικά η εφαρμογή όλων των λοιπών Κανονισμών και Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών που ίσχυσαν από το ακαδ. έτος 1993/94 και μετά, τα οποία και καταργούνται.

3. Από τα Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών που ίσχυαν πριν το ακαδ. έτος 1993/94 διατηρείται απλώς η εξεταστική δυνατότητα των φοιτητών που τυχόν εξακολουθούν να ανάγονται σε αυτά και να διατηρούν κατά νόμο τη φοιτητική τους ιδιότητα κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2015/16. Για την εξέταση των παραπάνω φοιτητών στα επιμέρους μαθήματα ισχύουν οι ακόλουθες διακρίσεις:

α) Για όσα μαθήματα παλαιότερου Προγράμματος είναι, κατά τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του εκάστοτε αρμόδιου Τομέα, ίδια κατά περιεχόμενο με μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμ-

ματος, ο φοιτητής συμμετέχει στις κανονικές εξετάσεις των αντίστοιχων μαθημάτων του αναμορφωμένου Προγράμματος.

β) Για όσα υποχρεωτικά μαθήματα παλαιότερου Προγράμματος δεν διδάσκονται πλέον, η Κοσμητεία της Σχολής ορίζει, με απόφασή της, μετά από εισήγηση του εκάστοτε αρμόδιου Τομέα, την εξέταση του φοιτητή σε συναφή μαθήματα (υποχρεωτικά ή επιλογής) του αναμορφωμένου Προγράμματος.

γ) Για όσα μαθήματα επιλογής παλαιότερου Προγράμματος δεν διδάσκονται πλέον, η Κοσμητεία της Σχολής ορίζει, με απόφασή της, μετά από εισήγηση του εκάστοτε αρμόδιου Τομέα, τα συναφή μαθήματα επιλογής του αναμορφωμένου Προγράμματος, από τα οποία θα μπορεί να επιλέξει ο φοιτητής για να αντικαταστήσει το μάθημα επιλογής που οφείλει από το παλαιότερο Πρόγραμμα.

4. Ο παρών Κανονισμός έχει πλήρη και απαρέγκλιτη εφαρμογή για τους φοιτητές που θα εγγραφούν στο 1^ο εξάμηνο της Σχολής από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2015/16 και μετά.

5. Για τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί, ακόμη και με κατατακτήριες εξετάσεις, στο 1^ο εξάμηνο της Σχολής από το ακαδ. έτος 1993/94 μέχρι και το ακαδ. έτος 2014/15 και διατηρούν κατά νόμο τη φοιτητική τους ιδιότητα κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2015/16, ο παρών Κανονισμός έχει εφαρμογή με τις αποκλίσεις που καθορίζονται στις μεταβατικές διατάξεις που ακολουθούν. Το ίδιο ισχύει αναλόγως και για τους φοιτητές που, λόγω μεταφοράς θέσης ή μεταγραφής από άλλο ΑΕΙ, εγγράφονται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2015/16 και μετά για πρώτη φορά στη Σχολή σε εξάμηνο μεγαλύτερο του 1^{ου}, όμως η αρχική εγγραφή τους στο 1^ο εξάμηνο του ΑΕΙ προέλευσης έχει γίνει μέχρι και το ακαδ. έτος 2014/15. Στις μεταβατικές διατάξεις που ακολουθούν, και οι δύο παραπάνω κατηγορίες χαρακτηρίζονται ενιαία ως «πρώτης εγγραφής».

ΑΡΘΡΟ 16^ο

Για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από 1993/94 έως και 2014/15

1. Για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδημαϊκό έτος 1993/94 έως και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15, που διατηρούν κατά νόμο τη φοιτητική τους ιδιότητα κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2015/16, θα διενεργηθεί αυτομάτως από τη Γραμματεία μηχανογραφική μεταφορά όλων των μαθημάτων του παλαιού Προγράμματος Σπουδών, στα οποία έχουν ήδη εξεταστεί επιτυχώς, σε νέα μηχανογραφική μερίδα τους που θα ανοιχθεί με βάση το αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών και τον πίνακα αντιστοίχισης μα-

θημάτων που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 9 του παρόντος, με τις πιστωτικές μονάδες που έχουν τα εν λόγω μαθήματα στο αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών. Μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, εξετάσεις διεξάγονται μόνο για τα μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών.

2. Ο εν λόγω φοιτητής θα εντάσσεται πλέον στο αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών, υποκείμενος εφεξής πλήρως και απαρεγκλίτως στους ορισμούς του αναμορφωμένου Προγράμματος και στον παρόντα Κανονισμό, με τις ακόλουθες διαφοροποιήσεις:

Θα δικαιούται να λάβει πτυχίο εφόσον συγκεντρώσει τουλάχιστον διακόσιες σαράντα (240) πιστωτικές μονάδες (χωρίς να προσμετρώνται σε αυτές οι πιστωτικές μονάδες από την τυχόν αναγκαία παρακολούθηση κύκλου μαθημάτων ξένης γλώσσας, η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής μέχρι και το 2014/15). Από αυτές, οι εκατόν ογδόντα οκτώ (188) πιστωτικές μονάδες θα πρέπει να προέρχονται από τριανταεπτά (37) υποχρεωτικά μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος, με βάση τις αντιστοιχίσεις μαθημάτων του Παραρτήματος 9 του παρόντος, και τουλάχιστον 52 πιστωτικές μονάδες από τουλάχιστον δεκατρία (13) οποιασδήποτε κατηγορίας μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος (γενικής ή ειδικής επιλογής) ή/και του αναμορφωμένου Προγράμματος (ΓΠ, ΔΣ, ΠΕ, ΕΛΕ), και πάλι με βάση το Παράρτημα 9 του παρόντος. Για το σκοπό αυτό, όλα τα πάσης φύσεως μαθήματα επιλογής, τόσο του παλαιού όσο και του αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών, θεωρούνται ισοδύναμα, με τέσσερις (4) πιστωτικές μονάδες το καθένα. Ωστόσο, μεταξύ των δεκατριών (13) μαθημάτων επιλογής θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνονται τέσσερα (4) τουλάχιστον μαθήματα από οποιοσδήποτε διαφορετικές ενότητες μαθημάτων *ειδικής επιλογής* του παλαιού Προγράμματος ή/και από οποιοσδήποτε διαφορετικές ενότητες μαθημάτων *περιορισμένης επιλογής* (ΠΕ) του αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών.

Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου, ως τίτλου σπουδών, καθώς και ο τρόπος χαρακτηρισμού της συνολικής επίδοσης του φοιτητή σε αυτό καθορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, όπως αυτή εξειδικεύεται από τις αποφάσεις της ΑΔΙΠ και της ΜΟΔΙΠ/ΑΠΘ. Ωστόσο, για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου και τη σύνθεση των αναγραφόμενων σε αυτό μαθημάτων γίνονται οι ακόλουθες διαφοροποιήσεις (με βάση τις προγενέστερες με αριθ. 61/30.10.1986, 331/15.5.2012 και 332/26.6.2012 αποφάσεις της Γ.Σ. του Τμήματος καθώς και τις με αριθ. 8/17.12.2013 και 21/1.7.2014 αποφάσεις της Γ.Σ. της Σχολής):

αα) Φοιτητής με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδημαϊκό έτος 2012/13 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15 δικαιούται, εφόσον αποφοιτήσει το αργότερο μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2017/18 (δηλ. εξεταζόμενος μέχρι και στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2018), να επικαλεσθεί την τυχόν προγενέστερη της θέσης σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού επιτυχή εξέτασή του μέχρι και σε δύο (2) επιπλέον μαθήματα γενικής ή ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος από όσα είναι αναγκαία για τη συγκέντρωση πενήνταδύο (52) πιστωτικών μονάδων, δηλαδή δικαιούται να φθάσει μέχρι και τις εξήντα (60) κατ' ανώτατο όριο πιστωτικές μονάδες από μαθήματα επιλογής. Σε περίπτωση που έχει επιτύχει, πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, σε περισσότερα από δύο (2) τέτοια πρόσθετα μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος, ο εν λόγω φοιτητής υποχρεούται να δηλώσει στην αίτηση ορκωμοσίας του ποια από αυτά επιθυμεί να μην προσμετρηθούν στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου του. Αν δεν υποβάλει τέτοια δήλωση, θα προσμετρηθούν τα αναγκαία για τη συγκέντρωση εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων μαθήματα επιλογής στα οποία έχει επιτύχει με τον μεγαλύτερο βαθμό και, επί ισοβαθμίας, με τυχαία επιλογή από τη Γραμματεία.

ββ) Φοιτητής με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδημαϊκό έτος 1993/94 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2011/12, δικαιούται, εφόσον διατηρεί κατά νόμο τη φοιτητική του ιδιότητα και αποφοιτήσει το αργότερο μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2017/18 (δηλ. εξεταζόμενος μέχρι και στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2018), να επικαλεσθεί την τυχόν προγενέστερη της θέσης σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού επιτυχή εξέτασή του σε περισσότερα -χωρίς αριθμητικό περιορισμό- μαθήματα γενικής ή ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος, από όσα είναι αναγκαία για τη συγκέντρωση πενήνταδύο (52) πιστωτικών μονάδων. Στην αίτηση ορκωμοσίας του ο εν λόγω φοιτητής δικαιούται να δηλώσει αν επιθυμεί να μην προσμετρηθούν κάποια από τα πρόσθετα αυτά μαθήματα στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου του, διαφορετικά θα προσμετρηθούν όλα τα μαθήματα επιλογής στα οποία έχει επιτύχει.

γγ) Σε περίπτωση αποφοίτησης των παραπάνω (υπό αα, ββ) μετά τη έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018/19 (δηλ. σε εξεταστική περίοδο μεταγενέστερη αυτής του Σεπτεμβρίου 2018), τα τυχόν επιπλέον ως άνω μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος θα μπορούν να μνημονεύονται μόνο στο Παράρτημα του πτυχίου και δεν θα προσμετρώνται στο βαθμό ούτε στις πιστωτικές μονάδες του πτυχίου. Το ίδιο θα ισχύει και για τυχόν πρόσθετα μαθήματα επιλογής για τα οποία ο φοιτητής θα δηλώσει ότι επιθυμεί να μην προσμετρηθούν στον υπολογισμό του βαθ-

μού του πτυχίου του (περ. αα, ββ) ή τα οποία, σε περίπτωση μη υποβολής τέτοιας δήλωσης, θα αποκλεισθούν από τη Γραμματεία ως υπεράριθμα (περ. αα).

ΑΡΘΡΟ 17^ο

Κατ' εξαίρεση διενέργεια επαναληπτικών μαθημάτων ή/και εξετάσεων

1. Η επαναληπτική διδασκαλία όλων των μαθημάτων Σύνθεσης (πρώην μαθημάτων Εμβάθυνσης) θα συνεχίσει να διεξάγεται κανονικά τόσο στο χειμερινό όσο και στο εαρινό εξάμηνο.

Ειδικά το μάθημα της Ποινικής Δικονομίας, εφόσον δηλωθεί κανονικά στο εαρινό εξάμηνο, εξετάζεται επαναληπτικά και στο χειμερινό εξάμηνο σε μόνιμη βάση, δηλ. και για αυτούς που θα εγγραφούν στο 1^ο εξάμηνο από το ακαδημαϊκό έτος 2015/16 και μετά.

Τα μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ) θα προσφέρονται, ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ), τόσο στο χειμερινό όσο και στο εαρινό εξάμηνο, όπως προβλέπεται παραπάνω στο άρθρο 4 παρ. 3 περ. γ-δ, στο άρθρο 6 παρ. 1 και στο άρθρο 11 παρ. 2 του παρόντος.

Κατά τα λοιπά, αν δεν επιβάλλεται κάτι διαφορετικό με νόμο ή Υπουργική Απόφαση, οποιαδήποτε επαναληπτική διδασκαλία μαθήματος ή επαναληπτική εξέταση (πέραν αυτής του μηνός Σεπτεμβρίου) καταργείται με τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, με την επιφύλαξη των ακόλουθων εξαιρέσεων:

2. Κατ' εξαίρεση, λόγω της μεταβολής της θέσης του μαθήματος Υ29. Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό) από το εαρινό εξάμηνο (6^ο) στο χειμερινό εξάμηνο (3^ο), θα πραγματοποιηθεί επαναληπτική διδασκαλία του μαθήματος αυτού και κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017/18..

3. Ομοίως κατ' εξαίρεση, μόνο για τη διάρκεια των ακαδημαϊκών ετών 2015/16, 2016/17 και 2017/18, δηλαδή μέχρι και την εξεταστική Σεπτεμβρίου 2018 (Γ.Σ. 79-80/27.6.17), και μόνο για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15 θα συνεχίσει η διενέργεια επαναληπτικών εξετάσεων σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και στα δύο εξάμηνα (χειμερινό-εαρινό), εφόσον αυτά δηλώθηκαν από τον φοιτητή κατά το εξάμηνο που διδάσκονται, επεκτείνοντας προγενέστερη σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Νομικής (Γ.Σ. 8/11.6.2013).

ΑΡΘΡΟ 18^ο

Προσπαιτούμενα μαθήματα και ανώτατος αριθμός συμμετοχής

Τα μαθήματα που έχουν ορισθεί στο άρθρο 1 παρ. 3 περ. β'-στ' του παρόντος ως προαπαιτούμενα για τη συμμετοχή και την εξέταση στα μαθήματα Σύνθεσης καθώς και ο ανώτατος αριθμός συμμετοχής φοιτητών στα μαθήματα επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια που θα ορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του παρόντος δεν καταλαμβάνουν τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15 (βλ. και Γ.Σ. 8/11.6.2013).

ΑΡΘΡΟ 19^ο

Τήρηση και αναθεώρηση του παρόντος Κανονισμού

1. Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος υπόκειται στις προβλέψεις των κανονισμών του Ιδρύματος.

2. Εφόσον ο νόμος δεν προβλέπει διαφορετικά, ο παρών Κανονισμός μπορεί να συμπληρωθεί, να τροποποιηθεί ή και να αναθεωρηθεί οποτεδήποτε, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής, υποκείμενη στην έγκριση της Συγκλήτου του ΑΠΘ.

B) Παράρτημα 9.

Πίνακας αντιστοίχισης μαθημάτων για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδ. έτος 1993/94 έως και το ακαδ. έτος 2014/15

1. Όποιος έχει επιτύχει στο υποχρεωτικό μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου» (**ΥΒ 01**) ή θα επιτύχει στο μέλλον (και μετά την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015) στο ομώνυμο μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος (**Υ 5**), θεωρείται ότι, πέραν του μαθήματος αυτού (**Υ 5**), έχει επιτύχει με τον ίδιο βαθμό και στο υποχρεωτικό μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου» (**Υ 1**).
2. Όποιος μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει στο υποχρεωτικό μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας» (**ΥΓ 011**), μεταφέρεται στο αναμορφωμένο Πρόγραμμα ως επιτυχών με

τον ίδιο βαθμό στα δύο υποχρεωτικά μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Εμπορικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος» (Υ 10) και «Εμπορικό Δίκαιο-Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» (Υ 21). Ωστόσο, αν ο φοιτητής το επιθυμεί, μπορεί να κρατήσει το βαθμό για το «Εμπορικό Δίκαιο –Γενικό Μέρος» και να εξετασθεί για μια φορά στο «Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» για βελτίωση βαθμού, δυνατότητα η οποία υφίσταται μέχρι την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2017. Αν ο φοιτητής μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 δεν έχει εξετασθεί επιτυχώς στο παλαιό ενιαίο μάθημα «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς στα δύο αυτά υποχρεωτικά μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος. Όποιος όμως μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει στο μάθημα επιλογής του παλαιού Προγράμματος «Πνευματική Ιδιοκτησία» αλλά δεν έχει περάσει το παλαιό ενιαίο μάθημα «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», θα μπορεί να εξετασθεί ειδικά για το μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» με ξεχωριστά θέματα, μόνο πάνω στο Δίκαιο της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, δυνατότητα η οποία υφίσταται μέχρι την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2017.

3. Όποιος μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει σε ένα από τα δύο μαθήματα ειδικής επιλογής της Ενότητας Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου του παλαιού Προγράμματος, δηλαδή στο μάθημα «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» (ΕΕ 43) ή στο μάθημα «Κοινωνιολογία του Δικαίου» (ΕΕ 44), ακόμη και κατά μετατροπή του εν λόγω μαθήματος από ειδικής σε γενικής επιλογής, μεταφέρεται στο νέο Πρόγραμμα ως επιτυχών με τον ίδιο βαθμό στο υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Μεθοδολογία Δικαίου» (Υ 12). Σε αντίθετη περίπτωση οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς στο υποχρεωτικό αυτό μάθημα του νέου Προγράμματος. Παράλληλα, όμως, αυτός που έχει επιτύχει στο μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» (ΕΕ 43) δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το μάθημα «ΕΛΕ 66 Φιλοσοφία του Δικαίου», ενώ αυτός που έχει επιτύχει στο μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Κοινωνιολογία του Δικαίου» (ΕΕ 44),

δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το μάθημα «**ΠΕ 11. Κοινωνιολογία του Δικαίου**» = «**ΕΛΕ 51. Κοινωνιολογία του Δικαίου**». Τέλος, όποιος έχει επιτύχει και στα δύο παλαιά μαθήματα (στο ένα ως ειδικής και στο άλλο ως γενικής κατά μετατροπή), το μεν **ΕΕ 43** θα του αναγνωρισθεί ως το υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Μεθοδολογία Δικαίου» (**Υ 12**), το δε **ΕΕ 44** θα του αναγνωρισθεί ως «**ΠΕ 11. Κοινωνιολογία του Δικαίου**», αν του λείπει μάθημα ειδικής ή ΠΕ, διαφορετικά θα του αναγνωρισθεί ως «**ΕΛΕ 51. Κοινωνιολογία του Δικαίου**».

4. Όποιος μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει σε ένα από τα δύο μαθήματα ειδικής επιλογής της Ενότητας Εργατικού και Κοινωνικού Δικαίου του παλαιού Προγράμματος, δηλαδή στο μάθημα «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Συλλογικές διαφορές» (**ΕΕ 11**) ή στο μάθημα «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης» (**ΕΕ 12**), ακόμη και κατά μετατροπή του εν λόγω μαθήματος από ειδικής σε γενικής επιλογής, μεταφέρεται στο νέο Πρόγραμμα ως επιτυχών με τον ίδιο βαθμό στο υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο» (**Υ 26**). Σε αντίθετη περίπτωση οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς στο υποχρεωτικό αυτό μάθημα του νέου Προγράμματος. Τέλος, όποιος έχει επιτύχει και στα δύο παλαιά μαθήματα (στο ένα ως ειδικής και στο άλλο ως γενικής κατά μετατροπή), το μεν πρώτο θα του αναγνωρισθεί ως το υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο» (**Υ 26**), το δε άλλο θα του αναγνωρισθεί ως **ΠΕ**, αν του λείπει μάθημα ειδικής επιλογής ή ΠΕ, διαφορετικά θα του αναγνωρισθεί ως **ΕΛΕ**.
5. Απόλυτη αντιστοιχία, άρα και αλληλοαποκλεισμός, υπάρχει μεταξύ των ακόλουθων **υποχρεωτικών** μαθημάτων του **παλαιού** με αυτά του **νέου** προγράμματος σπουδών. Για όποιον έχει επιτύχει σε αυτά πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, τα εν λόγω μαθήματα μεταφέρονται στο νέο Πρόγραμμα στη μερίδα του φοιτητή με το νέο κωδικό και τη νέα ονομασία τους καθώς και με τις νέες πιστωτικές τους μονάδες.

- **Υ 025** Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου = **Υ 2** Ιστορία του Δικαίου

- **Y 022** Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο I (Γενικό Μέρος) = **Y 3** Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο
- **Y 013** Συνταγματικό Δίκαιο = **Y 4** Συνταγματικό Δίκαιο
- **YB 01** Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου = **Y 5** Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου
- **Y 015** Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος) = **Y 6** Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)
- **Y 018** Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος) = **Y 7** Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)
- **Y 032** Δίκαιο της Δικαιοπραξίας = **Y 8** Δίκαιο της Δικαιοπραξίας
- **Y 005** Οικογενειακό Δίκαιο = **Y 9** Οικογενειακό Δίκαιο
- **YΓ 024** Δίκαιο Ανταγωνισμού και Προστασία Καταναλωτή στα πλαίσια του Εμπορικού Δικαίου = **Y 11** Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού)
- **Y 033** Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης = **Y 13** Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- **Y 020** Γενική Θεωρία της Ποινής και Στοιχεία Σωφρονιστικού Δικαίου = **Y 14** Ποινικό Δίκαιο (Ποινολογία)
- **Y 002** Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος) = **Y 15** Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)
- **Y 004** Εμπράγματο Δίκαιο = **Y 16** Εμπράγματο Δίκαιο
- **Y 011** Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών = **Y 17** Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών)
- **Y 014** Συνταγματικές Ελευθερίες = **Y 18** Συνταγματικές Ελευθερίες
- **Y 003** Ενοχικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος) = **Y 19** Ενοχικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος)
- **Y 012** Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών (Αξιόγραφα - Ασφαλιστικό) = **Y 20** Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών)
- **Y 009** Εργατικό Δίκαιο = **Y 22** Ατομικό Εργατικό Δίκαιο

- **Y 007** Αστικό Δικονομικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος-Απόδειξη) = **Y 23** Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος-Απόδειξη)
 - **Y 019** Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος) = **Y 24** Ποινικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος)
 - **YB 16** Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο = **Y 25** Διοικητική Δικονομία
 - **Y 008** Αστικό Δικονομικό Δίκαιο Δικονομία (Ενδিকা Μέσα-Αναγκαστική Εκτέλεση) = **Y 27** Πολιτική Δικονομία (Ενδিকা Μέσα-Αναγκαστική Εκτέλεση)
 - **Y 021** Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο = **Y 28** Ποινική Δικονομία
 - **YB 17** Φορολογικό Δίκαιο (Γενικό-Ειδικό) = **Y 29** Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο)
 - **Y 006** Κληρονομικό Δίκαιο = **Y 30** Κληρονομικό Δίκαιο
 - **Y 031** Πτωχευτικό Δίκαιο = **Y 31** Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων)
 - **YB 23** Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο = **Y 32** Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο
 - **YΓ 025** Ειδικά Μαθήματα. Εμβάθυνσης στο Αστικό Δίκαιο εν γένει = **Y 33** Σύνθεση Αστικού Δικαίου
 - **YΓ 026** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Αστικό Δικονομικό Δίκαιο εν γένει = **Y 34** Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας
 - **Y 028** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Εμπορικό Δίκαιο = **Y 35** Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου
 - **Y 030** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Ποινικό Δίκαιο και στην Ποινική Δικονομία = **Y 36** Σύνθεση Ποινικού Δικαίου & Ποιν. Δικονομίας
 - **Y 029** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Συνταγματικό και το Διοικητικό Δίκαιο = **Y 37** Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου & Διοικ. Δικον.
6. Τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των ορισμών του άρθρου 16 παρ. 2 του παρόντος Κανονισμού, όλα τα λοιπά μαθήματα **επιλογής** (γενικής ή ειδικής) του παλαιού προγράμματος σπουδών, στα οποία έχει ήδη επιτύχει ο φοιτητής πριν την έναρξη εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού, μεταφέρονται στη νέα μηχανογραφική του μερίδα σύμφωνα με τον πί-

νακα αντιστοίχισης που παρατίθεται ακολούθως (υπό Α, Β). Τυχόν επιπλέον αναγκαίες σχετικές πιστωτικές μονάδες θα συμπληρώνονται με την επιτυχή εξέταση του φοιτητή σε ανάλογο αριθμό μαθημάτων επιλογής από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παρ. 2 του παρόντος.

Α. Τα παρακάτω μαθήματα δεν υπάρχουν στο νέο Πρόγραμμα (είτε καθόλου είτε όχι με το ίδιο περιεχόμενο είτε όχι στην ελληνική γλώσσα). Άρα, για όποιον έχει επιτύχει σε αυτά πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, τα μαθήματα αυτά μεταφέρονται αυτούσια στη νέα μερίδα του, με τον παλαιό κωδικό και την παλαιά ονομασία και με τις πιστωτικές μονάδες που είχαν στο παλαιό Πρόγραμμα (πάντοτε 4 ECTS, όπως και τα μαθήματα επιλογής του νέου Προγράμματος).

- **ΕΕ 72** Στοιχεία Οικονομικής Επιστήμης
- **ΕΕ 73** Στοιχεία Δημόσιας Οικονομικής
- **ΓΕΖ 02** Ιστορία των Θεσμών
- **ΓΕΖ 06** Θεσμοί Αγίου Όρους
- **ΓΕΖ 03** Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το ταυτόσημο ξενόγλωσσο μάθημα **ΕΛΕ 73**. Comparative Ecclesiastical Law)
- **ΓΕΕ 01** Τα Θεμέλια του Αστικού Δικαίου
- **ΓΕΕ 07** Ειδικά Μαθήματα Αστικής Ευθύνης
- **ΓΕΕ 21** Εξασφάλιση Απαιτήσεων
- **ΓΕΕ 20** Ειδικές Διαδικασίες- Διαιτησία
- **ΓΕΕ 06** Προστασία Μισθώσεων (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 1**. Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου = **ΕΛΕ 1**. Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου)
- **ΓΕΕ 22** Δίκαιο του Κτηματολογίου (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 2**. Δίκαιο

Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία = **ΕΛΕ 2**. Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία)

- **ΓΕΕ 03** Οριζόντια και Κάθετη Ιδιοκτησία (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 2**. Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία = **ΕΛΕ 2**. Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία)
- **ΓΕΕ 02** Αστική Προστασία του Καταναλωτή (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο διακλαδικό σεμινάριο **ΔΣ 9**. Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτών)
- **ΓΕΕ 05** Νέες Συμβατικές Μορφές των Σύγχρονων Συναλλαγών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο διακλαδικό σεμινάριο **ΔΣ 4**. Σύγχρονες Μορφές Συμβάσεων)
- **ΓΕ 503** Χρηματιστηριακό Δίκαιο
- **ΓΕΓ 5** Δίκαιο Διεθνούς Εμπορίου
- **ΓΕΓ 23** Δίκαιο Κρατικού Παρεμβατισμού
- **ΕΕΓ 20** Δίκαιο Ηλεκτρονικού Εμπορίου
- **ΕΕΓ 24** Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας
- **ΓΕΓ 01** Δίκαιο Χερσαίας Μεταφοράς (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 24**. Δίκαιο Μεταφορών = **ΕΛΕ 14**. Δίκαιο Μεταφορών)
- **ΓΕΓ 02** Δίκαιο Αεροπορικής Μεταφοράς (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 24**. Δίκαιο Μεταφορών = **ΕΛΕ 14**. Δίκαιο Μεταφορών)
- **ΓΕΓ 4** Λογιστική Εμπορικών Εταιριών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 25**. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών = **ΕΛΕ 15**. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών)

- **ΓΕ 507** Δίκαιο των Συνεταιρισμών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 25**. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών = **ΕΛΕ 15**. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών)
- **ΓΕΓ 28** Δίκαιο Αθλητικών Ανωνύμων Εταιριών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 25**. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών = **ΕΛΕ 15**. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών)
- **ΓΕΒ 02** Δίκαιο Δημόσιας Τάξης
- **ΓΕΒ 4** Πολιτική Κοινωνιολογία
- **ΓΕΒ 5** Ιστορία Ευρωπαϊκών Πολιτικών Θεσμών
- **ΓΕΒ 11** Σύγχρονα Θέματα (Συγκριτικού) Συνταγματικού Δικαίου-Ανθρώπινα Δικαιώματα
- **ΓΕ 506** Δίκαιο, Φύλο, Ισότητα
- **ΕΕ 53** Νεώτερη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1940 (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα **ΕΛΕ 26**. Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975)
- **ΓΕΒ 2** Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1940-1986 (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα **ΕΛΕ 26**. Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975)
- **ΓΕΕ 28** Droit Constitutionnel Approfondi- Le contentieux constitutionnel (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα **ΕΛΕ 63**. Δικαστικός έλεγχος του νόμου (Συνταγματικό Δικονομικό Δίκαιο)
- **ΓΕΑ 4** Ποινική Δικονομία- Ειδικές Διαδικασίες
- **ΓΕΕ 26** Δικαστική Ψυχολογία- Ανακριτική
- **ΓΕΔ 1** Διεθνείς Σχέσεις

- **ΓΕΔ 5** Σύγχρονα Διεθνή Θέματα και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική
- **ΓΕΕ 6** Διεθνές και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το ταυτόσημο ξενόγλωσσο μάθημα **ΕΛΕ 71**. International and European Social Law)
- **ΓΕΔ 10** Διεθνείς Σχέσεις με ιδιαίτερη έμφαση στις Ευρωπαϊκές Σχέσεις (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το ταυτόσημο ξενόγλωσσο μάθημα **ΕΛΕ 36**. EU-International Relations Law)

Β. Απόλυτη αντιστοιχία, άρα και αλληλοαποκλεισμός, υπάρχει μεταξύ των ακόλουθων μαθημάτων επιλογής του παλαιού με αυτά του νέου προγράμματος σπουδών. Για όποιον έχει επιτύχει σε αυτά πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, τα εν λόγω μαθήματα μεταφέρονται στο νέο Πρόγραμμα στη μερίδα του φοιτητή με το νέο κωδικό και τη νέα ονομασία τους και με τις νέες πιστωτικές τους μονάδες (οι οποίες τυχαίνει να ίδιες με τις παλαιές, πάντοτε 4 ECTS). Ωστόσο, ειδικώς τα μαθήματα του παλαιού προγράμματος «ΕΕ. 71: Γενική Κοινωνιολογία», «ΕΕ. 51: Πολιτική Επιστήμη» και «ΕΕ. 52: Πολιτειολογία» μεταφέρονται στη μερίδα του φοιτητή με τον παλαιό τους κωδικό ως Ειδικής Επιλογής (διότι με το νέο πρόγραμμα θα χαρακτηρίζονταν ως Γενικής Παιδείας- ΓΠ). Επισημαίνεται ότι στο σημείο αυτό έχει εφαρμογή και το άρθρο 16 παρ. 2 του παρόντος Κανονισμού, που ορίζει ότι, για τη λήψη πτυχίου, θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχουν τέσσερα (4) τουλάχιστον μαθήματα από διαφορετικές ενότητες μαθημάτων ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος ή/και μαθημάτων περιορισμένης επιλογής (ΠΕ) του νέου Προγράμματος Σπουδών. Τα μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος στα οποία πέτυχε ο φοιτητής και τα οποία υπό το νέο Πρόγραμμα μπορούν να επιλεγούν είτε ως ΠΕ είτε ως ΕΛΕ, θα μεταφερθούν στη νέα μερίδα του ως ΠΕ. Τυχόν επιπλέον αναγκαίες σχετικές πιστωτικές μονάδες θα συμπληρώνονται με την επιτυχή εξέταση του φοιτητή σε ανάλογο αριθμό μαθημάτων επιλογής από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παρ. 2 του παρόντος.

- **ΓΕΖ 4** Ηλεκτρονική Επεξεργασία του Δικαίου (Δίκαιο και Πληροφορική) = **ΠΕ 12**. Δίκαιο της Πληροφορικής = **ΕΛΕ 52**. Δίκαιο της Πληροφορικής

- **ΕΕ 42** Εκκλησιαστικό Δίκαιο = **ΠΕ 13**. Εκκλησιαστικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 53**. Εκκλησιαστικό Δίκαιο

- **ΕΕ 41** Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου = **ΠΕ 15**. Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης = **ΕΛΕ 55**. Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

- **ΕΕ 71** Γενική Κοινωνιολογία = **ΓΠ 1**. Γενική Κοινωνιολογία

- **ΓΕ 505** Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου και των Θεσμών = **ΓΠ 2**. Δίκαιο και Οικονομία

- **ΓΕΖ 1** Ιστορία και Εισηγήσεις του Ελληνικού Δικαίου = **ΕΛΕ 67**. Ιστορία Βυζαντινού και Δυτικοευρωπαϊκού Δικαίου

- **ΓΕΑ 9** Διεθνές Δικονομικό Δίκαιο = **ΠΕ 4**. Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 4**. Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο

- **ΓΕΕ 18** Ασφαλιστικά Μέτρα = **ΠΕ 3**. Ασφαλιστικά μέτρα = **ΕΛΕ 3**. Ασφαλιστικά μέτρα

- **ΓΕΕ 11** Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων = **ΠΕ 5**. Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης = **ΕΛΕ 5**. Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης

- **ΓΕΕ 23** Σύγχρονα Θέματα Εργατικού Δικαίου = **ΕΛΕ 58**. Σύγχρονα θέματα Εργατικού Δικαίου-Επισφαλείς εργασιακές σχέσεις

- **ΓΕΕ 19** Εκούσια Δικαιοδοσία = **ΕΛΕ 57**. Εκούσια Δικαιοδοσία

- **ΓΕΕ 15** Στοιχεία Ιδιωτικού Δικαίου του Τουρισμού = **ΕΛΕ 56**. Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού

- **ΓΕΔ 8** Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (J. Monnet) = **ΠΕ 21**. Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet) = **ΕΛΕ 11**. Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)

- **ΓΕΓ 7** Τραπεζικό Δίκαιο = **ΠΕ 22**. Τραπεζικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 12**. Τραπεζικό Δίκαιο

- **ΕΕΓ 21** Ναυτικό Δίκαιο = **ΠΕ 23**. Ναυτικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 13**. Ναυτικό Δίκαιο

- **ΓΕΓ 3** Ειδικοί Θεσμοί Ναυτικού Δικαίου = **ΕΛΕ 60**. Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου

- **ΕΕ 51** Πολιτική Επιστήμη = **ΓΠ 4.** Πολιτική Επιστήμη
- **ΕΕ 52** Πολιτειολογία = **ΓΠ 3.** Πολιτειολογία
- **ΕΕ 61** Υπαλληλικό Δίκαιο-Δίκαιο Παιδείας = **ΠΕ 7.** Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας = **ΕΛΕ 47.** Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας
- **ΕΕ 62** Δίκαιο Περιβάλλοντος -Χωροταξίας και Πολεοδομίας = **ΠΕ 6.** Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό = **ΕΛΕ 46.** Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό
- **ΕΕΓ 63** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο = **ΠΕ 8.** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 48.** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο
- **ΓΕΒ 9** Δίκαιο Διοικητικών Συμβάσεων = **ΕΛΕ 27.** Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων
- **ΓΕΒ 6** Διοικητική Επιστήμη = **ΕΛΕ 64.** Διοικητική Επιστήμη
- **ΓΕΒ 7** Δημοσιονομικό Δίκαιο = **ΠΕ 9.** Δημοσιονομικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 49.** Δημοσιονομικό Δίκαιο
- **ΓΕΒ 3** Ειδικά Θέματα Φορολογικού Δικαίου = **ΕΛΕ 28.** Ενωσιακό Φορολογικό & Τελωνειακό Δίκαιο
- **ΓΕΒ 10** Δίκαιο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ή Επικοινωνίας = **ΠΕ 10.** Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας = **ΕΛΕ 50.** Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας
- **ΓΕΒ 13** Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο (J. Monnet) = **ΕΛΕ 33.** Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο (Jean Monnet)
- **ΓΕΕ 24** European Constitutional Law (J. Monnet) = **ΕΛΕ 35.** European Constitutional Law (Jean Monnet)
- **ΓΕΕ 29** European Human Rights Law (J. Monnet) = **ΕΛΕ 74.** European Human Rights Law (Jean Monnet)
- **ΕΕ 22** Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο = **ΠΕ 16.** Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 6.** Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο
- **ΕΕΓ 25** Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου = **ΠΕ 17.** Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ) = **ΕΛΕ 7.** Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)

- **ΕΕΓ 26** Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι = **ΠΕ 18**. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι = **ΕΛΕ 8**. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι
- **ΓΕΑ 11** Εγκληματολογία = **ΠΕ 20**. Εγκληματολογία = **ΕΛΕ 10**. Εγκληματολογία
- **ΓΕΑ 10** Σωφρονιστική = **ΕΛΕ 61**. Σωφρονιστική
- **ΓΕΕ 27** Νομοθεσία για τα Ναρκωτικά = **ΕΛΕ 62**. Νομοθεσία και Πολιτική για τα Ναρκωτικά
- **ΓΕΑ 12** Δίκαιο των Ανηλίκων = **ΕΛΕ 24**. Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων
- **ΓΕΑ 8** Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 25**. Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο
- **ΕΕ 32** Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο = **ΠΕ 27**. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 17**. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο
- **ΕΕ 33** Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο = **ΠΕ 26**. Συγκριτικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 16**. Συγκριτικό Δίκαιο
- **ΕΕ 34** Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο II (ειδικό μέρος) = **ΠΕ 30**. Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου = **ΕΛΕ 20**. Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου
- **ΕΕ 35** Ειδικά Μαθήματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης = **ΠΕ 29**. Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης = **ΕΛΕ 19**. Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης
- **ΓΕΔ 05** Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών = **ΠΕ 28**. Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών = **ΕΛΕ 18**. Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών
- **ΓΕΓ 6** Κυπριακό Δίκαιο = **ΕΛΕ 29**. Κυπριακό Δίκαιο
- **ΓΕΔ 2** Διπλωματική Ιστορία = **ΓΠ 5**. Διπλωματική Ιστορία
- **ΓΕΔ 6** Ειδικά Μαθήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου = **ΕΛΕ 32**. Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο
- **ΓΕΔ 7** Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών = **ΕΛΕ 31**. Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών – Μετανάστευσης
- **ΓΕΔ 3** Διεθνείς Θεσμοί = **ΕΛΕ 30**. Διεθνείς Θεσμοί

- **ΓΕ 500** Η Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ευρωπαϊκή Ένωση Τάξη (J. Monnet) = **ΕΛΕ 65**. Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ (Jean Monnet)
- **ΓΕΕ 25** International Trade Law (GATT/WTO Law) = **ΕΛΕ 37**. International Trade Law (GATT/WTO Law)
-

VI. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

A. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΟΥ
ΑΠΘ (ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ 192/10-4-2017)

Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3685/2008, όπως ισχύει, της ΥΑ 158952/Β7/3-10-2014 (ΦΕΚ 2732 τ.Β'/13-10-2014), όπως τροποποιήθηκε με την ΠΑ 25755/29-6-2015 (ΦΕΚ 1547 τ.Β'/22-7-2015 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΑΠΘ (αριθ. συνεδρ. ΣΕΣ 127/2-2-2011). Παρέχει επίσης δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3685/2008.

Άρθρο 1

Αντικείμενο - Σκοπός

Το ΠΜΣ έχει ως αντικείμενο την εμβάθυνση στους επιμέρους κλάδους της Επιστήμης του Δικαίου. Σκοπός του είναι η παροχή συστηματικών γνώσεων εξειδίκευσης στον αντίστοιχο κλάδο, ώστε οι κάτοχοι του απονεμόμενου Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) να γίνονται ικανοί για αυτοδύναμη έρευνα και να αποκτούν προσόντα εξειδίκευσης σημαντικά για την σταδιοδρομία τους. Η διδακτορική διατριβή καλλιεργεί και τεκμηριώνει την ικανότητα του υποψήφιου διδάκτορα για την επιστημονικώς δόκιμη συγγραφή πρωτότυπης ερευνητικής μονογραφίας.

Άρθρο 2

Τίτλοι Σπουδών

1. Το ΠΜΣ απονέμει:

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στις παρακάτω επιμέρους επιστημονικές κατευθύνσεις:

- α) Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου,
- β) Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης,
- γ) Διεθνών Σπουδών,
- δ) Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου,
- ε) Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου και
- στ) Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών

2. Η Νομική Σχολή απονέμει:

Λιδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ):

στην επιστήμη του δικαίου

A. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις – προσόντα εγγραφής στο ΠΜΣ

1. Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών για κτήση ΜΔΕ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Νομικής Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αντίστοιχων Σχολών ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Ειδικά στις κατευθύνσεις: α. Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, β. Διεθνών Σπουδών και γ. Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, δ. Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου είναι δυνατή η εγγραφή και πτυχιούχων συναφών με το αντικείμενο τους Τμημάτων ή Σχολών Πανεπιστημίων πέραν της Νομικής, και ειδικότερα των κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών και ανθρωπιστικών επιστημών, διεθνών σχέσεων και δημόσιας διοίκησης. Τα κριτήρια επιλογής ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 τ.Α'/16-7-2008).

2. Για την εισαγωγή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις επιμέρους κατευθύνσεις της Νομικής Σχολής: α) απαιτείται η επιτυχής συμμετοχή σε γραπτές εισαγωγικές εξετάσεις σε δύο μαθήματα της κατεύθυνσης, οριζόμενα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης της Σχολής μετά από γνώμη των διδασκόντων των αντιστοίχων

κατευθύνσεων, που λαμβάνεται το αργότερο μέχρι τα τέλη Μαΐου κάθε έτους, η οποία θα δημοσιοποιείται. Από τα δύο μαθήματα το ένα ορίζεται ως υποχρεωτικό για όλους τους εξεταζόμενους στην κατεύθυνση, ενώ το άλλο επιλέγεται από τον εξεταζόμενο μεταξύ περισσοτέρων μαθημάτων της οικείας κατεύθυνσης, οριζόμενων σύμφωνα με τα παραπάνω. Στην κατεύθυνση της Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου δεν ορίζεται υποχρεωτικό μάθημα, αλλά ο υποψήφιος εξετάζεται σε δύο από τα οριζόμενα ως εξεταστέα μαθήματα της κατεύθυνσης. Ο ορισμός των εξεταστέων μαθημάτων γνωστοποιείται το αργότερο έως τα τέλη Μαΐου κάθε έτους. β) Απαιτείται επίσης η επιτυχής γραπτή εξέταση στην αγγλική, γαλλική ή γερμανική γλώσσα σε νομικό κείμενο γενικού περιεχομένου.

3. Οι εξετάσεις στις κατευθύνσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής γίνονται εντός του πρώτου δεκαπενθήμερου του Σεπτεμβρίου. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης ορίζει κατ' έτος ως εξεταστές για την βαθμολόγηση των γραπτών των υποψηφίων δύο καθηγητές της Σχολής καθώς και έναν ως αναπληρωματικό των κυρίων εξεταστών. Εξεταστές ορίζονται καθηγητές ή λέκτορες μεταξύ των διδασκόντων το εξεταζόμενο μάθημα και, εάν τούτο δεν είναι εφικτό, μεταξύ των διδασκόντων συναφή μαθήματα. Ως εξεταστές για την ξένη γλώσσα μπορούν να ορίζονται καθηγητές και λέκτορες της Σχολής ή και ένας δάσκαλος της αντίστοιχης ξένης γλώσσας στη Σχολή. Οι δύο εξεταστές βαθμολογούν ισότιμα. Η βαθμολογία της ξένης γλώσσας καταχωρείται με τον τελικό χαρακτηρισμό: «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς» και όχι με αριθμητικό βαθμό.

4. Συμμετοχή στις εξετάσεις είναι δυνατή κάθε φορά για μία μόνο κατεύθυνση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Σχολής. Η σχετική αίτηση των υποψηφίων κατατίθεται στη Γραμματεία της Σχολής το τελευταίο δεκαήμερο του Αυγούστου. Με την αίτηση οι υποψήφιοι συνυποβάλλουν αντίγραφο πτυχίου, αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας πτυχιού (όπου να αναγράφεται η ημερομηνία ορκωμοσίας και ο βαθμός πτυχίου), αντίγραφο του τίτλου σπουδών που αποδεικνύει την άριστη γνώση ξένης γλώσσας (Αγγλικά, ή Γαλλικά, ή Γερμανικά), εάν ενδιαφέρονται να απαλλαγούν από τις σχετικές εξετάσεις καθώς και αντίγραφο του τίτλου σπουδών που αποδεικνύει την άριστη γνώση δεύτερης ξένης

γλώσσας (Αγγλικά, ή Γαλλικά, ή Γερμανικά, ή Ιταλικά, ή Ισπανικά) για την τυχόν λήψη πρόσθετων μορίων, στην περίπτωση που οι επιτυχόντες ανά κατεύθυνση υπερβαίνουν το ανώτατο όριο. Οι πτυχιούχοι Τμημάτων των Πανεπιστημίων της αλλοδαπής θα πρέπει να προσκομίσουν επιπρόσθετα αντίγραφο της αναγνώρισης ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ (πρώην ΔΙΚΑΤΣΑ). Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Νομικής ΑΠΘ ή της Νομικής Σχολής ΑΠΘ δεν χρειάζεται να καταθέσουν αντίγραφα του πτυχίου και της αναλυτικής βαθμολογίας. Τα έγγραφα (π.χ. τίτλοι σπουδών Πανεπιστημίων ή πιστοποιητικά γνώσης ξένων γλωσσών) που έχουν εκδοθεί στην αλλοδαπή, όταν προσκομίζονται σε ευκρινή φωτοαντίγραφα γίνονται αποδεκτά, υπό την προϋπόθεση ότι είναι επισήμως επικυρωμένα.

5. Οι υποψήφιοι που είναι πτυχιούχοι του Τμήματος Νομικής ΑΠΘ ή της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και είχαν εξετασθεί επιτυχώς στο προαιρετικό μάθημα της ξένης γλώσσας στην προβλεπόμενη από το πρόγραμμα των προπτυχιακών τους σπουδών πλήρη έκταση απαλλάσσονται από τις εξετάσεις στο μάθημα αυτό για την εισαγωγή τους στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Απαλλάσσονται επίσης και οι κάτοχοι διπλώματος ή αναγνωρισμένης πιστοποίησης της άριστης γνώσης της ξένης γλώσσας σύμφωνα με τα καθιερωμένα διεθνή πρότυπα (επίπεδο C 2)

6. Εάν ο αριθμός των επιτυχόντων σε ορισμένη κατεύθυνση υπερβαίνει το οριζόμενο στο άρθρ. 4 του παρόντος ανώτατο όριο, εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια επιλογής των εισακτέων:

α) Η επιτυχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2-4 του παρόντος άρθρου συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις. Ο υποψήφιος θεωρείται ότι πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, όταν το άθροισμα των βαθμών των δυο εξεταστών σε καθένα από τα δύο εξετασθέντα μαθήματα της κατεύθυνσης όπου εξετάστηκε είναι τουλάχιστον δώδεκα (12), και παράλληλα επιτυγχάνει στο μάθημα της ξένης γλώσσας. Η βαθμολογική κλίμακα για κάθε εξεταστή είναι μηδέν ως δέκα (0 - 10).

β) Η βαθμολογία σε κάθε εξετασθέν μάθημα (από 12 έως 20) με συντελεστή αξιολόγησης 0,35 για το κάθε ένα και μέγιστη μοριοδότηση μέχρι επτά (7) μόρια ($20 \times 0,35=7$). Το μάθημα της ξένης γλώσσας (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά,) δεν λαμβάνει συντελεστή αξιολόγησης και αρκεί η επιτυχής εξέτασή του.

γ) Ο βαθμός πτυχίου (με βαθμολογική κλίμακα πέντε ως δέκα (5 – 10)), με συντελεστή αξιολόγησης 0,5 και μέγιστη βαθμολογία ως πέντε (5) μόρια (10 X 0,5=5).

δ) Η πιστοποιημένη άριστη γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Ισπανικά) σύμφωνα με τα καθιερωμένα διεθνή πρότυπα (επίπεδο C 2) λαμβάνει συνολικά ένα (1) μόριο.

7. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου η επιλογή των εισακτέων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνεται για κάθε κατεύθυνση του Προγράμματος από επιτροπή, στην οποία μετέχουν όλοι οι εξεταστές των μαθημάτων της οικείας κατεύθυνσης. Η κατάταξη των επιτυχόντων γίνεται με βάση το βαθμό που έλαβαν, λαμβανομένων υπόψη και τριών δεκαδικών ψηφίων. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη ΓΣΕΣ της Σχολής.

8. Αν ο αριθμός των επιτυχόντων σε ορισμένη κατεύθυνση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στις παραπάνω εισαγωγικές εξετάσεις είναι μικρότερος από το προβλεπόμενο στο άρθρ. 4 του παρόντος για κάθε κατεύθυνση ανώτατο όριο εισαγομένων, εγγράφονται όλοι οι επιτυχόντες στις εξετάσεις υποψήφιοι. Αν ο αριθμός των επιτυχόντων στις εισαγωγικές εξετάσεις σε ορισμένη κατεύθυνση είναι μεγαλύτερος από το προβλεπόμενο για την κατεύθυνση όριο και υπάρχουν ισοβαθμούντες με τον τελευταίο εισαγόμενο σύμφωνα με τον πίνακα κατάταξης, τότε εγγράφονται όλοι οι ισοβαθμούντες.

Άρθρο 4.

Αριθμός εισακτέων στο ΠΜΣ

1. Ο αριθμός εισακτέων στο ΠΜΣ, για απόκτηση ΜΔΕ, δεν μπορεί να υπερβαίνει κατ' έτος τους είκοσι πέντε (25) για κάθε μία από τις έξι (6) κατευθύνσεις, και σε σύνολο τους εκατόν πενήντα (150). Σε περίπτωση που ο αριθμός των επιτυχόντων σε ορισμένη κατεύθυνση είναι μικρότερος των είκοσι πέντε (25) και υπάρχουν επιτυχόντες σε άλλες κατευθύνσεις πέραν του ορίου των είκοσι πέντε (25), οι κενές θέσεις μπορούν να μεταφέρονται στις άλλες κατευθύνσεις. Σε αυτήν την περίπτωση κάθε άλλη κατεύθυνση μπορεί να δεχθεί κατ' ανώτατο όριο τρεις (3) επιπλέον επιτυχόντες. Καταρχήν η μεταφορά λαμβάνει χώρα ισομερώς μεταξύ των

επιμέρους κατευθύνσεων. Σε περίπτωση που ο κανόνας της ισομέρειας αφήνει αδιάθετες θέσεις, αυτές πληρώνονται με σειρά συνολικής κατάταξης των επιτυχόντων με βάση τα μόρια που συγκέντρωσαν.

2. Επιπλέον του αριθμού των εισακτέων μπορεί να γίνονται δεκτοί δύο (2) υπότροφοι με βάση το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 τ.Α'/16-7-2008).

Άρθρο 5

Εγγραφή επιτυχόντων και δηλώσεις μαθημάτων

1. Οι εγγραφές των εισαγομένων μεταπτυχιακών φοιτητών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας της Σχολής που έπεται της συνεδρίασης της ΓΣΕΣ, στην οποία επικυρώνεται ο πίνακας των επιτυχόντων. Η χρονική διάρκεια των εγγραφών είναι δέκα (10) ημέρες. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή είναι : α) φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας, και β) μία (1) φωτογραφία, εκτός αν κριθούν απαραίτητα και περαιτέρω δικαιολογητικά μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ. Οι σχετικές δηλώσεις καταχωρίζονται ηλεκτρονικά στην ατομική μερίδα του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας.

2. Οι φοιτητές υποχρεούνται σε καταβολή συμβολικών διδάκτρων (τέλους εγγραφής) για την ολοκλήρωση της εγγραφής τους, καθώς και κατά την έναρξη του γ' εξαμήνου σπουδών. Το ύψος του τέλους εγγραφής καθορίζεται με την απόφαση της ΓΣΕΣ, με βάση την οποία προκηρύσσονται ετησίως οι εισαγωγικές εξετάσεις.

3. Οι φοιτητές θα πρέπει να δηλώσουν εγγράφως στη Γραμματεία της Σχολής το θέμα της διπλωματικής εργασίας που έχουν επιλέξει σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή ή λέκτορα. Η δήλωση γίνεται το αργότερο εντός του γ' εξαμήνου σπουδών και ως 15 Νοεμβρίου του οικείου ακαδημαϊκού έτους. Σε διαφορετική περίπτωση οι φοιτητές δεν έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής στις εξετάσεις του γ' εξαμήνου οι οποίες λαμβάνουν χώρα το Φεβρουάριο.

Άρθρο 6

Χορήγηση υποτροφιών ή επαίνων αριστείας

Η Σχολή απονέμει: α) «έπαινο αριστείας» στον πρώτο εισαχθέντα κάθε κατεύθυνσης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με βάση

τα μόρια που συγκέντρωσε. Απονέμει επίσης σε αυτόν και εφάπαξ «υποτροφία αριστείας», η οποία συνίσταται στην απαλλαγή από το τέλος εγγραφής του πρώτου έτους. β) «υποτροφία αριστείας» στον αριστεύσαντα κάθε κατεύθυνσης, που έχει περατώσει επιτυχώς όλα τα μαθήματα του πρώτου έτους (α' και β' εξάμηνο σπουδών). Σε περίπτωση ισοβαθμίας περισσότερων μεταπτυχιακών φοιτητών σε μία κατεύθυνση η επιλογή μεταξύ τους γίνεται με βάση τα μόρια εισαγωγής στο ΠΜΣ. Εάν η Σχολή δεν διαθέτει τα απαραίτητα κονδύλια χορηγείται τόσο στην περίπτωση α) όσο και στην περίπτωση β) μόνον «έπαινος αριστείας». Η ΓΣΕΣ μπορεί να αποφασίσει επίσης την τροποποίηση του περιεχομένου των «υποτροφιών αριστείας» και αντί του χρηματικού ποσού να επιλέξει άλλη μορφή αυτής.

Άρθρο 7

Χρονική διάρκεια και προϋποθέσεις για την απονομή ΜΔΕ

1. Η χρονική διάρκεια για την απονομή του ΜΔΕ ορίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα.

2. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης είναι δυνατόν, σε περίπτωση που υπάρχει ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας σε επίπεδο ΠΜΣ με ημεδαπό ή αλλοδαπό ΑΕΙ σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3685/2008, να αναγνωρίζεται ο χρόνος μεταπτυχιακών σπουδών που διανύθηκε σε ισότιμη πανεπιστημιακή μονάδα της ημεδαπής ή αλλοδαπής στο ίδιο επιστημονικό αντικείμενο και να συντέμνεται ανάλογα ο χρόνος της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου τούτου.

3. Οι φοιτητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρέπει να περατώσουν τις σπουδές τους για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης σε δύο έτη (τέσσερα διδακτικά εξάμηνα). Η τελευταία εξεταστική περίοδος για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είναι αυτή του Σεπτεμβρίου με τη λήξη του τέταρτου εξαμήνου σπουδών. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις του κάθε μαθήματος και την επιτυχή περάτωσή του προϋπόθεση είναι ο φοιτητής να έχει παρακολουθήσει τα 4/5 των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του μαθήματος.

4. Με απόφαση της ΓΣΕΣ είναι δυνατό, ιδίως σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου, να παρατείνεται μέχρι ένα (1) έτος ο χρόνος σύνταξης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή και ο χρόνος φοίτησης.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή σε εξαιρετικές συνθήκες που καθιστούν αδύνατη τη συνέχιση της φοίτησης, όπως ιδίως σε περιπτώσεις λόγων υγείας, είναι δυνατό να αναστέλλεται η φοίτηση για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπολείπεται του ενός (1) εξαμήνου ούτε να υπερβαίνει συνολικά τα δύο (2) εξάμηνα σπουδών.

6. Πέραν των χρονικών ορίων των παραγράφων 3-5 ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

7. Τα εξάμηνα διδασκαλίας των μαθημάτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών έχουν την ακόλουθη διάρκεια: Το χειμερινό εξάμηνο διαρκεί από τις αρχές Οκτωβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους έως το τέλος Ιανουαρίου. Κατά την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου διενεργούνται οι προφορικές ή γραπτές εξετάσεις του χειμερινού εξαμήνου. Το εαρινό εξάμηνο διαρκεί από την δεύτερη εβδομάδα του Φεβρουαρίου έως το τέλος Μαΐου του αντιστοίχου έτους. Εντός του Ιουνίου διενεργούνται οι προφορικές ή γραπτές εξετάσεις του εαρινού εξαμήνου. Κατά τον μήνα Σεπτέμβριο διενεργούνται οι επαναληπτικές εξετάσεις τόσο του χειμερινού όσο και του εαρινού εξαμήνου.

8. Η φοίτηση στο επόμενο εξάμηνο προϋποθέτει καταρχήν επιτυχή περάτωση των σπουδών του προηγούμενου εξαμήνου καθώς και επιτυχή συμμετοχή στις αντίστοιχες εξετάσεις όλων των μαθημάτων του εξαμήνου. Φοιτητής που αποτυγχάνει, και κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου, στις εξετάσεις μαθήματος οποιουδήποτε εξαμήνου ή απέχει από τις εξετάσεις αυτές, οφείλει να επαναλάβει τη φοίτηση ως προς το μάθημα στο οποίο απέτυχε καταρχήν στο χειμερινό ή εαρινό αντίστοιχα εξάμηνο του επόμενου έτους. Σε περίπτωση που ο φοιτητής επιλέξει την παράταση των σπουδών του για να παρακολουθήσει το μάθημα στο οποίο απέτυχε, υποβάλει αίτηση παράτασης του χρόνου φοίτησης σύμφωνα με την παρ. 4 του παρόντος άρθρου, κατοχυρώνονται όμως τα μαθήματα στα οποία φοίτησε επιτυχώς. Αν ο φοιτητής απορριφθεί και πάλι ή απέχει από τις εξετάσεις, έχοντας εξαντλήσει τον χρόνο

ανώτατης διάρκειας των σπουδών (περιλαμβανομένης της παράτασης), διαγράφεται από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

9. Γλώσσα διδασκαλίας στο ΠΜΣ είναι η ελληνική.

10. Κάθε μάθημα διδάσκεται τουλάχιστον δύο ώρες την εβδομάδα ανάλογα με το ειδικότερο πρόγραμμα μαθημάτων. Τυχόν απώλεια ωρών διδασκαλίας εξαιτίας οποιουδήποτε λόγου, πέραν των επίσημων αργιών του Πανεπιστημίου, αναπληρώνεται από τους διδάσκοντες σε ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται εγκαίρως.

11. Το πρόγραμμα των μαθημάτων με τα ονόματα των διδασκόντων ανά εξάμηνο σπουδών και ανά μάθημα μετά από την έγκρισή του από τη ΓΣΕΣ δημοσιεύεται και αναρτάται κατ' έτος στον Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ. Στον Οδηγό Σπουδών περιέχονται επίσης πληροφορίες για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φοιτητών, καθώς και πληροφορίες για τη λειτουργία των επιμέρους κατευθύνσεων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Άρθρο 8

Πρόγραμμα Σπουδών

1. Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει: α) την παρακολούθηση ενός επιστημονικού αντικειμένου της κατεύθυνσης, διδασκόμενου στα τρία (3) πρώτα εξάμηνα, το οποίο ο φοιτητής επιλέγει ως κύριο· β) την παρακολούθηση δύο (2) άλλων μαθημάτων σε κάθε εξάμηνο (α', β', γ') γ) την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο επιστημονικό αντικείμενο που ο φοιτητής επιλέγει ως κύριο, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος το αντικείμενο αυτό, τον οποίο επιλέγει ο φοιτητής μεταξύ των διδασκόντων όλων των εξαμήνων σπουδών. Η διπλωματική εργασία ολοκληρώνεται και αξιολογείται (κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρ. 9 παρ. 4) τον Ιούνιο ή τον Σεπτέμβριο μετά από την λήξη του δ' εξαμήνου σπουδών.

2. Τα διδασκόμενα μαθήματα ορίζονται ανά κατεύθυνση ως ακολούθως:

α. Κατεύθυνση Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου:

Α' εξάμηνο

Υποχρεωτικά μαθήματα:

1. Αστικό Δίκαιο I, 2. Αστικό Δικονομικό Δίκαιο I, 3. Εργατικό Δίκαιο I

Β' εξάμηνο

Υποχρεωτικά μαθήματα:

1. Αστικό Δίκαιο II 2. Αστικό Δικονομικό Δίκαιο II, 3. Εργατικό Δίκαιο II

Γ' εξάμηνο

Υποχρεωτικά μαθήματα:

1. Αστικό Δίκαιο III 2. Αστικό Δικονομικό Δίκαιο III 3. Εργατικό Δίκαιο III

Δ' εξάμηνο

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

β. Κατεύθυνση Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης:

Α' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Συνταγματικό Δίκαιο I, 2. Διοικητικό Δίκαιο I, 3. Δημοσιονομικό-Φορολογικό Δίκαιο I, 4. Πολιτική Επιστήμη I, 5. Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο I, 6. Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία I

Β' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Συνταγματικό Δίκαιο II, 2. Διοικητικό Δίκαιο II, 3. Δημοσιονομικό-Φορολογικό Δίκαιο II, 4. Πολιτική Επιστήμη II, 5. Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο II, 6. Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία II

Γ' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Συνταγματικό Δίκαιο III, 2. Διοικητικό Δίκαιο III, 3. Δημοσιονομικό-Φορολογικό Δίκαιο III, 4. Πολιτική Επιστήμη III, 5. Ευρωπαϊκό Φορολογικό Δίκαιο I, 6. Διοικητική Επιστήμη

Δ' εξάμηνο

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Από τα τρία συνολικά μαθήματα του κάθε εξαμήνου οι φοιτητές οφείλουν να επιλέξουν δύο από την Α' κατηγορία μαθημάτων: Συνταγματικό Δίκαιο, Διοικητικό Δίκαιο, Δημοσιονομικό-Φορολογικό Δίκαιο, Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο, Ευρωπαϊκό Φορολογικό Δίκαιο και ένα από την Β' κατηγορία μαθημάτων: Πολιτική Επιστήμη, Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία, Διοικητική Επιστήμη.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη αίτηση, η Γ.Σ. του Τομέα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης μπορεί να επιτρέψει σε φοιτητές να επιλέξουν τρία μαθήματα από την Α' κατηγορία ή δύο μαθήματα από την Β' κατηγορία και ένα από την Α'.

Οι φοιτητές που θα επιλέξουν να παρακολουθήσουν στο Α' και Β' εξάμηνο τα μαθήματα Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο και Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία, στο Γ' εξάμηνο θα παρακολουθήσουν τα μαθήματα Ευρωπαϊκό Φορολογικό Δίκαιο και Διοικητική Επιστήμη αντίστοιχα.

γ. Κατεύθυνση Διεθνών Σπουδών:

Α' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο I, 2. Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο I, 3. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης I, 4. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο I, 5. Συγκριτικό Δίκαιο I, 6. Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών I, 7. Διπλωματική Ιστορία I, 8. Διεθνείς Σχέσεις I, 9. Η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (έδρα Jean Monnet) I

Β' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο II, 2. Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο II, 3. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης II, 4. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο II, 5. Συγκριτικό Δίκαιο II, 6. Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών II, 7. Διπλωματική Ιστορία II, 8. Διεθνείς Σχέσεις II, 9. Η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (έδρα Jean Monnet) II

Γ' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο ΙΙΙ, 2. Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο ΙΙΙ, 3. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΙΙΙ, 4. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο ΙΙΙ, 5. Συγκριτικό Δίκαιο ΙΙΙ, 6. Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών ΙΙΙ, 7. Διπλωματική Ιστορία ΙΙΙ, 8. Διεθνείς Σχέσεις ΙΙΙ, 9. Η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (έδρα Jean Monnet) ΙΙΙ

Δ' εξάμηνο

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

δ. Κατεύθυνση Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου:

Α' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Δίκαιο Εταιριών Ι, 2. Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών Ι, 3. Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας - Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή Ι, 4. Ναυτικό Δίκαιο Ι, 5. Τραπεζικό Δίκαιο Ι

Β' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Δίκαιο Εταιριών ΙΙ, 2. Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών ΙΙ, 3. Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας - Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή ΙΙ, 4. Ναυτικό Δίκαιο ΙΙ, 5. Τραπεζικό Δίκαιο ΙΙ

Γ' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Δίκαιο Εταιριών ΙΙΙ, 2. Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών ΙΙΙ, 3. Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας - Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή ΙΙΙ, 4. Ναυτικό Δίκαιο ΙΙΙ, 5. Τραπεζικό Δίκαιο ΙΙΙ

Δ' εξάμηνο

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

ε. Κατεύθυνση Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου:

Α' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Εκκλησιαστικό Δίκαιο Ι, 2. Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου Ι, 3. Κοινωνιολογία του Δικαίου Ι, 4. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου Ι, 5. Δίκαιο και Πληροφορική Ι,

Β' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Εκκλησιαστικό Δίκαιο ΙΙ, 2. Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου ΙΙ, 3. Κοινωνιολογία του Δικαίου ΙΙ, 4. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου ΙΙ, 5. Δίκαιο και Πληροφορική ΙΙ,

Γ' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Εκκλησιαστικό Δίκαιο ΙΙΙ, 2. Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου ΙΙΙ, 3. Κοινωνιολογία του Δικαίου ΙΙΙ, 4. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου ΙΙΙ, 5. Δίκαιο και Πληροφορική ΙΙΙ,

Δ' εξάμηνο

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

στ. Κατεύθυνση Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών:

Α' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Ποινικό Δίκαιο Ι, 2. Ποινική Δικονομία Ι, 3. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι-Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο Ι, 4. Εγκληματολογία – Σωφρονιστική Ι, 5. Φιλοσοφία Ποινικού Δικαίου Ι, 6. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο Ι, 7. Ποινικό Δίκαιο των Ανηλίκων Ι

Β' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Ποινικό Δίκαιο II, 2. Ποινική Δικονομία II, 3. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι-Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο II, 4. Εγκληματολογία – Σωφρονιστική II, 5. Φιλοσοφία Ποινικού Δικαίου II, 6. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο II, 7. Ποινικό Δίκαιο των Ανηλίκων II

Γ' εξάμηνο

Υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα (3 από τα κάτωθι):

1. Ποινικό Δίκαιο III, 2. Ποινική Δικονομία III, 3. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι-Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο III, 4. Εγκληματολογία – Σωφρονιστική III, 5. Φιλοσοφία Ποινικού Δικαίου I, 6. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο I, 7. Ποινικό Δίκαιο των Ανηλίκων I

Δ' εξάμηνο

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Τα μαθήματα Φιλοσοφία Ποινικού Δικαίου, Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο και Ποινικό Δίκαιο των Ανηλίκων διδάσκονται εφόσον ο Τομέας αποφασίσει ότι έχει τη δυνατότητα να τα προσφέρει.

Το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθημάτων κάθε κατεύθυνσης ανά εξάμηνο σπουδών, με τις ώρες διδασκαλίας και τους διδάσκοντες, ανακοινώνεται εντός των μηνών Απριλίου-Μαΐου κάθε έτους και εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ.

3. Το κύριο επιστημονικό αντικείμενο επιλέγεται:

α) Για την κατεύθυνση Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου, μεταξύ των τριών αυτών μαθημάτων.

β) Για την κατεύθυνση Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, μεταξύ των υπ' αριθμ. 1-4 μαθημάτων.

γ) Για την κατεύθυνση Διεθνών Σπουδών, μεταξύ των εννέα μαθημάτων αυτής.

δ) Για την κατεύθυνση Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, μεταξύ των πέντε μαθημάτων αυτής.

ε) Για την κατεύθυνση Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου, μεταξύ των πέντε μαθημάτων αυτής.

στ) Για την κατεύθυνση Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών, μεταξύ των υπ' αριθμ. 1-4 μαθημάτων.

4. Επίσης μπορούν να παρακολουθήσουν ένα εξαμήνο ξένης γλώσσας, επιλέγοντας μία από τις διδασκόμενες γλώσσες, σύμφωνα με το πρόγραμμα μαθημάτων, στο πρώτο έτος των σπουδών τους, ως πρόσθετο προαιρετικό μάθημα.

5. Τα μαθήματα του εξαμήνου διδάσκονται επί 2 ώρες τουλάχιστον εβδομαδιαίως.

6. Η δήλωση επιλογής των μαθημάτων του εξαμήνου, όπου απαιτείται, γίνεται μαζί με την αίτηση εγγραφής του φοιτητή. Η επιλογή του κυρίου επιστημονικού αντικειμένου γίνεται πριν τη λήξη του α' εξαμήνου σπουδών.

7. Η αλλαγή της δήλωσης των επιλεγόμενων μαθημάτων επιτρέπεται μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του α' και γ' εξαμήνου.

8. Οι φοιτητές που δεν επιθυμούν να αλλάξουν τα επιλεγέντα μαθήματα δεν χρειάζεται να επαναλάβουν την αρχική δήλωση επιλογής.

9. Οι φοιτητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών έχουν τη δυνατότητα επιλογής ενός επιπλέον προαιρετικού μαθήματος στη διάρκεια των σπουδών τους, ακόμη και άλλης κατεύθυνσης εφόσον γίνονται δεκτοί από τον διδάσκοντα το μάθημα σε αυτήν. Ο βαθμός του προαιρετικού μαθήματος δεν υπολογίζεται στην τελική βαθμολογία αποφοίτησης από το πρόγραμμα.

10. Ο βαθμός στο μάθημα της ξένης γλώσσας δεν υπολογίζεται στον τελικό βαθμό του ΜΔΕ.

11. Η διδασκαλία των μαθημάτων κάθε κατεύθυνσης (τόσο των υποχρεωτικών όσο και των κατ' επιλογή) αποσκοπεί στην εμβάθυνση σε επιμέρους πεδία του διδασκόμενου επιστημονικού αντικειμένου, στην προώθηση της επίγνωσης των διδασκόμενων θεσμών μέσω της ιστορικής, συγκριτικής, κοινωνιολογικής, φιλοσοφικής και συστηματικής-δογματικής προσέγγισης των θεσμών, στην καλλιέργεια της κριτικής και συστηματικής σκέψης των φοιτητών καθώς και στην μύησή τους στην επιστημονική μέθοδο έρευνας και συγγραφής. Οι σκοποί αυτοί επιδιώκο-

νται με τον συνδυασμό ιδίως των ακόλουθων μεθόδων διδασκαλίας: α) παρουσίασης από τον διδάσκοντα των θεμελίων της εκάστοτε θεματικής και των αξόνων προσανατολισμού σε αυτή, β) κριτικού διαλόγου, στον οποίο προκαλούνται οι φοιτητές, γ) κριτικής αποτίμησης θέσεων της θεωρίας και της νομολογίας ως προς τα συζητούμενα θέματα, δ) παρουσίασης εισηγήσεων εκ μέρους των φοιτητών και συζήτηση επ' αυτών, ε) εκπόνηση αναλυτικής εργασίας για κάθε εξαμηνιαίο μάθημα με εμβάθυνση στο θέμα αναφοράς, με επαρκή βιβλιογραφική κάλυψη και επεξεργασία δεδομένων της εθνικής και διεθνούς νομολογίας καθώς και κριτικό διάλογο αναφορικά με αυτά, στ) εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας από κάθε φοιτητή.

12. Τα μαθήματα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών διδάσκονται από καθηγητές και λέκτορες της Σχολής. Στην διδασκαλία είναι δυνατόν, μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ της Σχολής, λαμβανόμενη ύστερα από πρόταση των οικείων τομέων, να προσκαλούνται να συμμετάσχουν και αποχωρήσαντες λόγω συνταξιοδότησης καθηγητές της Σχολής καθώς και επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, με ερευνητικό έργο στο διδασκόμενο αντικείμενο ή με αξιόλογη σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (υπό την ιδιότητά τους πχ. ως δικαστών ή διακεκριμένων δικηγόρων κλπ.)

13. Η διδασκαλία των μαθημάτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ανατίθεται από τη ΓΣΕΣ της Σχολής ύστερα από πρόταση των καθηγητών και λεκτόρων της κάθε κατεύθυνσης.

Άρθρο 9

Έλεγχος Σπουδών και επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών ΠΜΣ

1. Την εποπτεία των προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει η Επιτροπή Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών της Σχολής, η οποία μεριμνά για την τήρηση του παρόντος κανονισμού και την εφαρμογή του προγράμματος και των επιμέρους προγραμμάτων των μαθημάτων κάθε κατεύθυνσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Ανώτατο όργανο, αποφαινόμενο επί των προτάσεων της Επιτροπής, είναι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης της Σχολής.

2. Οι φοιτητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών οφείλουν να παρακολουθούν τακτικά όλα τα μαθήματα του προγράμματος, τα οποία επέλεξαν και να μετέχουν ενεργά στις συζητήσεις, τις εισηγήσεις και τις εν γένει διδακτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του προγράμματος της κατεύθυνσης που ακολουθούν. Η παρουσία τους ελέγχεται από τον διδάσκοντα και η επίδοσή τους αξιολογείται διαρκώς από αυτόν. Σε κάθε εξαμηνιαίο μάθημα οφείλουν να συγγράψουν επίσης εργασία όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 8 παρ.11ε.

3. Η τελική αξιολόγηση και βαθμολόγηση όλων των μαθημάτων γίνεται με προφορικές ή γραπτές εξετάσεις στο τέλος κάθε εξαμήνου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 7 και 8. Στην τελική αξιολόγηση των μαθημάτων λαμβάνεται υπόψη τυχόν συμμετοχή του φοιτητή με εισήγηση ή παρέμβαση στο ετήσιο συνέδριο μεταπτυχιακών σπουδών της Σχολής, και συνεκτιμάται από τους αρμόδιους διδάσκοντες κατά τη διαμόρφωση του τελικού του βαθμού στο/α αντίστοιχο/α μάθημα/τα ή στη διπλωματική εργασία.

4. Η αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρ. 8 παρ. 1. Η τελική έγκριση της διπλωματικής εργασίας, μετά από την εκπόνηση και την κατάθεσή της, προϋποθέτει την υποστήριξή της ενώπιον τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, στην οποία μετέχουν ο επιβλέπων καθηγητής και άλλοι δύο διδάσκοντες καθηγητές της ίδιας κατεύθυνσης. Η επιτροπή δίδει τον τελικό βαθμό της διπλωματικής.

5. Στην τελική αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας ο φοιτητής μπορεί να προσέλθει μόνο μετά από την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών των τριών πρώτων εξαμήνων.

6. Η διπλωματική εργασία συγγράφεται στην ελληνική γλώσσα. Με αιτιολογημένη απόφαση της ΓΣΕΣ είναι δυνατή η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας σε άλλη γλώσσα.

Άρθρο 10

Πιστωτικές μονάδες (ECTS) και παράρτημα διπλώματος

1. Η φοίτηση στο ΠΜΣ της Νομικής και η απόκτηση του Διπλώματος αντιστοιχεί σε 120 πιστωτικές μονάδες, κατανεμόμενες ανά 30 για κάθε εξάμηνο. Ειδικότερα ο φόρτος εργασίας με τον οποίο επιβαρύνεται

ανά μάθημα ο φοιτητής αποτιμάται ως εξής: α) δέκα (10) πιστωτικές μονάδες για κάθε μάθημα εκάστου εξαμήνου σπουδών για τα τρία εξάμηνα διδασκαλίας, β) τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας στο δ' εξάμηνο.

2. Το ΠΜΣ απεικονίζεται, σε επίπεδο πιστωτικών μονάδων, στο σύνολό του ως εξής:

Α' εξάμηνο:

3 μαθήματα X 10 πιστωτικές μονάδες = 30 ECTS

Σύνολο: 30 ECTS

Β' εξάμηνο:

3 μαθήματα X 10 πιστωτικές μονάδες = 30 ECTS

Σύνολο: 30 ECTS

Γ' εξάμηνο:

3 μαθήματα X 10 πιστωτικές μονάδες = 30 ECTS

Σύνολο: 30 ECTS

Δ' εξάμηνο:

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας = 30 ECTS

Σύνολο: 30 ECTS

Γενικό Σύνολο: 120 ECTS

3. Στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης επισυνάπτεται παράρτημα διπλώματος, ως προς το οποίο ισχύουν οι ρυθμίσεις του άρθρου 15 ν. 3374/2005 και της Υ.Α. Φ5/89656/Β3/13-8-07 (ΦΕΚ 1466 τ. β').

Άρθρο 11

Βαθμός Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ)

1. Η βαθμολογική κλίμακα για όλα τα μαθήματα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα (0-10). Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.

2. Ο φοιτητής, ο οποίος επέτυχε σε όλες τις προβλεπόμενες δοκιμασίες του προγράμματος σπουδών της κατεύθυνσης που ακολουθεί, λαμβάνει ΜΔΕ στην κατεύθυνση αυτή.

3. Διπλωματούχος καθίσταται ο φοιτητής με την ανακοίνωση του αποτελέσματος της τελικής αξιολόγησης της διπλωματικής εργασίας από την τριμελή εξεταστική επιτροπή στη Γραμματεία της Σχολής.

4. Ο φοιτητής, για να λάβει το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης, υποχρεούται να καταθέσει τη διπλωματική του εργασία σε ηλεκτρονική μορφή στις υπηρεσίες πληροφόρησης της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΑΠΘ.

5. Για τον υπολογισμό του βαθμού του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος (συμπεριλαμβανομένης της διπλωματικής εργασίας στο δ' εξάμηνο) με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με τον αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΜΔΕ. Ο βαθμός του ΜΔΕ υπολογίζεται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου.

6. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι αποφάσεις της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Β. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρο 12

Προϋποθέσεις – προσόντα εγγραφής για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής – ορισμός τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής

1. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχουν πτυχιούχοι Νομικής που είναι κάτοχοι ΜΔΕ Νομικής της ημεδαπής ή αντίστοιχων Σχολών ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής ή κάτοχοι ΜΔΕ κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών, ανθρωπιστικών επιστημών, διεθνών σχέσεων και δημόσιας διοίκησης.

2. Ειδικά για τις κατευθύνσεις του ΠΜΣ: α. Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, β. Διεθνών Σπουδών, γ. Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, δ. Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου

καθώς και ε. για το επιστημονικό πεδίο της εγκληματολογίας δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν και πτυχιούχοι συγγενών προς τις πιο πάνω κατευθύνσεις ή πεδία αντικειμένων Τμημάτων ή Σχολών Πανεπιστημίων πέραν της Νομικής, και ειδικότερα των κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών και ανθρωπιστικών επιστημών, διεθνών σχέσεων και δημόσιας διοίκησης, που είναι κάτοχοι ΜΔΕ Νομικής ή των προαναφερόμενων συγγενών Τμημάτων ή Σχολών ΑΕΙ.

3. Η αίτηση για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής κατατίθεται στη γραμματεία της Σχολής και μπορεί να υποβληθεί σε όλη τη διάρκεια του έτους. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την υποβολή της αίτησης είναι: αντίγραφα του πτυχίου, του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης, του βιογραφικού σημειώματος, της αστυνομικής ταυτότητας και μία (1) φωτογραφία.

Η αποδοχή της αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής γίνεται μετά από πρόταση των καθηγητών και λεκτόρων της κατεύθυνσης του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στην οποία ανήκει το γνωστικό αντικείμενο που υπάγεται κατά βάση η θεματική της προτεινόμενης διατριβής. Η αίτηση εγγραφής μπορεί να απορριφθεί ή να αναβληθεί η αποδοχή της για το προσεχές ακαδημαϊκό έτος, όταν ο υποψήφιος δεν κρίνεται επαρκώς προετοιμασμένος επιστημονικά, οι επιδόσεις του στο ΠΜΣ δεν τον καθιστούν συνολικά ικανό για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ή αν λόγω μεγάλου αριθμού υποψηφίων διδασκόντων δεν υπάρχει δυνατότητα για ανάληψη της επίβλεψής του από καθηγητή α' βαθμίδας, ή αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρο καθηγητή.

4. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης της Σχολής, και ύστερα από εισήγηση των διδασκόντων της κατεύθυνσης του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στην οποία υπάγεται το γνωστικό αντικείμενο της διατριβής, τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για την καθοδήγηση και επίβλεψη του υποψηφίου. Η συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα, που είναι καθηγητής της Σχολής και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή α' βαθμίδας ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή, και δύο άλλους καθηγητές ή λέκτορες της Σχολής ή άλλου Τμήματος/Σχολής του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή και αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές ΑΕΙ. Τα

μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του.

5. Στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή είναι δυνατόν να ορίζονται ως μέλη και καθηγητές και λέκτορες τα οποία είναι σε άδεια. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, σε συνεργασία με τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα, υποβάλλει έκθεση προόδου στη ΓΣΕΣ στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της.

6. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος, είναι δυνατή η αντικατάσταση επιβλέποντος καθηγητή ή μέλους της Συμβουλευτικής Επιτροπής με ειδικά αιτιολογημένα και τεκμηριωμένα απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης. Ο τρόπος άσκησης της επίβλεψης δεν μπορεί να συνιστά λόγο αντικατάστασης.

Άρθρο 13

Χρονική διάρκεια για απονομή ΔΔ

Η χρονική διάρκεια για την εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Το ανώτατο χρονικό όριο εκπόνησης ΔΔ, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη. Κατά περίπτωση, μπορεί να δίνεται παράταση για ένα (1) ημερολογιακό έτος, με απόφαση της ΓΣΕΣ, μετά από ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση της συμβουλευτικής επιτροπής. Η πάροδος και του χρόνου παράτασης συνεπάγεται την απώλεια της ιδιότητας του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα/ος και την αφαίρεση του θέματος της διδακτορικής διατριβής, με απόφαση της ΓΣΕΣ.

Άρθρο 14

Πρόγραμμα για τη λήψη Διδακτορικού Διπλώματος

1. Εκτός της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν μαθήματα τα οποία υποδεικνύονται από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή.

Είναι ακόμη δυνατή η παρακολούθηση από τον υποψήφιο διδάκτορα των μαθημάτων ενός ή δύο εξαμήνων άλλης κατεύθυνσης, εφόσον είναι σχετικά με το αντικείμενο της διατριβής.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες συμμετέχουν επίσης στη διοργάνωση και υποστήριξη ειδικών σεμιναρίων που διοργανώνουν οι διδάσκοντες ή σε ερευνητικά προγράμματα που εκτελούνται υπό την ευθύνη τους.

Μπορούν επίσης να συμμετέχουν σε φροντιστήρια ή ασκήσεις προπτυχιακών μαθημάτων καθοδηγώντας τους φοιτητές και συμμετέχοντας στην αξιολόγηση φοιτητικών εργασιών με ωριαία αντιμισθία που βαρύνει τον προϋπολογισμό του ΑΠΘ, ή με βάση τις συμβάσεις υποτροφιών τις οποίες λαμβάνουν από διάφορα Ιδρύματα. Στην περίπτωση που οι υποψήφιοι διδάκτορες λαμβάνουν υποτροφία οφείλουν να καταθέσουν τη σχετική σύμβαση αμέσως μετά την υπογραφή της στη Γραμματεία του Τμήματος.

2. Μετά την επιλογή των υποψήφιων διδασκόντων για την απονομή Διδακτορικού Διπλώματος, η Συμβουλευτική Επιτροπή, που ορίστηκε κατά την παρ. 4 του άρθρου. 12, προσδιορίζει για κάθε υποψήφιο διδάκτορα τα μαθήματα διαρκείας ενός ή δύο εξαμήνων που πρέπει να παρακολουθήσει και καθορίζει σε συνεργασία μαζί του το θέμα της διδακτορικής του διατριβής. Τα μαθήματα αυτά υποδεικνύονται σε κάθε υποψήφιο διδάκτορα από την τριμελή επιτροπή από τον κατάλογο μαθημάτων του ΠΜΣ, ανάλογα με το θέμα της διδακτορικής διατριβής ή και από άλλα ειδικά μαθήματα για υποψηφίους διδάκτορες τα οποία θα ορίζονται μετά από σχετική απόφαση της ΓΣΕΣ

3. Τα μαθήματα της προηγούμενης παραγράφου προσδιορίζονται ενόψει του θέματος της διατριβής, για την πληρέστερη και ολοκληρωμένη κατάρτιση του υποψηφίου διδάκτορα ενόψει της συγγραφής της, και δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα από δύο εξαμηνιαία μαθήματα.

Η υποχρέωση παρακολούθησης διδασκαλίας είναι δυνατόν να αντικατασταθεί με συναντήσεις (σεμινάρια) του υποψηφίου διδάκτορα με τον επιβλέποντα ή τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής ανά δεκαπενθήμερο, τα οποία του παρέχουν και το σχετικό "πιστοποιητικό παρακολούθησης".

4. Εφόσον το αντικείμενο της διατριβής έχει σχέση και με άλλη κατεύθυνση, για την οποία υπάρχει αντίστοιχο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών

Σπουδών, ένα τουλάχιστον από τα παραπάνω μαθήματα πρέπει να ανήκει στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών της άλλης συναφούς προς το αντικείμενο της διατριβής κατεύθυνσης, έστω και αν αυτή διδάσκεται σε άλλες Σχολές ή Τμήματα του Πανεπιστημίου.

5. Μετά την επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών, ο υποψήφιος διδάκτορας παίρνει σχετικό "πιστοποιητικό παρακολούθησης" για κάθε μάθημα. Αφού συγκεντρώσει τα αντίστοιχα πιστοποιητικά, τα παραδίδει στη Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία και βεβαιώνει ότι ο φοιτητής ολοκλήρωσε την υποχρέωση παρακολούθησης μαθημάτων.

6. Η διδακτορική διατριβή συγγράφεται στην ελληνική γλώσσα. Με αιτιολογημένη απόφαση της ΓΣΕΣ είναι δυνατή η συγγραφή της διδακτορικής διατριβής σε άλλη γλώσσα.

7. Όταν ολοκληρωθεί και η συγγραφή της διατριβής εντός της προθεσμίας του άρθρου 13 του παρόντος, η Συμβουλευτική Επιτροπή με αίτησή της και σχετική Εισηγητική Έκθεση, όπου ενσωματώνεται και η βεβαίωση ολοκλήρωσης των υποχρεώσεων παρακολούθησης μαθημάτων του δεύτερου επιπέδου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, ζητεί από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης της Σχολής τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

8. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών, ορίζει την εξεταστική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από επτά (7) μέλη.

Στην εξεταστική επιτροπή συμμετέχουν τα τρία (3) μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής και άλλοι τέσσερις καθηγητές και λέκτορες, ορισμένοι από τους οποίους μπορεί να προέρχονται από άλλα Τμήματα/Σχολές του ΑΠΘ ή άλλου ΑΕΙ. Δύο τουλάχιστον μέλη από τα τέσσερα της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να προέρχονται από τη Νομική Σχολή του ΑΠΘ. Τα υπόλοιπα δύο μπορεί να είναι καθηγητές και λέκτορες Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής και αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές ΑΕΙ. Από τα επτά (7) μέλη της εξεταστικής επιτροπής τρία (3) ανήκουν κατά το δυνατόν στην α' βαθμίδα του καθηγητή. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτήν, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του.

Πρόεδρος της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής είναι το αρχαιότερο από τα μέλη της, που ανήκει στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ. Κατά τη διαδικασία εξέτασης είναι δυνατόν να συμμετέχουν ως μέλη της επιτροπής καθηγητές και λέκτορες τα οποία βρίσκονται σε εκπαιδευτική ή άλλη άδεια.

9. Ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει σε 11 τουλάχιστον αντίτυπα τη διατριβή του σε έντυπη μορφή, από τα οποία ένα κατατίθεται στη Γραμματεία, ένα στη Βιβλιοθήκη της Σχολής, ένα στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, ένα στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, και από ένα στα μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Ο υποψήφιος διδάκτορας υποχρεούται επιπλέον να καταθέσει τη διατριβή του σε ηλεκτρονική μορφή στις υπηρεσίες πληροφόρησης της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Ιδρύματος, καθώς και στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

10. Η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή αφού μελετήσει το κείμενο της διατριβής ορίζει με απόφασή της την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο της δημόσιας παρουσίασης και εξέτασης του υποψηφίου διδάκτορα.

Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται στον υποψήφιο και στη Σχολή και ανακοινώνεται πέντε (5) τουλάχιστον μέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας παρουσίασης.

11. Η ανάπτυξη και παρουσίαση του θέματος γίνεται δημόσια ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής στην ημερομηνία που ορίστηκε κατά τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο. Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του θέματος που δεν πρέπει να διαρκέσει περισσότερο από τριάντα λεπτά ούτε λιγότερο από δεκαπέντε, και τις απαντήσεις του υποψηφίου σε σχετικές ερωτήσεις της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, που δεν πρέπει να διαρκέσουν περισσότερο από μιάμιση ώρα, αποχωρεί το ακροατήριο και ο υποψήφιος, και ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησής του και τελικής κρίσης της διατριβής του από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή.

12. Η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή κρίνει το πρωτότυπο του περιεχομένου της διατριβής και την ουσιαστική συμβολή της στην επιστήμη καθώς και την επάρκεια του υποψηφίου στο γνωστικό αντικείμενο της διατριβής. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμ-

φωνη γνώμη των πέντε τουλάχιστον μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Η διατριβή βαθμολογείται κατά την ισχύουσα κλίμακα: «άριστα», «λίαν καλώς» και «καλώς» με βάση την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Επί ισοψηφίας επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία. Αν και πάλι υπάρξει ισοψηφία υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερος σημαντικής ερευνητικής συμβολής και μόνο μετά από ομόφωνη απόφαση όλων των μελών της εξεταστικής επιτροπής μπορεί η διατριβή να βαθμολογηθεί με το βαθμό: «άριστα με διάκριση».

13. Μετά την έγκριση συντάσσεται πρακτικό για τη διαδικασία και το αποτέλεσμα κρίσης της διατριβής, υπογραφόμενο από όλα τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, και την επομένη ο Πρόεδρός της το διαβιβάζει μέσω της Γραμματείας της Σχολής στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης της Σχολής. Στο πρακτικό καταχωρούνται, εφ' όσον υπάρχουν, παρατηρήσεις, συστάσεις ή επιφυλάξεις μελών της επιτροπής, καθώς και κρίσεις ή ιδιαίτερες αξιολογήσεις.

Η επιτροπή επιτρέπει τη δημοσίευση της διατριβής ως τέτοιας, αφού ληφθούν υπόψη τυχόν υποδείξεις της ίδιας.

14. Πριν από την καθομολόγηση του/ης υποψήφιου/ας διδάκτορα μπορεί να δοθεί σ' αυτόν/ήν πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση της όλης διαδικασίας. Το ΔΔ (μεμβράνη) υπογράφεται από τον/την Πρύτανη, τον/την Κοσμήτορα και τον/την Γραμματέα της Σχολής και σφραγίζεται με τη σφραγίδα του ΑΠΘ.

Άρθρο 15

Αναγόρευση διδασκόντων

Η καθομολόγηση των διδασκόντων γίνεται μέχρι τρεις (3) φορές κάθε ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης της Σχολής αναγορεύει, αφού διαβαστεί από τον Πρόεδρό της σε δημόσια συνεδρίαση το πρακτικό της εξεταστικής επιτροπής, τον υποψήφιο σε διδάκτορα. Στη συνεδρίαση αυτή της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης παρίσταται και ο Πρύτανης ή ένας από τους Αναπληρωτές Πρύτανη του Πανεπιστημίου. Σε περίπτωση που οι διδάκτορες της Σχολής είναι παραπάνω από ένας, τον όρκο ή/και την πανηγυρική διαβεβαίωση διαβάζει αυτός που έχει λάβει τον μεγαλύτερο βαθμό από την επταμελή εξεταστική επιτροπή.

Για όσους/όσες δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου, επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και της συνείδησής τους.

Γ. ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16

Λογοκλοπή-Παράλειψη αναφοράς σε χρησιμοποιηθείσα βιβλιογραφία

1. Καταθέτοντας οποιαδήποτε εργασία, μεταπτυχιακή ή διδακτορική διατριβή, ο/η φοιτητής/τρια ή ο υποψήφιος/α διδάκτορας υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

2. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας (ή μέρους αυτής) κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας (ή μέρους αυτής) άλλου/ης -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της ΓΣΕΣ για διαγραφή του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας ή υποψήφιου/ας διδάκτορα.

Στις παραπάνω περιπτώσεις -και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/σας καθηγητή/τριας- η ΓΣΕΣ μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας ή υποψήφιου/ας διδάκτορα.

3. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί λογοκλοπή μετά τη λήψη του διδακτορικού διπλώματος ή διπλώματος μεταπτυχιακής ειδίκευσης, ο τίτλος που έχει απονεμηθεί ανακαλείται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Νομικής Σχολής.

Άρθρο 17

Διεθνείς συμφωνίες

Η Σχολή συμμετέχει σε κοινά με άλλα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών ειδίκευσης ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής και απονομής κοινού διδακτορικού διπλώματος ή διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών που συνάπτονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές προβλέψεις.

Άρθρο 18

Διδάσκοντες

Οι καθηγητές και λέκτορες της Σχολής αναλαμβάνουν τη διδασκαλία των μαθημάτων, δεν επιτρέπεται όμως να απασχολούνται αποκλειστικά στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο/Η Πρόεδρος της Επιτροπής Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του/της με μερική απαλλαγή από τις διδακτικές του/της υποχρεώσεις. Στο ΠΜΣ μπορούν να συμμετέχουν επίσης καθηγητές και λέκτορες άλλων τμημάτων του ΑΠΘ ή άλλου ΑΕΙ, τα οποία διδάσκουν το αυτό αντικείμενο ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους που διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του ΠΜΣ. Για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών απασχολούνται μέλη ΕΕΠ.

Άρθρο 19

Άτομα με ειδικές ανάγκες

Εάν αποδεικνύονται λόγοι υγείας που καθιστούν αδύνατη τη συμμετοχή του υποψηφίου ειδικά στη γραπτή εξέταση, τότε η εξέταση γίνεται προφορικά στον ίδιο χρόνο και με τα ίδια θέματα.

Άρθρο 20

Υλικοτεχνική υποδομή

Για το ΠΜΣ χρησιμοποιείται η υλικοτεχνική υποδομή της Νομικής Σχολής, η οποία και επαρκεί.

Άρθρο 21

Μεταβατικές διατάξεις

1. Διατηρείται σε ισχύ η μεταβατική διάταξη του άρθρου 19 του οικείου εσωτερικού κανονισμού μεταπτυχιακών σπουδών που εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης του ΑΠΘ στη συνεδρίασή της με αριθμό 137/23-5-2012, για τις κατηγορίες προσώπων τις οποίες αφορά.

2. Οι εισαχθέντες στο ΠΜΣ έως και το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 θα εξακολουθήσουν να διέπονται από το καθεστώς που ίσχυε κατά την έναρξη της φοίτησής τους.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΜΣ

Για το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας και τις ειδικότερες θεματικές κάθε μαθήματος βλ. στην ιστοσελίδα της Σχολής (http://www.law.auth.gr/el/postgraduate_courses).

1. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ, ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Α' ΕΤΟΣ

Α' εξάμηνο

1. Αστικό Δίκαιο Ι

- «Περιουσιακές σχέσεις συζύγων»

Διδασκαλία: Α. Κοτζάμπαση/Θ. Παπαζήση

- «Γενικό δίκαιο συμβάσεων και δίκαιο πώλησης: εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές»

Διδασκαλία: Α. Πουλιάδης/Τ. Κοσμίδης

2. Αστικό Δικονομικό Δίκαιο Ι

«Η εναλλακτική επίλυση διαφορών»

Διδασκαλία: Λ.Μ. Πίψου/ Α. Καΐσης/Χ. Απαλαγάκη

3. Εργατικό Δίκαιο Ι

«Ατομικό εργατικό δίκαιο»

Διδασκαλία: Δ. Ζερδελής/Δ. Σιδέρης.

Β' εξάμηνο

1. Αστικό Δίκαιο ΙΙ

- «Εξασφάλιση απαιτήσεων»

Διδασκαλία: Γ. Αρχανιωτάκης/Τ. Κοσμίδης

- «Η ταξιδιωτική σύμβαση (travel contract), υπό το φως και της νέας οδηγίας 2015/2302»

Διδασκαλία: Αχ. Κουτσουράδης/Απ. Τασίκας

2. Αστικό Δικονομικό Δίκαιο ΙΙ

«Κρίσιμα ζητήματα από την εφαρμογή του Ν. 4335/2015 κατά τη διαγνωστική διαδικασία και την αναγκαστική εκτέλεση»

Διδασκαλία: Π. Γέσιου-Φαλτσή/Ε. Ποδηματά/Α. Σοφιαλίδης

3. Εργατικό Δίκαιο II

«Ατομικό εργατικό δίκαιο»

Διδασκαλία: Δ. Ζερδελής/Δ. Σιδέρης.

B' ΕΤΟΣ

Γ' εξάμηνο

1. Αστικό Δίκαιο III

- «Ειδικά ζητήματα από το δίκαιο της αποζημίωσης»

Διδασκαλία: Δ. Κλαβανίδου/Αικ. Φουντεδάκη

- «Ειδικά ζητήματα χρηματοπιστωτικών συναλλαγών»

Διδασκαλία: Γ. Δέλλιος/Αν. Βαλτούδης

2. Αστικό Δικονομικό Δίκαιο III

«Προβλήματα στις σύνθετες δίκες»

Διδασκαλία: Ν. Νίκας/Κ. Μακρίδου/Π. Αρβανιτάκης.

3. Εργατικό Δίκαιο III

«Δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης»

Διδασκαλία: Αγγ. Στεργίου.

2. *ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ*

A' ΕΤΟΣ

A' εξάμηνο

1. Συνταγματικό Δίκαιο I (Δικαστικός έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων)

Διδασκαλία: Α. Μανιτάκης, Ι. Καμτσίδου, Α. Καϊδατζής

A' Κατηγορία

2. Διοικητικό Δίκαιο I (Σύγχρονα ζητήματα του ουσιαστικού και δικονομικού διοικητικού δικαίου)

Διδασκαλία: Ι. Συμεωνίδης

A' Κατηγορία

3. Δημοσιονομικό-Φορολογικό Δίκαιο I (Αρχές Δημοσιονομικού Δικαίου)

Διδασκαλία: Ν. Μπάρμπας

A' Κατηγορία

4. Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο I (Σύγχρονα θέματα Δημόσιου Οικονομικού Δικαίου)

Διδασκαλία: Ε. Κουτούπα

A' Κατηγορία

5. Πολιτική Επιστήμη I (Νεώτερη Πολιτική Θεωρία)

Διδασκαλία: Α. Στυλιανού

B' Κατηγορία

6. Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία I (Σύγχρονη Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας)

Διδασκαλία: Γ. Αναστασιάδης, Α. Καϊδατζής

B' Κατηγορία

B' εξάμηνο

1. Συνταγματικό Δίκαιο II (Σύγχρονα Θέματα Συνταγματικού)

Διδασκαλία: Α. Μανιτάκης, Ι. Καμτσίδου, Λ. Παπαδοπούλου

A' Κατηγορία

2. Διοικητικό Δίκαιο II (Σύγχρονα ζητήματα του ουσιαστικού και δικονομικού διοικητικού δικαίου)

Διδασκαλία: Κ. Γώγος/Ε. Κουτούπα

A' Κατηγορία

3. Δημοσιονομικό-Φορολογικό Δίκαιο II (Άμεση Φορολογία)

Διδασκαλία: Α. Σαββαΐδου, Ν. Μπάρμπας

A' Κατηγορία

4. Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο II (Σύγχρονα θέματα Δημόσιου Οικονομικού Δικαίου)

Διδασκαλία: Ε. Κουτούπα

A' Κατηγορία

5. Πολιτική Επιστήμη II (Σύγχρονη Πολιτική Θεωρία)

Διδασκαλία: Ν. Σεβαστάκης

B' Κατηγορία

6. Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία II (Σύγχρονη Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας)

Διδασκαλία: Γ. Αναστασιάδης, Α. Καϊδατζής

B' Κατηγορία

B' ΕΤΟΣ

Γ' εξάμηνο

1. Συνταγματικό Δίκαιο III (Δικαστικός έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων)

Διδασκαλία: Α. Μανιτάκης, Ι. Καμτσίδου, Α. Καϊδατζής

A' Κατηγορία

2. Διοικητικό Δίκαιο III (Σύγχρονα ζητήματα του ουσιαστικού και δικονομικού διοικητικού δικαίου)

Διδασκαλία: Ε. Πρεβεδούρου

A' Κατηγορία

3. Δημοσιονομικό-Φορολογικό Δίκαιο III (ΦΠΑ. Ειδικοί φόροι κατανάλωσης. Ειδικά θέματα Τελωνειακού Δικαίου)

Διδασκαλία: Κ. Φινοκαλιώτης/Αικ. Σαββαΐδου

A' Κατηγορία

4. Ευρωπαϊκό Φορολογικό Δίκαιο I (Αρχές του Ευρωπαϊκού Φορολογικού και Τελωνειακού Δικαίου)

Διδασκαλία: Κ. Φινοκαλιώτης/Αικ. Σαββαΐδου

A' Κατηγορία

5. Πολιτική Επιστήμη III (Νεώτερη Πολιτική Θεωρία)

Διδασκαλία: Α. Στυλιανού

B' Κατηγορία

6. Διοικητική Επιστήμη Ι (Θεωρητικές προσεγγίσεις της επιστήμης των οργανώσεων Εφαρμογές στο πλαίσιο της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης)

Διδασκαλία: Μ. Πικραμένος

Δ' εξάμηνο

Διπλωματική εργασία

Οι φοιτητές που θα επιλέξουν να παρακολουθήσουν στα εξάμηνα του Α' έτους τα μαθήματα Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο και Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία, στα εξάμηνα του Β' έτους θα παρακολουθήσουν τα μαθήματα Ευρωπαϊκό Φορολογικό Δίκαιο και Διοικητική Επιστήμη αντίστοιχα. Οι φοιτητές οφείλουν να επιλέξουν δύο μαθήματα της κατηγορίας Α' και ένα μάθημα της κατηγορίας Β'. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη αίτηση, η Γ.Σ. του Τομέα, μπορεί να επιτρέψει σε φοιτητές να επιλέξουν και τα τρία μαθήματα από την κατηγορία Α'.

Η διδακτική μονάδα του Συνταγματικού Δικαίου οργανώνει ανά δεκαπενθήμερο ή ανά εβδομάδα σεμινάρια με ειδικά θέματα για τους υποψηφίους διδάκτορες του Συνταγματικού Δικαίου. Η διδακτική μονάδα του Διοικητικού Δικαίου οργανώνει ανά δεκαπενθήμερο ή ανά μήνα σεμινάριο για τους υποψηφίους διδάκτορες του Διοικητικού Δικαίου.

3. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α' ΕΤΟΣ

Α' εξάμηνο

1. Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο Ι (αδικοπραξίες, Κανονισμός Ρώμη ΙΙ)

Διδασκαλία: Β. Κούρτης, Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου, Ζ. Παπασιώπη-Πασιά

2. Διεθνείς Σχέσεις Ι (γενικά θέματα Διεθνών Σχέσεων)

Διδασκαλία: Κ. Χατζηκωνσταντίνου, Μ. Σαρηγιαννίδης, Β. Καρακωστά-νογλου

3. Συγκριτικό Δίκαιο I (Η επιρροή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις ιδιωτικές σχέσεις - Μεγάλα Νομικά Συστήματα και η θέση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιό τους)

Διδασκαλία: Χ. Δεληγιάννη-Δημητράκου, Α.Μ. Κώνστα

4. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης I (ειδικά θέματα θεσμικού δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Διδασκαλία: Ε. Σαχπεκίδου, Α. Γκιζάρη-Ξανθοπούλου, Δ. Λέντζης

5. Η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Έδρα Jean Monnet) I (Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Διδασκαλία: Π. Στάγκος, Ι. Κτενίδης

6. Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο I (θέματα γενικού Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου)

Διδασκαλία: Κ. Χατζηκωνσταντίνου, Μ. Σαρηγιαννίδης, Β. Καρακωστάνογλου

7. Διπλωματική Ιστορία I (Ο μεταπολεμικός κόσμος: Οι διεθνείς σχέσεις στον Ψυχρό Πόλεμο)

Διδασκαλία: Ι. Στεφανίδης

8. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο I (Δίκαιο Ξένων Επενδύσεων (Εννοια, Προώθηση και Μεταχείριση))

Διδασκαλία: Π. Γκλαβίνης/Δ.Μάνου

Β' εξάμηνο

1. Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο II (κληρονομικό διεθνές δίκαιο)

Διδασκαλία: Ε. Βασιλακάκης, Β. Κούρτης, Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου, Ζ. Παπασιώπη-Πασιά

2. Διεθνείς Σχέσεις II (ειδικά θέματα Διεθνών Σχέσεων)

Διδασκαλία: Κ. Χατζηκωνσταντίνου, Μ. Σαρηγιαννίδης, Β. Καρακωστάνογλου

3. Συγκριτικό Δίκαιο II (Η επιρροή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις ιδιωτικές σχέσεις- Θεμελιώδη δικαιώματα και αδιοπρακτική ευθύνη)

Διδασκαλία: Χρ. Δεληγιάννη-Δημητράκου, Α.Μ. Κώνστα

4. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης II (Δίκαιο της εσωτερικής αγοράς I – οι θεμελιώδεις ελευθερίες. Ο Χώρος Ελευθερίας Ασφάλειας και Δικαιοσύνης)

Διδασκαλία: Ε. Σαχπεκίδου, Α. Γκιζάρη-Ξανθοπούλου, Δ. Λέντζης

5. Η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Έδρα Jean Monnet) II (α) Η επιρροή της ΕΣΔΑ στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, β) ζητήματα συγκεκριμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων)

Διδασκαλία: Π. Στάγκος, Ι. Κτενίδης

6. Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο II (θέματα ειδικού Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου)

Διδασκαλία: Κ. Χατζηκωνσταντίνου, Μ. Σαρηγιαννίδης, Β. Καρακωστά-νογλου

7. Διπλωματική Ιστορία II (Ο μεταπολεμικός κόσμος: Οι διεθνείς σχέσεις μετά τον Ψυχρό Πόλεμο)

Διδασκαλία: Ι. Στεφανίδης

8. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο II (Δίκαιο Ξένων Επενδύσεων (Επίλυση Διαφορών))

Διδασκαλία: Π. Γκλαβίνης/Δ. Μάνου

B' ΕΤΟΣ

Γ' εξάμηνο

1. Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο III (κληρονομικό διεθνές δίκαιο)

Διδασκαλία: Β. Κούρτης, Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου, Ζ. Παπασιώπη-Πασιά

2. Διεθνείς Σχέσεις III (γενικά θέματα Διεθνών Σχέσεων)

Διδασκαλία: Κ. Χατζηκωνσταντίνου, Μ. Σαρηγιαννίδης, Β. Καρακωστά-νογλου

3. Συγκριτικό Δίκαιο III (Η επιρροή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις ιδιωτικές σχέσεις - Μεγάλα Νομικά Συστήματα και η θέση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του)

Διδασκαλία: Χ. Δεληγιάννη-Δημητράκου, Α.Μ. Κώνστα

4. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης III (Δίκαιο της εσωτερικής αγοράς II - Οι κανόνες ανταγωνισμού)

Διδασκαλία: Ε. Σαχπεκίδου, Α. Γκιζάρη-Ξανθοπούλου, Δ. Λέντζης

5. Η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Έδρα Jean Monnet) III (Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Διδασκαλία: Π. Στάγκος, Ι. Κτενίδης

6. Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο III (θέματα γενικού Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου)

Διδασκαλία: Κ. Χατζηκωνσταντίνου, Μ. Σαρηγιαννίδης, Β. Καρακωστάνογλου

7. Διπλωματική Ιστορία III (Ο μεταπολεμικός κόσμος: Οι διεθνείς σχέσεις στον Ψυχρό Πόλεμο)

Διδασκαλία: Ι. Στεφανίδης

8. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο III (Δίκαιο Ξένων Επενδύσεων (Έννοια, Προώθηση και Μεταχείριση))

Διδασκαλία: Π. Γκλαβίνης/Δ. Μάνου

Δ' εξάμηνο

Διπλωματική εργασία

4. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Α' ΕΤΟΣ

Α' εξάμηνο

1. Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών I (Συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας I. Καταναλωτικές συμβάσεις)

Διδασκαλία: Ν. Ελευθεριάδης

2. Τραπεζικό Δίκαιο I (Δίκαιο τραπεζικού συστήματος, χρηματοδοτικά ιδρύματα, άσκηση εποπτείας)

Διδασκαλία: Λ. Κοτσίρης, Σπ. Ψυχομάνης, Ε. Τζίβα, Ρ. Γιοβαννόπουλος

3. Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας – Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή I (Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή)

Διδασκαλία: Ε. Αλεξανδρίδου, Β. Αντωνόπουλος, Α. Παπαδοπούλου, Ρ. Γιοβαννόπουλος

4. Δίκαιο Εταιριών I (Ζητήματα από τις Προσωπικές Εταιρίες)

Διδασκαλία: Κ. Παμπούκης, Ν. Τέλλης, Π. Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη, Γ. Ψαρουδάκης

5. Ναυτικό Δίκαιο Ι (Η σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς πραγμάτων)

Διδασκαλία: Γ. Ψαρουδάκης

Β' εξάμηνο

1. Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών ΙΙ (Συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας ΙΙ. Χρηματοδοτικές συμβάσεις. Καταναλωτικές συμβάσεις)

Διδασκαλία: Ν. Ελευθεριάδης, Α. Δεσποτίδου

2. Τραπεζικό Δίκαιο ΙΙ (Γενικές αρχές επί τραπεζικών συμβάσεων και κύριες τραπεζικές εργασίες (καταθέσεις, ενέγγυες πιστώσεις κ.τ.λ.))

Διδασκαλία: Λ. Κοτσίρης, Σπ. Ψυχομάνης, Ε. Τζίβα, Ρ. Γιοβαννόπουλος

3. Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας – Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή ΙΙ (Δίκαιο Ηλεκτρονικού Εμπορίου)

Διδασκαλία: Ε. Αλεξανδρίδου, Β. Αντωνόπουλος, Α. Παπαδοπούλου, Ρ. Γιοβαννόπουλος

4. Δίκαιο Εταιριών ΙΙ (Ζητήματα από το δίκαιο της Α.Ε. και της Ι.Κ.Ε.)

Διδασκαλία: Κ. Παμπούκης, Ν. Τέλλης, Π. Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη

5. Ναυτικό Δίκαιο ΙΙ (Ο περιορισμός της ευθύνης του θαλάσσιου μεταφορέα)

Διδασκαλία: Α. Μπεχλιβάνης

Β' ΕΤΟΣ

Γ' εξάμηνο

1. Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών ΙΙΙ (Συμβάσεις και πτώχευση. Χρηματοδοτικές, ασφαλιστικές συμβάσεις)

Διδασκαλία: Ουρ. Χατζηνικολάου-Αγγελίδου, Ν. Ελευθεριάδης

2. Τραπεζικό Δίκαιο ΙΙΙ (Ειδικές μορφές τραπεζικών συμβάσεων)

Διδασκαλία: Λ. Κοτσίρης, Σπ. Ψυχομάνης, Ε. Τζίβα, Ν. Ελευθεριάδης

3. Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας – Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή ΙΙΙ (Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας)

Διδασκαλία: Ε. Αλεξανδρίδου, Β. Αντωνόπουλος, Α. Παπαδοπούλου, Ρ. Γιοβαννόπουλος

4. Δίκαιο Εταιριών ΙΙΙ (Θεσμοί εταιρικού δικαίου με ενωσιακή διάσταση)Διδασκαλία: Κ. Παμπούκης, Ν. Τέλλης, Π. Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη, Γ.

Ψαρουδάκης

5. Ναυτικό Δίκαιο ΙΙΙ (Ειδικοί θεσμοί ναυτικού δικαίου)Διδασκαλία: Γ. Ψαρουδάκης**Δ' εξάμηνο**

Διπλωματική εργασία

5. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ****Α' ΕΤΟΣ****Α' εξάμηνο****1. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου Ι** (α) Ζητήματα Μεθοδολογίας Δικαίου β) Φιλοσοφία Δικαίου (θεωρία δικαιοσύνης)Διδασκαλία: Κ. Σταμάτης, Α. Τάκης**2. Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου Ι** (Βυζαντινό Δίκαιο και Μεταβυζαντινό Δίκαιο)Διδασκαλία: Δ. Παπαδάτου, Κ. Βλάχος, Κ. Παπακωνσταντίνου**3. Δίκαιο και Πληροφορική Ι** (α) Πνευματική ιδιοκτησία στην κοινωνία της πληροφορίας, β) Προστασία της ιδιωτικότητας)Διδασκαλία: Ι. Ιγγλεζάκης**4. Κοινωνιολογία του Δικαίου Ι** (Δίκαιο και κοινωνία κατά την παραγωγή, ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου)Διδασκαλία: Ν. Ιντζεσίλογλου, Α. Τσαούση**5. Εκκλησιαστικό Δίκαιο Ι** (Θρησκευτική ελευθερία - Σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας)Διδασκαλία: Κ. Παπαγεωργίου**Β' εξάμηνο****1. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου ΙΙ** Φιλοσοφία Δικαίου (θεωρία δικαιοσύνης)

Διδασκαλία: Κ. Σταμάτης, Α. Τάκης

2. Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου II (Αρχαίο Ελληνικό Δίκαιο)

Διδασκαλία: Δ. Παπαδάτου, Κ. Βλάχος, Κ. Παπακωνσταντίνου

3. Δίκαιο και Πληροφορική II (α) Νομικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου, β) Ηλεκτρονικό έγκλημα

Διδασκαλία: Ι. Ιγγλεζάκης

4. Κοινωνιολογία του Δικαίου II (Παραβατικότητα και βία, Ευθανασία, Ναρκωτικά, Διαπολιτισμικότητα και Θρησκευτικές συγκρούσεις, Φύλο και Δίκαιο, Θεωρία διαπραγματεύσεων, Επίλυση συγκρούσεων, Επιχειρησιακή ηθική, Παγκοσμιοποίηση και Δίκαιο, Δίκαιο και Οικονομία, Δίκαιο και Πολιτική, Δίκαιο και Πολιτισμός)

Διδασκαλία: Ν. Ιντζεσίλογλου, Α. Τσαούση

5. Εκκλησιαστικό Δίκαιο II (Περιουσιακά και φορολογικά ζητήματα θρησκευμάτων)

Διδασκαλία: Κ. Παπαγεωργίου

Β' ΕΤΟΣ

Γ' εξάμηνο

1. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου III (α) Ζητήματα Μεθοδολογίας Δικαίου, β) Φιλοσοφία Δικαίου (θεωρία δικαιοσύνης)

Διδασκαλία: Κ. Σταμάτης, Α. Τάκης

2. Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου III (Βυζαντινό και Μεταβυζαντινό Δίκαιο)

Διδασκαλία: Σ. Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου, Κ. Βλάχος

3. Δίκαιο και Πληροφορική III (α) Πνευματική ιδιοκτησία στην κοινωνία της πληροφορίας, β) Προστασία της ιδιωτικότητας

Διδασκαλία: Ι. Ιγγλεζάκης

4. Κοινωνιολογία του Δικαίου III (Δίκαιο και κοινωνία κατά την παραγωγή, ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου)

Διδασκαλία: Ν. Ιντζεσίλογλου, Α. Τσαούση

5. Εκκλησιαστικό Δίκαιο III (Σχέσεις του κράτους με τα θρησκευματα και τους κοσμοθεωρητικούς Οργανισμούς)

Διδασκαλία: Κ. Κυριαζόπουλος

Δ΄ εξάμηνο

1. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου IV (ΕΠΙΒΛΕΨΗ εκπόνησης ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)

Διδασκαλία: Κ. Σταμάτης, Α. Τάκης

2. Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου IV (ΕΠΙΒΛΕΨΗ εκπόνησης ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)

Διδασκαλία: Σ. Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου, Κ. Βλάχος

3. Δίκαιο και Πληροφορική IV (ΕΠΙΒΛΕΨΗ εκπόνησης ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)

Διδασκαλία: Ι. Ιγγλεζάκης

4. Κοινωνιολογία του Δικαίου IV (ΕΠΙΒΛΕΨΗ εκπόνησης ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)

Διδασκαλία: Ν. Ιντζεσίλογλου, Α. Τσαούση

5. Εκκλησιαστικό Δίκαιο IV (ΕΠΙΒΛΕΨΗ εκπόνησης ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)

Διδασκαλία: Κ. Κυριαζόπουλος, Κ. Παπαγεωργίου

6. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Α΄ ΕΤΟΣ

Α΄ εξάμηνο

1. Ποινικό Δίκαιο I

Διδασκαλία: Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου

2. Ειδικοί ποινικοί νόμοι – Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο I

Διδασκαλία: Ν. Μπιτζιλέκης, Γ. Νούσκαλης

3. Ποινική Δικονομία I

Διδασκαλία: Α. Παπαδαμάκης, Α. Ζαχαριάδης

4. Εγκληματολογία – Σωφρονιστική I

Διδασκαλία: Μ. Αρχιμανδρίτου

Β΄ εξάμηνο

1. Ποινικό Δίκαιο II

Διδασκαλία: Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου

2. Ειδικοί ποινικοί νόμοι – Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο II

Διδασκαλία: Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Θ. Παπακυριάκου

3. Ποινική Δικονομία II

Διδασκαλία: Γρ. Καλφέλης, Α. Παπαδαμάκης

4. Εγκληματολογία – Σωφρονιστική II

Διδασκαλία: Α. Πιτσελά, Μ. Αρχιμανδίτου

B' ΕΤΟΣ

Γ' εξάμηνο

1. Ποινικό Δίκαιο III

Διδασκαλία: Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου

2. Ειδικοί ποινικοί νόμοι – Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο III

Διδασκαλία: Ν. Μπιτζιλέκης, Γ. Νούσκαλης

3. Ποινική Δικονομία III (Ένδικα μέσα κατά βουλευμάτων)

Διδασκαλία: Λ. Μαργαρίτης, Αθ. Ζαχαριάδης

4. Εγκληματολογία – Σωφρονιστική III

Διδασκαλία: Α. Πιτσελά

Δ' εξάμηνο

Διπλωματική εργασία

7. ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Διδασκαλία: Σ. Αποστολίδου, Μ. Γαρέζου, Ελ. Γιαννίτσιου, Σ. Καρατζουλίδου

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η Εκπαίδευση στη βιβλιογραφική αναζήτηση (OPAC), στις ηλεκτρονικές συνδρομητικές βάσεις της βιβλιοθήκης: Nomos, NBonline (Νομική Βιβλιοθήκη), Ισοκράτης, Αρμενόπουλος, ΔΕΝ, Σάκκουλας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίνεται στις ξενόγλωσσες συνδρομητικές βάσεις: Beck premium, Dalloz και Westlaw, καθώς και στις διαδικτυακές ξενόγλωσσες βάσεις ανοικτής πρόσβασης.

Επίσης, θα γίνεται αναφορά στη μεθοδολογία συγγραφής εργασιών, σε πρωτόκολλα παραπομπών και σε οδηγούς βιβλιογραφικών αναφορών (π.χ. Mendeley).

8. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Γερμανικά

Διδασκαλία: Α. Δάφφα

Γ. ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΔΠΜΣ) «ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ»

Η Νομική Σχολή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Τουλούζης I - Capitole ανέλαβαν την οργάνωση ενός Κοινού Ελληνογαλλικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Κοινωνικό Δίκαιο» που οδηγεί στην απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης με τον ίδιο τίτλο.

Το ελληνογαλλικό ΔΔΠΜΣ δεν έχει διδάκτρα και περιλαμβάνει τρία εξάμηνα. Τα μαθήματα του πρώτου εξαμήνου διεξάγονται στην Τουλούζη, ενώ αυτά του δεύτερου εξαμήνου στη Θεσσαλονίκη. Ακολουθεί η πρακτική άσκηση ή η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η διδασκαλία και οι εξετάσεις γίνονται στη γαλλική και ενίοτε στην αγγλική γλώσσα. Η πολύ καλή γνώση της γαλλικής γλώσσας είναι επομένως προαπαιτούμενο για την εγγραφή στο πρόγραμμα αυτό. Ακόμη, απαιτείται πολύ καλή γνώση και της αγγλικής γλώσσας. Οι φοιτητές/τριες που θα γίνουν δεκτοί στο Πρόγραμμα, θα αποκτήσουν τη φοιτητική ιδιότητα και στα δύο Ιδρύματα. Κάθε Πανεπιστήμιο μπορεί να επιλέξει μέχρι επτά (7) φοιτητές.

Στο ελληνογαλλικό ΔΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί Έλληνες και ξένοι φοιτητές/τριες απόφοιτοι τμημάτων Νομικής Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή και ομοταγών αναγνωρισμένων Πανεπιστημίων της αλλοδαπής. Η εισαγωγή γίνεται μετά την εξέταση του φακέλου της υποψηφιότητας από την αρμόδια Επιτροπή. Οι υποψήφιοι θα πρέπει να αποδείξουν ότι διαθέτουν καλή νομική παιδεία καθώς και επαρκείς γνώσεις στο κοινωνικό και

εργατικό δίκαιο, το διοικητικό δίκαιο, το δίκαιο κοινωνικής προστασίας, καθώς και στο διεθνές και κοινοτικό κοινωνικό δίκαιο.

Η προκήρυξη για την εισαγωγή στο ελληνογαλλικό ΔΔΠΜΣ δημοσιοποιείται τον Απρίλιο ή το αργότερο το Μάιο. Σε αυτήν αναφέρονται εκτός των άλλων και τα απαραίτητα δικαιολογητικά καθώς και η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων, η οποία τοποθετείται τον Απρίλιο ή το αργότερο το Μάιο (η ακριβής ημερομηνία ανακοινώνεται στον ιστότοπο της Σχολής). Οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες οφείλουν να αποστείλουν εμπρόθεσμα (με συστημένη επιστολή) πλήρη φάκελο υποψηφιότητας στη Γραμματεία της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ (54124 Θεσσαλονίκη). Ο πίνακας των επιτυχόντων ανακοινώνεται το αργότερο τον Ιούνιο. Μετέπειτα οι επιτυχόντες καλούνται από τη Γραμματεία της Σχολής για να ολοκληρώσουν την εγγραφή τους και αποκτούν την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή από την 1^η Σεπτεμβρίου.

Δομή του Ελληνογαλλικού ΔΔΠΜΣ

Η 1^η γνωστική ενότητα (Α΄ εξάμηνο) πραγματοποιείται στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Τουλούζης I – Capitole.

Η 2^η γνωστική ενότητα (Β΄ εξάμηνο) πραγματοποιείται στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Στην 3^η γνωστική ενότητα (Γ΄ εξάμηνο) οι φοιτητές θα έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας ερευνητικού χαρακτήρα ή την πρακτική άσκηση και στην εκπόνηση έκθεσης πρακτικής άσκησης.

Η συγγραφή της μεταπτυχιακής ερευνητικής εργασίας θα γίνει στη γαλλική γλώσσα ενώ η έκθεση πρακτικής άσκησης θα μπορεί να γίνει στη γαλλική ή στην αγγλική γλώσσα. Η διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης μπορεί να γίνει σε μία από τις δύο χώρες.

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να συγκεντρώσουν τριάντα (30) Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) σε κάθε εξάμηνο δηλαδή ενενήντα (90) στα τρία εξάμηνα φοίτησης. Τα μαθήματα που περιλαμβάνονται σε κάθε μία εκ των γνωστικών ενοτήτων είναι τα ακόλουθα:

Για το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας και τις ειδικότερες θεματικές κάθε μαθήματος βλ. στην ιστοσελίδα της

Σχολής (<http://www.law.auth.gr/el/content/δομή-διδρυματικού-πμσ>).

1^η γνωστική ενότητα (Νομική Σχολή Τουλούζης)

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ TOULOUSE 1 CAPITOLE

Σύνολο πιστωτικών μονάδων (ECTS): 30

1. Γενικές αρχές των ευρωπαϊκών και διεθνών δικαιωμάτων (Principes généraux des droits européens et internationaux)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

2. Σχέσεις ανάμεσα στους εθνικούς, διεθνείς και ευρωπαϊκούς κανόνες (Relations entre les normes nationales européennes et internationales)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

3. Το δικαστηριακό σύστημα της ΕΕ (La justice de l'Union)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

4. Ευρωπαϊκή προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων (Protection européenne des droits fondamentaux)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

5. Συμπληρωματικό σεμινάριο (Séminaire complémentaire)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

Οι διδάσκοντες και το περιεχόμενο των μαθημάτων του Α' εξαμήνου σπουδών ανακοινώνονται κάθε ακαδημαϊκό έτος από το Πανεπιστήμιο της Τουλούζης 1 - Capitole.

2^η γνωστική ενότητα (Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης)

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ

Σύνολο πιστωτικών μονάδων (ECTS): 30

1. Ευρωπαϊκό δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης (Droit européen de la sécurité sociale)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

Διδάσκων στη γαλλική γλώσσα: Α. Στεργίου (δίωρο εβδομαδιαίως)

2. Ευρωπαϊκό κοινωνικό δίκαιο (Droit social européen)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

Διδάσκουσα στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα: Α.-Μ. Κώνστα (δίωρο εβδομαδιαίως).

3. Συγκριτικό εργατικό δίκαιο (Droit comparé du travail)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

Διδάσκουσα στη γαλλική γλώσσα: Χρ. Δεληγιάννη (δίωρο εβδομαδιαίως).

4. Θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα (Droits sociaux fondamentaux)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

Διδάσκουσες στη γαλλική γλώσσα: Ιφ. Καμτσίδου και Ε. Πρεβεδούρου (δίωρο εβδομαδιαίως).

5. Σεμινάρια ευρωπαϊκού συγκριτικού δικαίου (Séminaires du droit européen et comparé)

Πιστωτικές μονάδες: 6 ECTS

Διαθεματικά σεμινάρια, διαλέξεις, διεθνείς επιστημονικές συναντήσεις και συνέδρια στην αγγλική και στη γαλλική γλώσσα.

Συντονισμός και διοργάνωση: Α.-Μ. Κώνστα (δίωρο εβδομαδιαίως)

3^η γνωστική ενότητα

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Σύνολο πιστωτικών μονάδων (ECTS): 30

ΕΠΙΛΕΓΕΤΑΙ 1 ΕΚ ΤΩΝ 2:

1. Εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας (Voie recherche: Mémoire), στη γαλλική γλώσσα: ECTS 30.

2. Πρακτική άσκηση και εκπόνηση έκθεσης πρακτικής άσκησης (Voie professionnelle: Rapport de stage), στην αγγλική ή στη γαλλική γλώσσα: ECTS 30.

Πληροφορίες για το Ελληνογαλλικό ΔΔΗΜΣ:

Νομική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Καθηγήτρια Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου, (chdel@law.auth.gr) τηλ. 0030 2310 996607, καθηγήτης Άγγελος Στεργίου (ansterg@law.auth.gr), τηλ. 0030

2310 996535, λέκτορας Άννα-Μαρία Κώνστα (akkonsta@law.auth.gr), τηλ. 0030 2310 996608.

Γραμματεία ΔΔΠΜΣ: Τουρνάς Δημήτριος (info@law.auth.gr), τηλ. 0030 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2).

Δ. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΠΜΣ) «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ: ΔΙΚΑΙΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ»

Τα Τμήματα Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Θεολογίας και η Νομική Σχολή του ΑΠΘ δημιούργησαν από κοινού το "Διατμηματικό Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών" (ΔΠΜΣ) «Σύγχρονες ιατρικές πράξεις: δικαϊκή ρύθμιση και βιοηθική διάσταση». Καθηγητές της Νομικής Σχολής που μετέχουν στο πρόγραμμα: Μαρία Καϊάφα-Γκμπάντι, Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου, Κατερίνα Φουντεδάκη, Κωνσταντίνος Γώγος, Ευγενία Πρεβεδούρου, Λίνα Παπαδοπούλου, Κωνσταντίνος Χατζηκώστας και η ομ. καθηγήτρια Ε. Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη.

Η διάρκεια του Προγράμματος είναι τρία εξάμηνα παρακολούθησης και ένα εξάμηνο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας. Η επιτυχής εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων οδηγεί στην απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.). Η παρακολούθηση των μαθημάτων, σεμιναρίων και λοιπών δραστηριοτήτων του Προγράμματος είναι υποχρεωτική. Οι προϋποθέσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης του Δ.Π.Μ.Σ. προβλέπονται στην Υπουργική Απόφαση Αριθ.206648/18.12.2014 (ΦΕΚ 3516 Β 29.12.2014) και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Τη διοικητική υποστήριξη του ΔΠΜΣ αναλαμβάνει το Τμήμα Ιατρικής του ΑΠΘ.

Κατηγορίες εισακτέων

Στο ΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων Ιατρικής, Οδοντιατρικής και Θεολογίας καθώς και της Νομικής Σχολής των Πανεπιστημίων της ημεδαπής και άλλων συναφών Τμημάτων και Σχολών ΑΕΙ της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Αριθμός εισακτέων

Από τους είκοσι πέντε (25) εισακτέους κατ' έτος, τουλάχιστον εννέα προέρχονται από τις βιοϊατρικές επιστήμες και τουλάχιστον εννέα από τις

νομικές επιστήμες. Θέσεις που προορίζονται για αποφοίτους των βιοϊατρικών και των νομικών επιστημών και παραμένουν κενές καλύπτονται από τους υπόλοιπους υποψηφίους. Καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων θα γίνονται δεκτοί στο ΔΠΜΣ υπότροφοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, παρ. 3 του Ν. 3685/2008.

Αιτήσεις – Προϋποθέσεις εγγραφής

Κάθε έτος μέχρι 10 Ιουνίου η ΕΔΕ αποφασίζει πόσες θέσεις μεταπτυχιακών σπουδαστών θα διατεθούν για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος σύμφωνα και με την Υπουργική Απόφαση.

2. Μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους με απόφαση της ΕΔΕ δημοσιεύεται επίσημη προκήρυξη των θέσεων αυτών και καλούνται οι υποψήφιοι να υποβάλουν τις αιτήσεις τους. Οι αιτήσεις υποβάλλονται από 1 έως 10 Σεπτεμβρίου.

3. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΔΠΜΣ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ συναφούς Τμήματος και πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑ-ΤΑΠ, σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων του εξωτερικού.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων στο οποίο αναγράφεται και βαθμός του πτυχίου.

δ) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

ε) Υπόμνημα μέχρι 1000 λέξεις στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να αναλάβει σπουδές στο ΔΠΜΣ.

στ) Πιστοποιητικό γνώσης αγγλικής γλώσσας. Σε περίπτωση γνώσης και δεύτερης ξένης γλώσσας υποβάλλεται επίσης το αντίστοιχο πιστοποιητικό. Για τη γνώση σλαβικών γλωσσών υποβάλλεται πιστοποιητικό από το IMXA ή τίτλος σπουδών αναγνωρισμένου ιδρύματος. Οι αλλοδαποί καταθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ΑΕΙ. Σε περίπτωση που είναι πτυχιούχοι ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος, το πτυχίο αυτό ε-πέχει θέση και πιστοποιητικού επάρκειας της Ελληνικής γλώσσας.

ζ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπου-

δαστών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδικεύσεως.

η) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας.

4. Προϋπόθεση εγγραφής είναι επίσης η επιτυχής εξέταση σε εισαγωγικές εξετάσεις σε μαθήματα που ορίζονται με σχετική απόφαση της ΕΔΕ και αναφέρονται στην προκήρυξη.

5. Η ύλη των εξετάσεων, η προκήρυξη των σχετικών θέσεων και η ημερομηνία των εξετάσεων ανακοινώνονται στο τέλος Ιουνίου κάθε έτους. Οι εξετάσεις διενεργούνται από τριμελείς επιτροπές μελών ΔΕΠ που διδάσκουν στο ΔΠΜΣ και ορίζονται από την ΕΔΕ.

Οι γραπτές εξετάσεις διενεργούνται το Σεπτέμβριο, μετά τη λήξη της υποβολής των αιτήσεων. Προϋπόθεση της εγγραφής σε κάθε έτος σπουδών είναι η καταβολή των προβλεπόμενων στον Κανονισμό του ΔΠΜΣ διδάκτρων. Το ποσό των διδάκτρων και ο τρόπος καταβολής τους καθορίζεται με απόφαση της ΕΔΕ και ανακοινώνεται στην κατ'έτος προκήρυξη θέσεων εισαγωγής στο Πρόγραμμα.

Επιλογή υποψηφίων

1. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων περατούται μέχρι τις 31 Οκτωβρίου.

2. Η επιλογή γίνεται με βάση το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από τη συνεκτίμηση των κριτηρίων, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 4 παρ. 1α του Ν. 3685/2008, ως εξής:

α) Γενικός βαθμός του πτυχίου, πολλαπλασιαζόμενος επί τον συντελεστή 2,5 (κατ' ανώτατο όριο 25 μόρια).

β) Μέσος όρος των βαθμών στα εξεταζόμενα μαθήματα των εισαγωγικών εξετάσεων, πολλαπλασιαζόμενος επί τον συντελεστή 3,5 (κατ' ανώτατο όριο 35 μόρια).

γ) Η προηγούμενη ερευνητική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο 5 μόρια.

δ) Η ενδεχόμενη επαγγελματική εμπειρία λαμβάνει αναλόγως από ένα (1) έως πέντε (5) μόρια.

ε) Η πιστοποιημένη γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας λαμβάνει πέντε (5) μόρια. Σε περίπτωση αλλοδαπών για τη δεύτερη ξένη γλώσσα λαμβάνεται υπόψη και η μητρική.

στ) Η κατοχή δεύτερου πτυχίου λαμβάνει πέντε (5) μόρια

ζ) Η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου ή ειδικότητας στην ιατρική λαμβάνει πέντε (5) μόρια.

η) Ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή 1,5 (κατ' ανώτατο όριο 15 μόρια).

3. α) Η βαθμολόγηση του υποψηφίου στις γραπτές εξετάσεις γίνεται με κλίμακα 1-10. Προϋπόθεση για την εισαγωγή στο ΔΠΜΣ είναι η λήψη βαθμού πέντε (5) κατ' ελάχιστον σε κάθε εξεταζόμενο μάθημα. Η προφορική συνέντευξη βαθμολογείται από μία (1) έως δέκα (10) μονάδες. Ο σχετικός πίνακας αξιολόγησης πρέπει να έχει περιέλθει στη Συντονιστική Επιτροπή μέχρι τις 25 Οκτωβρίου.

β) Η επιλογή των εισακτέων γίνεται από ειδική επιτροπή μελών ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων, η οποία συγκροτείται με απόφαση της ΕΔΕ. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από την ΕΔΕ.

4.α) «Ο αριθμός των εισακτέων στο ΔΠΜΣ ορίζεται κατά ανώτατο όριο σε είκοσι πέντε (25) κατ'έτος, εκ των οποίων τουλάχιστον 9 πτυχιούχοι Ιατρικής και τουλάχιστον 9 πτυχιούχοι Νομικής. Οι υπόλοιπες 7 θέσεις καλύπτονται από πτυχιούχους άλλων Επιστημών. Θέσεις των προαναφερόμενων κατηγοριών που παραμένουν κενές καλύπτονται από τους υποψηφίους κατά σειρά επιτυχίας»

4.β) Σε περίπτωση ισοβαθμίας εισάγονται όλοι οι ισοβαθμίσαντες υποψήφιοι.

5. Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικειμένου του ΔΠΜΣ και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελληνικού Κράτους. Με απόφαση της Ε.Δ.Ε. ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

Πρόγραμμα μαθημάτων ΔΠΜΣ

Για την απόκτηση του ΜΔΕ ο φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί με επιτυχία σε εννέα (9) εξαμηνιαία μεταπτυχιακά μαθήματα (σύνολο ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS)), δηλαδή τρία μαθήματα στο Α' εξάμηνο (τριάντα (30)) πιστωτικές μονάδες (ECTS), τρία στο Β' εξάμηνο (τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS) και τρία μαθήματα στο Γ' εξάμηνο (τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS), και να συγγράψει τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία κατά το Δ' εξάμηνο, το θέμα της οποίας ορίζεται στο τέλος του τρίτου εξαμήνου με την προϋπόθεση της ολοκλήρωσης των υποχρεώσεων σε έξι (6) μαθήματα. Η με-

ταπτυχιακή διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Το σύνολο είναι εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει τρεις (3) εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και αντιστοιχεί σε δέκα (10) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Η παρακολούθηση των μαθημάτων από τους φοιτητές είναι υποχρεωτική. Ο φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε έξι (6) υποχρεωτικά και σε τρία (3) επιλεγόμενα μαθήματα. Τα μαθήματα κατανέμονται στα τρία διδακτικά εξάμηνα ως εξής:

1^ο εξάμηνο:

- A) Διεπιστημονική προσέγγιση του ιατρικού λειτουργήματος, της βιοϊατρικής έρευνας και των βιοτεχνολογικών εφαρμογών (10 ECTS)
- B) Δεοντολογικοί και νομικοί κανόνες άσκησης του ιατρικού λειτουργήματος (10 ECTS)
- Γ) Επιλεγόμενο μάθημα (10 ECTS)

2^ο εξάμηνο:

- A) Ιατρική αμέλεια σε διεπιστημονική προσέγγιση (10 ECTS)
- B) Ηθικά, κοινωνικά, ιατρικά και νομικά προβλήματα της αρχής και του τέλους της ανθρώπινης ζωής (10 ECTS)
- Γ) Επιλεγόμενο μάθημα (10 ECTS)

3^ο εξάμηνο:

- A) Ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και Γενετική του Ανθρώπου (10 ECTS)
- B) Βιοϊατρική έρευνα και εφαρμογές (10 ECTS)
- Γ) Επιλεγόμενο μάθημα (10 ECTS)

Επιλεγόμενα μαθήματα (ποια από αυτά διδάσκονται σε κάθε εξάμηνο αποφασίζεται στην αρχή του έτους):

- A) Μεταμοσχεύσεις (10 ECTS)
- B) Τηλεϊατρική–Τηλεοδοντιατρική (10 ECTS)
- Γ) Αντιμετώπιση του Πόνου και χρονίως πασχόντων (10 ECTS)
- Δ) Ανθρώπινη αναπαραγωγή (10 ECTS)
- Ε) Ιατροδικαστική και Δικαιοσύνη (10 ECTS)
- ΣΤ) Επικοινωνιακές δεξιότητες και ψυχολογικές διαστάσεις της ιατρικής πράξης (10 ECTS)

Ζ) Κοινωνική ηθική και βιοτεχνολογία (10 ECTS)

Η) Ειδικά Θέματα Βιοηθικής (π.χ. κλωνοποίηση, βλαστοκύτταρα) (10 ECTS)

Θ) Πολιτιστικός πλουραλισμός και προβλήματα βιοηθικής (10 ECTS)

Ι) Επιστήμη και Ηθική (10 ECTS)

Πληροφορίες: Τμήμα Ιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γραμματεία ΔΠΜΣ: Σακκά Γεωργία τηλ. : 0030 2310 999338 και ώρες 10:30 π.μ-13:30 μ.μ. <http://bioethics.med.auth.gr>. Email: bioethics@med.auth.gr

Διευθυντής του ΔΠΜΣ: Βασίλειος Κ Ταρλατζής, Καθηγητής Μαιευτικής – Γυναικολογίας και Ανθρώπινης Αναπαραγωγής.

Ε. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΠΜΣ) «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ: ΝΟΜΙΚΕΣ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ»

Η Νομική Σχολή και τα Τμήματα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών και Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ οργανώνουν και λειτουργούν από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 Διατμηματικό Προγράμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3685/2008, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και την πρωτανική απόφαση (ΦΕΚ 330/16-2-2016 τ.Β'), με τίτλο: «Κτηματολόγιο: Νομικές, Τεχνικές και Περιβαλλοντικές Διαστάσεις».

Το ΔΠΜΣ είναι εντατικό μονοετούς διάρκειας. Η επιτυχής εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων οδηγεί στην απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.). Η παρακολούθηση των μαθημάτων, σεμιναρίων και λοιπών δραστηριοτήτων του Προγράμματος είναι υποχρεωτική.

Τη διοικητική υποστήριξη του ΔΠΜΣ αναλαμβάνει η Νομική Σχολή του ΑΠΘ.

Ι. Κατηγορίες εισακτέων

Στο ΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Νομικών Σχολών, Τμημάτων Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών και Τμημάτων Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος (μόνο από αυτά τα Τμήματα και όχι από άλλα Τμήματα της Πολυτεχνικής Σχολής και της Σχολής Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος) Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ανα-

γνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι οφείλουν να προσκομίσουν ισοτιμία και αντιστοιχία του τίτλου τους από το ΔΟΑ-ΤΑΠ.

II. Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών στο ΔΠΜΣ δεν μπορεί να υπερβαίνει κατ' έτος τους εικοσιένα (21) και αναλύεται ανά κατηγορία πτυχιούχων σε: επτά (7) πτυχιούχους Νομικών Σχολών, επτά (7) πτυχιούχους Τμημάτων Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών και επτά (7) πτυχιούχους Τμημάτων Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος. Αν οι επιτυχόντες εισακτέοι κάποιας ή κάποιων από τις παραπάνω κατηγορίες είναι λιγότεροι από επτά (7), είναι δυνατό, μετά από απόφαση της Ε.Δ.Ε. του ΔΠΜΣ, να αυξηθεί ο αριθμός των εισακτέων πτυχιούχων άλλης κατηγορίας μέχρι τη συμπλήρωση του συνολικού αριθμού των εικοσιένα (21) εισακτέων.

Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, με απόφαση της Ε.Δ.Ε., γίνονται δεκτοί 1 (ένας) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού, με αντικείμενο συναφές με αυτό του ΔΠΜΣ «Κτηματολόγιο: Νομικές, Τεχνικές και Περιβαλλοντικές Διαστάσεις», καθώς και 1 (ένας) αλλοδαπός υπότροφος του ελληνικού κράτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 § 3 του ν. 3685/2008. Με απόφαση της ΕΔΕ ο αριθμός των υποτρόφων των παραπάνω κατηγοριών μπορεί να αυξηθεί. Επιπλέον του αριθμού των εισακτέων, γίνονται επίσης δεκτοί στο ΔΠΜΣ έως τρεις (3) διεγνωσμένου κύρους, πτυχιούχοι των συνεργαζόμενων Σχολής και Τμημάτων, οι οποίοι διαχρονικά εξελέχθηκαν ε-παγγελματικά κατά ιδιαίτερα προβεβλημένο τρόπο.

III. Αιτήσεις – Προϋποθέσεις εγγραφής

Οι αιτήσεις των υποψηφίων υποβάλλονται από την 1^η έως τη 10^η Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, μετά από προκήρυξη που δημοσιοποιείται με ανάρτηση στις ιστοσελίδες των συνεργαζόμενων Σχολής και Τμημάτων μέχρι την 30^η Ιουνίου του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους. Στην προκήρυξη καθορίζεται ο χρόνος εντός του οποίου θα πρέπει να υποβάλλονται οι αιτήσεις, απαριθμούνται τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να τις συνοδεύουν και καθορίζεται το τέλος εγγραφής.

Οι αιτήσεις θα πρέπει να συνοδεύονται από τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων και, σε περίπτωση πτυχίων προερχόμενων από Ίδρυμα της αλλοδαπής, πιστοποιητικό αναγνώρισης αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ.

β) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο να αναγράφεται και ο ακριβής βαθμός του πτυχίου.

γ) Βιογραφικό σημείωμα, στο οποίο να αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, οι επιστημονικές δημοσιεύσεις, η επαγγελματική εμπειρία και η κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

δ) Υπόμνημα (μέχρι 1000 λέξεων), στο οποίο να αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται για σπουδές στο συγκεκριμένο ΔΠΜΣ.

ε) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας φοιτητών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.

στ) Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας.

Προϋπόθεση εγγραφής αποτελεί η επιτυχής ανταπόκριση σε συνέντευξη ενώπιον τριμελούς επιτροπής καθηγητών που διδάσκουν στο ΔΠΜΣ και ορίζονται από την ΕΔΕ.

IV. Επιλογή υποψηφίων

1. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων ολοκληρώνεται μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

2. Η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από τη συνεκτίμηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 4 § 1α ν. 3685/2008 κριτηρίων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εκάστοτε Προκήρυξη του Προγράμματος, ως εξής:

α) Βαθμός πτυχίου, πολλαπλασιαζόμενος με τον συντελεστή 2,5 (κατ' ανώτατο όριο 25 μόρια).

β) Προφορική συνέντευξη, η οποία λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο 35 μόρια.

γ) Προηγούμενη ερευνητική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας φοιτητών, η οποία λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο 10 μόρια.

δ) Συναφής (με το ΔΠΜΣ) επαγγελματική εμπειρία, η οποία λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο 10 μόρια.

ε) Πιστοποιημένη γνώση ξένης γλώσσας, η οποία λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο 5 μόρια.

στ) Κατοχή δευτέρου πτυχίου ΑΕΙ, η οποία λαμβάνει πέντε (5) μόρια.

ζ) Κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών προερχόμενου από τη Νομική ή την Πολυτεχνική Σχολή ή από τη Σχολή Γεωπονίας, Δασο-λογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, η οποία λαμβάνει δέκα (10) μόρια.

3. α) Ο σχετικός πίνακας αξιολόγησης πρέπει να έχει περιέλθει στη Σ.Ε. μέχρι την 25η Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

β) Η επιλογή των εισακτέων γίνεται από ειδική επιτροπή καθηγητών (α' βαθμίδας ή αναπληρωτών καθηγητών) των συνεργαζόμενων Σχολής και Τμημάτων, η οποία συγκροτείται με απόφαση της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από την ΕΔΕ του ΔΠΜΣ.

4. Σε περίπτωση ισοβαθμίας εισάγονται όλοι οι ισοβαθμίσαντες με τον τελευταίο επιτυχόντα υποψήφιοι.

V. Πρόγραμμα μαθημάτων ΔΠΜΣ και πιστωτικές μονάδες

1. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του ΜΔΕ είναι 75 και το ΔΠΜΣ χαρακτηρίζεται εντατικό.

Οι παραπάνω 75 πιστωτικές μονάδες (ECTS) αναλύονται ως εξής: α) πέντε (5) πιστωτικές μονάδες για το φόρτο εργασίας με τον οποίο επιβαρύνεται ο φοιτητής ανά μάθημα εκάστου εξαμήνου σπουδών και β) 25 (εικοσιπέντε) πιστωτικές μονάδες για την προετοιμασία, ολοκλήρωση, συγγραφή και παρουσίαση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Το πρόγραμμα των μαθημάτων, το οποίο περιλαμβάνει 2 εξάμηνα μαθημάτων και την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας κατά τους θερινούς μήνες, διαμορφώνεται ως εξής:

A. Χειμερινό εξάμηνο:

α) Εμπράγματο Δίκαιο και Κτηματολόγιο (2 ώρες) 5 ECTS

β) Δίκαιο Κτηματολογίου/Δίκαιο Κτηματογράφησης (2 ώρες) 5 ECTS

γ) Ουσιαστικό Κτηματολογικό Δίκαιο 1 (2 ώρες) 5 ECTS

δ) Τεχνικές και μέθοδοι κτηματολογικών αποτυπώσεων (2 ώρες) 5 ECTS

ε) Βάση δεδομένων Εθνικού Κτηματολογίου (2 ώρες) 5 ECTS.

στ) Δασικό Κτηματολόγιο: Δασοκομική και Διαχειριστική προσέγγιση (2 ώρες) 5 ECTS.

ΣΥΝΟΛΟ: 30 ECTS

Β. Εαρινό εξάμηνο:

α) Ουσιαστικό Κτηματολογικό Δίκαιο 2 (3 ώρες) 5 ECTS.

β) Δικονομικό Κτηματολογικό Δίκαιο (3 ώρες) 5 ECTS.

γ) Τεχνικές διαδικασίες κτηματογράφησης και λειτουργούντος Κτηματολογίου (3 ώρες) 5 ECTS.

δ) Πρακτικές ασκήσεις Δασικού Κτηματολογίου (3 ώρες) 5 ECTS.

ε) Έναρξη μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (προετοιμασία) 10 ECTS.

ΣΥΝΟΛΟ: 30 ECTS

Γ. Θερινή περίοδος

Ολοκλήρωση, συγγραφή και παρουσίαση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας : 15 ECTS.

ΣΥΝΟΛΟ: 15 ECTS

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ : 75 ECTS

Πληροφορίες:

Νομική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Καθηγητής Γεώργιος Διαμαντόπουλος (diamlaw1@otenet.gr) τηλ. 0030 2310 991607.

Γραμματεία ΔΠΜΣ: Τουρνάς Δημήτριος (info@law.auth.gr), τηλ. 0030 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2).

ΣΤ. ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΔΔΠΜΣ)***«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ»***

Η Νομική Σχολή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ανέλαβαν την οργάνωση του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ) «Δίκαιο και Οικονομικά», που θα απονέμει τον τίτλο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) «Δίκαιο και Οικονομικά» (MSc “Law and Economics”) στις εξής τρεις κατευθύνσεις: Α) Δίκαιο και Οικονομικά στον τομέα των Επιχειρήσεων, Β) Δίκαιο και Οικονομικά της Κυβερνητικής Πολιτικής, Γ) Γενική κατεύθυνση.

Το ΔΔΠΜΣ έχει ήδη εγκριθεί (ΦΕΚ 1329/2-7-2015 τ.Β΄) και θα λειτουργήσει πρώτη φορά το ακ. έτος 2016-2017. Τη διοικητική υποστήριξη του ΔΔΠΜΣ αναλαμβάνει Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Το ΔΔΠΜΣ διαρθρώνεται σε τρία ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στα δύο πρώτα εξάμηνα οι φοιτητές παρακολουθούν μαθήματα και στο τρίτο εκπονούν τη διπλωματική εργασία. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Οι προϋποθέσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης του ΔΔΠΜΣ προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΔΔΠΜΣ.

I. Κατηγορίες εισακτέων

Στο ΔΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί, μετά από επιλογή, πτυχιούχοι Νομικών και Οικονομικών Σχολών και συναφών γνωστικών αντικειμένων, όπως Διοίκησης Επιχειρήσεων, Διεθνών Σπουδών και Πολιτικών Επιστημών Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι τμημάτων ΤΕΙ που εμφανίζουν σαφή και επαρκή συνάφεια γνωστικού αντικειμένου με τις Επιστήμες του Δικαίου και της Οικονομίας. Μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (ΕΔΕ) που προβλέπεται στο άρθρο 2 περ. β΄ του Ν. 3685/2008, στο ΔΔΠΜΣ δύ-νεται επίσης να εγγραφούν πτυχιούχοι άλλων σχολών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

II. Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων στο ΔΔΠΜΣ για κάθε ακαδημαϊκό έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε εβδομήντα (70) φοιτητές. Ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων ορίζεται και ο αριθμός των τμημάτων διδασκαλίας. Καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων θα γίνονται δεκτοί στο ΠΜΣ υπότροφοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 3 του Ν. 3685/2008.

III. Αιτήσεις – Προϋποθέσεις εγγραφής

1. Η ΕΔΕ του ΔΔΠΜΣ αποφασίζει για τον μέγιστο αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών που θα γίνουν δεκτοί στο ΔΔΠΜΣ για το εκάστο-τε επόμενο ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα και με τη σχετική πρυτανική από-

φαση, καθώς και για το χρόνο δημοσίευσης σχετικής προκήρυξης των θέσεων αυτών για τους ενδιαφερόμενους υποψηφίους.

2. Η προκήρυξη προσδιορίζει

α) Τα απαραίτητα προσόντα των υποψηφίων για εισαγωγή στο ΔΔΠΜΣ.

β) Την προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών.

γ) Το γενικό τρόπο αξιολόγησης υποψηφίων.

δ) Τη διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών.

3. Ο υπονήφιος υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΔΔΠΜΣ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ, ή, σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων του εξωτερικού, πιστοποιητικό α-ντι-στοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προ-πτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και βαθμός του πτυχίου.

δ) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η επαγγελματική εμπειρία, καθώς και η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

ε) Υπόμνημα μέχρι χιλίων (1000) λέξεων, στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να ακολουθήσει τις σπουδές του ΔΔΠΜΣ.

στ) Πιστοποιητικό γνώσης αγγλικής γλώσσας: Απαιτείται ή α) αποδεικτικό γνώσης της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 (καλή γνώση) ή ανώτερο, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από τον ΑΣΕΠ, ή β) TOEFL με τουλάχιστον 87 μονάδες στο Internet-based test, ή γ) Απολυτήριο δευτεροβάθμιας ή Πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο (το οποίο έχει αναγνωρισθεί από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ), ή δ) Πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας.

Σε περίπτωση γνώσης και δεύτερης ξένης γλώσσας υποβάλλεται επίσης το αντίστοιχο πιστοποιητικό.

Οι αλλοδαποί καταθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ενός ΑΕΙ ή ελληνι-

κό Απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίο ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος.

ζ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.

η) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας.

IV. Επιλογή υποψηφίων

1. Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, γίνεται σε τρεις φάσεις.

2. Η πρώτη φάση είναι προκριματική. Απαραίτητη προϋπόθεση πρόκρισης στην δεύτερη φάση είναι η κατάθεση όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών, μεταξύ των οποίων και η πιστοποίηση γνώσης της αγγλικής γλώσσας με την κατάθεση ενός τίτλου από αυτούς που ορίζονται.

3. Τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης και οι αντίστοιχες μέγιστες βαθμολογίες (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1α του Ν. 3685/2008) είναι:

α) Γενικός βαθμός πτυχίου, πολλαπλασιαζόμενος με τον συντελεστή πέντε (5), με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) μόρια (πτυχία με βαθμό από 8 και πάνω παίρνουν όλα 40 μόρια).

β) Σχετικότητα πτυχίου με το αντικείμενο του ΔΠΜΣ:

i) Πτυχίο Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ή Νομικής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού (με αντιστοιχία ΔΟΑ-ΤΑΠ): δέκα (10) μόρια

ii) Πτυχίο Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Λογιστικής, Διεθνών Σχέσεων, Πολιτικών Επιστημών, Πολυτεχνικής ή Μαθηματικών ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού (με αντιστοιχία ΔΟΑΤΑΠ): πέντε (5) μόρια

iii) Πτυχίο άλλων Τμημάτων ΑΕΙ, ΤΕΙ: μηδέν (0) μόρια

γ) Προηγούμενη ερευνητική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών: μέχρι δέκα (10) μόρια. γ) Ενδεχόμενη επαγγελματική εμπειρία: μέχρι είκοσι (20) μόρια.

4. Η τρίτη φάση περιλαμβάνει προφορική συνέντευξη με κλίμα-κα βαθμολόγησης από μηδέν (0) έως δέκα (10). Ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή δύο (2), δηλαδή η συνέντευξη λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο είκοσι (20) μόρια.

5. Η διαδικασία της συνέντευξης γίνεται από ειδική επιτροπή Κα-θηγητών/Λεκτόρων των συνεργαζόμενων Τμημάτων, η οποία συ-γκρο-τείται με απόφαση της ΕΔΕ.

6. Η ΕΔΕ αξιολογεί και προκρίνει σε πρώτη συνεδρίαση τους υ-ποψηφίους με βάση τα κριτήρια της δεύτερης φάσης. Στην συνέχεια προωθεί τον σχετικό κατάλογο των προκριθέντων στη δεύτερη φάση στη Γραμματεία του ΔΔΠΜΣ, η οποία προσκαλεί τους υποψηφίους για συμ-μετοχή στην τρίτη φάση.

7. Με βάση την τελική βαθμολογία κάθε υποψηφίου, καταρτίζε-ται κατάλογος με αξιολογική σειρά. Κατά την κατάρτιση του καταλόγου, ωστόσο, για λόγους διασφάλισης μιας κατά το δυνατό απρόσκοπτης και ισορροπης ανάπτυξης των διεπιστημονικών προσεγγίσεων του ΔΔΠΜΣ και στους δύο βασικούς επιστημονικούς του κλάδους, η κα-τάταξη των υποψηφίων γίνεται έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η συμμετο-χή στο ΔΔΠΜΣ κατά το ένα τρίτο ($1/3$) τουλάχιστον του αριθμού των εισακτέων από αποφοίτους Τμήματος Οικονομικών Επιστημών και κα-τά το ένα τρίτο ($1/3$) τουλάχιστον από αποφοίτους Τμήματος Νομικής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού, εφόσον βε-βαίως υπάρχουν τόσοι υποψήφιοι από κάθε μία από τις δύο αυτές κα-τηγορίες. Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από την ΕΔΕ.

8. Σε περίπτωση ισοβαθμίας εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι.

9. Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπό-τροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) που πέτυχε στο σχε-τικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστι-κού αντικειμένου του ΔΔΠΜΣ και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελλη-νικού Κράτους. Με απόφαση της ΕΔΕ ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

10. Οι επιτυχόντες ενημερώνονται από τη Γραμματεία του ΔΔΠΜΣ και καλούνται να απαντήσουν εγγράφως εντός πέντε (5) ημε-ρών, αν αποδέχονται την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα και

τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υπο-ψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδο-χής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία του ΔΠΜΣ ενημερώ-νει τους α-μέσως επομένους στη σειρά αξιολόγησης από το σχετικό κα-τάλογο επι-τυχίας.

IV. Πρόγραμμα μαθημάτων ΔΔΠΜΣ

1. Για την απόκτηση του ΜΔΕ απαιτούνται ενενήντα(90) ευρωπαϊ-κές πιστωτικές μονάδες (ECTS). Από αυτές, τριάντα (30) μονάδες αντιστοιχούν στα τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα του Α΄ εξαμήνου (μαθήματα κορμού), τριάντα (30) μονάδες αντιστοιχούν στα τέσσερα μα-θήματα του Β΄ εξαμήνου [δύο (2) υποχρεωτικά και δύο (2) μαθήμα-τα επιλογής κατεύθυνσης] και τριάντα (30) μονάδες αντιστοιχούν στην εκ-πόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του Γ΄ εξαμήνου. Για τις εξετάσεις, τη βαθμολογία και την εκπόνηση της μεταπτυχιακής δι-πλωματικής εργασίας εφαρμόζονται τα οριζόμενα στον Κανονισμό Με-ταπτυχιακών Σπουδών του προγράμματος.

2. Εκτός από τα παραπάνω μαθήματα, το ΔΔΠΜΣ προσφέρει επι-πλέον και τρία (3) προαιρετικά μαθήματα υποβάθρου που στόχο έχουν να παρέ-χουν στους φοιτητές τις απαραίτητες βασικές γνώσεις και ορο-λογία στα επιστημονικά πεδία που κείνται εκτός του κύκλου των προ-πτυχιακών τους σπουδών, έτσι ώστε αυτοί να μπορούν να παρακολου-θήσουν απρό-σκοπτα τις διεπιστημονικές προσεγγίσεις των μαθημάτων του Προγράμ-ματος. Τα μαθήματα υποβάθρου αυτά είναι τα εξής: 1) Μεθοδολογικά Εργαλεία, 2) Εισαγωγή στα Οικονομικά και 3) Εισα-γωγή στην Επιστήμη του Δικαίου. Η παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών δεν είναι υπο-χρεωτική, δεν λαμβάνουν πιστωτικές μονάδες και δεν προσμετρώνται για την απόκτηση του ΜΔΕ.

3. Τα μαθήματα κατανέμονται στα δύο πρώτα διδακτικά εξάμηνα ως ε-ξής:

1^ο Εξάμηνο:

Μαθήματα	Ώρες	ECTS
Δίκαιο και Οικονομικά, υπό το πρίσμα και των θεμε-λιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου	30	7,5
Δίκαιο και Οικονομικά της κυβερνητικής πολιτικής	30	7,5

Δίκαιο και Οικονομικά των ιδιωτικών συναλλαγών	30	7,5
Εφαρμογές Θεωρίας Παγνίων μεταξύ Δικαίου και Οικονομικών	30	7,5

2^ο Εξάμηνο:

Κατεύθυνση I: Δίκαιο και Οικονομικά στον τομέα των Επιχειρήσεων

Μαθήματα Υποχρεωτικά	Ωρες	ECTS
Εταιρική Διακυβέρνηση	30	7,5
Δίκαιο και Οικονομικά των Επιχειρήσεων	30	7,5
Μαθήματα Επιλογής (δύο από τα παρακάτω ή ένα από τα παρακάτω και ένα από την κατεύθυνση II)	Ωρες	ECTS
Τραπεζικό Δίκαιο και Οικονομικά	30	7,5
Χρηματοοικονομική και Δίκαιο της Κεφαλαιαγοράς	30	7,5
Νομικό Πλαίσιο και Οικονομική Ανάλυση των Εργασιακών Σχέσεων	30	7,5
Ρυθμιστικό Πλαίσιο και Οικονομική ανάλυση των Νέων Τεχνολογιών	30	7,5
Δίκαιο και Οικονομικά της Ιδιωτικής και Κοινωνικής Ασφάλισης	30	7,5
Δίκαιο και Οικονομικά των Ξένων Επενδύσεων και της Χρηματοδότησης της Ανάπτυξης	30	7,5
Προστασία του Καταναλωτή: Οικονομικό Υπόβαθρο και Νομικό Πλαίσιο	30	7,5

Κατεύθυνση II: Δίκαιο και Οικονομικά της Κυβερνητικής Πολιτικής

Μαθήματα Υποχρεωτικά	Ωρες	ECTS
Προστασία του Ανταγωνισμού: Οικονομικό Υπόβαθρο και Νομικό Πλαίσιο	30	7,5
Δίκαιο και Οικονομικά του Περιβάλλοντος	30	7,5
Μαθήματα Επιλογής (δύο από τα παρακάτω ή ένα από τα παρακάτω και ένα από την κατεύθυνση I)	Ωρες	ECTS
Ειδικά Θέματα Ανταγωνισμού: Καταχρηστική εκμετάλλευση Δεσπόζουσας θέσης, Κάθετες Σχέσεις και άλλα θέματα	30	7,5
Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Οικονομικά του Περιβάλλοντος	30	7,5
Συγχωνεύσεις και Εξαγορές	30	7,5

Δίκαιο και Οικονομικά της Ενέργειας	30	7,5
Ρυθμιστικό Πλαίσιο και Εποπτεία Τραπεζών	30	7,5
Διεθνείς Οργανισμοί και Διεθνές Εμπόριο	30	7,5
Ποινική καταστολή του Οικονομικού Εγκλήματος και της διαφθοράς	30	7,5

Κατεύθυνση III: Γενική κατεύθυνση

Μαθήματα Υποχρεωτικά	Ωρες	ECTS
Ένα από τα δύο υποχρεωτικά μαθήματα της κατεύθυνσης I	30	7,5
Ένα από τα δύο υποχρεωτικά μαθήματα της κατεύθυνσης II	30	7,5
Μαθήματα Επιλογής (δύο από τα παρακάτω)	Ωρες	ECTS
Ένα από τα μαθήματα επιλογής της κατεύθυνσης I	30	7,5
Ένα από τα μαθήματα επιλογής της κατεύθυνσης II	30	7,5

3^ο Εξάμηνο:

Διπλωματική Εργασία		30
---------------------	--	----

Πληροφορίες: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Τμήμα Οικονομικών Επιστημών. Νικολαΐδου Μαρία, τηλ. 2310-891531. URL: mle.uom.gr. email: mle@uom.edu.gr

Z. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΠΜΣ) «ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» (MSC IN LAW AND ENGINEERING FOR ENERGY)

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Δίκαιο και Μηχανική της Ενέργειας» (MSc in Law and Engineering for Energy) (ΦΕΚ Β' 919/5.4.16), το οποίο αναπτύσσεται με τη συνεργασία του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, είναι ένα καινοτόμο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών με αντικείμενο την παροχή σύνθετων εξειδικευμένων γνώσεων μεταπτυχιακού επιπέδου στο διεπιστημονικό γνωστικό αντικείμενο της Ενέργειας, από άποψη τόσο

της Νομικής όσο και της Μηχανικής Επιστήμης. Το ΔΠΜΣ θα λειτουργήσει πρώτη φορά το ακ. έτος 2016-2017.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες. Το ΔΠΜΣ χαρακτηρίζεται εντατικό διάρκειας ενός έτους [δύο (2) εξά-μηνα και θερινή περίοδος].

Το ΔΠΜΣ αρχίζει την 1^η Οκτωβρίου κάθε έτους, με την επιφύλαξη διαφορετικής απόφασης της ΕΔΕ, και διαρκεί ένα πλήρες ημερολογιακό έτος. Τα μαθήματα διδάσκονται σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό. Τα μαθήματα και οι διαλέξεις θα γίνονται στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα.

Τη διοικητική υποστήριξη του ΔΠΜΣ αναλαμβάνει η Νομική Σχολή του ΑΠΘ.

Κατηγορίες εισακτέων

Στο ΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Νομικών και Πολυτεχνικών Σχολών Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Αριθμός εισακτέων

Ο συνολικός αριθμός των εισακτέων στο ΔΠΜΣ ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα πέντε (35) κατ' έτος.

Στο ΔΠΜΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 3 του Ν. 3685/2008 επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνονται δεκτοί: α) ένας/μία (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), ο οποίος/η οποία πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικείμενου του ΔΠΜΣ, και β) ένας/μία (1) αλλοδαπός/αλλοδαπή υπότροφος του ελληνικού κράτους. Με απόφαση της ΕΔΕ ο αριθμός των υποτρόφων των παραπάνω κατηγοριών μπορεί να αυξηθεί.

Αιτήσεις – Προϋποθέσεις εγγραφής

Οι υποψήφιοι καλούνται να υποβάλουν αίτηση στη γραμματεία του ΔΠΜΣ, από την οποία και πληροφορούνται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με την προκήρυξη του προγράμματος. Για την παρακολούθηση του Προγράμματος προβλέπονται δίδακτρα.

1. Η ΕΔΕ του ΔΠΜΣ αποφασίζει για τον μέγιστο αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών που θα γίνουν δεκτοί στο ΔΠΜΣ για το εκάστοτε επόμενο ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα και με τη σχετική πρυτανική απόφαση, καθώς και για το χρόνο δημοσίευσης σχετικής προκήρυξης των θέσεων

αυτών για τους ενδιαφερόμενους υποψηφίους. Ο συνολικός αριθμός των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. για το πρώτο έτος λειτουργίας του ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 35.

2. Η προκήρυξη προσδιορίζει:

α) Τα απαραίτητα προσόντα των υποψηφίων για εισαγωγή στο ΔΠΜΣ.

β) Την προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών.

γ) Το γενικό τρόπο αξιολόγησης υποψηφίων.

δ) Τη διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών.

3. Ο υποψήφιος υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΔΠΜΣ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού πανεπιστημίου, ή, σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων του εξωτερικού, πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και βαθμός του πτυχίου.

δ) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η επαγγελματική εμπειρία, καθώς και η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

ε) Υπόμνημα μέχρι χιλίων (1000) λέξεων, στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να ακολουθήσει τις σπουδές του ΔΠΜΣ

στ) Πιστοποιητικό γνώσης αγγλικής γλώσσας: Απαιτείται ή α) αποδεικτικό γνώσης της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 (καλή γνώση) ή ανώτερο, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από τον ΑΣΕΠ, ή β) TOEFL με τουλάχιστον 87 μονάδες στο Internet-based test, ή γ) Απολυτήριο δευτεροβάθμιας ή Πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο (το οποίο έχει αναγνωρισθεί από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ), ή δ) Πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας.

Αντίστοιχο πιστοποιητικό υποβάλλεται και για δεύτερη ξένη γλώσσα.

ζ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπου-

δαστών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδικεύσεως.

η) Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Επιλογή υποψηφίων

Η αξιολόγηση των υποψηφίων γίνεται με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στην ετήσια Προκήρυξη του Προγράμματος και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Με βάση την τελική βαθμολογία κάθε υποψηφίου, καταρτίζεται κατάλογος με αξιολογική σειρά. Κατά την κατάρτιση του καταλόγου, ωστόσο, για λόγους διασφάλισης μιας κατά το δυνατό απρόσκοπτης και ισόρροπης ανάπτυξης των διεπιστημονικών προσεγγίσεων του ΔΠΜΣ και στους δύο βασικούς επιστημονικούς του κλάδους, η κατάταξη των υποψηφίων γίνεται έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η συμμετοχή στο ΔΠΜΣ κατά τα τέσσερα δέκατα (4/10) τουλάχιστον του αριθμού των εισακτέων από αποφοίτους Τμήματος Νομικής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού και κατά τα τέσσερα δέκατα (4/10) τουλάχιστον από αποφοίτους Πολυτεχνικής Σχολής ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού, εφόσον βεβαίως υπάρχουν τόσοι υποψήφιοι από κάθε μία από τις δύο αυτές κατηγορίες.

Σε περίπτωση ισοβαμίας εισάγονται όλοι οι ισοβαμήσαντες υποψήφιοι. Στο ΔΠΜΣ θα μπορούν να επανεγγράφονται μόνον για μια ακόμη φορά ως υπεράριθμοι όσοι τυχόν απέτυχαν να ολοκληρώσουν επιτυχώς τις σπουδές τους το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Κάθε φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει έξι (6) μαθήματα ανά εξάμηνο. Όλα τα μαθήματα είναι δίωρα, διδάσκονται μία φορά την εβδομάδα και πιστώνονται με 5 ECTS το καθένα. Η διπλωματική εργασία πιστώνεται όσο τρία (3) μαθήματα, ήτοι με 15 ECTS.

Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του ΜΔΕ ανέρχεται σε 75. Τα διδασκόμενα μαθήματα καλύπτουν τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και εμπορίας όλων των μορφών ενέργειας, πλην της πυρηνικής. Έμφαση θα δίνεται στο θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και στους κανόνες και τις βέλτιστες πρακτικές λειτουργίας των αγορών ενέργειας, όπως επίσης στους τεχνικούς και ρυθμιστικούς μηχανισμούς και στα κανονιστικά και συμβατικά

εργαλεία υλοποίησης όλων των φάσεων της ενεργειακής δραστηριότητας. Το ΔΠΜΣ απαντά σε πραγματικές ανάγκες συν-θετικής μετεκπαίδευσης στα νομικά και τεχνικά ζητήματα της Ενέργειας και γι' αυτό κάθε μάθημα θα σχεδιάζεται και θα συνδιδάσκεται από μηχανικούς και νομικούς επιστήμονες. Το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθημάτων έχει ως εξής:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ		ECTS
	Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	30
1	Τα θεμελιώδη της Ενέργειας: Πηγές, προϊόντα, αγορές, δρώντες και κανόνες / The fundamentals of Energy: resources, products, markets, actors and rules	5
2	Έρευνα, Εξόρυξη και Παραγωγή Υδρογονανθράκων / Exploration, Extraction and Production of Hydrocarbons	5
3	Μεταφορά Ενεργειακών Πόρων – Διακρατικά Ενεργειακά Δίκτυα / Transportation of Energy Resources – Crossborder Energy Networks	5
4	Αδειοδότηση έργων και δημόσιες συμβάσεις στον ενεργειακό τομέα / Licensing and Procurement in the Energy Sector	5
5	Σχεδιασμός, κατασκευή, λειτουργία, ασφάλεια και συντήρηση ενεργειακών υποδομών / Design, Construction, Operation, Safety and Maintenance of Energy Infrastructure	5
6	Ενέργεια και Περιβάλλον: Εκτίμηση Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων, Περιβαλλοντική Ευθύνη, Ενεργειακή Αποτελεσματικότητα και Κλιματική Αλλαγή / Energy and Environment: Environmental & Social Impact Assessment, Environmental Liability, Energy Efficiency and Climate Change	5
	Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	30
7	Επενδύσεις στην Ενέργεια: Αξιολόγηση επενδύσεων, Χρηματοδότηση έργων, Ξένες Επενδύσεις και Επίλυση διαφορών / Investments in the Energy sector: Assessment of investment projects, Financing, FDI and Settlement of disputes	5
8	Το Εμπόριο της Ενέργειας: δημόσια ρύθμιση, εμπορικές συναλλαγές, χρηματοδότηση του εμπορίου και χρηματιστήρια προϊόντων / Trade in Energy: public regulation, commercial transactions, trade finance and commodi-	5

	ties markets	
9	Πετρέλαιο και Πετρελαιοειδή: Διύλιση και Διανομή Πετρελαιοειδών – Ασφάλεια Ενεργειακής Τροφοδοσίας / Oil and Oil Products: Refining and distribution of oil products – Security of Energy Supply	5
10	Η αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας / The electricity market	5
11	Η αγορά του φυσικού αερίου / The Natural Gas Market	5
12	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας / Renewable Energy Resources	5
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ		15

Πληροφορίες:

Νομική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Αναπληρωτής Καθηγητής Παναγιώτης Γκλαβίνης (glavinis@law.auth.gr) τηλ. 0030 2310 996611.

Γραμματεία ΔΠΜΣ: Τουρνάς Δημήτριος (info@law.auth.gr), τηλ. 0030 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2).

H. ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΔΠΜΣ) «ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ» (CRIMINAL LAW AND ADDICTIONS)

Το Τμήμα Νομικής της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ και το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, συνδιοργανώνουν και λειτουργούν Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ) με τίτλο «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις» (Criminal Law and Addictions), σύμφωνα με τις διατάξεις της πρυτανικής απόφασης (ΦΕΚ 2516/20-11-2015 τ.Β΄) και τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Η υλοποίηση του ΔΔΠΜΣ γίνεται και με τη συμβολή της υλικοτεχνικής υποδομής και του διδακτικού προσωπικού του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ).

Το Πρόγραμμα, θα λειτουργήσει για πρώτη φορά το ακ. έτος 2016-2017.

Επισπεύδον Τμήμα του Προγράμματος, είναι το Τμήμα Νομικής της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ. Τη διοικητική υποστήριξη του ΔΔΠΜΣ, όσον αφορά στις δραστηριότητες που θα λαμβάνουν χώρα στην ελληνική επικράτεια, θα έχει το Τμήμα Νομικής του ΑΠΘ, ενώ όσον αφορά στις δραστηριότητες που θα λαμβάνουν χώρα στην Κύπρο, το Τμήμα Νομικής

του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, το οποίο αναλαμβάνει επίσης την υποστήριξη της εξ'αποστάσεως διδασκαλίας, εφόσον και στο μέτρο που η πραγματοποίησή της αποφασιστεί από το Συντονιστικό Όργανο (ΣΟ).

Το ΔΔΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στο «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις» (MSc "Criminal Law and Addictions") στις εξής δύο (2) κατευθύνσεις:

Α) Ποινικό Δίκαιο των εξαρτήσεων

Β) Θεραπευτική διαχείριση των εξαρτήσεων.

Το ΔΔΠΜΣ «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις» διαρθρώνεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στο Α' εξάμηνο διδάσκεται ένα προαιρετικό Μάθημα Υποβάθρου και τέσσερα Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού (κοινά για όλες τις κατευθύνσεις). Στο Β' εξάμηνο διδάσκονται δύο υποχρεωτικά μαθήματα για κάθε κατεύθυνση και δύο μαθήματα επιλογής. Στο Γ' εξάμηνο οι φοιτητές εκπονούν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Τα μαθήματα διδάσκονται ταυτόχρονα σε δύο τμήματα, από τα οποία ένα λειτουργεί στο ΑΠΘ και ένα στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, εκτός αν, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνει πριν από την ετήσια προκήρυξη του προγράμματος το ΣΟ αποφασίσει διαφορετικά.

Κατηγορίες εισακτέων

Στο ΔΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί κάτοχοι πτυχίου ελληνικού ή κυπριακού ΑΕΙ, καθώς και πτυχιούχοι πανεπιστημίων της αλλοδαπής, εφόσον έχουν πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ ή το ΚΥΣΑ-ΤΣ.

Αριθμός εισακτέων

Στο ΔΔΠΜΣ ο αριθμός των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε εβδομήντα (70) ανά έτος. Καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) που πέτυχε σε σχετικό διαγωνισμό εσωτερικού μεταπτυχιακών σπουδών του γνωστικού αντικείμενου του ΔΔΠΜΣ και ένας (1) υπότροφος του κυπριακού κράτους. Με απόφαση του Συντονιστικού Οργάνου του ΔΔΠΜΣ ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

Αιτήσεις – Προϋποθέσεις εγγραφής

1. Το ΣΟ του ΔΔΠΜΣ αποφασίζει για το μέγιστο αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών που θα γίνουν δεκτοί στο ΔΔΠΜΣ για το εκάστοτε επόμενο ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα με τη σχετική πρυτανική απόφαση,

καθώς και για το χρόνο δημοσίευσης σχετικής προκήρυξης των θέσεων αυτών.

2. Η προκήρυξη προσδιορίζει

α) Τα απαραίτητα προσόντα των υποψηφίων για εισαγωγή στο ΔΠΜΣ.

β) Την προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών.

γ) Το γενικό τρόπο αξιολόγησης υποψηφίων.

δ) Τη διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών.

3. Ο υποψήφιος υποβάλλει στη Γραμματεία του ΔΔΠΜΣ τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΔΔΠΜΣ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ή κυπριακού ΑΕΙ, ή, σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων της αλλοδαπής, πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ ή το ΚΥΣΑΤΣ.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο ακριβής βαθμός του πτυχίου.

δ) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η επαγγελματική εμπειρία, καθώς και η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

ε) Υπόμνημα μέχρι χιλίων (1000) λέξεων, στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να ακολουθήσει τις σπουδές του ΔΔΠΜΣ.

στ) Πιστοποιητικό γνώσης αγγλικής γλώσσας: Απαιτείται ή α) αποδεικτικό γνώσης της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 (καλή γνώση) ή ανώτερο, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από τον ΑΣΕΠ, ή β) TOEFL με τουλάχιστον 87 μονάδες στο Internet-based test, ή γ) Απολυτήριο δευτεροβάθμιας ή Πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο (το οποίο έχει αναγνωρισθεί από το ΔΟΑΤΑΠ ή το ΚΥΣΑΤΣ), ή δ) Πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας.

Σε περίπτωση γνώσης και δεύτερης ξένης γλώσσας υποβάλλεται επίσης το αντίστοιχο πιστοποιητικό.

Οι αλλοδαποί καταθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ενός ΑΕΙ ή ελληνι-

κό ή κυπριακό Απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίο ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος.

ζ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.

η) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας.

Μαζί με τα στοιχεία αυτά, ο υποψήφιος καταβάλλει στη Γραμματεία ποσό 50,00 € για την επεξεργασία της αίτησης.

Επιλογή υποψηφίων

1. Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, γίνεται σε τρεις φάσεις.

2. Η πρώτη φάση είναι προκριματική. Απαραίτητη προϋπόθεση πρόκρισης στη δεύτερη φάση είναι η κατάθεση όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών, μεταξύ των οποίων και η πιστοποίηση γνώσης της αγγλικής γλώσσας με την κατάθεση ενός τίτλου από αυτούς που ορίζονται παρπάνω.

3. Τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης και οι αντίστοιχες μέγιστες βαθμολογίες είναι:

α) Γενικός βαθμός πτυχίου, πολλαπλασιαζόμενος με τον συντελεστή δυόμισι (2,5), με ανώτατο όριο τα εικοσιπέντε (25) μόρια.

β) Σχετικότητα πτυχίου με το αντικείμενο του ΔΠΜΣ:

i) Πτυχίο Τμήματος Νομικής, Ψυχολογίας, Ιατρικής, Πολιτικών Επιστημών, Κοινωνιολογίας, Εγκληματολογίας, Κοινωνικής Εργασίας ή Κοινωνικής Διοίκησης ελληνικού ή κυπριακού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς του εξωτερικού (με αντιστοιχία ΔΟΑΤΑΠ ή ΚΥΣΑΤΣ): δέκα (10) μόρια

ii) Πτυχίο άλλων Τμημάτων ΑΕΙ: μηδέν (0) μόρια

γ) Προηγούμενη ερευνητική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών: από ένα (1) ως πέντε (5) μόρια.

δ) Ενδεχόμενη επαγγελματική εμπειρία: από ένα (1) ως πέντε (5) μόρια.

4. Η τρίτη φάση περιλαμβάνει προφορική συνέντευξη με κλίμακα βαθμολόγησης από μηδέν (0) έως δέκα (10). Ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή δύο (2), δηλαδή η συνέντευξη λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο είκοσι (20) μόρια.

5. Η διαδικασία της συνέντευξης γίνεται από ειδική επιτροπή Καθηγητών/Λεκτόρων των συνεργαζόμενων Τμημάτων και στελεχών του ΚΕΘΕΑ, η οποία συγκροτείται με απόφαση του ΣΟ.

6. Το ΣΟ αξιολογεί και προκρίνει σε πρώτη συνεδρίαση τους υποψηφίους με βάση τα κριτήρια της δεύτερης φάσης. Στην συνέχεια προωθεί το σχετικό κατάλογο των προκριθέντων στη δεύτερη φάση στη Γραμματεία του ΔΔΠΜΣ, η οποία προσκαλεί τους υποψηφίους για συμμετοχή στην τρίτη φάση.

7. Με βάση την τελική βαθμολογία κάθε υποψηφίου, καταρτίζεται κατάλογος με αξιολογική σειρά. Κατά την κατάρτιση του καταλόγου, ωστόσο, για λόγους διασφάλισης μιας κατά το δυνατό απρόσκοπτης και ισόρροπης ανάπτυξης των διεπιστημονικών προσεγγίσεων του ΔΔΠΜΣ και στους δύο βασικούς επιστημονικούς του κλάδους, η κατάταξη των υποψηφίων γίνεται έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η συμμετοχή στο ΔΔΠΜΣ κατά το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του αριθμού των εισακτέων από αποφοίτους Τμήματος Νομικής και κατά το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον από αποφοίτους Τμημάτων Ψυχολογίας, Ιατρικής, Πολιτικών Επιστημών, Κοινωνικών Επιστημών ή Κοινωνικής Διοίκησης, εφόσον βεβαίως υπάρχουν τόσοι υποψήφιοι από κάθε μία από τις δύο αυτές κατηγορίες. Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από το ΣΟ.

8. Σε περίπτωση ισοβαθμίας εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. απαιτούνται ενενήντα (90) ευρωπαϊκές πιστωτικές μονάδες (ECTS). Από αυτές, τριάντα (30) μονάδες αντιστοιχούν στα τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα του Α' εξαμήνου (μαθήματα κορμού), τριάντα (30) μονάδες αντιστοιχούν στα τέσσερα μαθήματα του Β' εξαμήνου [δύο (2) υποχρεωτικά και δύο (2) μαθήματα επιλογής κατεύθυνσης] και τριάντα (30) μονάδες αντιστοιχούν στην εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του Γ' εξαμήνου. Εκτός από τα

παραπάνω μαθήματα, το ΔΔΠΜΣ προσφέρει επιπλέον και ένα (1) προαιρετικό μάθημα υποβάθρου, με τίτλο «Εισαγωγή στο Ποινικό Δίκαιο», που στόχο έχει να προσφέρει στους μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες τις απαραίτητες βασικές γνώσεις ποινικού δικαίου και νομικής ορολογίας, ώστε να μπορούν να παρακολουθήσουν απρόσκοπτα τα μαθήματα του προγράμματος.

Τα μαθήματα κατανέμονται ως εξής:

1^ο Εξάμηνο:

Μαθήματα Κορμού	Ωρες	ECTS
Ποινικό Δίκαιο για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων	30	7,5
Πολιτικές πρόληψης των εξαρτήσεων, έγκαιρης παρέμβασης και αγωγής υγείας	30	7,5
Εξαρτήσεις και παραβατική συμπεριφορά	30	7,5
Εισαγωγή στη θεωρία των εξαρτήσεων	30	7,5

2^ο Εξάμηνο:

Κατεύθυνση I: Ποινικό Δίκαιο των εξαρτήσεων

Μαθήματα Υποχρεωτικά	Ωρες	ECTS
Ουσιαστικό και Δικονομικό Ποινικό Δίκαιο για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων	30	7,5
Μεταχείριση εξαρτημένων ατόμων σε δομές εγκλεισμού και ανοικτά θεραπευτικά προγράμματα	30	7,5
Μαθήματα Επιλογής (δύο από τα παρακάτω ή ένα από τα παρακάτω και ένα από την κατεύθυνση II)	Ωρες	ECTS
Δικαστηριακή πράξη για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων και ο ρόλος του συνηγόρου στην ποινική δίκη	30	7,5
Θεραπευτικές δομές για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων	30	7,5
Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων	30	7,5
Πρακτική άσκηση σε πρόγραμμα απεξάρτησης σε σωφρονιστικό κατάστημα ή/και σε κέντρο υποδοχής αποφυλακισμένων	30	7,5

Κατεύθυνση II: Θεραπευτική διαχείριση των εξαρτήσεων

Μαθήματα Υποχρεωτικά	Ωρες	ECTS
Θεραπεία των εξαρτήσεων: Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις και Φαρμακοθεραπείες	30	7,5
Ερευνητικά εργαλεία στις εξαρτήσεις (διαγνωστικά εργαλεία- αποτελεσματικότητα – κίνδυνοι).	30	7,5
Μαθήματα Επιλογής (δύο από τα παρακάτω ή ένα από τα παρακάτω και ένα από την κατεύθυνση Ι)	Ωρες	ECTS
Εμβάθυνση στην κλινική αντιμετώπιση της εξάρτησης και στην πρόληψη της υποτροπής	30	7,5
Εξαρτήσεις και ειδικοί πληθυσμοί (ανήλικοι, φυλακισμένοι, ψυχικά ασθενείς)	30	7,5
Κοινωνικές δομές (σχολείο, οικογένεια, κοινότητα) και εξαρτήσεις	30	7,5
Ρόλος και ευθύνη του ειδικού επιστήμονα στον χώρο των εξαρτήσεων	30	7,5
Πρακτική άσκηση σε θεραπευτικές δομές	30	7,5

3^ο Εξάμηνο:

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	30 ECTS
---	----------------

Πληροφορίες:

Νομική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης, 541 24, Γραμματεία ΔΔΠΜΣ: Τουνάς Δημήτριος (info@law.auth.gr), τηλ. 0030 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2), φαξ:0030 2310 996494.

Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας (Λεωφόρος Μακεδονίτισσας 46, 24005, 1700 Λευκωσία, τηλ: 00357 22841528, φαξ: 00357 22352067, e-mail: admissions@unic.ac.cy)

ΚΕΘΕΑ (0030 210-9241993-6, εσωτερικό 254, e-mail: education@kethea.gr), καθώς και από την ιστοσελίδα του ΔΔΠΜΣ: <http://addictions.law.auth.gr>.

VII. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ERASMUS+ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

A. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ERASMUS +

Τα Ευρωπαϊκά προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση και τη νεότητα, έχοντας αρχίσει να λειτουργούν εκπαιδευτικά και πειραματικά μέσα στη δεκαετία του '80, γνωρίζουν ήδη μια ευρύτερη συναίνεση και μια θερμή υποδοχή. Τα προγράμματα αυτά επιδιώκουν την ουσιαστικά ισορροπητή ανάπτυξη της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιδεών παράλληλα με την ελεύθερη κυκλοφορία των υλικών αγαθών και των υπηρεσιών, με τελικό στόχο την εδραίωση της Ευρώπης των Πολιτών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS + (Δια βίου μάθηση)

ERASMUS + : Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΟΜΗ

Η Δράση του προγράμματος ERASMUS + αφορά την Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της ενθάρρυνσης της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ Πανεπιστημίων, της αύξησης της ευρωπαϊκής κινητικότητας, καθώς και της ενίσχυσης της διαφάνειας και προαγωγής της πλήρους ακαδημαϊκής αναγνώρισης σπουδών και ακαδημαϊκών τίτλων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα περιλαμβάνει:

- Οργανωμένες ανταλλαγές φοιτητών για αναγνωρισμένες περιόδους σπουδών
- Το Σύστημα Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS)
- Κινητικότητα και ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού
- Γλωσσική προετοιμασία για εξερχόμενους και εισερχόμενους φοιτητές και προσωπικό
- Εντατικά προγράμματα διδασκαλίας σύντομης διάρκειας
- Δραστηριότητες ανάπτυξης κοινών προγραμμάτων αναφερομένων σε όλα τα επίπεδα σπουδών

- Γλωσσικές σπουδές συνδυασμένες με άλλους ακαδημαϊκούς επιστημονικούς τομείς
- Προγράμματα πανεπιστημιακής συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος (Θεματικά Δίκτυα)
- Εφαρμογή μεθόδων ανοικτής και εξ αποστάσεως μάθησης.

2. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Οι στόχοι της κινητικότητας σπουδαστών στο πλαίσιο του ERASMUS + είναι:

- η παροχή ευκαιριών σε σπουδαστές ώστε να επωφεληθούν, από γλωσσικής, πολιτισμικής και εκπαιδευτικής πλευράς, από την εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών και από τα προσφερόμενα αντικείμενα σπουδών.
- ο εμπλουτισμός του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του ιδρύματος υποδοχής
- η προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων τα οποία ανταλλάσσουν σπουδαστές
- η συμβολή στην αναβάθμιση της κοινωνίας γενικότερα με τον εφοδιασμό των νέων με υψηλή εξειδίκευση, ευρεία αντίληψη και διεθνή εμπειρία με στόχο να αποτελέσουν τους επαγγελματίες του μέλλοντος – η συμβολή στις δαπάνες κινητικότητας και η παροχή ευκαιριών για την πραγματοποίηση μιας περιόδου σπουδών στο εξωτερικό σε σπουδαστές, στους οποίους άλλως αυτό δεν θα ήταν εφικτό.

3. ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS +

- οι ανταλλαγές των φοιτητών που προτείνονται για κινητικότητα βασίζονται σε διαπανεπιστημιακές συμφωνίες
- η περίοδος σπουδών η οποία πραγματοποιείται στο ίδρυμα-εταίρο είναι ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο ή ακαδημαϊκό έτος.
- η περίοδος σπουδών στο εξωτερικό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος σπουδών του πανεπιστημίου προέλευσης
- η περίοδος των σπουδών στο εξωτερικό αναγνωρίζεται πλήρως, δηλαδή το πανεπιστήμιο προέλευσης δεσμεύεται να διασφαλίσει την αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό (συμπεριλαμβανομένων των εξετάσεων και άλλων μορφών αξιολόγησης) σε αντικατάσταση αντίστοιχης περιόδου σπουδών (παρομοίως συμπεριλαμβανομένων

των εξετάσεων ή άλλων μορφών αξιολόγησης) στο πανεπιστήμιο προέλευσης, ακόμη και εάν διαφέρει το περιεχόμενο. Οι φοιτητές πρέπει να ενημερώνονται για το περιεχόμενο των μαθημάτων, τα οποία θα παρακολουθήσουν στο εξωτερικό. Μετά το πέρας της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό, το πανεπιστήμιο υποδοχής οφείλει να χορηγήσει στον εισερχόμενο φοιτητή και στο πανεπιστήμιο προέλευσης πρωτότυπο αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας, στο οποίο θα πιστοποιείται η ολοκλήρωση του συμφωνημένου προγράμματος σπουδών και θα αναγράφεται η βαθμολογία του φοιτητή.

Στο πανεπιστήμιο υποδοχής δεν καταβάλλονται δίδακτρα, δικαίωμα εγγραφής, εξέταστρα, δικαίωμα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις εργαστηρίων, σε βιβλιοθήκες κτλ. Παρά ταύτα, ενδέχεται να υπάρξουν μικρές επιβαρύνσεις για δαπάνες, όπως ασφάλιση, συνδρομή σε φοιτητικούς συλλόγους, χρήση διαφόρων ειδών εξοπλισμού, όπως φωτοτυπικά μηχανήματα, προϊόντα εργαστηρίου κτλ.

Εξακολουθούν να καταβάλλονται πλήρως στους εξερχόμενους φοιτητές εξίσου με τους λοιπούς σπουδαστές εθνικές υποτροφίες και δάνεια, υπό την προϋπόθεση ότι δεν πρόκειται για χρήματα από την ευρωπαϊκή ένωση και δεν σχετίζονται με την κινητικότητα στα πλαίσια του Erasmus +.

4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΗ ERASMUS +.

Οι φοιτητές οι οποίοι πραγματοποιούν πρόγραμμα σπουδών σε πανεπιστήμιο-εταίρο βάσει του Πανεπιστημιακού Χάρτη ERASMUS και της σύμβασης του Πανεπιστημίου με την Εθνική Μονάδα Συντονισμού (I-KY) που αφορά την χορήγηση υποτροφιών για τη κινητικότητα φοιτητών, θεωρούνται «φοιτητές Erasmus +», εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις

- ανταποκρίνονται στα σχετικά με την υπηκοότητα κριτήρια, δηλαδή α) είναι υπήκοοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλης χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus +, β) είναι άτομα που έχουν αναγνωρισθεί επισήμως από την Ελλάδα ως πρόσφυγες, απάτριδες ή μόνιμοι κάτοικοι, καθεστώς το οποίο θα αποδεικνύεται από επίσημα πιστοποιητικά των αρμόδιων ελληνικών αρχών. Υπήκοοι των ε-

πιλέξιμων συνδεδεμένων χωρών εγγεγραμμένοι σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα μπορούν να λάβουν ενίσχυση προκειμένου να πραγματοποιήσουν ένα μέρος των σπουδών τους, στη χώρα προέλευσής τους αλλά δίνεται χαμηλή προτεραιότητα κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων.

- έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον το πρώτο έτος των πανεπιστημιακών τους σπουδών.
- δεν έχουν ολοκληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του πτυχίου τους, δηλαδή υπάρχει περίοδος σπουδών, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης στο ΙΚΥ, που οι φοιτητές να μπορούν να αντικαταστήσουν σπουδάζοντας σε ένα Πανεπιστήμιο που συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus +.
- είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημο πρόγραμμα σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου ή άλλου τίτλου σπουδών, συμπεριλαμβανομένου μεταπτυχιακού και διδακτορικού, και είναι αναγνωρισμένο σύμφωνα με τις διαδικασίες της ενδιαφερόμενης συμμετέχουσας χώρας – οι φοιτητές πρέπει οπωσδήποτε να έχουν αποκτήσει επαρκή γνώση της γλώσσας στην οποία παραδίδονται τα μαθήματα που πρόκειται να παρακολουθήσουν ώστε να μην απορρίπτονται οι αιτήσεις τους από τα Πανεπιστήμια υποδοχής και να μην έχουν προβλήματα με τα μαθήματα και τις εξετάσεις.

5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Αρμόδιο για τη διαχείριση των υποτροφιών κινητικότητας σπουδαστών στα πλαίσια του Erasmus + είναι το δίκτυο των Εθνικών Μονάδων Συντονισμού που έχουν ορισθεί από τις συμμετέχουσες χώρες. Στα πλαίσια των κατευθυντηρίων γραμμών που έθεσε η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεων με την επιτροπή του προγράμματος Erasmus +, η διαχείριση και το ύψος των υποτροφιών ποικίλλουν ανάλογα με τις ρυθμίσεις που επιλέγονται από την Εθνική Μονάδα Συντονισμού, η οποία μπορεί να χορηγεί τις υποτροφίες είτε άμεσα στους σπουδαστές είτε έμμεσα μέσω του ιδρύματος προέλευσης (η τελευταία διαδικασία είναι επί του παρόντος η συνηθέστερη).

Στόχος των υποτροφιών είναι η συμβολή στην κάλυψη των εκτάκτων δαπανών που συνεπάγονται οι σπουδές στο εξωτερικό και δεν καλύπτουν τις δαπάνες που θα πραγματοποιούσαν κανονικά οι σπουδαστές στο ίδρυμα προέλευσής τους.

Οι ίδιοι ακριβώς όροι ισχύουν και για τους φοιτητές που μετακινούνται χωρίς χρηματοδότηση.

Σε περίπτωση σπουδαστών με ειδικές ανάγκες προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις. Για τους φοιτητές της κατηγορίας αυτής (οι οποίες περιγράφονται περιοριστικά στο παράρτημα 19 της σύμβασης μεταξύ ΑΠΘ και ΙΚΥ) το ποσό της μηνιαίας υποτροφίας ορίζεται σε 500 €/μήνα ανεξαρτήτως χώρας προορισμού. Πέραν της χρηματοδότησης αυτής, η ΕΜΣ (ΙΚΥ) δύναται να χρηματοδοτήσει πρόσθετες ανάγκες που συνεπάγεται η μετακίνηση των ατόμων αυτών.

6. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΠΟΥ ΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS +

Η Νομική Σχολή, διατηρεί συνεργασία με τα παρακάτω Πανεπιστήμια:

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Χαρίκλεια Απαλαγάκη

A WIEN01	Universität Wien
D HANNOVE01	Gottfried Wilhelm Leibniz Universität Hannover
D LEIPZIG01	Universität Leipzig
F DIJON01	Université de Bourgogne – Dijon
E MADRID03	Universidad Complutense de Madrid
P LISBOA01	Universidade Católica Portuguesa

Υπεύθυνος: Καθηγητής Ευάγγελος Βασιλακάκης

D ERLANGE01	Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg
F RENNES01	Université de Rennes I
SK KOSICE02	Univerzita Pavla Jozefa Safarika v Kosiach
SK TRNAVA01	Trnavská Univerzita v Trnave

HR ZAGREB01	Sveučilište u Zagrebu
TR ISTANBU03	Istanbul Üniversitesi

Υπεύθυνος: Αναπληρωτής Καθηγητής Γκλαβίνης Παναγιώτης

IS BORGARN01	Háskólinn á Bifröst
--------------	---------------------

Υπεύθυνος: Αναπληρωτής Καθηγητής Ιγγλεζάκης Ιωάννης

F GRENOBL51	Université Grenoble Alpes (UGA)
CY NICOSIA24	European University of Cyprus
CY NICOSIA01	University of Cyprus
CZ PRAHA07	Charles University
D SAARBRU01	Universität des Saarlandes
D TRIER01	Universität Trier
E SALAMAN02	Universidad de Salamanca
E VIGO01	Universidad de Vigo
E ZARAGOZ01	Universidad de Zaragoza
NL MAASTRI01	Maastricht University
RO CRAIOVA01	Universitatea din Craiova
TR ISTANBU35	Yeni Yuzyl Universitesi
TR ISTANBU31	Ozyegin Universitesi
A SALZBUR01	Universität Salzburg

Υπεύθυνος: Καθηγητής Ζερδελής Δημήτριος

D BERLIN01	Freie Universität Berlin
D HAMBURG01	Universität Hamburg
D KIEL01	Christian-Albrechts-Universität zu Kiel
D KONSTAN01	Universität Konstanz
D MARBURG01	Philipps-Universität Marburg

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Μαρία Καϊάφα-Γμπάντι

F NANCY43	Universite de Lorraine
D MUNCHEN01	Ludwig-Maximilians-Universität München

D FRANKFU01	JohannWolfgang Goethe Universität Frankfurt a.M.
D PASSAU01	Universität Passau
E CIUDA-R01	Universidad de Castilla - La Mancha
D HEIDELB01	Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg
UK LONDON031	Queen Mary University of London

Υπεύθυνος: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τζίβα Ευμορφία

I FIRENZE01	Università delgi studi di Firenze
-------------	-----------------------------------

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Βασίλειος Κούρτης

RO IASI01	Universitatea 'Alexandru Ioan Cuza'
BG BLAGOEV02	Ugozapaden Universitet Neophit Rilski
BG VELIKO01	Velikoturnovski Universitet Sv. Sv. Kiril i Metodii
CY PAFOS01	Neapolis University Pafos
TR ISTANBU38	Istanbul Kemerburgaz Universitesi
S LUND01	Lunds Universitet
F PARIS012	Universite Paris Est Creteil – Val de Marne

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου

D TUBINGE01	Eberhard-Karls-Universität Tübingen
I MILANO03	Università Cattolica del Sacro Cuore di Milano
I FERRARA01	Università degli Studi di Ferrara

Υπεύθυνη: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λίνα Παπαδοπούλου

B BRUXEL04	Université Libre de Bruxelles
D BREMEN01	Universität Bremen
D WURZBUR01	Julius-Maximilians-Universität Würzburg
D GOTTING01	Georg-August-Universität Göttingen

D BAYREUT01	Universität Bayreuth
D REGENSB01	Universität Regensburg
E BARCELO01	Universidad de Barcelona
E SALAMAN02	Universidad de Salamanca
F MONTPEL54	Université de Montpellier
F CAEN01	Université de Caen Basse-Normandie
F POITIER01	Université de Poitiers
I MESSINA01	Università delgi studi di Messina
I PERUGIA01	Università degli studi di Perugia
I PISA01	Università degli Studi di Pisa, 03 - Social sciences, journalism and information
I SIENA01	Università delgi studi di Siena
NL GRONING01	Rijksuniversiteit Groningen
B ANTWERP01	Universiteit Antwerpen
P COIMBRA01	Universidade de Coimbra
UK LEICEST02	DeMontfort University
E ALCAL-H01	Universidad de Alcalá
I TRIESTE01	Universita degli Studi di Trieste
F PARIS010	Paris Ouest Nanterre La Defense
I CATANIA01	Universita degli Studi di Catania

Υπεύθυνη: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αγγελική Πιτσελά

B BRUSSEL01	Vrije Universiteit Brussel
CZ PLZEN01	University of West Bohemia
D GREIFS01	Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald
D JENA01	Friedrich-Schiller-Universität Jena
D KOLN01	Universität zu Koln
HU MISKOLC01	University of Miskolc
HU SZEGED01	Szegedi Tudományegyetem
I MODENA01	Università degli studi di Modena e Reggio Emilia
I PALERMO01	Università degli studi di Palermo
I TERAMO01	Universita degli studi di Teramo

PL BIALYST04	Uniwersytet w Białymstoku
PL KRAKOW01	Uniwersytet Jagielloński
PL POZNAN01	Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza
SI LJUBLJA01	Univerza v Ljubljani
SF ROVANIE01	Lapin Yliopisto
TR ISTABU19	Istanbul Kültür Üniversitesi
UK NOTTING02	Nottingham Trent University
RO ORADEA01	Universitatea din Oradea
P LISBOA12	Universidade Lusíada de Lisboa
BG BOURGAS01	Burgas Free University
TR ANKARA02	Gazi Üniversitesi

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Δεληγιάννη-Δημητράκου Χριστίνα

A GRAZ01	Karl Frazens Universitat Graz
F NANCY43	Universite de Lorraine (Nancy)
UK NORWICH01	University of East Anglia
I TRENTO01	Universita degli Studi di Trento
F NICE01	Universite Nice Sophia Antipolis
F LE-MANS01	Universite du Maine

Υπεύθυνος: Λέκτορας Λέντζης Δημοσθένης

S OREBRO01	Orebro Universitet
N BERGEN01	Universitetet I Bergen
CZ BRNO05	Masaryk University
LUX LUX-VIL01	Universite du Luxembourg
NL ROTTERD01	Erasmus Universiteit Rotterdam

Υπεύθυνος: Καθηγητής Άγγελος Στεργίου

B LEUVEN01	Katholieke Universiteit Leuven
B LIEGE01	Université de Liège
E ALICANT01	Universidad de Alicante
E BARCELO02	Universitat Autònoma de Barcelona - students, staff
E BILBAO02	Universidad de Deusto
F STRASBO48	Université de Strasbourg
F TOULOUS01	Université Toulouse 1 Capitole
F TOURS01	Université François Rabelais (Tours)
I BOLOGNA01	Università degli studi di Bologna 'Alma Mater Studiorum'
I ROMA03	Libera Università Internazionale degli Studi Sociali (LUISS) 'Guido Carli'
NL NIJMEGE01	Radboud Universiteit Nijmegen
NL LEIDEN01	Universiteit Leiden

Υπεύθυνη: Επίκουρη Καθηγήτρια Σοφία Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου

I LECCE01	Università del Salento
-----------	------------------------

Υπεύθυνος: Καθηγητής Τέλλης Νικόλαος

S STOCKHO01	Stockholms universitet
-------------	------------------------

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Γιοβαννόπουλος Ρήγας

I SALERNO01	Università degli Studi di Salerno
-------------	-----------------------------------

Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Συμεωνίδου-Καστανίδου Ελισάβετ

CY NICOSIA14	University of Nicosia
--------------	-----------------------

Υπεύθυνος: Αναπληρωτής Καθηγητής Κτενίδης Ιωσήφ

BG SOFIA06	Sofiiski Universitet “Sveti Kliment Ohridski”
------------	---

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Μπεχλιβάνης Αχιλλέας

D BONN01	Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn
----------	---

7. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Τα μαθήματα που διδάσκονται σε τέτοια Πανεπιστήμια αναγνωρίζονται βαθμολογικά, με βάση την αντιστοιχία γνωστικού αντικειμένου, είτε πρόκειται για υποχρεωτικά είτε για μαθήματα επιλογής του δικού μας προγράμματος σπουδών. Αν δεν πληρούται η προϋπόθεση της αντιστοιχίας γνωστικού αντικειμένου, επειδή π.χ. κάποιο μάθημα δεν περιλαμβάνεται στο δικό μας πρόγραμμα σπουδών, τότε το μάθημα θα μπορεί να αναγνωριστεί βαθμολογικά ως ελεύθερης επιλογής, αλλά και να προσμετρηθεί στον βαθμό του πτυχίου. Υπεύθυνος για την αναγνώριση των μονάδων ECTS για όλες τις συμφωνίες ανταλλαγής φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus είναι ο αναπληρωτής καθηγητής κ. Γκλαβίνης Παναγιώτης.

2. Τα προγράμματα κινητικότητας προπτυχιακών φοιτητών θα αφορούν Νομικές Σχολές του Ευρωπαϊκού Δικτύου. Τα προγράμματα κινητικότητας μεταπτυχιακών φοιτητών μπορούν να αφορούν Νομικές ή άλλες Σχολές, ή Ερευνητικά Κέντρα, π.χ. Πολιτικών ή Κοινωνικών Επιστημών, υπό τους παραπάνω όρους.

3. Η ευχερής παρακολούθηση μαθημάτων σε ξένη γλώσσα προϋποθέτει την από μέρους των ενδιαφερομένων καλή γνώση της. Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα σπουδών σε κάθε Πανεπιστήμιο προσφέρεται κατά κανόνα στην αντίστοιχη ομιλούμενη γλώσσα της χώρας. Το πρόγραμμα σπουδών στα πανεπιστήμια της Δανίας, Ολλανδίας, Νορβηγίας, Σουηδίας, Φινλανδίας καθώς και στο πανεπιστήμιο Katholieke Universiteit Leuven του Βελγίου, προσφέρεται στα αγγλικά. Στα πανεπιστήμια της Τσεχίας, της Πολωνίας και στο πανεπιστήμιο Vrije Universiteit Brussel των Βρυξελλών αρκετά μαθήματα προσφέρονται στα αγγλικά. Στη Βαρ-

κελώνη τα περισσότερα μαθήματα του προγράμματος σπουδών προσφέρονται στα καταλανικά.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι όλο και περισσότερα πανεπιστήμια προσφέρουν προγράμματα σπουδών για τους φοιτητές Erasmus + στην αγγλική γλώσσα για την διευκόλυνση της συμμετοχής περισσότερων αιτούντων στο πρόγραμμα ανταλλαγής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι παύει η κύρια απαίτησή των περισσότερων ιδρυμάτων υποδοχής οι εισερχόμενοι σε αυτά φοιτητές να γνωρίζουν σε ικανοποιητικό επίπεδο την πρώτη γλώσσα διδασκαλίας του πανεπιστημίου, η οποία αποτελεί όρο της κάθε συμφωνίας μεταξύ των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων.

Στη λίστα με τις συνεργασίες της Νομικής, που είναι αναρτημένη και στην ιστοσελίδα της Σχολής και σε εκείνη του Τμήματος Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Αριστοτελείου (www.eurep.auth.gr), αναφέρεται σε κάθε πανεπιστήμιο ποια είναι η πρώτη και η τυχόν δεύτερη γλώσσα διδασκαλίας σε κάθε ίδρυμα.

4. Όταν πρόκειται για χώρες δίχως οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές είναι δυνατές ανταλλαγές μεταπτυχιακού επιπέδου, σύμφωνα με τους όρους ειδικών συμφωνιών μεταξύ των Σχολών, ιδιαίτερα ως προς τις εξετάσεις και τη λήψη βαθμού, υπό την προϋπόθεση ότι τα Προγράμματα που οργανώνονται προβλέπουν εξετάσεις και αντίστοιχες ώρες διδασκαλίας και εφόσον το επίπεδο των μαθημάτων που περιλαμβάνονται είναι αντίστοιχο με το επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών.

8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEGIS

(LEGAL ASPECTS OF INFORMATION SOCIETY)

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus, υλοποιείται το πρόγραμμα LEGIS (Legal Aspects of Information Society), το οποίο περιλαμβάνει εντατικά μαθήματα 15 ημερών σχετικά με την κοινωνία της πληροφορίας.

α) Συνεργαζόμενα Ιδρύματα Δικτύου LEGIS:

- Kemerburgaz University (Συντονιστής) (Τουρκία)
- University of Zaragoza (Ισπανία)
- University of Warwick (Hv. Βασίλειο)
- Vienna University (Αυστρία)
- Queen's University of Belfast (Hv. Βασίλειο)
- Polytechnic Institute of Beja (Πορτογαλία)
- Aristotle University of Thessaloniki (Ελλάδα)

- University of Wrocklas (Πολωνία)
- Mykolas Romieris University (Λιθουανία)
- Orebro University (Σουηδία)

β) Υπεύθυνος για το ΑΠΘ: Ιγγλεζάκης Ιωάννης, αναπληρωτής καθηγητής Νομικής.

B. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS

1. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΣΤΙΣ Ο- ΠΟΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΚΑΙ Η ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ συμμετέχει σε πλήθος συμφωνιών μεταξύ του ΑΠΘ και αλλοδαπών πανεπιστημίων από περισσότερες από 20 χώρες. Συγκεκριμένα πρόκειται για συνεργασίες με τα εξής εκπαιδευτικά ιδρύματα: *Badji Mokhtar University*, (Αλγερία), *Yerevan State University* (Αρμενία), *La Trobe University* (Αυστραλία), *University of Technology* (Αυστραλία), *Paris Lodron University* (Αυστρία), *Baku State University* (Αζερμπαϊτζάν), *Bulgarian Academy of Sciences* (Βουλγαρία), *University St. Kliment Ohridski* (Βουλγαρία), *University of Bayreuth* (Γερμανία), *University of Cologne* (Γερμανία), *Ludwig-Maximilians-Universität München* (Γερμανία), *University of California – Berkeley* και *San Diego* (ΗΠΑ), *Southern Illinois University Carbondale* (ΗΠΑ), *North Dakota State University* (ΗΠΑ), *Kent State University* (ΗΠΑ), *University of Central Oklahoma* (ΗΠΑ), *Chiba University* (Ιαπωνία), *University of Brescia* (Ιταλία), *University of Messina* (Ιταλία), *State Byelorussia University & State Technological University* (Λευκορωσία), *University of Ottawa – MoU* (Καναδάς), *Shanghai International Studies University* (Κίνα), *Chinese Academy of Social Sciences* (Κίνα), *China University of Political Science and Law* (Κίνα), *Fudan University* (Κίνα), *University of Nicosia* (Κύπρος), *University of Cyprus* (Κύπρος), *European University of Cyprus* (Κύπρος), *National Tavrda "V. Vernandsky" University* (Ουκρανία), *Ss. Cyril and Methodius University in Skopje* (ΠΓΔΜ), *University of Silesia* (Πολωνία), *University of Lodz* (Πολωνία), *University Adama*

Mickiewiczza (Πολωνία), University of Craiova (new) (Ρουμανία), Lucian Blaga University of Sibiu (Ρουμανία), Lomonosov Moscow State University (Ρωσία), Moscow State Institute of International Relations (Ρωσία), Herzen State Pedagogical University (Ρωσία), National Research Tomsk State University (Ρωσία), Kuban State University (Ρωσία), Prince Mohammad Bin Fahd University Al Khobar (Σαουδική Αραβία), University of Belgrade (Σερβία), University of Kragujevac (Σερβία), University of Novi Sad (Σερβία), Comenius University (Σλοβακία), Constantine the Philosopher University (Σλοβακία), Koc University (Τουρκία).

Η ειδικότερη μορφή της συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων στο πλαίσιο των ανωτέρω συμφωνιών ποικίλει ανάλογα με τη συμφωνία. Στις περισσότερες από τις συμφωνίες προβλέπεται η ανταλλαγή διδασκόντων, ενώ σε μερικές προβλέπεται επιπλέον η ανταλλαγή προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και άλλες δραστηριότητες. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου (<http://international-relations.auth.gr/el/agreements>) είναι ανηρτημένες όλες οι συνεργασίες του ΑΠΘ, με αναλυτικές πληροφορίες, οι Σχολές/τα Τμήματα που συμμετέχουν σε κάθε Συμφωνία, όπως και τα σκαναρισμένα υπογεγραμμένα πρωτότυπα κείμενα της αρχικής Συμφωνίας και της τελευταίας ανανέωσής της.

2. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΑΠΘ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ WÜRZBURG ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Σύμβαση-πλαίσιο για τη συνεργασία των Νομικών Σχολών

Από την 1.6.2012 ξεκίνησε η εφαρμογή της σύμβασης-πλαισίου για ακαδημαϊκή συνεργασία και ακαδημαϊκές ανταλλαγές μεταξύ της Νομικής Σχολής του Julius-Maximilians Πανεπιστημίου του Würzburg (www.jura.uni-wuerzburg.de) και του Τμήματος Νομικής, και ήδη Νομικής Σχολής, του ΑΠΘ, η οποία έχει υπογραφεί από τα αρμόδια όργανα των δύο πανεπιστημίων στις αρχές του 2012. Η σύμβαση συνεργασίας ανανεώθηκε την 15/3/2017 για πέντε έτη.

Η εν λόγω σύμβαση προβλέπει ανάμεσα σε άλλα, την ανταλλαγή επιστημονικού υλικού, δημοσιεύσεων και εν γένει πληροφοριών μεταξύ των δύο πανεπιστημίων καθώς και αμοιβαίες επισκέψεις μελών των Σχολών. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται περαιτέρω η δυνατότητα πραγματο-

ποίησης κοινών ερευνητικών προγραμμάτων, δημοσιεύσεων και επιστημονικών συνεδρίων καθώς και η οργάνωση προγράμματος θερινών μαθημάτων για φοιτητές στο Würzburg και στη Θεσσαλονίκη. Το χειμερινό εξάμηνο 2017/18 θα διδάξουν στο πλαίσιο του μαθήματος „Rechtsvergleichung II – Einzelne Institutionen“, που θα λάβει χώρα στη Νομική Σχολή του πανεπιστημίου του Würzburg υπό την ευθύνη του καθ. κ. Bien, οι καθηγ. κ.κ. Α. Κουτσουράδης και Αθ. Πουλιάδης, ο αναπλ. καθηγ. κ. Αγγ. Κορνηλάκης, οι λέκτ. κ.κ. Τ. Κοσμίδης και Απ. Τασίκας και ο κ. Σ. Κοτρώνης, εξωτερικός συνεργάτης της Νομικής Σχολής.

Αρμόδιος για τον συντονισμό και για πληροφορίες από ελληνικής πλευράς είναι ο Καθηγητής κ. **Αχιλλέας Κουτσουράδης** (devechi@law.auth.gr), τον οποίο συνεπικουρεί η επίκ. Καθηγήτρια κα **Ελένη Ζερβογιάννη** (elzervog@law.auth.gr), ενώ ως αντικαταστάτης του για το χρόνο μετά την αφυπηρέτησή του ορίστηκε η καθηγ. κ. Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι.

3. ΚΟΙΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ Α.Π.Θ. ΚΑΙ TÜBINGEN

Στο πλαίσιο της διεθνούς παρουσίας της, η Σχολή συνδιοργάνωσε με τη Νομική Σχολή του πανεπιστημίου του Tübingen ελληνογερμανικό συνέδριο με θέμα «Το ευρωπαϊκό ιδιωτικό και οικονομικό δίκαιο στην κρίση» („Das Europäische Privat- und Wirtschaftsrecht in der Krise“), στο Tübingen στις 3-4 Ιουνίου 2016. Στο συνέδριο συμμετείχαν με εισηγήσεις δέκα Γερμανοί (μεταξύ των οποίων οι κορυφαίοι Καθηγητές Westermann και Hopt) και έντεκα Έλληνες πανεπιστημιακοί, εκ των οποίων δέκα από τη Σχολή (καθηγ. Δ. Ζερδελής, Ν. Τέλης, αναπλ. καθηγ. Κ. Γώγος, Ε. Πρεβεδούρου, επικ. καθηγ. Ρ. Γιοβαννόπουλος, Ν. Ελευθεριάδης, Ι. Μαθιουδάκης, Α. Μπεχλιβάνης, Γ. Ψαρουδάκης, λέκτ. Α. Τασίκας), ενώ δυνατότητα συμμετοχής δόθηκε και σε δέκα φοιτητές από κάθε πλευρά.

Οι έξι επιμέρους συνεδρίες αφορούσαν: το ευρωπαϊκό χρηματοοικονομικό δίκαιο, ζητήματα διοικητικού δικαίου (φορολογικό - ιδιωτικοποιήσεις), το δίκαιο των συμβάσεων και της προστασίας του καταναλωτή, το εταιρικό δίκαιο, το πτωχευτικό δίκαιο και το εργατικό δίκαιο. Έτσι παρουσιάστηκαν, σε αναζήτηση κοινών θεωρητικών τάσεων και πρακτι-

κών λύσεων, πρόσφατες εξελίξεις από τις δύο εθνικές έννομες τάξεις και την ενωσιακή, με τις οποίες το δίκαιο αντιδρά στις συνέπειες της τρέχουσας οικονομικής κρίσης. Το συνέδριο, περιλαμβανομένης της έκδοσης των πρακτικών του που αναμένεται εντός του 2017, χρηματοδοτήθηκε από τη Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD) στο πλαίσιο του προγράμματός της «Πανεπιστημιακός διάλογος με τη Νότια Ευρώπη».

***Γ. ΕΛΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΑΠΘ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ
ΖΥΡΙΧΗΣ***

Από το 1992 το Τμήμα Νομικής, και ήδη Νομική Σχολή του ΑΠΘ (Τομέας Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου) και η Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης συνδιοργανώνουν, με τη στήριξη της Πρυτανείας του ΑΠΘ και Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, ιδίως δε του Δικηγορικού Συλλογου Θεσσαλονίκης, δέκα μέχρι στιγμής σεμινάρια, σε διαφορετική κάθε φορά θεματική ενότητα.

Στο σεμινάριο λαμβάνουν μέρος ομάδες Ελλήνων και Ελβετών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών με συγγραφή και προφορική παρουσίαση εργασιών, που ακολουθείται από εκτενή συζήτηση. Στο τέλος του σεμιναρίου επιλύεται ανά ομάδες μια κοινή άσκηση, η οποία συνδυάζει τα κυριότερα σημεία της υπό εξέταση θεματικής. Σκοπός του σεμιναρίου, που πραγματοποιείται στη γερμανική και εν μέρει και στην αγγλική γλώσσα, είναι η δικαιοσυγκριτική προσέγγιση θεμάτων που συνδυάζουν το αστικό, αστικό δικονομικό και ιδιωτικό διεθνές καθώς και το διεθνές δικονομικό δίκαιο στις δύο έννομες τάξεις.

Το σεμινάριο βασίζεται στη δυνατότητα αμοιβαίας φιλοξενίας των Ελλήνων και Ελβετών φοιτητών και διοργανώνεται εναλλάξ στη Θεσσαλονίκη και τη Ζυρίχη, με αποτέλεσμα να υπάρχει η δυνατότητα ανταπόδοσης της φιλοξενίας. Ο συνδυασμός της αμοιβαίας φιλοξενίας, των εκπαιδευτικών ή πολιτισμικών δράσεων, όπως η επίσκεψη στη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου και στα δικαστήρια, καθώς και η δικαιοσυγκριτική προσέγγιση του σεμιναρίου προσφέρει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα μιας πρώτης γνωριμίας με την αντίστοιχη χώρα και το δίκαιο της. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν σχετική βεβαίωση συμμετοχής.

Υπεύθυνος για την ελβετική συμμετοχή και συνδιοργανωτής του σεμιναρίου είναι πλέον, μετά την κατάληψη από το όριο ηλικίας του Καθηγητή Isaak Meier, ο Καθηγητής Peter Breitschmid, κάτοχος της έδρας του ιδιωτικού δικαίου με έμφαση στο αστικό (κληρονομικό) δίκαιο, του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης, ενώ από ελληνικής πλευράς αρμόδιοι είναι οι καθηγητές του τομέα αστικού, αστικού δικονομικού και εργατικού δικαίου κ.κ. **Αχιλλέας Κουτσουνράδης** και **Καλλιόπη Μακρίδου** καθώς και ο αναπληρωτής καθηγητής κ. **Άγγελος Κορνηλάκης**.

Ηδη από το 2015 συμμετέχει ενεργά στη διοργάνωση αυτή και η νομική σχολή του γερμανικού πανεπιστημίου του Würzburg, στο πλαίσιο της σύμβασης συνεργασίας των δύο νομικών σχολών, με υπευθυνους τους καθηγητές κ.κ. Florian Bien και Michael Sonnentag.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορεί ο ενδιαφερόμενος να απευθυνθεί στη Γραμματεία του Τομέα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου της Νομικής Σχολής ΑΠΘ (αρμόδια κ. Κ. Πάτκου, τηλ: 2310 996622), στους καθηγητές **Αχ. Κουτσουνράδη** (devechi@law.auth.gr), **Καλλ. Μακρίδου** (liokamak@otenet.gr), ή στον αναπληρωτή καθηγητή **Άγγ. Κορνηλάκη** (akornil@otenet.gr).

Δ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΕ ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ

1. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ο Διαγωνισμός διοργανώνεται κατά τον μήνα Μάιο από κοινού από τον Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. και τον Τομέα Ιστορίας και Μεθοδολογίας του Δικαίου της Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., με προοπτική συμμετοχής και της Νομικής Σχολής του Δ.Π.Θ.

Η υπόθεση της δίκης τοποθετείται χρονικά στην περίοδο του αυτοκράτορα Ιουστινιανού (527-565 μ.Χ.), έτσι ώστε οι διαγωνιζόμενοι φοιτητές να μπορούν να κάνουν χρήση του δικαίου της ιουστινιάνειας κωδικοποίησης (Πανδέκτης, Κώδικας, Εισηγήσεις, Νεαρές). Η δίκη διεξάγεται ενώπιον τριμελούς δικαστηρίου καθηγητών της Ιστορίας του Δικαίου. Περιλαμβάνει δύο γύρους σε καθέναν από τους οποίους η ομάδα του κά-

θε Πανεπιστημίου αναλαμβάνει εναλλάξ το ρόλο του ενάγοντα και του εναγομένου. Με δεδομένο ότι η υπόθεση οδηγεί στην άσκηση δύο αγωγών, το κάθε Πανεπιστήμιο εκπροσωπείται από μία ομάδα τεσσάρων φοιτητών. Η ομάδα αυτή πλαισιώνεται από φοιτητές οι οποίοι συνδράμουν τους τελικούς 'διαδίκους' κατά την προετοιμασία της δίκης. Απονέμεται βραβείο στη νικήτρια ομάδα καθώς και βραβείο καλύτερου ρήτορα της κάθε ομάδας.

Για την προετοιμασία της ομάδας προβλέπεται μία σειρά δίωρων τακτικών συναντήσεων, οι οποίες λαμβάνουν χώρα μία φορά την εβδομάδα.

Στην Εικονική Δίκη μπορούν να συμμετάσχουν φοιτητές οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τα μαθήματα της Ιστορίας Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου και των Εισηγήσεων Ρωμαϊκού Δικαίου. Η επιλογή γίνεται ύστερα από αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής από τους υπεύθυνους προετοιμασίας της ομάδας (**Επικ. Καθηγήτρια Δάφνη Παπαδάτου**, laurel@law.auth.gr – **Επικ. Καθηγητής Κωνσταντίνος Βλάχος**, konvlachos@law.auth.gr).

2. ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC) στο Παρίσι διοργανώνει ετησίως, κάθε Φεβρουάριο, Διεθνή διαγωνισμό σε θέματα Εμπορικής Διαμεσολάβησης με συμμετοχή προπτυχιακών φοιτητών Νομικής από διάφορα πανεπιστήμια και επαγγελματικών διαμεσολαβητών. Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ συμμετείχε για πρώτη φορά στον Διαγωνισμό τον Φεβρουάριο 2013 με ομάδα τεσσάρων φοιτητών, με την υποστήριξη της Επιτροπής Ερευνών και της κας Αντιπρυτάνεως και με ενθαρρυντικά αποτελέσματα για το μέλλον. Στον διαγωνισμό αυτό συμμετείχαν περίπου 500 φοιτητές από όλο τον κόσμο. Συγκεκριμένα, η ομάδα της Νομικής του ΑΠΘ ήρθε αντιμέτωπη με τις ομάδες φοιτητών από τα πανεπιστήμια του Πεκίνου, του Χιούστον και της Οττάβας του Καναδά. Η συμμετοχή στον διαγωνισμό ήταν μια πολύτιμη εμπειρία για τους φοιτητές που συμμετείχαν, στους οποίους ανοίχθηκαν νέοι ορίζοντες.

Επίσης, στο διάστημα 18 - 21 Φεβρουαρίου 2015 η Νομική Σχολή του ΑΠΘ συμμετείχε στον 14ο Διεθνή Διαγωνισμό της INADR (International Academy of Dispute Resolution) μεταξύ Νομικών Σχολών, ο οποί-

ος φιλοξενήθηκε στις εγκαταστάσεις των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων BPP και UCL στο Λονδίνο, εκπροσωπούμενη από τρεις φοιτητές (δύο εν ενεργεία προπτυχιακούς φοιτητές και μία άρτι αποφοιτήσασα φοιτήτρια). Υπεύθυνοι προετοιμασίας ήταν ο επίκουρος καθηγητής Ρήγας Γιοβαννόπουλος και η Διδάκτορας της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ κα. Ελένη Κολτσάκη. Η ομάδα της Νομικής του ΑΠΘ πέτυχε εξαιρετική επίδοση, μεταξύ 65 νομικών σχολών, και έλαβε το βραβείο πρωτοεμφανιζόμενης ομάδας.

Για περισσότερες πληροφορίες οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στον Ομότιμο Καθηγητή **κ. Λάμπρο Κοτσίρη** (lkotsir@law.auth.gr).

3. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

Από το 2013 φοιτητές της Νομικής Σχολής διοργανώνουν στις αρχές Μαρτίου το Μοντέλο Προσομοίωσης στη Βουλή των Ελλήνων (MBE). Πρόκειται για προσομοίωση των διαδικασιών της Βουλής των Ελλήνων. Φοιτητές/τριες από κάθε σχολή της χώρας ή του εξωτερικού λαμβάνουν θέσεις βουλευτών και υπουργών, χωρίζονται σε κοινοβουλευτικές ομάδες, και συζητούν θέματα που απασχολούν την Ελλάδα και αποφασίζουν ψηφίζοντας τα δικά τους νομοσχέδια.

Υπεύθυνοι: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιφιγένεια Καμτσίδου (ifigeni@law.auth.gr), Λέκτορας Ακρίτας Καϊδατζής (akritas@law.auth.gr). Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <http://mve.gr>.

4. ELSA MOOT COURT COMPETITION ON WTO LAW

Το ELSA Moot Court Competition on WTO law (Εικονική δίκη στο δίκαιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου) συνιστά διεθνή διαγωνισμό φοιτητών Νομικής, που διεξάγεται κάθε χρόνο σε μια διαφορετική ευρωπαϊκή πόλη. Οργανώνεται από την European Law Students' Association. Οι νικητές των ευρωπαϊκών περιφερειακών γύρων προκρίνονται για τους τελικούς, που διεξάγονται σε μια παγκόσμια πρωτεύουσα. Προηγείται η κατάθεση γραπτών υπομνημάτων των ομάδων που συμμετέχουν. Η Νομική Σχολή συμμετείχε για πρώτη φορά στον διαγωνισμό αυτό το 2009. Το 2011, η ομάδα των φοιτητών που εκπροσώπησε την Σχολή στον Ευρωπαϊκό Γύρο του Βίλνιους βγήκε πρώτη. Οι φοιτητές

που συμμετέχουν κάθε χρόνο, επιλέγονται στο πλαίσιο του μαθήματος του International Trade Law (GATT/WTO Law), που διδάσκεται στα αγγλικά σε κοινό ακροατήριο φοιτητών του κανονικού προγράμματος σπουδών και του προγράμματος Erasmus. Υπεύθυνος καθηγητής μαθήματος και εικονικής δίκης: αναπλ.καθηγη.κ.**Παναγιώτης Γκλαβίνης** (glavinis@law.auth.gr).

5. EUROPEAN HUMAN RIGHTS MOOT COURT COMPETITION

Η Νομική Σχολή συμμετέχει ήδη από πέρυσι στον 1ο Διεθνή Διαγωνισμό Εικονικής Δίκης για την Ευρωπαϊκή Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (European Human Rights Moot Court Competition) (<http://www.humanrightsmootcourt.org/>), που διοργανώνει η Ευρωπαϊκή Ένωση Φοιτητών Νομικής (European Law Students Association/ELSA). Ο διαγωνισμός προσομοιώνει τη διαδικασία προσφυγής ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (European Court of Human Rights).

Η τελική φάση του διαγωνισμού διεξάγεται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Στρασβούργο) ανάμεσα στις είκοσι (20) καλύτερες ομάδες που προκρίνονται με κριτήριο τα γραπτά υπομνήματα που καταθέτουν. Υπεύθυνοι: Καθηγητής Πέτρος Στάγκος (stangos@law.auth.gr), Επίκουρος Καθηγητής Ιωσήφ Κτενίδης (ktenidis@law.auth.gr).

6. FRANKFURT INVESTMENT ARBITRATION MOOT COURT

Το Frankfurt Investment Arbitration Moot Court (Εικονική δίκη επενδυτικής διαιτησίας της Φρανφούρτης) συνιστά διεθνή διαγωνισμός φοιτητών Νομικής, που διεξάγεται κάθε χρόνο στη Γερμανία υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Goethe της Φρανφούρτης και του Κέντρου Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και Διεθνούς Οικονομικής Τάξης (Merton Zentrum für Europäische Integration und Internationale Wirtschaftsordnung). Οι φοιτητές προεπιλέγονται από τους διοργανωτές και στέλνουν γραπτά υπομνήματα πριν τον τελικό γύρο που διεξάγεται προφορικά στην Φρανκφούρτη.

Η Νομική Σχολή συμμετείχε για πρώτη φορά στον διαγωνισμό αυτό το ακαδ. έτος 2013-2014 και έκτοτε συμμετέχει κάθε χρόνο με ομάδα

φοιτητών που επιλέγεται στο πλαίσιο του μαθήματος του Διεθνούς Οικονομικού Δικαίου. Στις διοργάνωση που έλαβε χώρα στις **7-12 Μαρτίου 2016** η Νομική Σχολή του Α.Π.Θ. αναδείχθηκε **τρίτη (3^η)** μεταξύ εξήντα συμμετεχόντων Πανεπιστημίων (<http://www.law.auth.gr/el/node/3916>).

Υπεύθυνος καθηγητής μαθήματος και εικονικής δίκης: αναπλ. καθηγ. κ. **Παναγιώτης Γκλαβίνης** (glavinis@law.auth.gr).

7. MODEL UNITED NATIONS (MUN)

Τα Model United Nations (MUN), ή αλλιώς Ασκήσεις Προσομοίωσης στα Ηνωμένα Έθνη, αποτελούν συνεδριακές δραστηριότητες διεθνούς ακτινοβολίας που οργανώνονται από πανεπιστήμια ή φοιτητικές ενώσεις και λαμβάνουν χώρα παράλληλα με το εκάστοτε πρόγραμμα σπουδών.

Κατά τη διάρκεια μιας άσκησης προσομοίωσης οι συμμετέχοντες/ουσες φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν τη διπλωματική εκπροσώπηση των κρατών μελών του Οργανισμού, προσομοιώνοντας την αντίστοιχη ατζέντα και εξωτερική πολιτική. Κάθε συμμετέχων/ουσα πρέπει, ανάλογα με το όργανο του ΟΗΕ στο οποίο είναι διαπιστευμένος/μένη, να διαπραγματευτεί με τους εκπροσώπους των υπολοίπων κρατών για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ώστε να καταλήξουν στη σύνταξη ενός σχεδίου απόφασης που εφόσον υπερψηφιστεί θα αποτελέσει επίσημο κείμενο των Ηνωμένων Εθνών (εννοείται στο πλαίσιο της προσομοίωσης). Οι προσομοιώσεις διεξάγονται στα αγγλικά, αφού τα συνέδρια αυτά έχουν διεθνή χαρακτήρα με συμμετοχές φοιτητών/τριών από όλο τον κόσμο.

Τα τελευταία χρόνια το Τμήμα Νομικής, και ήδη Νομική Σχολή, έχει δημιουργήσει αξιόλογη παράδοση, όσον αφορά στις συμμετοχές και τις διακρίσεις του σε πληθώρα MUNs στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Οι προπτυχιακοί/ές, μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες και υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ισσες που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν, μπορούν να επικοινωνήσουν με την Ομάδα MUN της Νομικής στο mun.auth.law@gmail.com, ή στο Facebook, ή με τον υπεύθυνο του Τομέα Διεθνών Σπουδών Επίκ. Καθηγητή Μ. Σαρηγιαννίδη (ms@law.auth.gr).

8. MONROE E. PRICE MEDIA LAW MOOT COURT COMPETITION

Η Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμμετέχει στον Διεθνή Διαγωνισμό Εικονικής Δίκης “Monroe E. Price Media Law Moot Court Competition” που διοργανώνεται από το 2008 στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Ο διαγωνισμός αφορά στο δίκαιο των ΜΜΕ, τις σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνίας, και ζητήματα σχετικά με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Βασικό κείμενο είναι η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ενώ οι διαγωνιζόμενοι αναπτύσσουν τα επιχειρήματά τους ενώπιον ενός εικονικού Τμήματος για το Δικαίωμα στην Ελευθερία της Έκφρασης (Chamber of Freedom of Expression) ενός φανταστικού Παγκόσμιου Δικαστηρίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Universal Court of Human Right).

Η συμμετοχή στους τελικούς της εικονικής δίκης προϋποθέτει την πρόκριση της ομάδας στον περιφερειακό προκριματικό γύρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, ο οποίος διεξάγεται τον Δεκέμβριο στο Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου. Το τελικό διαγωνιστικό τμήμα διεξάγεται τον Μάρτιο στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Υπογραμμίζεται, ότι βαθμολογούνται τόσο το γραπτό (written pleadings) όσο και το προφορικό (oral pleadings) σκέλος του διαγωνισμού.

Ελάχιστη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής είναι η επιτυχής εξέταση στο μάθημα Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο Ι (Γενικό Μέρος) και η άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας. Οι φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν μπορούν να επικοινωνήσουν με τον υπεύθυνο του Τομέα Διεθνών Σπουδών Επίκ. Καθηγητή **Μ. Σαρηγιαννίδη** (ms@law.auth.gr). Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον διαγωνισμό μπορείτε να επισκεφθείτε την σχετική ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης: <http://pricemootcourt.socleg.ox.ac.uk>.

9. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ομάδες φοιτητών του Τμήματος Νομικής του ΑΠΘ έλαβαν μέρος στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Διεθνούς Ποινικού Δικαίου στην Χάγη,

υπό την αιγίδα του **Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου**, κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2012-13, 2013-14 και 2014-15.

Οι ομάδες εργάστηκαν υπό την επιστημονική ευθύνη της Καθηγήτριας της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, **Ελισάβετ Συμεωνίδου – Καστανίδου**. Την προετοιμασία των ομάδων ανέλαβε ο Διδάκτορας Νομικής, **Ιωάννης Ναζίρης**, με τη συνεπικουρία του Λέκτορα Νομικής, **Κωνσταντίνου Χατζηκώστα** (konstantinoscha@law.auth.gr).

Κατά την πρώτη συμμετοχή της στον παραπάνω διαγωνισμό τον Απρίλιο του 2013, η ομάδα του Α.Π.Θ. είχε κερδίσει δύο βραβεία: Συγκεκριμένα:

(α) το βραβείο για την καλύτερη Εισαγγελία ανάμεσα σε όλες τις ομάδες (που προέκυψε από το συνδυασμό της βαθμολογίας γραπτών και προφορικών).

(β) το βραβείο της καλύτερης μη αγγλόφωνης ομάδας στο διαγωνισμό συνολικά (αφήνοντας “πίσω” πανεπιστήμια μεγάλων χωρών της ηπειρωτικής Ευρώπης, της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής, της Ασίας και της Αφρικής).

Αν και η ομάδα το 2013 συμμετείχε για πρώτη φορά σε αυτόν το διαγωνισμό, ήρθε τελικά **4η μεταξύ 60 συνολικά πανεπιστημίων από όλο τον κόσμο**.

10. PH. JESSUP INTERNATIONAL LAW MOOT COURT COMPETITION & D. M. HARISH MEMORIAL INTERNATIONAL MOOT COURT COMPETITION

α) PH. JESSUP INTERNATIONAL LAW MOOT COURT COMPETITION

Ο Τομέας Διεθνών Σπουδών του Τμήματος Νομικής, και ήδη της Νομικής Σχολής, του ΑΠΘ, εκπαιδεύει ετησίως εδώ και 17 χρόνια ομάδα φοιτητών, οι οποίοι συμμετέχουν στον ανωτέρω διεθνή διαγωνισμό, που θεωρείται παγκοσμίως η κορυφή μεταξύ ανάλογων διοργανώσεων. Η ομάδα του ΑΠΘ συγκαταλέγεται συνήθως μεταξύ των 85 περίπου ομάδων που επιλέγονται από ένα σύνολο 600 περίπου πανεπιστημίων από όλον τον κόσμο, έχοντας προηγουμένως νικήσει τις ομάδες του Νομικού και του Πολιτικού Τμήματος του Ε.Κ.Π.Α. Ο διαγωνισμός διεξάγεται κάθε άνοιξη στην Ουάσιγκτον, στην αγγλική γλώσσα ενώπιον διακεκριμένων διεθνολόγων και κριτών. Οι φοιτητές που συμμετέχουν στις ομά-

δες εμφανίζονται ενώπιον του εικονικού δικαστηρίου ως δικηγόροι-εκπρόσωποι χωρών που έχουν προσφύγει στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης και αναπτύσσουν τα επιχειρήματά τους ή απαντούν στα ερωτήματα των δικαστών. Βαθμολογείται τόσο το γραπτό σκέλος (memorials), όσο και το προφορικό.

Η επιλογή της ομάδας γίνεται μετά τις εξετάσεις του Σεπτεμβρίου, μετά από δοκιμασίες στο γραπτό και προφορικό λόγο στα αγγλικά. Η προετοιμασία της απαιτεί πολύ χρόνο, συντονισμένη ομαδική απασχόληση στην έρευνα, συγγραφή και εξοικείωση με το δικανικό λόγο, πάντοτε στην αγγλική γλώσσα. Τον Φεβρουάριο λαμβάνει χώρα ο προκριματικός γύρος ανάμεσα στην ομάδα του ΑΠΘ, στις ομάδες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Παντείου Πανεπιστημίου. Η νικήτρια ομάδα παίρνει μέρος στην τελική φάση του διαγωνισμού στην Ουάσιγκτον. Εκτός από 3 φορές, όλα τα άλλα χρόνια η ομάδα του ΑΠΘ έχει εκπροσωπήσει την Ελλάδα στην Ουάσιγκτον.

Η ομάδα του ΑΠΘ είχε τις εξής επιτυχίες:

2004: 4^ο βραβείο στα memorials

2005: 1^ο βραβείο στα memorials – Δύο από τα μέλη της ομάδας κατατάχθηκαν μεταξύ των 100 καλύτερων αγορητών (10^η & 35^η θέση).

2007: 10^η θέση στα memorials – (43^η θέση αγορητή).

2008: 6^η θέση στα memorials – (45^η θέση αγορητή).

2009: Συμμετοχή στον ημιτελικό αγώνα (6^η θέση), 6^η θέση στα memorials – (26^η & 58^η θέση αγορητών).

2014: Συμμετοχή στην τελική φάση (16^η θέση)

2016: 8^η θέση ανάμεσα σε περίπου 600 νομικές σχολές (γραπτό σκέλος)

Επιπλέον πολλά από τα μέλη των ομάδων μας κατατάσσονται μεταξύ των καλλίτερων αγορητών.

β) D.M. HARISH MEMORIAL INTERNATIONAL MOOT COURT COMPETITION

Με παρόμοια διαδικασία επιλογής και προετοιμασίας ο Τομέας εκπαίδευσε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 τριμελή ομάδα φοιτητών προκειμένου να συμμετάσχουν στην εικονική δίκη D. M. Harish Memorial International Moot Court Competition, που διεξάγεται κάθε

χρόνο στη Βομβάη της Ινδίας, στην οποία οι φοιτητές μας απέσπασαν βραβείο γραπτών προτάσεων. Η Νομική Σχολή διακρίθηκε στη διοργάνωση του 2013 αφού κατέκτησε την 1^η θέση στο γραπτό σκέλος και τη 2^η στο προφορικό. Στόχος είναι η προσπάθεια να συνεχιστεί και κατά τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη με την ίδια επιτυχία.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορεί ο ενδιαφερόμενος να απευθυνθεί στην Ομότιμη καθηγήτρια κ. **Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου** (ana@law.auth.gr).

11. THE EUROPA MOOT COURT COMPETITION

Πρόκειται για έναν σχετικά νέο, αλλά δυναμικά αναπτυσσόμενο διαγωνισμό εικονικής δίκης στο πεδίο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος λαμβάνει χώρα τον Απρίλιο κάθε έτους στην Καβάλα και στους Φιλίππους. Συνίσταται στην προσομοίωση εξέτασης ενός προδικαστικού ερωτήματος από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει ένα και μόνο στάδιο στο οποίο οι συμμετέχοντες (τετραμελείς ομάδες από ευρωπαϊκά πανεπιστήμια) καλούνται να αναπτύξουν προφορικά τους ισχυρισμούς τους τόσο από την πλευρά του προσφεύγοντος όσο και από την πλευρά του καθ' ου η προσφυγή της κύρια δίκης ενώπιον ενός διεθνούς πάνελ δικαστών. Οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν μέρος φοιτητές παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με την καθηγήτρια **Ευγενία Σαχπεκίδου** (esax@law.auth.gr) ή με τον λέκτορα **Δημοσθένη Λέντζη** (dlentzis@law.auth.gr). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

12. THE EUROPEAN LAW MOOT COURT COMPETITION (ELMC)

Πρόκειται για τον μεγαλύτερο (συμμετέχουν πάνω από εκατό πανεπιστήμια από όλον τον κόσμο) και πλέον αναγνωρισμένο διαγωνισμό εικονικής δίκης στο πεδίο του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνίσταται στην προσομοίωση εξέτασης ενός προδικαστικού ερωτήματος από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει δύο στάδια. Στο πρώτο, οι ομάδες (3-4 ατόμων έκαστη) καταθέτουν γραπτά υπομνήματα από την πλευρά τόσο του προσφεύγοντος όσο και του καθ' ου η προσφυγή της κύριας δίκης. Στο δεύτερο, οι 48 καλύτερες ομάδες με βάση τις ε-

πιδόσεις τους στο πρώτο στάδιο καλούνται να αναπτύξουν προφορικά τα επιχειρήματά τους σε έναν από τους τέσσερις περιφερειακούς τελικούς οι οποίοι διοργανώνονται σε διαφορετικές ευρωπαϊκές πόλεις. Οι νικητές των περιφερειακών τελικών προκρίνονται στον μεγάλο τελικό που πραγματοποιείται κάθε χρόνο τον Μάρτιο στο Λουξεμβούργο, στην έδρα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσοι φοιτητές ενδιαφέρονται να λάβουν μέρος παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με την καθηγήτρια Ευγενία Σαχπεκίδου (esax@law.auth.gr) ή με τον λέκτορα Δημοσθένη Λέντζη (dlentzis@law.auth.gr). Απαραίτητη η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, επιθυμητή η πολύ καλή γνώση της γαλλικής.

13. CONCOURS DE PROCÈS SIMULÉ EN DROIT INTERNATIONAL- AL CHARLES-ROUSSEAU

Η Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμμετέχει στον Διεθνή Διαγωνισμό Εικονικής Δίκης “Concours de procès simulé en droit international Charles-Rousseau” που διοργανώνεται στη γαλλική γλώσσα από το 1985 υπό την αιγίδα του Γαλλόφωνου Δικτύου Διεθνούς Δικαίου ([Réseau Francophone de Droit International](http://www.rfdi.net)).

Ο διαγωνισμός αφορά σε ζητήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου και οι διαγωνιζόμενοι αναπτύσσουν τα επιχειρήματά τους ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου Δικαιοσύνης (Cour Internationale de Justice). Το τελικό διαγωνιστικό τμήμα διεξάγεται τον Μάιο σε διαφορετική πόλη/πανεπιστήμιο κάθε χρόνο. Υπογραμμίζεται, ότι βαθμολογούνται τόσο το γραπτό όσο και το προφορικό σκέλος του διαγωνισμού.

Για τη συμμετοχή απαιτείται η άριστη γνώση της γαλλικής γλώσσας (για τη σύνταξη των δικογράφων και το προφορικό διαγωνιστικό σκέλος) και η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας (για την έρευνα), καθώς επίσης θα πρέπει να έχετε παρακολουθήσει και εξεταστεί επιτυχώς στο υποχρεωτικό μάθημα «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο I-Γενικό Μέρος». Δικαίωμα συμμετοχής έχουν προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες.

Οι φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν μπορούν να επικοινωνήσουν με τον Επίκ. Καθηγητή **Μ. Σαρηγιαννίδη** (ms@law.auth.gr). Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον διαγωνισμό μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της [Réseau Francophone de Droit International](http://www.rfdi.net/rousseau.html): <http://www.rfdi.net/rousseau.html>.

E. ELSA THESSALONIKI

Η ELSA (Ευρωπαϊκή Ένωση Φοιτητών Νομικής - European Law Students' Association) είναι ένας διεθνής, ανεξάρτητος, μη πολιτικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός που διοικείται από φοιτητές για τους φοιτητές. Τα μέλη της οργάνωσης αποτελούνται από φοιτητές και πρόσφατα αποφοίτους οι οποίοι ενδιαφέρονται για το δίκαιο και τη νομική επιστήμη γενικότερα. Έχοντας ιδρυθεί το 1981, η ELSA αποτελεί σήμερα τον μεγαλύτερο ανεξάρτητο οργανισμό φοιτητών νομικής παγκοσμίως με παρουσία σε περισσότερες από 350 νομικές σχολές σε 43 χώρες της Ευρώπης με μέλη που υπερβαίνουν τους 42.000 φοιτητές και νέους δικηγόρους. Η ELSA διοργανώνει κάθε ακαδημαϊκή χρονιά σειρά σεμιναρίων, εκδηλώσεων, εκδόσεων και ανταλλαγών φοιτητών. Επίσης, προσφέρει στα μέλη της τη δυνατότητα να διανύσουν μέρος ή και ολόκληρη την πρακτική τους άσκηση στο εξωτερικό, να συμμετάσχουν σε εικονικές δίκες με θέμα το δίκαιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ή τα Ανθρώπινα Δικαιώματα όπως και να στελεχώσουν τις αποστολές που εκπροσωπούν την ELSA σε διεθνείς οργανισμούς όπως στα Ηνωμένα Έθνη και τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

Το τοπικό παράρτημα της ELSA Thessaloniki συστάθηκε το 1998 ως σωματείο και διοικείται, όπως και κάθε παράρτημα, από επταμελές διοικητικό συμβούλιο με ετήσια θητεία. Σήμερα αριθμεί πάνω από 250 μέλη. Πραγματοποιεί κάθε χρόνο πληθώρα εκδηλώσεων και προγραμμάτων.

Περισσότερες πληροφορίες για την ELSA Thessaloniki διαθέσιμες προς κάθε ενδιαφερόμενο μπορείτε να εντοπίσετε στην ιστοσελίδα: thessaloniki.elsa-greece.org ή να στείλετε e-mail στο thessaloniki@elsa-greece.org

ΣΤ. ΑΙΕSEC – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Η ΑΙΕSEC αποτελεί το μεγαλύτερο μη κυβερνητικό μη κερδοσκοπικό οργανισμό παγκοσμίως που προσφέρει πρακτική άσκηση και εθελοντικά προγράμματα. Απαντάται σε 110 χώρες και διοικείται αποκλειστικά από φοιτητές. Ταυτόχρονα ως δίκτυο πολλαπλών ευκαιριών δίνει τη δυνατότητα στους νέους να αναπτύξουν τις ηγετικές τους ικανότητες, να θέσουν σε εφαρμογή τη γνώση που ήδη έχουν, να προκαλέσουν τον εαυ-

τό τους βιώνοντας μια εμπειρία με διεθνή χαρακτήρα. Η πρακτική άσκηση αφορά κυρίως 4 βασικούς άξονες

Management: Εργασία σε τομείς σχετικούς με το management. Μπορεί να είναι πάνω σε χρηματοοικονομικά, σε λογιστική, μάρκετινγκ, διαχείριση έργων, οργανωσιακή διοίκηση ή διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού.

Development: Εργασία σε θέματα κοινωνικής ανάπτυξης. Μπορεί να περιλαμβάνει ανθρώπινα δικαιώματα, περιβαλλοντικά θέματα, εκπαίδευση, αγροτική ανάπτυξη και επιχειρηματικότητα.

Technical: Εργασία σχετική με Πληροφορική και Πληροφοριακές Τεχνολογίες. Μπορεί να περιλαμβάνει Web Development και management, ανάπτυξη λογισμικού και προγραμματισμό, ανάλυση συστημάτων και σχεδιασμό, διαχείριση δικτύων και διαχείριση βάσεων δεδομένων.

Educational: Εργασία σχετική με την εκπαίδευση. Μπορεί να περιλαμβάνει γλωσσική διδασκαλία, διδασκαλία μαθήματος σε ξένη γλώσσα, επαγγελματικό προσανατολισμό, πολιτισμική κατανόηση και προσωπική ανάπτυξη.

Τα προγράμματα ανανεώνονται συνεχώς καλύπτοντας έτσι μεγαλύτερο εύρος του ακαδημαϊκού και επιστημονικού χώρου.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Γραφείο: εξωτερικός διάδρομος ΝΟΠΕ έναντι του κέντρου διοίκησης

Τηλέφωνο: 2310 246165

Ηλεκτρονική διεύθυνση: aiesec.auth@gmail.com

VIII. ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

1. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΜΟΥ

Λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή πρακτική σε θέματα εκπαίδευσης επαγγελματιών που εργάζονται στις φυλακές, καθώς και τις βασικές συνιστώσες κατά τη διερεύνηση των αναγκών των επαγγελματιών σε δομές συμβουλευτικής και θεραπείας του ΚΕΘΕΑ στο πλαίσιο του σωφρονιστικού συστήματος, ο Τομέας Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών του ΑΠΘ, το ΚΕΘΕΑ και καθηγητές του Τμήματος Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια, Σαν Ντιέγκο σχεδίασαν ένα πρόγραμμα δια βίου επιμόρφωσης των επαγγελματιών τοξικοεξάρτησης, αλλά και ευρύτερα επιστημόνων στον χώρο απονομής της ποινικής δικαιοσύνης.

Σκοπός της εκπαίδευσης των στελεχών θεραπείας και πρόληψης, του επιστημονικού προσωπικού, του προσωπικού φύλαξης, αλλά και διοικητικών υπαλλήλων που εργάζονται ή πρόκειται να εργαστούν σε διάφορες δομές στο πλαίσιο του σωφρονιστικού συστήματος είναι η απόκτηση κατάλληλων γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων σε θέματα που αφορούν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των εξαρτημένων ατόμων, τα οποία ταυτόχρονα βιώνουν τον εγκλεισμό, στην καλή λειτουργία των παραπάνω δομών και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Το πρόγραμμα διάρκειας 250 ωρών περιλαμβάνει 6 θεματικές ενότητες δια ζώσης διδασκαλίας, διάρκειας 40 ωρών καθεμία και μια θεματική ενότητα παρουσίασης εργασιών στο τέλος του προγράμματος.

Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε:

- Νομικούς, Δικηγόρους, Δικαστές, Εισαγγελείς
- Στελέχη συμβουλευτικής ή/και θεραπείας της Τοξικοεξάρτησης
- Επιστημονικό και διοικητικό και σωφρονιστικό προσωπικό Υπουργείου Δικαιοσύνης

- Στελέχη Υπηρεσίας Κοινωνικής Αρωγής Ενηλίκων και Επιμελητές Ανηλίκων,
- Εκπαιδευτικούς Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας φυλακών

Επιστημονικώς Υπεύθυνοι του Προγράμματος:

Καθηγήτρια Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Ομότ. Καθηγητής Ν. Πα-
ρασκευόπουλος

2. ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Συντονιστής του προγράμματος είναι το Τμήμα Νομικής του ΑΠΘ. Συμμετέχουν επίσης από το ΑΠΘ το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και το Τμήμα Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών και από το ΔΠΘ το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 2 ενότητες των 75 ωρών ή κάθε μία, η πρώτη με τίτλο «Δίκαιο και Οικονομικές εξελίξεις» και η δεύτερη με τίτλο «Πολιτικοί θεσμοί και διοίκηση δομών νομικής και κοινωνικής υποστήριξης στην εποχή της οικονομικής κρίσης». Το πρόγραμμα επαναλαμβάνεται σε πέντε κύκλους, από τον Απρίλιο 2014 μέχρι τον Ιούλιο 2015.

Μέσω της καλύτερης κατανόησης των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης το πρόγραμμα θα βοηθήσει:

α) Στη βελτίωση της απονομής της δικαιοσύνης. Το πρόγραμμα θα επιδιώξει τον στόχο αυτό, φέρνοντας τους λειτουργούς της δικαιοσύνης (δικαστές, δικηγόρους) σε επαφή με τις περίπλοκες διεργασίες της οικονομικής κρίσης. Χωρίς να περιορίζεται στην παροχή στεγνών τεχνικών-νομικών γνώσεων, αλλά ακολουθώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση, το πρόγραμμα θα επιτρέψει στα παραπάνω πρόσωπα την καλύτερη κατανόηση των σύγχρονων κοινωνικών και οικονομικών φαινομένων.

β) Στο σχεδιασμό μεθόδων επίλυσης των σχετικών προβλημάτων και στη διαμόρφωση νέων θεσμών και πολιτικών που θα συμβάλουν σ' αυτόν το σκοπό.

Επιστημονικώς υπεύθυνος του προγράμματος:

Καθηγητής **Νικόλαος Μπιτζιλέκης**

B. ΕΔΡΑ JEAN MONNET ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η Έδρα απονεμήθηκε (με χρηματοδότηση 2012-15) μετά από διαγωνιστική διαδικασία σε διεθνές επίπεδο στο πλαίσιο προγράμματος Life Long Learning (και πλέον Erasmus+) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό διδάσκονται τρία προπτυχιακά μαθήματα (Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο, European Constitutional Law, European Human Rights Law). Παράλληλα, διοργανώνονται επιστημονικές ημερίδες, ομιλίες και συνέδρια με συμμετοχή ακαδημαϊκών και δικαστικών, με σημαντικότερα τα διήμερα συνέδρια που διοργανώθηκαν σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή και το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης, αφενός προς τιμή του καθηγητή της Σχολής μας και Προέδρου ΔΕΕ, κ Β. Σκουρή (28-29/03/2014) και αφετέρου στη μνήμη των καθηγητών Δ.Θ. Τσάτσου και Γ. Παπαδημητρίου (20-21/02/2015). Υπεύθυνη αναπλ.καθ: **Λίνα Παπαδοπούλου**.

Γ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΈΓΚΛΗΜΑ (RESEARCH INSTITUTE FOR TRANSPARENCY, CORRUPTION AND FINANCIAL CRIME - „ANTI-CORRUPTION AUTH“)

Στη νομική επιστήμη αποτελεί εκτίμηση καθολικής πλέον παραδοχής ότι τα –παραγνωρισμένα παλαιότερα ως προς τη βλαπτική κοινωνική δυναμική τους– φαινόμενα της αδιαφάνειας, της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος συνιστούν κοινωνικές εκδηλώσεις που απειλούν την ισότητα των ευκαιριών, τη δίκαιη κατανομή πλούτου και τα ίδια τα θεμέλια της ευημερίας των λαών, καθώς αναιρούν θεμελιώδεις αρχές που είναι σημαντικές για τη δημοκρατική λειτουργία των επιμέρους κοινωνιών, όπως η αμεροληψία, η αντικειμενικότητα, η ισονομία και η προστασία ασθενέστερων ομάδων. Τα φαινόμενα αυτά και οι οικονομικές πρακτικές που τα προκαλούν ή και τα συνοδεύουν, πλήττουν παράλληλα δομικά

στοιχεία των εθνικών οικονομικών συστημάτων, ακυρώνοντας έτσι, κατ' ουσία, κάθε προσπάθεια για μια οικονομικά αποτελεσματική και ισόρροπη κατανομή πόρων και προσόδων, για μια δίκαιη παραγωγή και διανομή αγαθών και για την επικράτηση ενός ελεύθερου, θεμιτού και κοινωνικά επωφελούς ανταγωνισμού μεταξύ των δρώντων οικονομικών υποκειμένων. Η αποτελεσματική αλλά και δικαιοκρατική αντιμετώπιση των πιο πάνω φαινομένων, καθώς και η εγκαθίδρυση και στήριξη της διαφάνειας στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, που σε μια – επιβαλλόμενη– διακλαδική προσέγγιση εμπλέκουν σχεδόν όλα τα γνωστικά αντικείμενα της νομικής επιστήμης, αποτελούν το αντικείμενο διδασκαλίας, έρευνας, αλλά και παρέμβασης στη θεσμική ανασυγκρότηση της χώρας με τα οποία ασχολείται το εργαστήριο.

Το Εργαστήριο της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ (ΦΕΚ Β' 5/8.1.2016) ως δομή σταθερής, εστιασμένης και διακλαδικής ακαδημαϊκής έρευνας και διδασκαλίας που ασχολείται σφαιρικά με το πρόβλημα, παροτρύνει και υποστηρίζει νέους επιστήμονες να ασχοληθούν με αυτό, επιδιώκει να συμβάλει στη διαμόρφωση συνειδήσεων για τη διαφάνεια στο δημόσιο βίο και στις ιδιωτικές συναλλαγές, ενώ αναπτύσσει παράλληλα συνέργειες με την εφαρμογή του δικαίου στην πράξη και επιδιώκει να λειτουργεί σε μόνιμη βάση συμβουλευτικά και για τη νομοθετική εξουσία. Ειδικότερα, το Εργαστήριο φιλοδοξεί να καταστήσει εφικτή τη διαχρονική διατύπωση αξιόπιστων προτάσεων και να υποστηρίξει τη χώρα στην κατάστρωση ενός νηφάλιου, συστηματικού και αποτελεσματικού στρατηγικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση και πρόληψη των σχετικών φαινομένων, αλλά και για την αναμόρφωση –κάθε φορά που θα χρειάζεται– του θεσμικού της πλαισίου με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών και των δικαιοκρατικών αρχών του ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού.

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να υπηρετήσει, ως σταθερή δομή, τις διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες της Νομικής Σχολής και άλλων τμημάτων του ΑΠΘ, αλλά και να παρέμβει στη θεσμική ανασυγκρότηση της χώρας στην κατεύθυνση μιας αποτελεσματικής και δικαιοκρατικής αντιμετώπισης της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και να στηρίζει τις προσπάθειες για την

εγκαθίδρυση της διαφάνειας και τη διεύρυνση αυτής μέσω των δραστηριοτήτων του.

Διεύθυνση: Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, *Καθηγήτρια*

Αν. Διευθυντής: Θ. Παπακυριάκου, *Επ. Καθηγητής*

Μέλη από το Α.Π.Θ.:

Από το γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου δικαίου

Ι. Συμεωνίδης, Καθηγητής Διοικητικού Δικαίου

Ι. Καμτσίδου, Αν. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου

Αικ. Σαββαΐδου, Λέκτορας Δημοσιονομικού & Φορολογικού Δικαίου

Από το γνωστικό αντικείμενο του διεθνούς

και ευρωπαϊκού δικαίου

Δ. Λέντζης, Λέκτορας Δικαίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Από το γνωστικό αντικείμενο του ιδιωτικού δικαίου

Γ. Δέλλιος, Καθηγητής Αστικού δικαίου

Ρ. Γιοβαννόπουλος, Επ. Καθηγητής Εμπορικού Δικαίου

Α. Τασίκας, Λέκτορας Αστικού δικαίου

Γ. Ψαρουδάκης, Επ. Καθηγητής Εμπορικού Δικαίου

Από το γνωστικό αντικείμενο «δίκαιο και πληροφορική»

Ι. Ιγγλεζάκης, Αν. Καθηγητής Δικαίου και Πληροφορικής

Από το γνωστικό αντικείμενο των ποινικών επιστημών

Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Καθηγήτρια Ποινικού Δικαίου

Λ. Μαργαρίτης, Καθηγητής Ποινικού Δικαίου

Α. Ζαχαριάδης, Επ. Καθηγητής Ποινικού Δικονομικού Δικαίου

Θ. Παπακυριάκου, Επ. Καθηγητής Ποινικού Δικαίου

Κ. Χατζηκώστας, Λέκτορας Ποινικού Δικαίου

Ιστοσελίδα: <http://www.law-new.web.auth.gr/el/anti-corruption/lab>

2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ (LABORATORY FOR THE RESEARCH OF MEDICAL LAW AND BIOETHICS)

Το Εργαστήριο (ΦΕΚ Β΄ 5/8.1.2016) έχει ως αποστολή:

1. Να καλύψει τις ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθώς και άλλων Τμημάτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, στα **αντικείμενα του Ιατρικού Δικαίου και της Βιοηθικής**, με την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως:
 - ο ιατρική ευθύνη,
 - ο ιατρική δεοντολογία,
 - ο αρχή της ανθρωπίνης ζωής,
 - ο έννοια του θανάτου,
 - ο ευθανασία,
 - ο διαθήκες ζωής,
 - ο υποβοηθούμενη αυτοκτονία,
 - ο μεταμοσχεύσεις,
 - ο αισθητικές επεμβάσεις,
 - ο αλλαγή φύλου,
 - ο εμπορία οργάνων του σώματος,
 - ο ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή,
 - ο γενετικές εξετάσεις
 - ο γονιδιακή θεραπεία,
 - ο κλωνοποίηση,
 - ο τεχνητή διακοπή της κύησης,
 - ο πειράματα στον άνθρωπο,
 - ο αντιμετώπιση του πόνου των ασθενών,
 - ο έρευνα στα βλαστοκύτταρα,
 - ο επιλογή φύλου παιδιών,
 - ο γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί,
 - ο κλινικές μελέτες στον άνθρωπο,
 - ο ανάλυση DNA κ.α.
2. Να αναπτύξει συνεργασίες κάθε μορφής με άλλα ελληνικά και αλλοδαπά ακαδημαϊκά ιδρύματα ή κέντρα ερευνών, εφόσον οι

επιστημονικοί στόχοι τους συμπίπτουν, συμβαδίζουν ή αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου σε πνεύμα αμοιβαιότητας.

3. Να διοργανώνει επιστημονικές διαλέξεις, ημερίδες, σεμινάρια, θερινά μαθήματα, συνέδρια και άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις.
4. Να πραγματοποιεί δημοσιεύσεις και εκδόσεις και να προσκαλεί Έλληνες και ξένους επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, για την εκπλήρωση των σκοπών του.
5. Να αναπτύξει συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, δημόσιες υπηρεσίες και άλλους επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, της ημεδαπής και της αλλοδαπής, ώστε να συμβάλλει το επιστημονικό προσωπικό του εργαστηρίου στη μελέτη και υποβολή προτάσεων χάραξης πολιτικής και εναλλακτικών μεθόδων αντιμετώπισης ζητημάτων που εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο του εργαστηρίου.
6. Να προσφέρει υπηρεσίες σε ιδιώτες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 159/1984 (τεύχος Α', αριθμ. 53).
7. Να παρέχει γνωμοδοτήσεις (δικαστήρια κλπ.) σε θέματα που άπτονται του γνωστικού του αντικειμένου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
8. Να συλλέγει, επεξεργάζεται, αποθηκεύει και διαθέτει δεδομένα στο αντικείμενο του ιατρικού δικαίου και της βιοηθικής.
9. Να αναλαμβάνει συμβουλευτικά έργα και μελέτες με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας στο συγκεκριμένο αντικείμενο.
10. Να διατηρεί δική του ιστοσελίδα και να προχωρήσει στην έκδοση ηλεκτρονικού περιοδικού στο αντικείμενο του ενδιαφέροντός του.
11. Να αναλαμβάνει κάθε άλλη επιστημονική, ερευνητική και επιμορφωτική πρωτοβουλία ή δραστηριότητα που εμπίπτει στο γνωστικό του αντικείμενο.

Διεύθυνση:

Ε. Συμεωνίδου - Καστανίδου, Καθηγήτρια Νομικής Σχολής ΑΠΘ, Διευθύντρια

Ε. Πρεβεδούρου, Αν. Καθηγήτρια, Αναπληρώτρια Διευθύντρια

Μέλη ΔΕΠ Νομικής Σχολής ΑΠΘ:

Κ. Γώγος, αν. καθηγητής διοικητικού δικαίου

Α. Δεσποτίδου, λέκτορας εμπορικού δικαίου

Α. Κοτζάμπαση, καθηγήτρια αστικού δικαίου

Ν. Μπιτζιλέκης, καθηγητής ποινικού δικαίου

Κ. Παπαγεωργίου, επ. καθηγητής εκκλησιαστικού δικαίου

Α. Παπαδαμάκης, καθηγητής ποινικού δικαίου

Α. Παπαδοπούλου, αν. καθηγήτρια εμπορικού δικαίου

Τ. Παπαδοπούλου, αν. καθηγήτρια συνταγματικού δικαίου

Ε. Πρεβεδούρου, αν. καθηγήτρια διοικητικού δικαίου

Ε. Συμεωνίδου – Καστανίδου, καθηγήτρια ποινικού δικαίου

Ε. Τζίβα, αν. καθηγήτρια εμπορικού δικαίου

Κ. Φουντεδάκη, καθηγήτρια αστικού δικαίου

Ιστοσελίδα: <http://medlawlab.web.auth.gr/>

3. ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΟΕΓΚΛΗΜΑ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Την τελευταία δεκαετία έχει παρατηρηθεί ότι η παράνομη χρήση στο διαδίκτυο έχει αλλάξει τόσο σε τεχνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο τελικού στόχου. Όσοι εμπλέκονται σε εγκλήματα που διαπράττονται στον κυβερνοχώρο είναι συχνά μέλη εγκληματικών οργανώσεων που διενεργούν πράξεις παράνομης διείσδυσης ή επιθέσεις σε ηλεκτρονικά συστήματα. Τέτοιες ενέργειες είναι συχνά υποκινούμενες από πολιτικά κόμματα, είτε αποσκοπούν σε χρηματικό όφελος. Οι νέες αυτές εγκληματικές οργανώσεις είναι οπλισμένες με εξαιρετικές ικανότητες προγραμματισμού και αποτελούν μια σημαντική πρόκληση τόσο για τους ερευνητές του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο όσο και για την δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος. Η έρευνα από μόνη της δεν αρκεί για την καταπολέμηση των σημερινών απειλών του ηλεκτρονικού εγκλήματος. Η

Ευρώπη καλείται να επενδύσει σε έρευνα που συνδυάζει την εκπαίδευση και την κατάρτιση όλων των εμπλεκομένων στην καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο.

Το Ελληνικό Κέντρο για το Κυβερνοέγκλημα αποτελεί μέρος μιας συντονισμένης ευρωπαϊκής προσπάθειας να βελτιώσει σημαντικά, αν όχι ριζικά, την εκπαίδευση και την έρευνα στο αναπτυσσόμενο, με γοργούς ρυθμούς, έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Το GCC, ως ένα εθνικό έργο, συμπληρώνει άψογα διακρατικά έργα, όπως το 2CENTRE (Κέντρα εγκλήματος του Δικτύου Αριστείας), και το B-CENTRE. Διαχειριστής του έργου είναι το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, ενώ τα λοιπά μέλη της κοινοπραξίας είναι το Safenet, το ΑΠΘ και το Κέντρο Μελετών Ασφάλειας (ΚΕ.ΜΕ.Α) του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Επιστημονικός υπεύθυνος προγράμματος για το ΑΠΘ:

Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Επίκουρος Καθηγητής

Ερευνητική ομάδα:

Μέλη ΔΕΠ: Λίλιαν Μήτρου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παν. Αιγαίου, Τατιάνα Συνοδινού, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Philippe Jougleux, Επίκουρος Καθηγητής. Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

ΙΧ. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΣΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ, ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΙ ΠΑ- ΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Ενόψει του εξωστρεφούς προσανατολισμού της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ διδάσκουν και άλλα προπτυχιακά μαθήματα σε τακτική βάση σε άλλα Τμήματα και Σχολές του Α.Π.Θ. καθώς και σε άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας και της αλλοδαπής. Τα αναφερόμενα μαθήματα είναι ενδεικτικά:

Ε. Βαλαβάνη: Τεχνική Νομοθεσία, Τμήμα Χημικών Μηχανικών Α.Π.Θ.

Α. Δεσποτίδου: Τέχνη και Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Τμήμα Εικαστικών Σπουδών Α.Π.Θ.

Ι. Ιγγλεζάκης: Δίκαιο της Πληροφορικής, Τμήμα Πληροφορικής Α.Π.Θ.

Α. Καϊδατζής: Συνταγματική συγκρότηση του κράτους, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών Α.Π.Θ.

Α.-Μ. Κώνστα: Διατμηματικό μάθημα της έδρας UNESCO «Σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα και η ευθύνη του επιστήμονα: διεπιστημονικές προσεγγίσεις», Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ.

Ι. Μαθιουδάκης: Διοικητική οργάνωση του κράτους, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών Α.Π.Θ.

Α. Παπαδοπούλου: Τέχνη και Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Τμήμα Εικαστικών Σπουδών Α.Π.Θ.

Α. Πιτσελά: Διατμηματικό μάθημα της έδρας UNESCO «Σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα και η ευθύνη του επιστήμονα: διεπιστημονικές προσεγγίσεις», Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ.

Μ. Σαρηγιαννίδης: Διατμηματικό μάθημα της έδρας UNESCO «Σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα και η ευθύνη του επιστήμονα: διεπιστημονικές προσεγγίσεις», Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ.

Α. Στεργίου: Στοιχεία Δικαίου, Τμήμα Χημικών Μηχανικών Α.Π.Θ.

Ι. Στεφανίδης:

- Το Κυπριακό Ζήτημα, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών Α.Π.Θ.

- Ελληνική Εξωτερική Πολιτική, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών Α.Π.Θ.

Ε. Τζίβα: Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία Φαρμάκων, Τμήμα Φαρμακευτικής Α.Π.Θ.

Α. Τσαούση: Γενική Κοινωνιολογία, Τμήμα Χημικών Μηχανικών
Α.Π.Θ.

X. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΧΟΛΗΣ (PRO JUSTITIA)

Η ιστοσελίδα της ηλεκτρονικής περιοδικής έκδοσης της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ είναι μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για την ανάδειξη του επιστημονικού-ερευνητικού έργου της Σχολής. Σκοπός της είναι να φιλοξενεί πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες από όλο το φάσμα των ερευνητικών πεδίων της Νομικής Σχολής, να καλύψει το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού, από τα μέλη ΔΕΠ και τους διδάκτορες της Σχολής μας μέχρι τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, καθώς και να αποτελέσει βήμα δημοσίευσης για το επιστημονικό έργο συναδέλφων, διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών και από τις άλλες Νομικές Σχολές της χώρας ή του εξωτερικού.

Ιστοσελίδα: <http://epublications.web.auth.gr/>

XI. ΤΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΧΟΛΗΣ

Υπό την αιγίδα και την επιστασία της Σχολής διοργανώνονται σε ετήσια βάση δύο επιστημονικές εκδηλώσεις, το **Ετήσιο Συνέδριο Νομικής Σχολής του ΑΠΘ** και το **Συνέδριο μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων Νομικής Σχολής**.

XII. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ - ΑΡΓΙΕΣ

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

3. Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την 1 Οκτωβρίου και το εαρινό λήγει στις 31 Μαΐου.

4. Τα μαθήματα, πέρα από τις δύο χειμερινές εξεταστικές εβδομάδες, διακόπτονται από την παραμονή των Χριστουγέννων έως την επομένη των Θεοφανείων από την Πέμπτη της Τυροφάγου έως την επόμενη της Καθαρής Δευτέρας και από τη Μεγάλη Δευτέρα έως και την Κυριακή του Θωμά, την ημέρα των γενικών Φοιτητικών εκλογών και την ημέρα των Πρυτανικών εκλογών.

5. Δεν γίνονται μαθήματα τα Σαββατοκύριακα και στις παρακάτω γιορτές - επετείους:

Του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου),
Την εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου,
Την 17η Νοεμβρίου,
Των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου),
Του Ευαγγελισμού (25 Μαρτίου),
Την Πρωτομαγιά,
Του Αγίου Πνεύματος.

2. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΟΜΙΚΗΣ

Ο Σύλλογος Φοιτητών Νομικής (Σ.Φ.Ν.) είναι από τους παλαιότερους φοιτητικούς συλλόγους. Το καταστατικό του, το οποίο αποτελείται από 31 άρθρα, καταρτίστηκε την 5η Ιουνίου 1977 και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 781/1977 Απόφαση του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Ο Σ.Φ.Ν., κάνει αισθητή την παρουσία του με παρέμβαση στα συλλογικά όργανα της Σχολής μας καθώς και με συνεργασία με τη Γραμματεία, ιδίως για την κατάρτιση προγραμμάτων των εξεταστικών περιόδων. Επίσης διοργανώνει ενημερωτικές εκδηλώσεις και εκδίδει πληροφοριακά έντυπα.

Στο πλαίσιο του Συλλόγου Φοιτητών Νομικής λειτουργούν οι εξής ομάδες:

Κινηματογραφική Ομάδα, η οποία διοργανώνει σε τακτικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της χρονιάς προβολές ταινιών και αφιερώματα σε σκηνοθέτες, συχνά συνοδευόμενες από παράλληλες εκδηλώσεις π.χ. ομιλίες από σκηνοθέτες κ.λπ.

Επιτροπή Περιβάλλοντος, η οποία συναντιέται για να συζητήσει, να ενημερώσει και να ενημερωθεί σχετικά με την οικολογία, κοινωνικά και πολιτικά θέματα. Διοργανώνει εκδηλώσεις, ομιλίες, προβολές με στόχο

την οικολογική αφύπνιση και δραστηριοποίηση και προωθεί δράσεις μέσα και έξω από τη σχολή, π.χ. την ανακύκλωση, την ενημέρωση σχετικά με τα μεγάλα έργα της πόλης κ.α.
E-mail: epitropi_perivallontos_sfn@yahoo.gr.

Φιλοσοφικός Όμιλος, τα μέλη του συναντιούνται για να συζητήσουν μεταξύ τους, να μορφωθούν και να δράσουν διοργανώνοντας κυρίως εκδηλώσεις με καλλιτεχνικό και κοινωνικό περιεχόμενο.

Έντυπο "Δικαιόπολις", που φιλοξενεί άρθρα με οποιοδήποτε προσανατολισμό, με τους περιορισμούς που αναφέρονται στο καταστατικό του, από οποιονδήποτε ενδιαφέρεται να γράψει, με προτεραιότητα στους φοιτητές της σχολής και τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. E-mail: dikaiopolis_sfn@yahoo.gr.

Σκακιστική Ομάδα, όπου γίνονται τακτικά μαθήματα σκακιού και φιλοδοξεί να διοργανώσει τουρνουά σκακιού.

Επικοινωνία με τον Σ.Φ.Ν.: Ο χώρος του Σ.Φ.Ν. βρίσκεται στο ισόγειο της σχολής, έξω από το κυλικείο, ανάμεσα στους πίνακες ανάρτησης αποτελεσμάτων. Επίσης ο Σύλλογος διατηρεί ιστολόγιο στο sfn-auth.blogspot.com όπου αναρτώνται νέα των ομάδων, της σχολής, των εκδηλώσεων των τομέων της σχολής αλλά και των ομάδων κ.α, καθώς και το e-mail: sfn_auth@yahoo.gr.

3. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η μεγαλύτερη βιβλιοθήκη της πόλης ανήκει στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης που περιλαμβάνει τόσο την Κεντρική όσο και τις περιφερειακές βιβλιοθήκες των Σχολών και των Τμημάτων, που βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα οργάνωσης, καθώς και του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Πανεπιστημίου μας.

Στο κτίριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης λειτουργούν: Το Αναγνωστήριο για τα μέλη Δ.Ε.Π., Κεντρικό Αναγνωστήριο στο ισόγειο και φοιτητικό αναγνωστήριο στον πρώτο όροφο.

Η είσοδος στο Κεντρικό Αναγνωστήριο επιτρέπεται στους φοιτητές τους οποίους ανατέθηκε εργασία από Καθηγητή και οι οποίοι θα πρέπει να εφοδιαστούν με άδεια εισόδου από τη Διεύθυνση, ύστερα από σχετικό σημείωμα του Καθηγητή που τους ανάθεσε την εργασία.

Η είσοδος στο φοιτητικό αναγνωστήριο (από την πλευρά του Αστροσκοπείου) είναι ελεύθερη στους φοιτητές του Πανεπιστημίου. Σ' αυτό οι φοιτητές μπορούν να μελετούν δικά τους βιβλία ή τα διδακτικά βιβλία των Καθηγητών και άλλα βοηθητικά βιβλία που βρίσκονται εκεί.

Λειτουργεί σ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.

Ιστοσελίδα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΑΠΘ στο Διαδίκτυο:
<http://www.lib.auth.gr>

Άλλες βιβλιοθήκες της πόλης μας είναι:

- του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης,
- του Δήμου Θεσσαλονίκης, η Δημοτική Βιβλιοθήκη,
- της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών,
- του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου,
- του Βαφοπούλειου Ιδρύματος,
- της Χ.Α.Ν.Θ.,
- του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου,
- του Κέντρου Πατερικών Μελετών (Μονή Βλατάδων, Θεσσαλονίκη),
- της Εθνικής Σχολής Δικαστών,
- της Ελληνικής Εταιρείας Σλαβικών Μελετών
- του Κέντρου Ιστορίας Θεσσαλονίκης,
- του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.

4. ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ

- Ελληνική Ένωση για τη Δικαιοσύνη, Ιοφώντος 29, 11634, Αθήνα, τηλ.: 210 7240276.
- Ελληνική Ένωση Ευρωπαϊκού Δικαίου: Α. Μεταξά 2, 10681 Αθήνα, τηλ.: 210 3823344. <http://eed-fide.blogspot.com>, e-mail: eed.fide@gmail.com.
- Ελληνική Ένωση Ναυτικού Δικαίου, Ακτή Ποσειδώνος 10, 18531 Πειραιάς, τηλ.: 210 4225181.
- Ελληνική Ένωση Οικονομικής Ανάλυσης του Δικαίου, <http://www.greeklawecon.org>, e-mail: lawecon@phs.uoa.gr.

- Ελληνική Εταιρεία Δικαίου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΔΕΚΑ), Μαυρομιχάλη 9, 10679 Αθήνα, τηλ.: 2103608570, <http://www.edeka.gr>.
- Ελληνική Εταιρεία Δικαίου του Περιβάλλοντος, Ι. Θεολόγου 83, 15773 Ζωγράφου, τηλ.: 2107771513, <http://www.envlaw.gr>, e-mail: envlaw@in.gr.
- Ελληνική Εταιρεία Εγκληματολογίας, Λυκαβηττού 1, 10672 Αθήνα, τηλ.: 210 3637455.
- Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας του Δικαίου, <http://greeklegalhistory.com>, e-mail: iliasarna@hotmail.com
- Ελληνική Εταιρεία Ποινικού Δικαίου, 3^{ης} Σεπτεμβρίου 75, 10434 Αθήνα, τηλ.: 210 8237325
- Ελληνική Εταιρεία Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών Ακαδημίας 71-73, 10678 Αθήνα, τηλ.: 210 3815397
- Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, <http://www.hesilir.gr/>, e-mail: hesilir@gmail.com
- Ελληνική Πανεπιστημιακή Ένωση Ευρωπαϊκών Σπουδών (Ε-ΠΕΕΣ), Βασ. Σοφίας 2, 10674 Αθήνα, τηλ.: 210 9201602, <http://www.ecsa-greece.gr>, e-mail: info@ecsa-greece.gr
- Ελληνικός Σύλλογος Ασφαλιστικής Επιστήμης:
- Ένωση Αστυκολόγων, Ιπποκράτους 33, 10680 Αθήνα, τηλ.: 6944832844, 6947903838, <http://www.enas.gr>, e-mail: info@enas.gr
- Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου: Βαλαωρίτου 12 10671 Αθήνα, τηλ.: 210-3618966, <http://www.hlhr.gr>, e-mail: info@hlhr.gr
- Ένωση Δικαίου Προστασίας Καταναλωτή, Μασσαλίας 14, 10680 Αθήνα τηλ.: 210 3639563
- Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων, Μαυροκορδάτου 9, 10678 Αθήνα, τηλ.: 210 3839772
- Ένωση Ελλήνων Εμπορικολόγων, Ραβινέ 17, 11521 Αθήνα, τηλ.: 210 7237668
- Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων: Εμμ. Μπενάκη 24, 10678 Αθήνα, τηλ.: 210 3820125, <http://www.hcba.gr>, e-mail: hcba@otenet.gr.

- Ένωση Ελλήνων Συνταγματολόγων, Ηπίτου 3, 10557 Αθήνα, τηλ.: 210 3230212
 - Επιστημονικός όμιλος «Αριστόβουλος Μάνεσης», <http://manesis.blogspot.com/>
 - Εταιρία Δικαστικών Μελετών, Επαμεινώνδα 4, Πλάκα, 10555 Αθήνα, τηλ.: 210-3313041, τηλ. και fax: 210-3313040, <http://www.etdime.gr>, e-mail: etdime@gmail.com
 - Εταιρία Νομικών Βορείου Ελλάδος, Βασιλέως Ηρακλείου 26, 54624 Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2310 273484
 - Εταιρία Οικογενειακού Δικαίου, Μαυρομιχάλη 23, 10680 Αθήνα, τηλ.: 210 3678858
 - Μακεδονική Ένωση Εμπορικού Δικαίου, τηλ.: 2310 221503, 2310 534384
 - Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, Σόλωνος 73, 10679 Αθήνα, τηλ.: 210 3818956, <http://www.syneemp.gr/>.
 - Εταιρία Μελέτης Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, e-mail: info@emeod.gr, <http://www.emeod.gr>
- Όμιλος Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής

5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

- Ελληνικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου, Σόλωνος 73, 10679 Αθήνα, τηλ.: 210 3615646, <http://www.hiifl.gr>.
- Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, Ξενοφώντος 4, 105 57 Αθήνα, τηλ.: 210 3215549, <http://www.ekem.gr>, e-mail: info@ekem.gr.
- Ερευνητικό Ινστιτούτο Δικονομικών Μελετών: Σκουφά 48, 10672 Αθήνα, τηλ.: 2103603946, <http://www.idme.gr>.
- Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίου Δικαίου, 64° χμ λεωφόρου Αθηνών-Σουνίου, 19500 Λεγραινά Αττικής, τηλ. 22920 69811, <http://www.eplo.eu>.
- Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Λυκαβηττού 1Γ, 10672 Αθήνα, <http://www.mfhr.gr>, e-mail: info@mfhr.gr.

- Ινστιτούτο Αιγαίου του Δικαίου της Θάλασσας και του Ναυτικού Δικαίου: Οδός Ιπποτών, 85100 Ρόδος, τηλ.: 22410 77110, <http://www.aegeaninstitute.gr>, e-mail: loupes@rhodes.aegean.gr.
- Ινστιτούτο Μελέτης Δικαίου και Πολιτικής Ανταγωνισμού, Χαρ. Τρικούπη 41, 10681 Αθήνα, www.imedipa.com, e-mail: info@imedipa.com.
- Ινστιτούτο Συνταγματικών Ερευνών, Πινδάρου 27, 10673 Αθήνα, τηλ.: 210 3620711, <http://ise.org.gr/el>, e-mail: iconstl@law.uoa.gr.
- Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Τ.Θ. 14, 55102 Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2310 486 900 <http://www.cieel.gr>, kdeod@cieel.gr.
- Κέντρο Δικανικών Μελετών, Σαρανταπήχου 5 & Αγ. Ισιδώρου 35, τηλ.: 210 3611100, <http://www.kostasbeys.gr>, diki@kostasbeys.gr.
- Κέντρο Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου της Ακαδημίας Αθηνών, Αναγνωστοπούλου 14, 10673 Αθήνα, keied@academyofathens.gr.
- Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, Ακαδημίας 43, 10672, Αθήνα, τηλ.: 210 3623089, <http://www.cecl2.gr>, e-mail: centre@cecl.gr.

6. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

A. Αναζήτηση νομοθεσίας και νομολογίας

α. Ελληνικό δίκαιο

- <http://www.et.gr> (Εθνικό Τυπογραφείο)
- <http://www.hellenicparliament.gr> (Βουλή των Ελλήνων)
- <http://www.areiospagos.gr> (Άρειος Πάγος)
- <http://www.ste.gr> (Συμβούλιο Επικρατείας)
- <http://www.nsk.gr> (Νομικό Συμβούλιο του Κράτους)

β. Ευρωπαϊκό δίκαιο:

- <http://eur-lex.europa.eu>
- <http://curia.europa.eu>
- <http://www.aca-europe.eu>

γ. Νομολογία Ε.Δ.Δ.Α.:

- <http://www.echr.coe.int>

δ. Αλλοδαπό δίκαιο

- <http://www.ris.bka.gv.at/> (αυστριακό δίκαιο)
- <http://www.legifrance.gouv.fr/> (γαλλικό δίκαιο)
- <http://www.gesetze-im-internet.de> (γερμανικό δίκαιο)
- <http://www.dejure.org> (γερμανικό δίκαιο)
- <http://www.admin.ch> (ελβετικό δίκαιο)
- <http://www.porticolegal.com> (ισπανικό δίκαιο)
- <http://www.parlamento.it/elenchileggi/87088/gencopertina.htm> (ιταλικό δίκαιο)
- <http://www.legislation.gov.uk>, <http://www.bailii.org> (δίκαιο Μεγάλης Βρετανίας)
- <http://lp.findlaw.com> (δίκαιο ΗΠΑ)

Β. Διεθνείς Συμβάσεις

- <http://treaties.un.org> (Συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών)
- <http://conventions.coe.int> (Συμβάσεις Συμβουλίου της Ευρώπης)
- <http://www.hcch.net> (Συμβάσεις της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το Ι.Δ.Δ.)
- <http://www.uncitral.org> (Συμβάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο)
- <http://www.unidroit.org> (Συμβάσεις Unidroit)
- <http://www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm> (Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας)

Γ. Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

- Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
<http://www.adae.gr>
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα:
<http://www.dpa.gr>
- Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής:
<http://www.iya.gr>
- Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής: <http://www.bioethics.gr>
- Επιτροπή Ανταγωνισμού: <http://www.epant.gr>

- Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας: <http://www.rae.gr>
- Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης: <http://www.esr.gr>
- Συνήγορος του Καταναλωτή: <http://www.synigoroskatanaloti.gr/>
- Συνήγορος του Πολίτη: <http://new.synigoros.gr>

Δ. Επαγγελματικές Ενώσεις

- Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών: <http://www.dsa.gr>
- Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης: <http://www.dsth.gr>
- Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά: <http://www.dspeir.gr>
- Ένωση Ασκουμένων Δικηγόρων Θεσσαλονίκης:
<http://www.younglawyers.gr>
- Ένωση Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών:
<http://www.eanda.gr>
- Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων: <http://www.ende.gr>
- Σύλλογος Νέων και Ασκουμένων Δικηγόρων Πειραιά:
<http://www.paristamai.gr>
- Συμβολαιογραφικός Σύλλογος Εφετείου Θεσσαλονίκης:
<http://www.notarius.gr>

Ε. Διεθνείς Οργανισμοί

- Διεθνές Ινστιτούτο για την Ενοποίηση του Ιδιωτικού Δικαίου (Unidroit): <http://www.unidroit.org>
- Διεθνής Οργάνωση Εργασίας: <http://www.ilo.org>
- Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο του Διεθνούς Εμπορίου (Uncitral): <http://www.uncitral.org>
- Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://europa.eu>
- Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών: <http://www.un.org>
- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ):
<http://www.oecd.org>
- Παγκόσμια Τράπεζα: <http://www.worldbank.org>
- Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου: <http://www.wto.org>
- Συμβούλιο της Ευρώπης: <http://www.coe.int>
- Συνδιάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο:
<http://www.hcch.net>

ΣΤ. Λοιπές χρήσιμες διευθύνσεις

- Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (Ελληνικό Τμήμα):
<http://www.iccwbo.org>
- Εθνική Επιτροπή για τα δικαιώματα του Ανθρώπου:
<http://www.nchr.gr>
- Εθνική Σχολή Δικαστών: <http://www.esdi.gr>
- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς: <http://www.hcmc.gr>
- Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας: <http://www.obl.gr>
- Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας: <http://www.omed.gr>
- Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας: <http://www.opi.gr>
- Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες:
<http://www.unhcr.gr>

ΧΙΙΙ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η ενιαία Βιβλιοθήκη της Σχολής λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Νομικής, στον τρίτο όροφο του κτηρίου της τότε Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, με πρωτοβουλία του κοσμήτορα Δημ. Παπαστερίου. Στους κύριους σκοπούς της Βιβλιοθήκης εντάσσονται η εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών της πανεπιστημιακής κοινότητας και η έρευνα στο πεδίο της νομικής επιστήμης από κάθε ένα ενδιαφερόμενο.

Μέχρι και το έτος 1997-1998, οι συλλογές βιβλίων, περιοδικών, τιμητικών τόμων και δωρεών που υπήρχαν στο Τμήμα Νομικής βρίσκονταν εγκατεστημένες στους έξι Τομείς του Τμήματος, δηλαδή: α) Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου, β) Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, γ) Διεθνών Σπουδών, δ) Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, ε) Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών, και στ) Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου.

Μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η Βιβλιοθήκη του Τμήματος Νομικής, και ήδη Νομικής Σχολής, ονομάζεται «Ιωάννης Δελγιάννης», εις μνήμην του διαπρεπούς καθηγητή του Αστικού Δικαίου, ο οποίος πρώτος σχεδίασε την ίδρυση ενιαίας βιβλιοθήκης του τότε Τμήματος και με τη διαθήκη του κληροδότησε σε αυτήν ολόκληρη την πολύτιμη προσωπική του βιβλιοθήκη. Με το νόμο πλαίσιο 1268/1982 «για τη δομή και τη λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (άρθρο 7, παρ.7) και, στη συνέχεια, με το νόμο 1404/1983 «για τη δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (άρθρο 49, παρ.7), έχουν τεθεί οι βάσεις για τη συγκρότηση και δημιουργία ενιαίων Βιβλιοθηκών Τμημάτων, οι οποίες θα λειτουργούν ως αυτοτελείς και αποκεντρωμένες υπηρεσίες, για την εξυπηρέτηση των σκοπών της έρευνας και της διδασκαλίας.

Το Τμήμα Νομικής, και ήδη Νομική Σχολή, συμμορφούμενο προς τις θέσεις του νομοθέτη, από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999, έχει προβεί

στην ενοποίηση των επιμέρους συλλογών των έξι Τομέων του, δημιουργώντας μία ενιαία Βιβλιοθήκη και ευελπιστώντας ότι, με τον τρόπο αυτόν, ιδρύεται πράγματι μια σύγχρονη, αυτόνομη και πλήρης μονάδα υποστήριξης της διδασκαλίας και της έρευνας.

Η ενιαία αυτή Βιβλιοθήκη, που είναι μια από τις μεγαλύτερες στην Ελλάδα, περιλαμβάνει περίπου 100.000 αντίτυπα βιβλίων και πάνω από 400 τίτλους περιοδικών, καθώς επίσης και πολύτιμες συλλογές δωρεών που είχαν παραχωρηθεί παλαιότερα στις τότε Έδρες και τα Σπουδαστήρια της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε.

Ένα μεγάλο μέρος –αν όχι το μεγαλύτερο– του όγκου των βιβλίων της ενιαίας Συλλογής συγκεντρώθηκε μετά το έτος 1982, όταν η Σχολή Ν.Ο.Ε, με το ν.1268/1982, χωρίστηκε σε δύο αυτοτελή Τμήματα. Αυτό της Νομικής και εκείνο των Οικονομικών Επιστημών. Τότε είχαν δημιουργηθεί και οι έξι Τομείς του Τμήματος Νομικής για την καλύτερη δομή και λειτουργία των νομικών σπουδών και από τότε αγοράστηκαν και τα περισσότερα βιβλία. Πρίν από το 1982, τα νομικά βιβλία και περιοδικά που υπήρχαν στη Σχολή ανήκαν τις αντίστοιχες έδρες και ήταν καταναμημένα στα τότε υφιστάμενα Σπουδαστήρια και στα γραφεία των καθηγητών. Αυτά, πριν από την ανέγερση του κτηρίου της Σχολής, βρίσκονταν στον τελευταίο όροφο του παλαιού κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής και στο ισόγειο του Χημείου.

Η ενιαία Βιβλιοθήκη Νομικής έχει καταχωρημένα όλα σχεδόν τα βιβλία της στο ηλεκτρονικό πρόγραμμα «Horizon» και οι χρήστες έχουν άμεση πρόσβαση στον on-line κατάλογο μέσω των τερματικών που υπάρχουν στον χώρο της. Η οργάνωσή της γίνεται σύμφωνα με τα διεθνή βιβλιογραφικά πρότυπα, ακολουθώντας το ταξινομικό σύστημα της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, τους κανόνες καταλογογράφησης AACR2 και τις θεματικές επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης.

B. ΣΥΛΛΟΓΕΣ

A. Βιβλία

1. Βιβλία κύριας συλλογής

Τα βιβλία της ενιαίας Βιβλιοθήκης της Σχολής είναι τοποθετημένα κατά Τομείς σε επτά αίθουσες.

Αναλυτικά:

- 301 Εμπορικό και Οικονομικό Δίκαιο.
- 302 Ιστορία, Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία του Δικαίου.
- 303 Αστικό Δικονομικό και Εργατικό Δίκαιο.
- 304 Αστικό Δίκαιο.
- 305 Διεθνές Δίκαιο.
- 306 Δημόσιο Δίκαιο.
- 307 Ποινικό Δίκαιο και Εγκληματολογία.
- 316 Γραμματεία Βιβλιοθήκης, Τμήμα Διαδανεισμού, Σπάνια Συλλογή

2. Βιβλία Δωρεών

Η Βιβλιοθήκη έχει δεχθεί ένα μεγάλο μέρος βιβλίων και περιοδικών από δωρητές. Οι συλλογές αυτές είναι οι εξής:

- Δωρεά Αλεξάνδρου Παπαναστασίου, η οποία φιλοξενείται στην αίθουσα του Αναγνώστηριου.
- Δωρεές Κ. Καραβά, Γ.-Α. Μυλωνά, Κ. Παπακωνσταντίνου, Α. Σβώλου, Θ. Τσάτσου και Η. Müller, οι οποίες βρίσκονται στην αίθουσα 109.
- Δωρεά Ι. Σαρρή, η οποία έχει ενσωματωθεί στη συλλογή περιοδικών της βιβλιοθήκης.
- Δωρεά Μαρκοπουλιώτη, η οποία έχει ενσωματωθεί στη συλλογή των βιβλίων του Αστικού Δικαίου.
- Δωρεά της Κυβέρνησης των Η.Π.Α. για τα 200 χρόνια της Ανεξαρτησίας, η οποία περιέχει περιοδικά και βρίσκεται ενσωματωμένη στη συλλογή περιοδικών του Τομέα Διεθνών Σπουδών, στην αίθουσα 308.
- Δωρεά Ι. Δεληγιάννη, η οποία έχει εγκατασταθεί στην αίθουσα 110.
- Δωρεά Ν. Παπαντωνίου, η οποία βρίσκεται στην αίθουσα 313.
- Δωρεά Κωνσταντά (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Σ. Κουτσομπίνα (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Γ. Παπαδημητρίου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Ζ. Παπαδημητρίου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Αρχιμανδρίτου Κυπριανού Γλαρούδη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Ν. Νίκα (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).

- Δωρεά Α. Μανιτάκη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Λ. Κοτσίρη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ε. Αλεξανδρίδου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ε. Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Θ. Παπανάκου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ελληνικού Λογοτεχνικού Ιστορικού Αρχείου – Ε.Λ.Ι.Α. (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ο. Χατζηνικολάου-Αγγελίδου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)

Παλαιότυπα και σπάνια βιβλία

Πρόκειται για βιβλία που ήταν διάσπαρτα στην κύρια συλλογή της Βιβλιοθήκης (σε όλες τις αίθουσες) και συγκεντρώθηκαν σε ελεγχόμενο χώρο της γραμματείας της Βιβλιοθήκης. Τα βιβλία αυτά δεν δανείζονται, μπορεί όμως να φωτοτυπούνται εν μέρει και μόνο με τη συνδρομή των υπευθύνων της Βιβλιοθήκης. Μερικές από τις παραπάνω εκδόσεις – κυρίως του 18ου και 19ου αιώνα– έχουν συγκεντρωθεί σε ειδικά εκθετήρια στην είσοδο της Βιβλιοθήκης.

Β. Περιοδικά

Η συλλογή των περιοδικών βρίσκεται στο αίθριο και στον κεντρικό διάδρομο της Βιβλιοθήκης (αριστερά και δεξιά).

Τα περιοδικά έχουν τοποθετηθεί κατά γνωστικό αντικείμενο. Η συλλογή των Διεθνών Σπουδών και του Ιδιωτικού Δικαίου βρίσκονται στην αίθουσα 308. Τα περιοδικά γενικής ύλης (ελληνικά και ξενόγλωσσα) είναι συγκεντρωμένα στο αίθριο, καθώς επίσης και τα ξενόγλωσσα περιοδικά του Τομέα Ποινικού Δικαίου και Εγκληματολογίας, ενώ τα ελληνόγλωσσα βρίσκονται στην κύρια συλλογή του ίδιου Τομέα. Τέλος, οι συλλογές περιοδικών της Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου, καθώς και του Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης στον κεντρικό διάδρομο.

Επίσης, πολλά αντίτυπα περιοδικών ευρείας χρήσεως, λεξικών, εγκυκλοπαιδειών και συλλογών νομοθεσίας και νομολογίας βρίσκονται στο Αναγνωστήριο.

Τα τρέχοντα τεύχη των περιοδικών εκτίθενται με αλφαβητική σειρά σε ειδικά εκθετήρια στον κεντρικό διάδρομο. Τα περιοδικά δεν απομακρύνονται ποτέ από την Βιβλιοθήκη.

Γ. Άλλο βιβλιακό υλικό

1. Τιμητικοί Τόμοι

Βρίσκονται συγκεντρωμένοι στον προθάλαμο της αίθουσας 305 (Διεθνών Σπουδών) με την ένδειξη «Hon» πάνω από τον ταξινομικό αριθμό.

2. Πληροφοριακά βιβλία

Σε αυτά εντάσσονται εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, κώδικες, ευρετήρια, επετηρίδες, βιβλιογραφίες, επιτομές, εγχειρίδια, πίνακες κ.ά. Το κύριο μέρος της συλλογής αυτής βρίσκεται στο χώρο του Αναγνωστήριου με τις σχετικές ενδείξεις. Επίσης, ένα μέρος από πληροφοριακά βιβλία, όπως κώδικες, σχολιασμένοι κώδικες, σειρές κ.ά., υπάρχει στους αντίστοιχους τομείς.

3. Υλικό απόσυρσης.

Περιλαμβάνει πολλαπλά αντίτυπα βιβλίων, καθώς και αντίτυπα από ελλιπείς σειρές περιοδικών. Το υλικό αυτό τοποθετείται στο υπόγειο της νέας πτέρυγας του κτηρίου.

Γ. ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η Βιβλιοθήκη παρέχει πρόσβαση στις ακόλουθες νομικές ηλεκτρονικές συνδρομητικές βάσεις :

1. Westlaw (πρόσβαση μόνο από τους Η/Υ του κτηρίου Νομικής Σχολής
2. Nbonline (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
3. Nomos (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
4. Dalloz (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
5. IARporter. Investment Arbitration Reports

6. Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ» (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη). Ευγενική χορηγία του Δ.Σ.Α.

7. «Αρμενόπουλος» - Ηλεκτρονική έκδοση (κωδικός πρόσβασης από τη Βιβλιοθήκη) Ευγενική χορηγία του Δ.Σ.Θ.

8. Beck online premium

9. Kluwer Law (VPN Σύνδεση)

10. Bulletin Quotidien Europe/ Agence Europe (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)

Δ. ΟΔΗΓΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΟΗΑ»

Το μεγαλύτερο ποσοστό των βιβλίων έχει καταχωρηθεί στο ηλεκτρονικό πρόγραμμα βιβλιοθηκών ΑΠΘ, «ΚΟΗΑ» (www.lib.auth.gr).

Α. Επιχειρείται είσοδος στο “Horizon” μέσω World Wide Web.

Β. Απαραίτητη προϋπόθεση για την προσπέλαση είναι η χρησιμοποίηση ενός Web browser, όπως οι Mozilla Firefox και Chrome.

Γ. Είναι δυνατή η προσπέλαση μέσω του Web browser πληκτρολογώντας <http://www.lib.auth.gr>.

Δ. Στη συνέχεια η έρευνα γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνει το πρόγραμμα.

Ε. Η Βιβλιοθήκη οργανώνει και διεξάγει μαθήματα εκπαίδευσης με στόχο τον εντοπισμό, την αξιοποίηση και τη σωστή χρήση της πληροφορίας. Εκπαιδεύει τους χρήστες της σε όλες τις ηλεκτρονικές πηγές του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ καθώς επίσης και στις εξειδικευμένες νομικές ηλεκτρονικές πηγές που διαθέτει μέσω των ετήσιων συνδρομών της.

Ε. ΧΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Α. Φωτοτυπίες

Στην διάθεση των χρηστών της Βιβλιοθήκης υπάρχουν, στον χώρο του αίθριου, φωτοτυπικά μηχανήματα που λειτουργούν με καρτοδέκτες. Η φωτοτύπηση πραγματοποιείται από τους ίδιους τους χρήστες. Τις κάρτες φωτοτύπησης προμηθεύονται οι χρήστες από τον αυτόματο πωλητή καρτών που βρίσκεται στην είσοδο της Βιβλιοθήκης καταβάλλοντας το

αντίστοιχο τίμημα. Η φωτοτύπηση επιτρέπεται, στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας και του Κανονισμού Βιβλιοθήκης της Νομικής Σχολής, μόνο για το βιβλιακό υλικό που εντάσσεται σε αυτήν. Συνεπώς, απαγορεύεται η φωτοτύπηση άλλου υλικού.

Β. Δανεισμός

Ο δανεισμός βιβλίων διέπεται από το άρθρο 4 του ισχύοντος ενιαίου Κανονισμού του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ.

Γ. Προστασία και έλεγχος

Τα βιβλία προστατεύονται με ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου. Απομακρύνονται από τη Βιβλιοθήκη μόνο μετά από τον απαραίτητο έλεγχο του Τμήματος Δανεισμού. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται κυρίως στην έξοδο της Βιβλιοθήκης. Οι χρήστες της Βιβλιοθήκης, είτε ανήκουν στα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας είτε όχι, καλούνται να συμβάλουν προσωπικώς στην προστασία του βιβλιακού και άλλου υλικού της Βιβλιοθήκης, στην καθαριότητα των χώρων της, καθώς και στην τήρηση της τάξης.

ΣΤ. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Α. Γενικά- Σκοπός

Άρθρο 1. Στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης λειτουργεί ενιαία βιβλιοθήκη υπό τον τίτλο Βιβλιοθήκη «Ιωάννης Δεληγιάννης».

Άρθρο 2. Ο σκοπός της Βιβλιοθήκης συνίσταται στην εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών της πανεπιστημιακής κοινότητας και κάθε άλλου ενδιαφερομένου για την έρευνα στο πεδίο της νομικής επιστήμης.

Άρθρο 3. Στη Βιβλιοθήκη εντάσσεται το σύνολο των βιβλίων και περιοδικών που υπήρχαν στις βιβλιοθήκες των Σπουδαστηρίων και των εδρών του Τμήματος Νομικής, καθώς και κάθε νεοεισερχόμενο βιβλίο ή περιοδικό. Το ίδιο ισχύει και για τις συλλογές βιβλίων και περιοδικών, οι οποίες παραχωρούνται με οποιονδήποτε τρόπο στο Τμήμα ή στους Τομείς του.

Άρθρο 4. Η μηχανοργάνωση της Βιβλιοθήκης γίνεται με βάση το ηλεκτρονικό πρόγραμμα «Horizon» και οι χρήστες έχουν άμεση πρόσβαση

στον online κατάλογο, μέσω των τερματικών που υπάρχουν στο χώρο της. Η οργάνωση γίνεται σύμφωνα με τα διεθνή βιβλιογραφικά πρότυπα, ακολουθώντας το ταξινομικό σύστημα και τις θεματικές επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου και τους κανόνες καταλογογράφησης ΑΑ-CR2.

Β. Οργάνωση

Άρθρο 5. 1. Η Βιβλιοθήκη αναπτύσσεται: α) στο βιβλιοστάσιο που περιέχει τα βιβλία και τα περιοδικά της κύριας συλλογής κατανεμημένα κατά γνωστικό αντικείμενο, β) στο αναγνωστήριο, γ) στο χώρο απόσυρσης (υπόγειο) το οποίο περιέχει κυρίως πολλαπλά αντίτυπα, και δ) στο βιβλιοστάσιο των δωρεών που βρίσκεται στις αίθουσες σεμιναρίων υπ' αριθμ. 109, 110 και 313. Οι αίθουσες αυτές ανήκουν στον τομέα Διεθνών Σπουδών, στον Τομέα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης και στον Τομέα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου αντιστοίχως και χρησιμοποιούνται από αυτούς τους τομείς. Ευγενώς παραχωρήθηκαν για την εγκατάσταση των δωρεών της Βιβλιοθήκης.

2. Η Βιβλιοθήκη οργανώνεται σε έξι τομείς και έξι τμήματα, για καθένα από τα οποία ορίζεται ένας υπεύθυνος.

Οι τομείς της Βιβλιοθήκης αντιστοιχούν στους Τομείς του Τμήματος και είναι οι εξής:

- Α. Τομέας Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου,
 - Υποτομέας Αστικού,
 - Υποτομέας Αστικού Δικονομικού Δικαίου,
 - Υποτομέας Εργατικού Δικαίου,
- Β. Τομέας Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης,
- Γ. Τομέας Διεθνών Σπουδών,
- Δ. Τομέας Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου,
- Ε. Τομέας Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου, και
- ΣΤ. Τομέας Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών.

Τα τμήματα της βιβλιοθήκης είναι τα εξής: α) Γραμματείας και Οικονομικών, β) Δανεισμού - Διαδανεισμού, γ) Παραγγελιών, δ) Περιοδικών, ε) Δωρεών, στ) Οργάνωσης υλικού (καταλογογράφηση - ταξινόμηση), και ζ) Εκπαίδευσης χρηστών.

Άρθρο 6. 1. Η Βιβλιοθήκη διευθύνεται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης, η οποία ορίζεται από την Κοσμητεία

Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής εμπίπτουν κυρίως:

α) Η ορθή λειτουργία της Βιβλιοθήκης προς εκπλήρωση των σκοπών της,

β) Η επικοινωνία και συνεργασία με την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ,

γ) Ο συντονισμός των Τομέων και των Τμημάτων της Βιβλιοθήκης,

δ) Ο έλεγχος των οικονομικών της,

ε) Η σύνταξη ετησίων προϋπολογισμού και απολογισμού,

στ) Η κατανομή του προσωπικού στα επιμέρους Τμήματα και η παρακολούθηση του έργου που συντελείται,

ζ) Η αξιολόγηση των προτάσεων των Τομέων ή των μελών Δ.Ε.Π., φοιτητών ή άλλων μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας για το έργο της Βιβλιοθήκης,

η) Ο επιστημονικός έλεγχος των παραγγελιών και η κατανομή τους,

θ) Ο προσδιορισμός της παρουσίας των μελών ΕΔΠ στην Βιβλιοθήκη,

ι) Η εφαρμογή των αποφάσεων των πανεπιστημιακών οργάνων, οι οποίες αφορούν στην Βιβλιοθήκη, και

ια) Η δημιουργία πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως για το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες εν γένει, καθώς και την ιστορία του ΑΠΘ.

Άρθρο 7. Τα βιβλία της Βιβλιοθήκης κατανέμονται ως εξής: α. βιβλία κύριας συλλογής, β. βιβλία δωρεών, γ. βιβλία που χαρακτηρίζονται ως παλαιότυπα ή σπάνια και δ. βιβλία της κύριας συλλογής που βρίσκονται στο Υπόγειο του κτιρίου. Για κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες ισχύουν ειδικές διατάξεις ως προς τη δυνατότητα προσέγγισής τους από τους χρήστες.

Άρθρο 8. Τα μέλη και τα υποψήφια μέλη Δ.Ε.Π., καθώς και οι υποψήφιοι για λήψη διδακτορικού ή μεταπτυχιακού διπλώματος του Τμήματος, προσφέρουν στην Βιβλιοθήκη ένα αντίτυπο των βιβλίων τους και των εν γένει μελετών τους. Η κατάθεση αυτή πιστοποιείται με έγγραφο της Βιβλιοθήκης προς τη Γραμματεία του Τμήματος Νομικής κατά περίπτωση για να προχωρήσει η διαδικασία της υποψηφιότητας.

Γ. Λειτουργία Βιβλιοθήκης

Άρθρο 9. Χρόνος Λειτουργίας. 1. Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί καθημερινά από Δευτέρα έως και Παρασκευή, σύμφωνα με το παρακάτω ωράριο: Δευτέρα έως Παρασκευή 8.00'-20.00'. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, το ωράριο αυτό μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τις ανάγκες που ανακύπτουν και τις δυνατότητες που υπάρχουν.

2. Οι αργίες της Βιβλιοθήκης είναι ίδιες με εκείνες των υπόλοιπων περιφερειακών βιβλιοθηκών του ΑΠΘ, λαμβάνοντας υπόψη τον εσωτερικό κανονισμό του.

3. Η Βιβλιοθήκη είναι δυνατόν να παύσει τη λειτουργία της για διάστημα που καθορίζεται εκάστοτε από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης, προκειμένου να διεξάγεται ο απαραίτητος έλεγχος των βιβλίων και περιοδικών, η απογραφή του υλικού και οι αναγκαίες ανακατατάξεις, καθώς και εξαιτίας έκτακτης ανάγκης κατά την κρίση της Επιτροπής.

Άρθρο 10. Τρόπος Λειτουργίας. 1. Οι χρήστες της Βιβλιοθήκης εισέρχονται στο χώρο της χωρίς τσάντες και επανωφόρια, καθώς και με απενεργοποιημένα κινητά τηλέφωνα. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται στις υποδείξεις του προσωπικού, να σέβονται το χώρο και να μην ενοχλούν τους αναγνώστες και το προσωπικό.

2. Τα βεστιάρια του 3ου ορόφου χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο από τους χρήστες της Βιβλιοθήκης του Τμήματος Νομικής.

3. Απαγορεύεται στους χρήστες της Βιβλιοθήκης το κάπνισμα και η μεταφορά και κατανάλωση τροφίμων, ποτών και αναψυκτικών στους χώρους της Βιβλιοθήκης.

4. Μετά την είσοδό τους στη Βιβλιοθήκη, οι χρήστες έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα βιβλία της κύριας συλλογής και στα φωτοτυπικά μηχανήματα που λειτουργούν με κάρτες. Τις κάρτες προμηθεύονται οι ενδιαφερόμενοι από τον αυτόματο πωλητή καρτών στο χώρο υποδοχής της Βιβλιοθήκης. Μετά τη χρήση τους, τα βιβλία τοποθετούνται στα ειδικά κινητά καροτσάκια που υπάρχουν για το σκοπό αυτό. **Ο αναγνώστης δεν τοποθετεί ο ίδιος τα έντυπα στα ράφια ούτε τα εγκαταλείπει στα τραπέζια των αναγνωστηρίων.**

5. Τα βιβλία προστατεύονται με ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου και δεν απομακρύνονται από τη Βιβλιοθήκη, αν δεν πληρωθούν οι όροι δανεισμού, με ευθύνη του οικείου Τμήματος.

6. Το αναγνωστήριο χρησιμοποιείται για τη μελέτη των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος Νομικής.

7. Οι χώροι της κύριας συλλογής της Βιβλιοθήκης (επιμέρους τομείς) χρησιμοποιούνται για έρευνα από όλους τους χρήστες και όχι ως αναγνωστήριο από τους προπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 11. Κατά το χρόνο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης τα μέλη Ε.Δ.Π. εξυπηρετούν τους χρήστες της στις έρευνές τους, όποτε χρειαστεί, με τρόπο που ορίζεται από τον οικείο Τομέα.

4. Δανεισμός

Άρθρο 12. Τρόπος δανεισμού. Ο δανεισμός γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του ενιαίου Κανονισμού λειτουργίας του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ. (www.lib.auth.gr)

Η Βιβλιοθήκη μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των δανεισμένων βιβλίων και πριν τη λήξη της προθεσμίας που έχει δοθεί, αν αυτό κριθεί απαραίτητο.

Ο δανειζόμενος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τα βιβλία που δανείζεται σε άριστη κατάσταση, να μην τα δανείζει αλλού και να μην προκαλεί οποιοσδήποτε φθορές σε αυτά (επισήματα, υπογραμμίσεις, σημειώσεις, κλπ.)

Σε περίπτωση απώλειας κάποιου βιβλίου, ο δανειζόμενος υποχρεούται να καταβάλει την τρέχουσα τιμή αντικατάστασής του (αγορά και έξοδα αποστολής), αν το βιβλίο υπάρχει στην αγορά.

Αν δεν υπάρχει, υποχρεούται να καταβάλει το κόστος αντικατάστασής του (δανεισμός από άλλη βιβλιοθήκη, φωτοτύπηση και βιβλιοδεσία ή αγορά άλλου προτεινόμενου βιβλίου).

Αν ο δανειζόμενος ή ο χρήστης προκαλέσει φθορά σε κάποιο βιβλίο, υποχρεούται να καταβάλει το κόστος επιδιόρθωσής του και, αν το βιβλίο δεν επιδιορθώνεται, το κόστος αντικατάστασής του.

Τα περιοδικά δεν δανείζονται. Επίσης, δεν δανείζονται τα βιβλία που είναι ενταγμένα στο Αναγνωστήριο, αυτά που έχουν χαρακτηριστεί σπάνια, καθώς και τα πληροφοριακά (reference books). Τα σπάνια βιβλία δεν φωτοτυπούνται, ενώ η πρόσβαση σε αυτά επιτρέπεται μόνον ύστερα από άδεια της Επιτροπής Βιβλιοθήκης.

Η παράβαση των κανόνων δανεισμού από το δανειζόμενο συνεπάγεται τη στέρηση του δικαιώματος περαιτέρω δανεισμού βιβλίων. Ειδικά στην περίπτωση παραβίασης του χρόνου επιστροφής, η στέρηση της δυνατότητας νέου δανεισμού είναι αυτόματη μέχρι την επιστροφή όλων των βιβλίων που έχει δανειστεί ο ενδιαφερόμενος.

Βιβλία που εκδόθηκαν πριν το 1930, καθώς και βιβλία που έχουν μεγάλη ζήτηση σε καθημερινή βάση ή είναι φθαρμένα ή με κακή ποιότητα χαρτιού, δε δανείζονται.

Στη Βιβλιοθήκη λειτουργεί επίσης το Τμήμα Διαδανεισμού και ηλεκτρονικής πληροφόρησης. Η υπηρεσία αυτή έχει ως στόχο να προσφέρει στους χρήστες τη δυνατότητα να προμηθεύονται υλικό (διαδανεισμός βιβλίων, φωτοαντίγραφα άρθρων κτλ) το οποίο δεν εντοπίζεται στη συλλογή της βιβλιοθήκης του ΑΠΘ. Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας (άρθρο 4.4.), ο χρήστης που αιτείται υλικό μέσω διαδανεισμού, είναι υποχρεωμένος να προκαταβάλει το σύνολο του κόστους του διαδανεισμού. Η υπηρεσία αυτή εξυπηρετεί με τον ίδιο τρόπο αιτήματα άλλων βιβλιοθηκών ή ιδρυμάτων της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Άρθρο 13. Χρόνος δανεισμού. Η διάρκεια δανεισμού των τεκμηρίων διέπεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του ενιαίου Κανονισμού λειτουργίας του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ (www.lib.auth.gr)

Ε. Τροποποίηση και έναρξη ισχύος

Άρθρο 14. Τροποποίηση. Ο Κανονισμός Βιβλιοθήκης τροποποιείται, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Βιβλιοθήκης, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Η ισχύς του αρχίζει την επόμενη μέρα της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

XIV. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΘ ΠΡΟΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

A. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ Α.Π.Θ.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διαρκούς Επιτροπής «Αξιολογήσεων, Ενημερώσεων και Προβολής Έργου» της Νομικής Σχολής, λειτουργεί από 17-2-2014 Υπηρεσία Υποστήριξης Φοιτητών, με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση, την ενημέρωση για τη συνολική λειτουργία του ιδρύματος και την υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία ή φοιτητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους. Η υπηρεσία αυτή λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και για την παροχή πληροφοριών σε υποψήφιους φοιτητές (άρθρ. 52 § 1 ν. 4009/2011). Υπεύθυνη καθηγήτρια: Λήδα-Μαρία Πίψου, (lpipsou@law.auth.gr), Κτίριο Νομικής Σχολής, 4^{ος} Όροφος, Γραφείο: 404

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΟΥ ΑΠΘ

Το Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας των Φοιτητών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες έχει ως κύριο στόχο του να συνδράμει στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους:

- οι φοιτητές με αναπηρία,
- οι αλλοδαποί φοιτητές,
- οι μειονοτικοί και οι ομογενείς ή παλιννοστούντες φοιτητές,
- αλλά και οποιαδήποτε άλλη κατηγορία φοιτητών, που κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους παρουσιάζουν κάποιο ανασταλτικό για την πρόοδο των σπουδών τους πρόβλημα.

Οι ως άνω φοιτητές μπορούν να ενημερώνουν απευθείας την Επιτροπή του Παρατηρητηρίου -όπως επίσης να ενημερώνουν και τους Συμβούλους Σπουδών του Τμήματός τους- για τυχόν σοβαρά προβλήματα που ανακύπτουν κατά την πορεία των σπουδών τους και τα οποία προκύ-

πουν είτε λόγω της ιδιότητάς τους ως φοιτητών ΑμεΑ, είτε ως αλλοδαπών φοιτητών ή ακόμα ως μειονοτικών φοιτητών (π.χ. προβλήματα με την ελληνική γλώσσα, ανάγκη για παροχή εξειδικευμένης ορολογίας), είτε λόγω έκτακτων προβλημάτων υγείας τους.

Email: stud-observ@ad.auth.gr

Website: <http://acobservatory.web.auth.gr>

Τηλ/Fax: 2310.995360

Γ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας, έχει ως στόχο να δημιουργήσει συνθήκες που θα καταστήσουν το Πανεπιστήμιο χώρο προσβάσιμο σε όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσβαση των ΑμεΑ, όπου η δυσκολία προσβασιμότητας στο χώρο καθιστά δύσκολη και την προσβασιμότητα στη γνώση.

Για το λόγο αυτό φοιτητές με προβλήματα όρασης εκπαιδεύονται από ειδικευμένους Καθηγητές και Λέκτορες στη χρήση ηλεκτρονικών μηχανημάτων σε ορισμένες βιβλιοθήκες του ΑΠΘ όπου υπάρχουν εκτυπωτές Braille. Επίσης φροντίζει – στο μέτρο του δυνατού – και για τη διευκόλυνση χορήγησης σε αυτούς συγγραμμάτων με φωνητική απόδοση.

Παρέχει λεωφορείο ΑμεΑ, για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των φοιτητών με αναπηρίες, ώστε να διευκολύνεται η μετακίνησή τους κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς και κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε και το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας ΑΠΘ, το οποίο διαθέτει ομάδα εθελοντών, που ως επί το πλείστον είναι φοιτητές.

Email: selfhelp@auth.gr

Επίσης, η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας έχει εδώ και χρόνια καθιερώσει στο ΑΠΘ το θεσμό της **Εθελοντικής Αιμοδοσίας** και την ως εκτούτου δημιουργία Τράπεζας Αίματος στο ΑΧΕΠΑ, ενώ από το Μάιο του 2007 ιδρύθηκε και Τράπεζα Αίματος στο ΤΕΦΑΑ Σερρών σε συνεργασία με την ΕΚΠΥ και το Γενικό Νοσοκομείο Σερρών. Η εθελοντική αιμοδοσία πραγματοποιείται δυο φορές το χρόνο, κατά τη διάρκεια των μηνών Νοεμβρίου και Απριλίου, στο χώρο της Αίθουσας Τελετών

του ΑΠΘ με απώτερο στόχο -εφικτό και άμεσο- οι ανάγκες σε αίμα να καλύπτονται αποκλειστικά από την Εθελοντική Αιμοδοσία, η οποία σήμερα καλύπτει γύρω στο 40% των συνολικών αναγκών. Συμμετοχή στην αιμοδοσία, η οποία είναι μια ασφαλής διαδικασία χωρίς επιπλοκές, μπορούν να έχουν όλοι και όλες πάνω από 18 ετών που δεν έχουν ειδικά προβλήματα υγείας.

Email: socialcom@ad.auth.gr

fititikiline@ad.auth.gr

Website: <http://spc.web.auth.gr>

Τηλ/ Fax: 2310 995386, 2310 995360

Δ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης έχει ως στόχο την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των δομών που προσφέρουν ψυχολογική βοήθεια και συμβουλευτική στήριξη στους φοιτητές του ΑΠΘ μέσω του Κέντρου Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ.) που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο.

Οι υπηρεσίες του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ παρέχονται όχι μόνο στους φοιτητές και φοιτήτριες του ΑΠΘ, αλλά και στο προσωπικό του Πανεπιστημίου.

Συνεργάζεται στενά με άλλες Επιτροπές συναφούς αντικειμένου και διοργανώνει Ημερίδες για διάλογο με τους φοιτητές/φοιτήτριες, όπως και με το διοικητικό και λοιπό προσωπικό της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Στους άμεσους στόχους του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. είναι η δυνατότητα έναρξης λειτουργίας Ανοιχτής τηλεφωνικής γραμμής στο Πανεπιστήμιο, με σκοπό την άμεση βοήθεια σε άτομα που βρίσκονται σε κρίση και σε άτομα με προσωπικές δυσκολίες, που σε πρώτη φάση αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια να μιλήσουν για τα προβλήματα τους όταν υπάρχει ανωνυμία και απουσιάζει η οπτική επαφή.

Το ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. βρίσκεται στο ισόγειο της Κάτω Πανεπιστημιακής Φοιτητικής Λέσχης, στο χώρο της Υγιειονομικής Υπηρεσίας, στα γραφεία 5 & 8.

Email: vpapadot@ad.auth.gr

Τηλ.: 2310 992643 & 2310992621

Fax: 2310 992607 & 210992621

Ε. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Η Επιτροπή Εθελοντισμού ως κύριο στόχο της έχει την προώθηση στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας της ιδέας του εθελοντισμού και την καλλιέργεια αυτής ως σύγχρονου αιτήματος.

Με βάση το στόχο αυτό η Επιτροπή Εθελοντισμού έχοντας και ως κίνητρό της τη βελτίωση της καθημερινότητας όλων όσοι βρίσκονται στο ΑΠΘ – φοιτητές, καθηγητές και εργαζόμενοι – με μικρές αλλά ουσιαστικές ενέργειες σε τομείς όπως είναι τα φοιτητικά θέματα, το περιβάλλον και η κοινωνική προσφορά, ενθαρρύνει όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας να πάρουν πρωτοβουλίες, καταθέτοντας ιδέες και προτάσεις ξεκινώντας από τα απλά, μικρά και υλοποιήσιμα.

Για το σκοπό αυτό έχουν ήδη αρχίσει να δημιουργούνται Δίκτυα Εθελοντισμού ανά Τμήμα /Σχολή καταρχάς από έναν Καθηγητή ή Λέκτορα και ένα φοιτητή, προκειμένου μέσω ενημερωτικών εκδηλώσεων, να δημιουργηθεί σώμα εθελοντών στο κάθε Τμήμα / Σχολή του ΑΠΘ.

Email: vrect-ac-secretary@auth.gr

Τηλ: 2310996713, 996708

Fax: 2310996729

XV. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Θυρωρείο Κτιρίου Ν.Ο.Π.Ε. Κεντρικό θυρωρείο, κτίριο διοίκησης.	99.6928-99.6929
Απαλαγάκη Χαρίκλεια (καθηγήτρια)	99.6559
Αποστολίδου Σοφία (<i>Ε.Ε.ΔΙ.Π.</i>)	99.6479
Αρβανιτάκης Παρασκευάς (<i>καθηγητής</i>)	99.6557
Αρχανιωτάκης Γεώργιος (<i>καθηγητής</i>)	99.6593
Αρχιμανδρίτου Μαρία (<i>αναπληρ. καθηγ.</i>)	99.6424
Βαλαβάνη-Πολατίδου Ελένη (<i>λέκτορας</i>)	99.6545
Βαλτουδής Αναστάσιος (<i>αναπληρ. καθηγ.</i>)	99.6460
Βασιλακάκης Ευάγγελος (<i>καθηγητής</i>)	99.6599
Βλάχος Κων/νος (<i>επίκ. Καθηγητής</i>)	99.6526
Βοζίκη-Κοσματοπούλου Μαρία (<i>επιστ. συνεργ.</i>).....	99.6579
Γαρέζου Μαριέττα (<i>Ε.Ε.ΔΙ.Π.</i>)	99.6485
Γιαννίτσιου Ελένη (<i>Ε.Ε.ΔΙ.Π.</i>)	99.6522
Γιοβαννόπουλος Ρήγας (<i>επίκ. καθηγητής</i>)	99.7372
Γκιζάρη-Ξανθοπούλου Άννα (<i>αναπληρ. καθηγ.</i>)	99.6481
Γκλαβίνης Παναγιώτης (<i>αναπληρ. καθηγ.</i>)	99.6611
Γκουτζιαμάνη Αγνή (<i>διοικητικός υπάλλ.</i>).....	99.6520
Γκουτζιαμάνη Ευφροσύνη (<i>επιστ. συνεργ.</i>)	99.6567
Γώγος Κωνσταντίνος (<i>αναπλ. καθηγ.</i>)	99.7170
Δεληγιάννη-Δημητράκου Χριστίνα (<i>καθηγ.</i>).....	99.6607
Δέλλιος Γεώργιος (<i>καθηγητής</i>)	99.7692
Δεσποτίδου Άννα (<i>λέκτορας</i>)	99.1174
Διαμαντόπουλος Γεώργιος (<i>καθηγητής</i>)	99.1607
Ελευθεριάδης Νικόλαος (<i>επίκ. καθηγητής</i>)	99.9622
Ζαχαριάδης Αθανάσιος (<i>επίκ. καθηγητής</i>)	99.6489
Ζερβογιάννη Ελένη (<i>επίκ. καθηγ.</i>)	99.1175
Ζερδελής Δημήτριος (<i>καθηγητής</i>)	99.6534
Ιγγλεζάκης Ιωάννης (<i>αναπληρ. καθηγητής</i>)	99.6577
Ιντζεσίλογλου Νικόλαος (<i>ομ. καθηγητής</i>)	99.6575
Καζάκος Αριστείδης (<i>καθηγητής</i>)	99.6539

Καϊάφα-Γκμπάντι Μαρία (καθηγήτρια)	99.6497
Καϊδατζής Ακρίτας (επίκ. καθηγ.)	99.6507
Καλφέλης Γρηγόριος (καθηγητής)	99.6487
Καμτσίδου Ιφιγένεια (αναπληρ. καθηγ.)	99.6480
Καρακωστανόγλου Βενιαμίν (λέκτορας)	99.6509
Καραλή Χρυσούλα (διοικητικός υπάλλ.)	99.6613
Καρατζουλίδου Κυριακή (Ε.Ε.ΔΙ.Π.)	99.6565
Καρύμπαλη-Τσίπτισιου Γιαννούλα (καθηγήτρια)	99.6585
Κλαβανίδου Δέσποινα (καθηγήτρια)	99.6566
Κορνηλάκης Άγγελος (αναπληρ. καθηγ.)	99.6445
Κοσμίδης Τιμολέων (λέκτορας)	99.6553
Κοτζάμπαση Αθηνά (καθηγήτρια)	99.6568
Κουμάνης Σταμάτης (επίκ. καθηγ.)	99.6518
Κούρτης Βασίλειος (επίκ. Καθηγητής)	99.6665
Κουτούπα Ευαγγελία (καθηγήτρια)	99.6486
Κουτσουράδης Αχιλλέας (καθηγητής)	99.6626
Κτενίδης Ιωσήφ (αναπληρ. καθηγ.)	99.6421
Κυριαζόπουλος Κυριάκος (επίκ. καθηγ.)	99.6570
Κωστοπούλου Ελένη (διοικητικός υπάλλ.)	99.6532
Κώνστα Άννα-Μαρία (λέκτορας)	99.1190
Λέντζης Δημοσθένης (λέκτορας)	99.6541
Λεμπέση-Ανδρέου Ιωάννα (επιστημ. συνεργ.)	99.6616
Μαθιουδάκης Ιάκωβος (λέκτορας)	99.7139
Μακρίδου Καλλιόπη (καθηγήτρια)	99.6555
Μάνου Δήμητρα (Ε.ΔΙ.Π.)	99.6548
Μαντζούφας Παναγιώτης (αναπληρ. καθηγ.)	99.7063
Μαργαρίτης Λάμπρος (καθηγητής)	99.6493
Μπαξεβάνη Πηνελόπη (διοικητικός υπάλλ.)	99.6510
Μπεχλιβάνης Αχιλλέας (επίκ. καθηγ.)	99.6549
Μπλιάκος Κωνσταντίνος (διοικητικός υπάλλ.)	99.6520
Μπιτζιλέκης Νικόλαος (καθηγητής)	99.6476
Νένδου Ελένη (διοικητικός υπάλλ.)	99.6510
Ντόγκαρη Δέσποινα (διοικητικός υπάλλ.)	99.6510

Νούσκαλης Γεώργιος (επικ. καθηγ.)	99.6642
Παϊσίδου Νικολέττα (καθηγήτρια)	99.6563
Παπαγεωργίου Κωνσταντίνος (επικ. καθηγ.)	99.1329
Παπαδαμάκης Αδάμ (καθηγητής)	99.6475
Παπαδάτου Δάφνη (επικ. καθηγ.)	99.6594
Παπαδημητρίου Αθηνά (διοικητικός υπάλλ.)	99.6520
Παπαδοπούλου Ανθούλα (αναπληρ. καθηγ.)	99.6540
Παπαδοπούλου Τριανταφυλλιά(Λίνα)(αναπλ. καθηγ)	99.7167
Παπαδοπούλου Χρυσούλα (διοικητικός υπάλλ.)	99.5268
Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη Παρασκευή (λέκτορας) ...	99.6620
Παπάζη Αλεξία (διοικητικός υπάλληλος)	99.6608
Παπακυριάκου Θεόδωρος (επικ. καθηγ.)	99.1394
Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη (επικ. καθηγ)	99.6527
Παρασκευόπουλος Νικόλαος (καθηγητής)	99.6491
Πάτκου Κυριακή (διοικητικός υπάλλ.)	99.6622
Πικραμένος Μιχάλης (επικ. καθηγ.)	99.6544
Πιτσελά Αγγελική (αναπληρ. καθηγ.)	99.6472
Πίψου Λήδα-Μαρία (καθηγήτρια)	99.6564
Ποδηματά Ευαγγελία (καθηγήτρια)	99.6556
Πουλιάδης Αθανάσιος (καθηγητής)	99.6543
Πρεβεδούρου Ευγενία (αναπλ. καθηγ.).....	99.7189
Σαββαΐδου Αικατερίνη (λέκτορας).....	99.7139
Σαμαρίδου Ευθυμία (διοικητικός υπάλλ)	99.6600
Σαρηγιαννίδης Μιλτιάδης (επικ. καθηγ.)	99.6468
Σαχπεκίδου Ευγενία (καθηγήτρια)	99.6597
Σιδέρης Δημήτριος (λέκτορας)	99.6442
Σιδηρόπουλος Αλέξιος (διοικητικός υπάλλ.)	99.1386
Σκορδαλός Ιωάννης (επιστ. συνεργ.)	99.6478
Σοφιαλίδης Απόστολος (επικ. καθηγ.)	99.6558
Στάγκος Πέτρος (καθηγητής)	99.6595
Σταμάτης Κωνσταντίνος (καθηγητής)	99.6574
Στεργίου Άγγελος (καθηγητής)	99.6535
Στεφανίδης Ιωάννης (καθηγητής)	99.6488

Συμεωνίδης Ιωάννης (καθηγητής)	99.6652
Συμεωνίδου-Καστανίδου Ελισάβετ (καθηγήτρια)	99.6496
Τάκης Ανδρέας (επικ. καθηγ.)	99.6505
Τασίκας Απόστολος (λέκτορας)	99.6592
Τέλλης Νικόλαος (καθηγητής)	99.6553
Τζίβα Ευμορφία (αναπληρ. καθηγ.)	99.6618
Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου Σοφία (επικ. καθηγ.)	99.6500
Τοπαλίδου Ελένη (διοικητικός υπάλλ.)	99.7139
Τournάς Δημήτριος (διοικητικός υπάλλ.)	99.5267
Τσαούση Ασπασία (επικ. καθηγ.)	99.6528
Τσιτσικλή Χριστίνα (επιστ. συνεργ.)	99.6478
Φερμάνη Άλκηστις (γραμματέας της Σχολής)	99.6510
Φινοκαλιώτης Κωνσταντίνος (καθηγητής)	99.6471
Φουντεδάκη Αικατερίνη (καθηγήτρια)	99.6560
Φρέρης Αναστάσιος-Ιωάννης (επικ. καθηγ.)	99.6617
Φώτη Σοφία (διοικητικός υπάλλ.)	99.6520
Χατζηκωνσταντίνου Κωνσταντίνος (καθηγητής)	99.6503
Χατζηκώστας Κωνσταντίνος (λέκτορας)	99.1391
Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ουρανία (καθηγήτρια)	99.6615
Χρυσόγονος Κωνσταντίνος (καθηγητής)	99.6523
Ψαράκη Καλλιόπη (διοικητικός υπάλλ.)	99.6591
Ψαρουδάκης Γεώργιος (επικ. καθηγ.)	99.1314
Ψυχομάνης Σπυρίδων (καθηγητής)	99.6554